

STREDA, 11. MARCA 2009

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.00 hod.)

2. Vyhlásenia predsedníctva

Predseda. – Dámy a páni, rád by som predniesol svoje vyhlásenie pri príležitosti piateho Európskeho dňa na pamiatku obetí terorizmu. Je potrebné, aby sme si zapamätali tento dátum ako deň, v ktorý si pripomíname všetky nevinné obete terorizmu. Cez víkend usmrtili dvoch vojakov v grófstve Antrim príslušníci Pravej írskej republikánskej armády (*Real IRA*). V pondelok zastrelili policajta v grófstve Armagh. Policajt, ktorého zastrelili, bol ženatý a mal deti. Tento barbarský teroristický čin opäť raz zničil rodinu a priniesol nepredstaviteľné trápenie. Včerajší samovražedný bombový útok v južnej časti Srí Lanky si vyžiadal smrť najmenej desiatich osôb. Viac ako dvadsať osôb bolo ťažko zranených.

V mene Európskeho parlamentu by som chcel vyjadriť pobúrenie z týchto odporných útokov na nevinných ľudí a súčasne prejaviť úprimnú sústrasť a solidaritu s rodinami obetí. Ostanú navždy v našich spomienkach.

Dnes by sme sa ako poslanci Európskeho parlamentu chceli nahlas a jasne vysloviť proti násiliu páchanému terorizmom, ktorý si nevyberá svoje obete. Odmietame úplne absurdné vyhasínanie ľudských životov, zomieranie celých rodín v dôsledku slepeho fanatizmu, pre ktorý zabíjajú ľudia ostatných a udupávajú ľudskú dôstojnosť. Terorizmus je priamym útokom na slobodu, ľudské práva a demokraciu. Terorizmus je pokus o ničenie hodnôt, ktoré nás zjednocujú v Európskej únii a našich členských štátoch prostredníctvom násilia, ktoré si nevyberá svoje obete.

Tieto teroristické činy nás všetkých šokovali. Spôsobujú nám nesmiernu a srdcervúcu bolesť, nesmú však zničiť – a nezničia – základy demokratickej spoločnosti vychádzajúce zo spoločných hodnôt.

Terorizmus je trestný čin, ku ktorému je nutné pristupovať razantne. Predstavuje jedno z najväčších nebezpečenstiev pre bezpečnosť, stabilitu a demokratické hodnoty medzinárodného spoločenstva. Je priamym útokom na našich občanov, na nás všetkých. Európsky parlament zohráva aktívnu úlohu v boji proti terorizmu a podporuje obete teroristických útokov. Nemôžeme dostatočne často opakovať, že terorizmus sa nedá ničím ospravedlniť. Preto musíme ďalej spoločne pracovať na boji proti terorizmu uplatňovaním princípov právnych noriem a využitím úplnej sily zákona. V dnešný deň patria všetky naše myšlienky v pléne Európskeho parlamentu obetiam terorizmu z celého sveta. Chceli by sme im vyjadriť svoju solidaritu. Teraz by som vás rád vyzval, aby sme si v tichosti uctili obete bombových útokov príslušníkov Pravej írskej republikánskej armády (*Real IRA*) a samovražedných bombových útokov na území Srí Lanky.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha.)

Dámy a páni, pred 30 rokmi, 16. marca 1979, umrel veľký Európan, jeden z pôvodcov myšlienky európskej integrácie – Jean Monnet. Pri príležitosti 30. výročia jeho smrti by som chcel preto na začiatku tohto rokovania pléna Európskeho parlamentu vzdať úctu a uznanie jeho odkazu a celoživotnej práci, ktorú vykonal v prospech európskej integrácie.

Dnes si pripomíname neoceniteľný odkaz človeka, ktorý spolu s Robertom Schumanom, jedným zo strojcov zmierenia Nemecka a Francúzska, vykonal prvý krok k založeniu spoločenstva so spoločným osudom vychádzajúcim z mieru, porozumenia, demokracie a spolupráce medzi Európanmi. Ani teraz, na začiatku 21. storočia, nestratili princípy zdôrazňované Jeanom Monnetom a spôsoby využívané na ich zavedenie do praxe svoj význam. Naopak, ich význam je zrejmý nám všetkým. Najnáročnejšie otázky – globalizácia, hospodárska a finančná kríza a globálne otepľovanie – donútia Európanov k ešte užšej spolupráci s cieľom zabezpečiť účinnú obranu našich spoločných hodnôt a záujmov v celosvetovom meradle. Jean Monnet by, samozrejme, privítal pokrok dosiahnutý Lisabonskou zmluvou z hľadiska akcieschopnej demokratickej Európskej únie, ktorá je schopná čeliť náročným problémom 21. storočia.

A nakoniec je dôležité spomenúť, že to bol práve Akčný výbor za Spojené štáty Európy zriadený Jeanom Monnetom, ktorý okrem iného navrhol priame voľby do Európskeho parlamentu. Za posledných tridsať rokov od smrti Jeana Monneta sa tento sen stal pôsobivou skutočnosťou, a to vytvorením parlamentného rozmeru Európskej únie. My všetci sme dedičmi tohto veľkého Európana, Jeana Monneta. Jeho dielo má aj naďalej trvalý vplyv. Vyústilo do podstatných zmien vo vzťahoch medzi európskymi štátmi a v súčasnosti stále ovplyvňuje životy našich občanov.

Rád by som vás vyzval, aby sme sa pri príležitosti 30. výročia smrti Jeana Monneta zamysleli nad úlohami, ktoré nás čakajú, a nad našimi záväzkami do budúcnosti. Jedným z nich je náš záväzok pokračovať v úžasnom diele zjednotenia nášho kontinentu, na ktorom začal pracovať Jean Monnet.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, medzi viacerými štátmi je výhoda každého z nich obmedzená výsledkami vlastného úsilia, prínosom dosiahnutým vo vzťahu k susednej krajine a ťažkosťami, ktoré sa mu podarí preniesť do takejto výhody. V našom Spoločenstve je výhodou každého členského štátu účinok prosperity celej Únie. Toto povedal Jean Monnet v roku 1954 a jeho slová nestratili na svojom význame, skôr naopak.

Ako práve spomenul pán Pöttering, tento mesiac uplynie tridsať rokov od jeho smrti v roku 1979. Preto by som chcel prejsť úctu tomuto pôvodcovi myšlienky integrácie Európy, ktorú všetci milujeme, tomuto veľkému Európanovi, ktorého dedičstvo nás môže v čase krízy len inšpirovať.

Nedávno sme sa, aj pri príležitosti 15. výročia Európskej komisie rozhodli venovať „College room“ – hlavnú miestnosť Komisie – pamiatke Jeana Monneta počas veľmi jednoduchej, no veľmi významnej slávnosti, na ktorej mi bolo cťou a poctou stať po boku predsedu Európskeho parlamentu, pána Hansa-Gerta Pötteringa, ako aj úradujúceho predsedu Rady, pána Nicolasa Sarkozyho.

Aj takto sme chceli preukázať, že Komisia je hrdá na neoceniteľné dedičstvo, ktoré nám zanechal Jean Monnet. Ako prvý predseda Európskeho spoločenstva uhlia a ocele bol v skutočnosti prvým predsedom tejto inštitúcie pri vzniku našej inštitúcie, Európskej komisie, ktorá vynakladá najvyššie možné úsilie na zachovanie jeho ideálov – ideálov všetkých Európanov milujúcich mier, demokraciu a solidaritu.

(potlesk)

José Ribeiro e Castro (PPE-DE). – (PT) Tiež by som sa chcel pripojiť a prejsť úctu Jeanovi Monnetovi, žiadal som však o príležitosť na vyjadrenie, aby som mohol zablahoželať pánovi predsedovi k jeho vyhláseniu k Európskemu dňu na pamiatku obetí terorizmu. Pred piatimi rokmi som podal návrh na prijatie tejto pozície, ktorú schválila Rada na svojom zasadnutí 25. marca po tragických útokoch v Madride. Môj prejav je však výzvou. Parlament vždy s úctou slávil tento deň, no doposiaľ, žiaľ, nedosiahol rozmer, ktorý mu patrí v rámci európskych inštitúcií a členských štátov. Verím, že oslava tohto dňa je jedným z našich najvýznamnejších spôsobov vzdania úcty obetiam, čo už vykonal pán predseda, ale aj zvyšovania úrovne povedomia verejnosti. Viem o tom, že dnes sa v Madride konajú oslavy. Nie sú však na dostatočnej úrovni.

Vyzývam preto Komisiu a české predsedníctvo, aby zabezpečili, že tento deň sa bude v budúcnosti oslavovať vo všetkých členských štátoch na primeranej úrovni.

3. Príprava zasadnutia Európskej rady (19. a 20. marca 2008) – Plán hospodárskej obnovy Európy – Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov – Politika súdržnosti: investície do reálnej ekonomiky (rozprava).

Predseda. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava o vyhláseniach Rady a Komisie: Príprava zasadnutia Európskej rady (19. a 20. marca 2009)

– správa (A6-0063/2009) pani E. Ferreirovej v mene Výboru pre hospodárske a menové veci o Pláne hospodárskej obnovy Európy (2008/2334(INI)),

– správa (A6-0052/2009) pána J. Anderssona v mene Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o návrhu rozhodnutia Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (KOM(2008)0869 – C6-0050/2009 – 2008/0252(CNS)),

– správa (A6-0075/2009) pána E. Kirilova v mene Výboru pre regionálny rozvoj o politike súdržnosti: Investície do reálnej ekonomiky (2009/2009 (INI)).

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, rád by som sa k vám pridal a vzdal úctu Jeannovi Monnetovi. Naša spoločnosť sa nachádza v čase krízy a myslím si, že to je práve obdobie, počas ktorého potrebujeme silnú inštitúciu, a súčasne je skvelou príležitosťou pozdvihnúť význam Jeana Monneta ako jedného z pôvodcov myšlienky európskej integrácie.

Cieľom dnešného zasadnutia je však diskusia o pripravovanom zasadnutí Európskej rady. Ako všetci vieme, toto zasadnutie Rady sa koná v období, ktoré je pre Úniu rozhodujúce. V dôsledku nebyvalého napätia v našich finančných systémoch i v našom hospodárstve čelíme veľmi závažným problémom.

Spolu s energetickou bezpečnosťou, zmenou klímy a financovaním zmiernenia a prispôsobenia sa zmene klímy bude táto oblasť témou zasadnutia, ktoré sa uskutoční budúci týždeň.

Ako už iste viete, vážené dámy a páni, na boj proti finančnej kríze prijala Únia a členské štáty široké spektrum opatrení. Zabránili sme zrúteniu finančného systému.

V súčasnosti je našou najvyššou prioritou obnova úverových tokov do ekonomiky. Je potrebné poradiť si najmä s „aktívami so zníženou hodnotou“, ktoré majú banky v držbe, keďže ich odrádzajú od poskytovania ďalších úverov. Na stretnutí hláv štátov a predsedov vlád 1. marca sa prijala dohoda o koordinovanom postupe v tejto otázke v súlade s usmerneniami, ktoré poskytla Komisia.

Súčasne je potrebné prijať ďalšie opatrenia na zlepšenie regulácie a dozoru nad finančnými inštitúciami. Toto je jasné ponaučenie vyplývajúce z krízy a prevencia je nemenej dôležitá. Cezhraničné banky majú v držbe až 80 % európskych bankových aktív. Dve tretiny aktív európskych bánk má v držbe len 44 multinárodných skupín. Samotné posilnenie dozoru je preto dôležité. Pomôže v prevencii pred ďalšími krízami v budúcnosti, no súčasne vyšle odkaz o vierohodnosti smerom k spotrebiteľom a trhom.

Z tohto hľadiska prebieha v súčasnosti vykonávanie dôležitých úloh. Predsedníctvo sa plne angažuje v úzkej spolupráci s Európskym parlamentom s cieľom rýchleho prijatia smernice Solventnosť II (o poisťovniach), prepracovanej smernice o úverových požiadavkách (o bankách) a smernice o PKIPCP (o podnikoch kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov). Takisto pracujeme na rýchлом schválení nariadení o ochrane bankových vkladov a úverových ratingových agentúrach.

Pravdepodobne však bude potrebné ísť ďalej. Ako viete, skupina na vysokej úrovni, ktorej predsedá pán de Larosière, vydala veľmi zaujímavé odporúčania a oznámenie Komisie zo 4. marca tiež pripravuje pôdu pre významnú reformu v tejto oblasti. To znamená, že je potrebné, aby Európska rada vyslala jasný odkaz, že to je jedna z priorít a že je potrebné prijať rozhodnutia už v júni.

Práve teraz sa rozpočtové deficity členských štátov rýchlo zvyšujú. Je samozrejmé, že deficit v čase hospodárskej recesie nevyhnutne rastú. Do istej miery môžu zohrávať pozitívnu úlohu automatické stabilizátory. Preto došlo v roku 2005 k prehodnoteniu Paktu stability a rastu tak, aby sa umožnila dostatočná flexibilita v náročných obdobiach. Takúto flexibilitu je však potrebné uplatňovať rozumne a brať pritom do úvahy odlišné východiskové body. Na obnovenie vierohodnosti je potrebné, aby sa vlády jasne zaviazali, že budú dodržiavať priaznivý stav verejných financií pri plnom rešpektovaní Paktu stability a rastu. Niektoré členské štáty vynaložili už určité úsilie z hľadiska konsolidácie. Väčšina členských štátov sa o to bude usilovať od roku 2010. Bude to tiež dôležitým posolstvom stretnutia, ktoré sa uskutoční budúci týždeň.

Finančná kríza ovplyvňuje v súčasnosti reálnu ekonomiku. Členské štáty zaviedli významné programy na obnovu, ktoré sa už v súčasnosti úspešne vykonávajú. Celkové stimuly, ktoré vyjadruje táto ponuka, sa pohybujú v súlade s dohodou na úrovni 1,5 % HDP. Ak však zahrnieme účinok automatických stabilizátorov, percentuálna hodnota sa zvýši na 3,3 % HDP EÚ. Je samozrejmé, že reakcie členských štátov sú rôzne. Čelia rôznym situáciám a majú odlišný priestor na manévrovanie, no sú koordinované a založené na spoločných princípoch definovaných v Európskom programe obnovy, na ktorom sa členské štáty dohodli na zasadnutí v decembri minulého roka. Toto je dôležité, ak chceme zabezpečiť synergiu a zabrániť negatívnym vedľajším účinkom.

Špecifické a ciele kroky boli pripravené synergiou medzi Komisiou, členskými štátmi a predsedníctvom. To nám umožnilo vytvoriť rovnaké podmienky a súčasne čeliť dohodnutým a účinným spôsobom zhoršeniu situácie v niektorých kľúčových priemyselných odvetviach Európy, ako napríklad v automobilovom priemysle.

Európska rada zhodnotí stav zavedenia tohto programu. Oznámenie Komisie zo 4. marca súčasne stanovuje dôležité princípy, ktorými by sa mali členské štáty riadiť. Patrí sem potreba zachovania otvorenosti vnútorného trhu, zabezpečenie nediskriminácie a práca na cieľoch dlhodobej politiky (napríklad uľahčenie štrukturálnych zmien, zlepšenie konkurencieschopnosti a budovanie hospodárstva s nízkou produkciou CO₂).

Pokiaľ ide o časť programu obnovy, ktorú zabezpečuje Spoločenstvo, predsedníctvo sa usiluje o dosiahnutie dohody s Európskou radou na návrhu Komisie o financovaní energetických projektov a projektov na rozvoj vidieka. Ako viete, na zasadnutiach Rady sa uskutočnili diskusie o taxatívnom zozname projektov podporovaných Spoločenstvom a o spôsobe ich financovania.

Vzhľadom na dôležitú úlohu Parlamentu, ktorý je jedným z útvarov rozpočtového orgánu a spoločným zákonodarcom v tejto veci, sa predsedníctvo zaviazalo dohodnúť sa s vami v najbližších týždňoch na úzkej spolupráci s cieľom dosiahnuť dohodu v najskoršom možnom termíne.

Ak chceme zabezpečiť konkurencieschopnosť našich ekonomík, okrem krátkodobých opatrení je potrebné aj dlhodobé úsilie. Ak chceme podporovať rast a tvorbu pracovných miest, prijatie štrukturálnych reforiem je naliehavejšie ako kedykoľvek predtým. Preto ostáva tým správnym rámcom obnovená lisabonská stratégia, v rámci ktorej sa podporuje udržateľný ekonomický rast, ktorý bude následne viesť k tvorbe nových pracovných miest.

V súčasnosti majú naši občania obavy najmä z účinku hospodárskej situácie na úroveň nezamestnanosti. Na svojom zasadnutí by sa mali členovia Európskej rady budúci týždeň dohodnúť na konkrétnych spôsoboch, ktorými môže EÚ prispieť k zmierneniu sociálnych účinkov krízy. Táto otázka bude tiež témou mimoriadneho samitu, ktorý sa uskutoční začiatkom mája.

Dovoľte mi vyjadriť sa jasne k nasledujúcej veci: nebudeme chrániť pracovné miesta vytváraním prekážok zahraničnej konkurencii. Hlavy štátov a predsedovia vlád sa na svojom stretnutí pred 10 dňami jasne vyjadrili, že je potrebné maximálne možné využitie jednotného trhu ako hnacieho prvku obnovy. Protekcionizmus nie je určite tým správnym spôsobom vyrovnania sa s touto krízou – skôr naopak. Naše spoločnosti potrebujú otvorené trhy viac ako kedykoľvek predtým, a to vnútorne v rámci Únie aj na globálnej úrovni.

Táto úvaha ma privádza k samitu G20 v Londýne. Európska rada rozhodne o stanovisku Únie pred samitom G20. Chceme, aby bol tento samit ambiciózny. Zlyhanie si nemôžeme dovoliť.

Poprední predstavitelia štátov budú skúmať perspektívy rastu a zamestnanosti a reformu globálneho finančného systému a medzinárodných finančných inštitúcií. Takisto budú skúmať konkrétne náročné úlohy, ktorým čelia rozvojové krajiny. Európska únia je aktívna vo všetkých spomenutých oblastiach, pričom je potrebné, aby mala silnú pozíciu na zabezpečenie prijatia správnych rozhodnutí zo strany medzinárodného spoločenstva.

Ďalším hlavným bodom programu zasadnutia Európskej rady, ktoré sa uskutoční budúci týždeň, bude energetická bezpečnosť. Nedávna energetická kríza dokázala všetkým veľmi zreteľne potrebu zlepšenia našej schopnosti v budúcnosti odolať ďalším problémom s dodávkami, ktorých svedkom sme boli začiatkom tohto roka.

Komisia uviedla niektoré veľmi užitočné prvky vo svojom Druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky. Na základe tohto preskúmania je jedným zo zámerov predsedníctva dosiahnuť, aby sa Európska rada dohodla na rade konkrétnych spôsobov určených na zlepšenie energetickej bezpečnosti Únie v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte.

Z krátkodobého hľadiska to znamená dostupnosť konkrétnych opatrení, ktoré je možné prijať v prípade, že bude nutné poradiť si s ďalším prerušením dodávok plynu. Takisto to zahŕňa prijatie naliehavých krokov na spustenie projektov infraštruktúry na zlepšenie energetického prepojenia – to je určite nevyhnutné.

Zo strednodobého hľadiska to znamená prispôbenie našich právnych predpisov zásobám ropy a plynu, aby sa zabezpečilo zodpovedné a solidárne konanie členských štátov. Zahŕňa to prijatie vhodných opatrení na zlepšenie energetickej účinnosti.

Z dlhodobého hľadiska zahŕňa táto oblasť diverzifikáciu našich zdrojov a trás dodávok. Je nutné spolupracovať s našimi medzinárodnými partnermi na podpore záujmov Únie. Je potrebné vytvoriť vnútorný trh pre elektrickú energiu a plyn, ktorý bude spĺňať všetky požiadavky. Ako viete, predsedníctvo verí, že tieto právne predpisy sa podarí dokončiť pred voľbami do Európskeho parlamentu.

Na stretnutí, ktoré sa uskutoční budúci týždeň, sa bude rokovať o prípravách na konferenciu o klimatických zmenách v Kodani. Naďalej sa budeme angažovať v úsilí o dosiahnutie komplexnej dohody na stretnutí v Kodani, ktoré sa uskutoční budúci rok v decembri. Januárové oznámenie Komisie je veľmi užitočným východiskom. Veľmi jasne sa v ňom uvádza, že klimatické zmeny sú problémom, ktorý je možné vyriešiť len za predpokladu spoločného celosvetového úsilia.

Zasadnutie Európskej rady bude napokon súčasne začiatkom Východného partnerstva. Táto dôležitá iniciatíva pomôže pri podpore stability a prosperity na celom kontinente. Súčasne prispeje k urýchleniu reforiem a prehĺbeniu nášho záväzku spolupracovať s týmito krajinami.

Partnerstvo má dvojstranný rozmer, ktorý je prispôbený každej z partnerských krajín. Predpokladá rokovania o dohodách o pridružení, ktoré môžu zahŕňať hĺbkové a komplexné oblasti voľného obchodu.

Mnohostranné smerovanie vytvorí rámec, v ktorom je možné riešiť spoločné problémy. Medzi štyri platformy tejto politiky patrí: demokracia, dobrá správa vecí verejných a stabilita, hospodárska integrácia, energetická bezpečnosť a napokon sem patria kontakty medzi ľuďmi.

Na základe tejto prezentácie budete môcť posúdiť množstvo podstatných otázok, ktorým sa bude Európska rada venovať na svojom budúcotýždňovom zasadnutí. V súčasnosti čelíme mnohým vážnym problémom – v neposlednom rade je to aktuálna hospodárska kríza. Zámerom českého predsedníctva, ktoré vedie predseda vlády, pán Topolánek, je zabezpečiť, aby budúcotýždňové zasadnutie na základe praktických krokov dokázalo, že Európska únia je naďalej oddaná svojim ideálom a že týmto náročným otázkam čelí spoločným a koordinovaným postupom v duchu zodpovednosti a solidarity.

(potlesk)

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predseda, pán Vondra, dámy a páni, žijeme v čase zatažkavacej skúšky.

Účinky hospodárskej krízy tohto rozmeru pociťujú rodiny, pracovníci, všetky kategórie obyvateľstva a spoločností v štyroch kútoch Európy. Spôsobuje rušenie pracovných miest a skúša odolnosť našich sociálnych modelov. Vyvíja tiež silný politický tlak na všetkých vedúcich predstaviteľov.

Európska únia nie je imúnna voči takýmto tlakom. Preto sme sa rozhodli zapojiť všetky nástroje, ktoré má Únia k dispozícii, na účinný boj proti kríze a jej dôsledkom prostredníctvom tých prvkov, ktoré robia Úniu silnou: európske inštitúcie a členské štáty, ktoré spoločne pracujú v spočenstve a vychádzajú z princípov právneho štátu s cieľom poskytnúť kolektívne riešenia spoločných problémov.

Dámy a páni, počas uplynulých šiestich mesiacov sme už urobili dosť v boji proti kríze, ktorú prekonávame. Na jeseň sme zabránili kolapsu finančného systému, prispeli sme k spusteniu medzinárodného procesu na samite G20, boli sme medzi prvými, ktorí sa sústredili na reálnu ekonomiku, a to dosiahnutím dohody o pláne obnovy v decembri – o pláne, ktorého odporúčanie č. 1 (rozpočtový stimul nevídaný na európskej úrovni) sa začína zavádzať v praxi. Objem tejto podpory reálnej ekonomiky dosahuje úroveň 3,3 % HDP a znamená skutočný príspevok z európskeho rozpočtu.

Plán obnovy zahŕňa napríklad urýchlené predbežné platby zo štrukturálnych fondov, ktoré budú v roku 2009 predstavovať 6,3 miliardy EUR – okrem už prisľúbených finančných prostriedkov vo výške 5 miliárd EUR.

Kroky podniknuté počas uplynulých šiestich mesiacov sú plne v súlade s lisabonskou stratégiou pre rast a zamestnanosť. Je nutné pokračovať v uskutočňovaní štrukturálnych reforiem, ktoré boli obrovským prínosom pri posilňovaní našich ekonomík, pretože súčasne pomáhajú udržať krátkodobý dopyt, no teraz je potrebné prejsť do ďalšej fázy a použiť opatrenia na razantnejší boj proti kríze.

Je potrebné dosiahnuť lepšiu koordináciu a účinky so širším záberom. Teraz je ten správny čas posunúť sa o krok vpred a reagovať tak na krízu. Je nutné, aby sme pochopili, že toto je nový druh krízy a že sme sa s krízou takéhoto rozmeru, rozsahu a hĺbky nikdy v minulosti nestretli.

Toto bude poslaním zasadnutia Európskej rady, ktoré sa uskutoční budúci týždeň. Vďaka veľmi výraznej podpore zo strany českého predsedníctva, ktorého angažovanosť a dokonalú spoluprácu s Komisiou vítam, som presvedčený, že nastane pokrok v štyroch oblastiach, ktoré definovala Komisia vo svojom oznámení spred niekoľkých dní, a to v oblasti finančných trhov, reálnej ekonomiky, zamestnanosti a sociálneho rozmeru, ako aj globálneho rozmeru prostredníctvom samitu G20.

Základy predpokladu úspešného zasadnutia Európskej rady vychádzajú z neformálneho samitu z 1. marca vďaka efektívnemu predsedníctvu, ktoré vedie predseda vlády, pán Topolánek. S potešením môžem konštatovať, že prípravné úlohy Komisie sa stretli s takýmto priaznivým ohlasom. Naše usmernenia o aktivitách so zníženou hodnotou, naše oznámenie o automobilovom priemysle a správa, ktorej vypracovaním som poveril pána Jacqua de Larosièra a jeho skupinu na vysokej úrovni, umožnili členským štátom dospieť k zhode tak, aby sa mohli zmobilizovať a zaujať spoločné stanoviská.

Vítam širokú podporu, s ktorou sa priebeh týchto činností stretáva v Európskom parlamente. Rád by som spomenul, že v dnešnej dopoludňajšej rozprave sa budeme venovať správe pani Ferreirovej o pláne hospodárskej obnovy, správe pána Anderssona o usmerneniach pre politiky zamestnanosti a správe pána Kirilova o politike súdržnosti.

Tieto správy a uznesenia, o ktorých bude hlasovať tento týždeň vaše zhromaždenie, najmä tie, ktoré sa týkajú koordinačnej skupiny pre lisabonskú stratégiu, budem považovať za významný príspevok k zasadnutiu Európskej rady. Krátko pred londýnskym samitom môžu len posilniť postavenie Európy na medzinárodnej scéne a ja to vítam.

Vážení pán predseda, chcel by som len v stručnosti spomenúť tri témy, ktoré by podľa môjho názoru mali nasmerovať toto zasadnutie Európskej rady: stabilizácia finančných trhov, oživenie reálnej ekonomiky a pomoc ľuďom pri prekonávaní krízy.

Pozrite sa na finančný systém. Áno, na riešenie bezprostredných problémov je potrebné vykonať okamžité kroky. Po uskutočnení našich iniciatív za rekapitalizáciu a záruky sa naše usmernenie o aktívach so zníženou hodnotou zameriava na hlavnú prekážku, ktorú sme teraz označili ako blokovanie úverového toku. Ako je uvedené v našom oznámení, som presvedčený o tom, že bez vykonania výrazných zmien v bankovom systéme nebudeme svedkami obnovenia úverového toku do reálnej ekonomiky.

Ako však bolo v tomto Parlamente už niekoľkokrát povedané, tiež je potrebné znovu nadobudnúť dôveru prostredníctvom podstatnej reorganizácie nášho regulačného režimu. Preto sme vypracovali podrobný harmonogram nových návrhov na reguláciu. Nasledujúci mesiac predloží Komisia nové návrhy týkajúce sa hedžových fondov, súkromných kapitálových fondov a odmeňovania riadiacich pracovníkov.

Takisto však musíme prepracovať dozor. Ako je zjavné z oznámenia Komisie, ktoré bolo prijaté v stredu minulý týždeň, a o ktorom som mal možnosť diskutovať na vašej konferencii predsedov nasledujúci deň, Komisia sa usiluje o urýchlenie zavedenia správy pána de Larosiéra do praxe. Celkovú štruktúru predložíme koncom mája na schválenie na júnovom zasadnutí Európskej rady. Na jeseň predložíme legislatívne návrhy.

Ak uvažujeme vo všeobecnosti, mimo finančných systémov, použitie krátkodobých opatrení na dosiahnutie našich dlhodobých cieľov prinesie dvakrát toľko ovocia. Keď nastane zlepšenie, budeme silnejší a pripravení čeliť náročným problémom konkurencieschopnosti a hospodárstva s nízkou produkciou CO₂.

Stačí sa pozrieť na energetickú bezpečnosť. Skutočnosť, že sa nachádzame v čase hospodárskej krízy neznamená, že sa stratia naše problémy so závislosťou. Práve naopak. A ja vítam rozhodnutie predsedu vlády, pána Topolánka, aby bola táto otázka predmetom diskusie. Toto je rozhodujúce pre to, čo robíme. Investície do infraštruktúry prinesú stimul v súčasnosti (a európske hospodárstvo ho nevyhnutne potrebuje), no súčasne nás posilnia a zlepšia našu konkurencieschopnosť v budúcnosti. Z toho dôvodu je vaša podpora, podpora Európskeho parlamentu vo výške 5 miliárd EUR na stimuly v oblasti energetiky a širokopásmovej infraštruktúry taká vzácna – o to viac, keďže, ak mám byť úprimný, som viac-menej znepokojený súčasným stavom tejto otázky na zasadnutiach Rady, na ktorých sa nedosiahol taký pokrok, aký by som si prial.

Samozrejme, všetci vieme, že rozpočet Spoločenstva na úrovni menej ako 1 % HDP nám umožňuje len obmedzený príspevok na celoeurópske stimuly. Tieto finančné prostriedky musia byť v zásade vyčlenené z rozpočtov členských štátov. Ak chceme byť efektívni, je potrebné využiť všetky nástroje členských štátov z európskej perspektívy. Jednotný trh je najlepšou možnou platformou na obnovu. Vďaka pôsobeniu jednotného trhu bola len v roku 2006 Európa bohatšia o 240 miliárd EUR, čo predstavuje 518 EUR v prepočte na každého európskeho občana.

Je potrebné, aby Európska rada posilnila svoju pozíciu v srdci našej stratégie obnovy odsúhlasením princípov, ktoré by mali formovať obnovu európskeho hospodárstva vrátane spoločného záväzku k otvorenosti a rovnakých podmienok z vnútorného aj vonkajšieho hľadiska, čím by jasne odmietla protekcionizmus, no súčasne chránila jednotný trh, ktorý je základom európskej prosperity.

Aj keď najdôležitejšie je uvedomiť si, že to nie je otázka ekonomickej teórie ani strohej štatistiky. Táto kríza má najväčší vplyv na ľudí, najmä na tých najzraniteľnejších v celej Európe, v súčasnosti, teraz. Preto je mojou obavou číslo jedna – tou najdôležitejšou skúškou, pred ktorú sme postavení – sociálny vplyv tejto krízy, najmä problém zvyšujúcej sa nezamestnanosti.

Je nutné sústrediť naše úsilie na otázku nezamestnanosti a pomoc ľuďom pri prekonávaní krízy. Vyžaduje si to odhodlanie a duchapritomnosť. Je potrebné pomôcť spoločnostiam udržať si svojich pracovníkov, vynaliezavo využívať vzdelávanie na uspokojovanie dlhodobých a krátkodobých potrieb a podať pomocnú

ruku tým, ktorí sa už ocitli v radoch nezamestnaných. Je potrebné uistiť sa, že vykonáme väčšinu opatrení na vnútroštátnej úrovni na pomoc tým, ktorí sú najzraniteľnejší, no súčasne je potrebné využiť čo najviac nástrojov európskych politík, ktoré máme k dispozícii – počnúc Sociálnym fondom až po Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii.

Od spustenia procesu, ktorému sa teraz bude venovať samit o zamestnanosti v máji, máme dva mesiace na vynaloženie intenzívneho úsilia na zavedenie plánov do praxe a ak to bude možné, na rozpracovanie nových a ambicioznejších stratégií, ktoré by riešili problém nezamestnanosti. Je potrebné, aby sme využili tento čas efektívne.

Aj keď je to krátke obdobie, som presvedčený, že by sme sa mali pokúsiť zorganizovať tento proces tak, aby sa zabezpečilo širšie zastúpenie vrátane sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti a poslancov. Je mimoriadne dôležité využiť výhodu vášho privilegovaného prehľadu o tom, čo sa naozaj deje v tejto oblasti. Ak budeme uplatňovať tento prístup spoločného využívania našich zdrojov a koordinácie činností na všetkých úrovniach – na úrovni EÚ, na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, na úrovni sociálnych partnerov – dostaneme sa z krízy skôr a verím, že budeme silnejší.

Súčasne sa zvýši naša vierohodnosť na globálnej scéne. Nie je to náhoda, že návrhy, ktoré sme predložili ako stanovisko Európskej únie na samit G20, výrazne odrážajú náš prístup v rámci Európy. Vychádzajú z tých istých princípov. Prostredníctvom jednotného stanoviska Európskej únie na samite G20 budú vierohodnejšie a ak budú členské štáty pripravené skutočne spolupracovať, Európska únia bude mať veľmi dobrú pozíciu na formovanie globálnej reakcie na túto krízu.

Európa musí v súčasnosti nájsť svoju silu v súdržnosti, koordinácii, v skutočnej solidarite uplatňovanej v praxi. Preto musíme všetci úzko spolupracovať a byť v úzkom kontakte, keďže úloha obnovy sa bude, samozrejme, vyvíjať aj v tomto Parlamente.

Teším sa, že to premeníme na skutočnosť, keďže všetci budeme v nasledujúcich týždňoch a mesiacoch pracovať na obnove.

Elisa Ferreira, spravodajkyňa. – (PT) Vážený pán predseda, pán predseda Komisie, dámy a páni, súčasná kríza je tou najhoršou spomedzi kríz, ktoré Európska únia zaznamenala. Bohužiaľ, ešte sme ju ani zďaleka neprekonali. Stále sa vyhlasujú bankroty a nezamestnanosť sa naďalej zvyšuje. Nikdy predtým nebola Európska únia vystavená takejto náročnej skúške. Obnova na dostatočnej úrovni nebude závisieť len od našej spoločnej reakcie, no pravdepodobne aj od pokračovania európskeho projektu, prinajmenšom z hľadiska rýchlosti nášho rozvoja a expanzie.

Európska únia nebola založená preto, aby sa v časoch prosperity obmedzovala na obrovský trh, ani preto, aby v čase krízy nastal návrat k sebeckosti členských štátov v zmysle hesla „každý sám za seba“. Európsky projekt je politickým projektom a ručiteľom mieru, slobody a demokracie. Z ekonomického hľadiska je však založený na pilieroch konkurencie, solidarity a súdržnosti. V skutočnosti ťaží zo schopnosti ponúknuť kvalitu a príležitosti na pokrok všetkým občanom bez ohľadu na ich pôvod.

V súčasnom období krízy očakávajú ľudia od Európy ochranu a kroky, ktoré im pomôžu rýchlo prekonať aktuálnu rozhodujúcu fázu bez akýchkoľvek vážnych sociálnych kolapsov. Ľudia očakávajú od Európy, aby im na základe nových a udržateľnejších prístupov k rozvoju pomohla znovu objaviť ich budúcnosť a posilnila zamestnanosť a podnikanie.

Lisabonská agenda a záväzky voči životnému prostrediu sú inšpirujúce zámery, je však potrebné naplniť ich význam a silu. Z tohto hľadiska je výzva Parlamentu Rade a Komisii jasná a pevná. Tento spoločný zámer preukazuje zhoda dosiahnutá pri hlasovaní Výboru pre hospodárske a menové veci. Verím, že dnešné predmetné hlasovanie v Parlamente bude toho ďalším dôkazom.

Na tomto odkaze spolupracovali rôzni spravodajcovia, spravodajkyne a politické skupiny a verím, že bude v tomto zmysle odovzdaný Komisii a že tá ho bude v tomto zmysle vnímať.

V tejto súvislosti by som rada poďakovala tieňovým spravodajcom a spravodajkyniam, najmä pánovi Hökmarkovi a pani in 't Veldovej. Tiež pevne verím, že nám dnešné hlasovanie umožní potvrdiť a odovzdať tento odkaz.

Pokiaľ ide o príčiny krízy, v súčasnosti je najdôležitejšie vziať si ponaučenie. Správa pána Larosièra je naozaj veľmi dôležitým usmernením, ktorým sa musíme riadiť. Vytvára vynikajúci pracovný základ a zahŕňa mnoho návrhov, ktoré už boli predložené v tomto Parlamente. Je však nutné, aby závery tejto správy viedli

k okamžitým a plánovaným opatreniam zo strany Komisie. Rovnako dôležité je to, aby Európska únia na nasledujúcom samite G20 zaujala v tomto smere rozhodné stanovisko.

V tejto súvislosti verím, že existujú prvky, ktoré sú symbolické, a dúfam, že Parlament bude dnes jednotne hlasovať s cieľom bojovať proti zámorskému finančnému systému a daňovým rajom. Nestačí však len náprava chýb z minulosti, najmä pokiaľ ide o finančnú reguláciu a dozor. Vznikli škody a my potrebujeme plán obnovy, ktorý bude v súlade so zodpovednosťou EÚ. Víťame rýchlu iniciatívu Komisie, ale uvedomujeme si a musí byť jasné, že prostriedky a nástroje na vykonanie opatrení sú evidentne neprimerané.

Parlament vyjadruje hlasovaním podporu Komisii, pokiaľ ide o flexibilitu, vizionárske myslenie a pohotovosť dostupných nástrojov, no nemôžeme zabúdať na to, že 85 % finančných prostriedkov, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, je v rukách štátov, ktoré sú členmi Európskej únie. Členské štáty EÚ sa navzájom doposiaľ nikdy neodlišovali tak ako v súčasnosti. Niektoré štáty majú moc a nástroje, aby konali, zatiaľ čo ostatné sú úplne zraniteľné a nemajú k dispozícii žiadne nástroje. Existuje skupina štátov, ktoré nemajú žiaden priestor na manévrovanie, nie sú schopné odolávať paralelným a ničivým silám pôsobiacim na vnútorný trh, jednotnú menu a globalizáciu. Do tejto skupiny patria nové členské štáty, ktoré sa práve zapojili do realizácie európskeho projektu. Tieto štáty najviac trpia krízou.

Vážený pán predseda, dámy a páni, verím, že dnes je možné vnímať poslanstvo Parlamentu ako určitú skupinu veľmi jasných a zreteľných odkazov, ktoré majú spoločnú myšlienku, ktorá spočíva v tom, že: potrebujeme ľudí, pracovné miesta a zdroje členských štátov, ale aj európske zdroje, ak chceme obnoviť dynamiku, rast a solidaritu v rámci európskeho priestoru a splniť tak očakávania ľudí.

Jan Andersson, spravodajca. – (SV) Vážený pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, boli sme svedkami diskusie o tom, či je potrebné zmeniť a doplniť usmernenia pre zamestnanosť. Toto nie je osobitne dôležitá diskusia, keďže usmernenia pre zamestnanosť zahŕňajú každú príležitosť na opatrenia. V súčasnosti je problémom nedostatočná schopnosť konať. Prežívame a v súčasnosti aj zaznamenávame finančnú krízu, ktorá sa zmenila na hospodársku krízu. V dnešnej dobe prerástla do krízy zamestnanosti, pričom je možné počítať s ďalšími problémami v sociálnej oblasti.

Vítam dátum usporiadania samitu o zamestnanosti, no na druhej strane nesmieme oddeľovať otázky zamestnanosti od hospodárskych otázok. Preto je nutné začleniť ich do diskusie. Myslím, že v tejto oblasti sme urobili príliš málo a príliš neskoro. Úroveň 1,5 % HDP členských štátov bola aktuálna vtedy, keď sme ju povedali, no v súčasnosti sú dôsledky krízy oveľa horšie, než sme si vtedy mysleli. Ak chceme prekonať túto situáciu, musíme prijať viac opatrení, vynaložiť úsilie s lepšou koordináciou – určite viac ako dve percentá. Riziko alternatívy, že neurobíme dostatok krokov, alebo ich vykonáme neskoro, je vysoké, oveľa vyššie ako riziko možnosti, že urobíme priveľa krokov, keďže to bude mať za následok zvýšenie nezamestnanosti a zníženie daňových príjmov, čo ovplyvní problémy v sociálnej oblasti, ktoré zaznamenávajú členské štáty.

Ako teda ďalej? Vieme to veľmi dobre. Z krátkodobého hľadiska je potrebné spojiť to, čo je dobré, pokiaľ ide o boj proti nezamestnanosti, s tým, čo je potrebné z dlhodobého hľadiska. Je to o investíciách do životného prostredia, projektoch výstavby novej infraštruktúry, energetickej účinnosti v domácnostiach, no najmä o vzdelávaní.

Diskutovali sme o celoživotnom vzdelávaní. Nikdy v minulosti sme neurobili dostatok krokov, no dnes máme príležitosť na významné investície do vzdelávania. Takisto je potrebné naštartovať dopyt a na to je potrebné obrátiť sa na tie skupiny, ktoré využijú finančné prostriedky na spotrebu: nezamestnaní, rodiny s deťmi, dôchodcovia a ďalší, ktorí využijú zvýšený objem finančných prostriedkov ako spotrebitelia.

Musíme urobiť všetko, čo je v našich silách na úrovni EÚ, a pokúsiť sa o urýchlené využitie Európskeho sociálneho fondu a Fondu pre globalizáciu, aby sa príslušné zdroje dostali do členských štátov. Ak však máme byť celkom úprimní, vieme, že rozhodujúce hospodárske zdroje sa nachádzajú v členských štátoch. Ak pre to neurobia členské štáty dostatočné kroky, a to primerane koordinovaným spôsobom, nebudeme úspešní. Ak sa rozhlíadneme a zhrnieme kroky, ktoré vykonali členské štáty, len jeden z nich, ktorým je Nemecko, dosiahol úroveň 1,5 %, pričom táto krajina nebola medzi prvými, ktoré chceli prijímať opatrenia. Ďalšie štáty (napríklad severské krajiny, z ktorých pochádzam) urobili veľmi málo aj napriek tomu, že ich hospodárska situácia je priaznivá.

Teraz sa dostávame k sociálnym dôsledkom. Spomenuli ste ich a sú mimoriadne dôležité. Majú vplyv nielen na systémy sociálneho zabezpečenia, ale aj na verejný sektor. Verejný sektor je nepochybne dôležitý.

Poskytuje ľuďom zdravotnú starostlivosť, starostlivosť o staršie osoby a sociálne zabezpečenie, ale tiež je významný pre zamestnanosť. Vo verejnom sektore je zamestnaných mnoho ľudí a musíme zabezpečiť, aby disponoval dostatočným objemom hospodárskych zdrojov.

Chcel by som povedať niečo aj o mládeži. Mladí ľudia sa v súčasnosti stávajú nezamestnaní hneď po ukončení vzdelávacieho procesu. Je nutné, aby sme vytvárali príležitosti pre mladých ľudí nájsť pracovné miesto alebo pokračovať vo vzdelávaní, prípadne v inom postupe. V opačnom prípade hromadíme problémy do budúcnosti. Musíme konať. Musíme konať koordinovane a solidárne, musíme konať dnes a nečakať do zajtra a naše opatrenia musia byť dostatočné.

(potlesk)

Evgeni Kirilov, spravodajca. – (BG) Ďakujem vám, pán predseda, ďakujem pánovi Vondrovi a pánovi Barrosovi. Vypracovanie tejto správy pod názvom „Politika súdržnosti: investície do reálnej ekonomiky“ nebolo časovo náročné. Bez ohľadu na túto skutočnosť sa podarilo vytvoriť dokument, na ktorom sme sa dohodli a jednohlasne ho podporili. Tento priaznivý výsledok by nebol možný bez angažovanosti a pomoci mojich kolegov z výboru, tieňových spravodajcov a spravodajkyň a spolupráce medzi politickými skupinami, za čo by som chcel všetkým poďakovať.

Rád by som sa bližšie zaoberal základným poslanstvom, ktoré odovzdáva táto správa. Táto správa v prvom rade podporuje opatrenia navrhnuté Európskou komisiou na urýchlenie a zjednodušenie implementácie štrukturálnych fondov, medzi ktoré patrí zvýšenie predbežných platieb, zavedenie pružnejších modelov úhrady výdavkov atď. V skutočnosti potrebujeme tieto opatrenia práve teraz, keď je potrebné vhodne reagovať na hospodársku krízu: investície do reálnej ekonomiky, zachovanie a vytváranie pracovných miest a podpora podnikania. Tieto opatrenia však nie sú jediným signálom toho, či je potrebné konať efektívnejšie a účinnejšie. Návrhy na zjednodušenie týchto pravidiel, ktoré uživatelia finančných prostriedkov z európskych fondov už dlho hľadajú a očakávajú, sú reakciou na odporúčania Európskeho parlamentu a Európskeho dvora audítorov.

Po druhé by som sa rád vyjadril k politike súdržnosti a solidarity. V tomto prípade nevyžadujeme len prehlásenia o solidarite, ale aj zavedenie solidarity do praxe. Vzhľadom na vzájomne závislé európske hospodárstvo majú nepriaznivé účinky krízy vplyv na hospodárstvo každého členského štátu. Ak chceme vytvoriť protiváhu týmto účinkom, musíme dosiahnuť pozitívne výsledky, ktoré budú vytvárať rozsiahle výhody a využijú sa na splnenie cieľov, ktoré sa stanovili v lisabonskej stratégii v oblasti rastu a rozvoja. Je tiež dôležité, aby sa zachovali sociálne normy pre občanov EÚ, pre nás je to dôležité z hľadiska ochrany sociálne znevýhodnených vrstiev, ako aj preto, aby sa nenarušila hospodárska súťaž a aby sa naďalej zabezpečila ochrana životného prostredia. Z tohto hľadiska sú solidarita a súdržnosť nevyhnutné na to, aby sme spoločne rýchlejšie uspeli pri hľadaní východiska z krízy.

Napokon je pre nás dôležité, aby sme sa poučili zo súčasnej krízy a uvedomili si, že opatrenia, ktoré budú prijaté, sa nepovažujú za ojedinelé prípady. Naďalej musí pokračovať rozbor chýb, ktorých sme sa dopustili a skúseností, ktoré sme získali. Okrem toho je nutné pokračovať v procese zjednodušenia postupov. Pravidlá musia byť prehľadnejšie, informácie prístupnejšie, administratívna záťaž musí byť miernejšia a postupy musia byť transparentnejšie. Jedine takto zmiernime chyby a obmedzíme príležitosti akéhokoľvek porušenia pravidiel a korupcie.

Záverom by som rád vyzval Radu, aby čo najrýchlejšie prijala navrhnuté opatrenia na urýchlenie a zjednodušenie využívania štrukturálnych fondov. Súčasne sa obraciam s výzvou na členov Európskej komisie, od ktorých očakávame sledovanie účinkov nových opatrení a predkladanie nových návrhov, ako aj celého procesu. V neposlednom rade chcem zdôrazniť rozhodujúcu úlohu, ktorú zohrávajú členské štáty, od ktorých závisia opatrenia, ktoré sa majú prijať, a od ktorých závisí dosiahnutie skutočných výsledkov implementácie politiky súdržnosti. Na záver ešte raz zopakujem, že je potrebné, aby sme uplatňovali solidaritu v praxi.

Salvador Garriga Polledo, spravodajca Výboru pre rozpočet požiadaného o stanovisko. – (ES) Vážený pán predseda, v prvom rade by som rád v mene Výboru pre rozpočet poznamenal, že tento plán hospodárskej obnovy je svojou podstatou skôr medzivládny plán ako plán Spoločenstva a poukazuje na skutočné finančné obmedzenia Európskej únie.

Z hľadiska Spoločenstva sa plánuje využiť 30 000 mil. EUR, ktoré v praxi zmobilizuje Európska investičná banka, a vzhľadom na to, že suma 5 000 mil. EUR patrí do rozpočtu Spoločenstva, bude nutné poradiť si s vážnymi problémami.

Nemáme žiadne nové zdroje. To, k čomu dochádza, je prerozdelenie existujúcich zdrojov. Pokiaľ ide o Európsku investičnú banku, v plnej miere súhlasíme s využitím jej pomoci, no je potrebné povedať, že sa obávame, že sme ju poverili mnohými záväzkami bez záruky možnosti ich presadenia.

Napokon nás mrzí neschopnosť Rady dospieť k dohode o vyčlenení príspevku vo výške 5 000 mil. EUR na energetické prepojenie a širokopásmovú infraštruktúru vo vidieckych oblastiach.

Sme presvedčení o tom, že nie je dobré siahť na nepoužité rezervy. Je potrebné, aby Európska komisia a Rada využili zdroje, ktoré im boli poskytnuté na základe samotnej medziinštitucionálnej dohody.

Elisabeth Morin, spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadaneho o stanovisko. – (FR) Vážený pán predseda, pán Barroso, dnes by som vám mala tlmočiť jednomyselné stanovisko Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, pretože očakávame skutočnú podporu sociálnej súdržnosti v tomto pláne obnovy. Sociálnou súdržnosťou je začlenenie do trhu práce. Na úvod chcem povedať, že naším záujmom je udržať všetkých zamestnancov na ich pracovných miestach a vrátiť nezamestnaných späť do práce, a to okrem iného tak, že Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii usmerníme na nové vzdelávacie kurzy, aby boli ľudia pripravení začať pracovať po prekonaní krízy.

Z krátkodobého hľadiska je preto potrebné udržať ľudí v práci. Zo strednodobého hľadiska je potrebné zabezpečiť zamestnancom lepšie vzdelávanie na obdobie po skončení krízy a z dlhodobého hľadiska je potrebné inovovať aj v sociálnych organizáciách prostredníctvom zamestnávateľských skupín.

Ak chce Európa prežiť globalizáciu, musí inovovať.

Joseph Daul, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, budúcotýždňové zasadnutie Európskej rady nesmie byť len bežným samitom. Tento samit nesmie byť taký ako ostatné. Európania i moja parlamentná skupina očakávajú od tohto samitu konkrétne signály.

Tento samit musí potvrdiť silu a odhodlanie Európy čeliť kríze. Túto silu sme preukázali v minulosti vtedy, keď Európa prijala pravidlá sociálneho trhového hospodárstva, ktoré obmedzuje škody spôsobené nebyvalou krízou. Krízou, ktorá postihla v jednom okamihu všetky regióny sveta. Túto silu sme tiež preukázali pred 10 rokmi, keď sa Európa vyzbrojila eurom – menou, ktorá prekonáva svoju prvú ozajstnú skúšku a drží sa.

Silná Európa nesmie však byť protekcionistickou Európou. Európa, ktorá sa chráni prostredníctvom svojich pravidiel, nesmie byť pevnosťou Európa. Ak sa totiž uzavrieme do seba, nevyvedie nás to z krízy. Skôr by sme sa mali spoliehať na otvorenosť a upevnenie našej identity. Sila Európy v turbulentnom období dokonca ešte väčmi ako v čase pokoja spočíva v konaní v mene našich spoluobčanov vrátane tých, ktorí sú najviac znevýhodnení, a najmä v spoločnom postupe.

Európa spoločne s Komisiou a pánom Barrosom, ktorého rad opatrení inšpirovaných správou pána Larosièra vítam, bojuje o záchranu bankového systému.

Bojuje a my bojujeme s ňou. Nie preto – ako by nás niektorí o tom chceli presvedčiť – aby sme zachránili pracovné miesta obchodníkom, ale aby sme zabránili všeobecnému kolapsu celého nášho hospodárstva a preto, že dlhodobá obnova nie je možná bez zdravého bankového systému.

Európa bojuje s dobrým úmyslom – a ja vítam dohodu o znížených sadzbách DPH pre odvetvie reštauračných služieb a stavebníctva, o zavedení skutočného dohľadu nad finančnými trhmi, záchrane pracovných miest, udržaní alebo obnovení dôvery a o zabezpečení budúcnosti pre Európanov, ku ktorej sme včera dospeli.

Dámy a páni, hovoril som o sile, jednote, vo svojom vystúpení som sa dotkol efektívnosti, no *raison d'être*, motiváciou celého konania, je solidarita. V tomto zmysle vnímal Európu Jean Monnet a všetci zakladatelia Európy. Aký účel by malo vytvorenie Európy po skončení druhej svetovej vojny, ak by sa k nemu pristúpilo len s cieľom upustiť od prístupu – „každý sám za seba“ o 60 rokov neskôr s príchodom najvážnejšej hospodárskej krízy od roku 1929?

Naši spoluobčania sa niekedy pýtajú, aký je účel Európy. Je na nás, aby sme dokázali, že Európa stojí pri svojich 500 miliónoch spoluobčanov, z ktorých je mnoho postihnutých touto krízou, a súčasne prejavuje solidaritu členským štátom Únie. Mám na mysli Írsko, Maďarsko a iné štáty, ktoré zaznamenali mimoriadne ťažkosti.

V mene svojej skupiny žiadam, aby všetky hlavy štátu alebo vlády dvadsiatich siedmich členských štátov odmietli čaro izolácie, ktorá – starostlivo vyberám slová – by bola pre všetky naše štáty samovražedným krokom.

Vážený pán Vondra, pán Barroso, pán Pöttering, vyzývam vás, aby ste v mene nášho Parlamentu intervenovali na zasadnutí Európskej rady za voľbu solidarity a inovácie. Áno, hovorím o inovácii, pretože som presvedčený, že prekonáme krízu, len ak využijeme nové zdroje a vynaložíme obrovské investície do znalostnej ekonomiky a do výskumu a vývoja.

Čo najskôr musíme využiť úžasný potenciál, ktorý má Európska únia v oblasti nových „zelených“ technológií, keďže tieto „zelené“ inovácie musia byť začlenené do všetkých európskych politík. Tým by sme dosiahli skutočné posilnenie priemyslu počas obnovy hospodárstva.

Tým istým spôsobom je nutné čo najskôr odstrániť regulačné prekážky na vnútornom trhu, ktoré stále bránia rozvoju týchto technológií. Je nutné budovať skutočný vnútorný trh s obnoviteľnými zdrojmi energie s jasnými pravidlami, keďže v čase krízy sa pomery menia a my sa musíme pripraviť na novú situáciu. Toto je poslanstvom lisabonskej a v súčasnosti post-lisabonskej stratégie.

Naša parlamentná skupina – rovnako ako stredopravé krídlo Európskeho parlamentu – je zodpovednou politickou organizáciou. Sme za hospodárstvo s pravidlami, za sociálne trhové hospodárstvo. To nás uchráni od zapletenia sa do demagógie a populizmu. Núti nás to úprimne sa rozprávať s občanmi Únie. Verím, že sa nasledujúce zasadnutie Európskej rady bude inšpirovať týmto prístupom.

(potlesk)

Martin Schulz, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predseda, pri všetkej úcte k vám, pán Vondra, považujem za neprijateľné, aby na dnešnom zasadnutí nebol prítomný úradujúci predseda Rady. Táto skutočnosť vyjadruje aj jeho postoj k súčasnej situácii.

(potlesk)

Vypočuli sme si množstvo zopakovaných známych fráz. Počúvame ich už mesiace a mohli by sme ich použiť na zostavenie šablón. Vážený pán Daul, dovoľte mi zablažovať vám k vášmu úžasnému prejavu. Ak sa vaše prejavy budú niesť v tomto duchu, ľudia z Lipsheimu a Pfettisheimu si začnú myslieť, že ste sa stali členom Komunistickej strany Francúzska. Je naozaj úžasný a celý znie vynikajúco. Dnes však potrebujeme skutočne konať. Je nutné prijať potrebné rozhodnutia. Je nutné vykonať viac krokov zo strany Európskej rady. Kríza sa prehlbuje a pracovné miesta zanikajú. Za posledných šesť mesiacov sme boli svedkami toho, ako hodnota akcií klesla o 40 miliárd EUR. To znamená, že sa naruša živobytie ľudí. Zanikajú pracovné miesta. To znamená, že firmám hrozí ukončenie činnosti. Hospodárstvom členských štátov hrozí kolaps. Na druhej strane príde Rada s úžasnými drobnými uzneseniami (napríklad fiškálne stimuly na úrovni 1,5 % HDP tohto alebo ďalšieho roka). Doposiaľ toto uznesenie vykonali tri členské štáty, to znamená, že 24 štátov uznesenie nevykonalo. Uznesenie vykonala Veľká Británia, Nemecko a Španielsko, mimochodom všetky tri štáty boli pod tlakom sociálnych demokratov a socialistov. Ostatné členské štáty ho nevykonali. Musíte urobiť viac. Je nutné, aby ste o tom informovali neprítomného pána úradujúceho predsedu Rady.

Vážený pán Barroso, váš prejav bol úžasný. Bol vynikajúci a plne ho podporujeme. Naliehavo potrebujeme solidaritu medzi členskými štátmi. Pre nás, sociálnych demokratov a socialistov, je solidarita ústrednou myšlienkou v tejto situácii. Solidarita medzi ľuďmi v spoločnosti, ale aj solidarita medzi štátmi. Solidarita v rámci eurozóny a solidarita medzi samotnou eurozónou a štátmi, ktoré nie sú jej súčasťou. Je dôležité, aby Komisia naliehala na členské štáty, aby prejavili solidaritu.

Tiež je dôležité, aby nám Komisia poskytla návrhy smerníc – potrebujeme riadiť súkromné kapitálové a hedgeové fondy, zabezpečiť transparentnosť úverových ratingových agentúr, udržať mzdy manažérov na primeranej úrovni a uzavrieť daňové raje. Tieto iniciatívy sú nevyhnutne potrebné. Dúfame, že ich zrealizujete a spoliehame sa na vás, že k tomu pristúpите. Ak to už nie je možné dosiahnuť v tomto volebnom období, znovu predložíme všetky tieto požiadavky v prvý deň zasadnutia nového Parlamentu. Keď počúvam popredného predstaviteľa banky Citigroup, ktorá znova vykázala zisk, a keď počúvam pána Ackermanna z Deutsche Bank – banky, ktorá v prvom štvrtroku opäť hospodárila so ziskom, zamýšľam sa nad tým, či si myslia, že môžu pokračovať tak ako predtým aj po ich záchrane zo strany štátu. Ak chceme zabrániť tomu, aby mohli zopakovať to, čo vykonali v minulosti, musíme zaviesť do praxe kontroly a transparentnosť.

Po tretie by som chcel povedať, že som fascinovaný, keď počúvam prejavy členov skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov. Je to úžasné. Spomínate všetko to, o čom hovoríme už roky a proti čomu ste vždy hlasovali. Zdá sa, že ste sa naraz prebudili. Ak však prichádza na rad pozmeňujúci a doplnujúci návrh 92, uznesenie, prostredníctvom ktorého môžeme vykonať viac krokov, inými slovami fiškálny stimul vo výške 1,5 % HDP, skupina PPE-DE nehlasuje za tento návrh. Poludňajšie hlasovanie o pozmeňujúcom a doplnujúcom návrhu 92 bude pre vás významnou skúškou. Pokiaľ ide

o solidaritu, pán Daul, práve ste v mene poslancov svojej neprítomnej skupiny prehlásili, že ju považujete za dobrú vec. Sme zvedaví, či budete hlasovať za pozmeňujúci a doplňujúci návrh 102, v rámci ktorého vyzývame k solidarite.

Posledná poznámka, ktorej význam je pre našu skupinu rozhodujúci, sa týka pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 113 o daňových rajoch. Ľudia, ktorí pracujú v reštaurácii, vodiči, ktorí jazdia autom, pozemný personál letiska, ktorý vykladá batožinu – to sú daňoví poplatníci, ktorých dane sa využili na záchranu veľkých bánk pred pádom, pretože vlády a parlamenty vyžadujú od týchto ľudí, aby prispeli. Sú to tí, ktorí musia platiť za bezpečnostné siete, ktoré sa použili v praxi na záchranu bán a veľkých spoločností. Dnes dávame manažérom týchto veľkých bán, ktorí si stále nechávajú vyplácať prémie vo výške miliónov eur (napríklad v banke ING, ktorej deficit sa šplhajú do výšky niekoľkých miliárd), príležitosť presunúť svoje peniaze do daňových rajov a vyhnúť sa plateniu dane. Toto je triedny boj zhora, ktorého súčasťou určite nechceme byť. Preto je otázka, či chceme dnes rozhodnúť, že Európsky parlament je proti daňovým rajom, rozhodujúcou otázkou dôveryhodnosti skupiny PPE-DE a skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu. Uvažujete ako socialisti, no sme zvedaví, či sa ako socialisti zachováte pri poludňajšom hlasovaní.

Musíme predložiť svoje tri požiadavky a rád by som sa jasne vyjadril, že ak za ne nebudete hlasovať, nedôjde k spoločnému uzneseniu. V tom prípade bude jasné, že my podporujeme sociálnu spravodlivosť a že prejavy poslancov skupiny PPE-DE sú len prázdne slová.

(potlesk)

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážení pán predsedu, za posledné mesiace sa uskutočnilo viac stretnutí Únie na vrcholnej úrovni ako bolo vrcholových výstupov nášho niekdajšieho kolegu, pána Reinholda Messnera, a náš Parlament si vypočul celý rad správ o zlepšovaní hospodárstva, no tieto samity a správy členským štátom poskytli pevný oporný bod na prekonanie recesie. V súčasnosti je potrebné, aby Rada využila bez obáv takýto oporný bod a týmto chcem poďakovať autorom správ, ktoré predložili pán Andersson, pani Ferreirová a pán Kirilov. Poskytujú ucelený a pragmatický výhľad zostavený v súvislosti s objavujúcou sa vlnou nezamestnanosti. A zásadným posolstvom týchto správ sú opakovane: pracovné miesta.

Lisabonská stratégia, usmernenia pre zamestnanosť, politika súdržnosti – tieto dokumenty vždy presadzovali „flexibilitu“ v našich hospodárstvach, a to z hľadiska verejných investícií do výskumu a vývoja a rýchleho prechodu na znalostnú ekonomiku. To sú základy, na ktorých sa má budovať zdravý, dynamický a bezpečný trh práce.

A z dnešného uhla pohľadu je jedna vec jasná všetkým, možno s výnimkou niektorých ľavicových poslancov. Do našich domácností nepriniesla ťažkosti lisabonská stratégia, ale práve domácnosti v členských štátoch, ktoré ju ignorovali, znášajú následky krízy najzreteľnejšie a budú ich znášať najdlhšie. V súčasnosti je preto správny čas na presadzovanie „agendy Lisabon plus“ a usmernení pre zamestnanosť, ktoré vyjadrujú reálny stav v našej únii.

Parlamenty členských štátov, územné samosprávy, mestské radnice: všetkých je potrebné posilniť, aby vedeli dobre zvládnuť túto náročnú situáciu. Ak sa im to nepodarí, je potrebné ich menovať a zahanbiť. Nemali by sme pripustiť ani zašliapávanie potreby ochrany planéty. Európska rada ocení postoj EÚ počas rokovaní na konferencii o zmene klímy v Kodani. Vážení pán Vondra, koľko peňazí má vyčleniť dvadsaťsedem členských štátov na prispôbenie a zmiernenie situácie v rozvojových krajinách? Zmena klímy sa nezastaví spomalením hospodárskeho rastu a najchudobnejšie krajiny budú stále doplácať na našu spotrebu kvót emisií CO₂.

Recesia teda nesmie znamenať nečinnosť. Je nutné, aby členské štáty vyčlenili prostriedky na boj proti zmene klímy a priebežne vytvárali pracovné miesta v oblasti ochrany životného prostredia, možno s použitím peňažných prostriedkov, ktoré máme (ako poznamenal pán Claude Turmes) na zvýšenie pákového efektu prostredníctvom EIB alebo EIF. Rada si je však vedomá toho, že ničivé účinky recesie nezmiznú bez zásadnej a štruktúrnej reformy finančného systému.

Úlohou samitu G20, ktorý sa uskutoční budúci mesiac, je premena formy a ja vítam tón zvolený poprednými európskymi predstaviteľmi na spoločnom stretnutí v Berlíne. Medzinárodný menový fond by mal byť financovaný efektívne, daňové raje by mali byť pod dohľadom a finančné inštitúcie by sa mali primerane regulovať, pričom by účinný európsky orgán pre finančné služby dohliadal na to, aby systém nevracal naše hospodárstva späť do minulosti, ale vytváral otvorený, korektný a prehľadný systém obchodu, ktorý je slobodný a spravodlivý.

Londýn, Paríž, Berlín: každé z týchto sídiel zdôrazňuje, že Európa vystupuje ako zjednotená, pán predseda Rady nám však tvrdí, že rozdiely pretrvávajú. Verím, že pán predseda Rady nám podá správu o tomto samite, pretože by tu mal dnes byť. Ak budú rozdiely pretrvávať naďalej, Európa nebude zjednotená. Potrebujeme Európu s pevným postojom, rýchlou reakciou, dlhodobo jednotnú z hľadiska cieľov, pripravenú zbaviť sa nebezpečných aktív, ktoré paralyzujú bankové saldá. Európu, ktorá bude pripravená vykonať reformu bankových postupov na obnovenie vierohodnosti, pripravená akceptovať, že aktuálny balík stimulov nemusí postačovať, pretože dopĺňanie prostriedkov MMF nie je dobré, ak neexistuje globálny finančný systém, ktorý by sa mal podporovať, a zatiaľ čo skutočnosť, že zodpovedné členské štáty sú nútené zmierňovať nebezpečenstvo pádu kvôli tým, ktorí žili na vysokej nohe, je dosť drsná spravodlivosť, je možné, že práve to je cena, ktorú musíme zaplatiť za odvrátenie náklady hospodárskeho kolapsu.

Jednoducho povedané – je potrebné, aby Rada, Komisia a Parlament spolupracovali trpezlivo, pokojne a kolektívne a zabránili, aby to nezašlo príďaleko. Európa už nemôže ďalej hasiť problémy. Nadišiel čas na zásadnú reformu, ktorá zabezpečí pracovné miesta v súčasnosti a bezpečnosť v budúcnosti.

Cristiana Muscardini, v mene skupiny UEN. – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, pán Vondra hovoril o „posilnení dozoru“, no my by sme chceli vedieť, koľko OTC derivátov je stále v držbe európskych bánk a aký bude účet v celosvetovom meradle. Je možné, že Komisia a Rada dospejú k rozhodnutiu zadržať deriváty, alebo aspoň predložiť takýto návrh na celosvetovej úrovni, a pozastaviť obchodovanie s týmito finančnými nástrojmi. Je možné, že v bankách, ktoré boli zoštatnené, predstavujú tieto deriváty stále nebezpečné aktíva, no zjavne sú znepokojujúcim prvkom aj pre vývoj v budúcnosti? Posilnenie dozoru znamená tiež to, ako uvádza Komisia, že musíme byť nielen schopní vyčistiť bankový systém a prehodnotiť systém regulácie, no súčasne musíme predkladať nové návrhy.

Ak sa teda obávame krízy v automobilovom priemysle, mali by sme mať tiež obavy o malé a stredné podniky a nespravodlivú hospodársku súťaž, ktorá útočí spoza našich hraníc. Doposiaľ Rada nerozhodla o ratifikácii a podpore označovania krajiny pôvodu – jediného systému, ktorý nie je protekcionistický, no chráni spotrebiteľov a výrobky – ako konštatoval pán predseda Barroso. Ak chceme pomôcť firmám, okrem podpory nových úverových línií musíme umožniť malým a stredným podnikom rýchlejší a cenovo výhodnejší prístup k mobilite – ak chceme, aby sa tieto firmy prispôbili a neklesli na dno. Mnoho z nich zaznamenáva v súčasnosti 50 % pokles objednávok, čo ich núti obrátiť sa na banku so žiadosťou o pomoc. Banky však neposkytujú úvery a deriváty boli príčinou poklesu hodnoty akcií bánk. Je to začarovaný kruh. Musíte sa dostať z tohto zmatku a hľadať skutočné riešenia, nie len nezmyselné návrhy.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, pri príležitosti piatej diskusie o úspechoch a zlyhaniach lisabonskej stratégie v tomto volebnom období by som sa vás rada opýtala, ako je možné, že každý rok sme konštatovali, že táto stratégia je úspešná a jej úspech bol vyhodnotený, no naraz sme sa prebudili uprostred najvážnejšej krízy za uplynulé obdobie, ako keby bola táto kríza prírodnou pohromou. Nemalo by to byť tak a som presvedčená o tom, že neobjektívne vyhodnotenie lisabonskej stratégie je jedným z problémov, ktoré je nutné vyriešiť.

Práve pred rokom Európsky parlament naliehavo žiadal Komisiu o zabezpečenie stability finančných trhov, pretože sme identifikovali signály blížiacej sa krízy. Vážený pán Barroso, na túto žiadosť nikto nereagoval. Ako uviedol pán Schulz, už mesiace diskutujeme o kolapse systému bez toho, aby sme zabezpečili záväznosť nových nariadení. Môj názor na túto vec sa mierne odlišuje od postoja mojich kolegov. Verím, že mnoho členov Komisie a vlád členských štátov je stále presvedčených o tom, že deregulovaný trh, ktorý tvoria silní hráči, je schopný samostatnej regulácie. Ak sa obmedzíme na rýchle nalievanie peňažných prostriedkov do bankového systému a poskytovania verejných záruk bez zriadenia úplne novej štruktúry finančných trhov, určite nebudeme úspešní. Neprekonáme túto krízu a nedôjde k skutočnej obnove.

Diskusia o súvislostiach medzi politikou v oblasti klímy, stratégiami udržateľnosti a krízovým riadením je rovnako protichodná. Každý rok počúvame na túto tému množstvo utešujúcich ubezpečení. Ak sa však pozriete na aktuálne plány hospodárskej obnovy na európskej a národnej úrovni, zistíte, že ich tvorí množstvo slov, no ciele udržateľnosti, ochrany klímy a účinného využívania zdrojov sa neberú vážne. Tieto plány hospodárskej obnovy nevyzbroja európske hospodárstvo proti prípadným problémom v budúcnosti. Sú jednoducho takmer rovnaké.

Jiří Maštálka, v mene skupiny GUE/NGL. – (CS) Vážené dámy a páni, spoločný program pre rast a pracovné miesta, známy ako lisabonská stratégia, vznikol v roku 2005. Napriek všetkému dnes, v roku 2009, čelíme rozširujúcej sa chudobe a hospodárskej a finančnej kríze, ktorá v našej histórii nemá obdobu. Okrem toho aktuálne prognózy uvádzajú, že počet nezamestnaných v EÚ sa v roku 2009 zvýši o takmer 3,5 milióna.

Napriek všetkým opatreniam, ktoré sme doposiaľ prijali, sa nezamestnanosť ďalej zvyšuje. Nie som jediný, kto sa domnieva, že niekde došlo k chybe. Aktuálna situácia dokazuje zlyhanie doterajších politík, ktoré podporili najmä nárast obrovských ziskov zo strany veľkých komerčných a finančných zoskupení, vytvorenie obrovských monopolov a zhoršenie životnej úrovne pracujúcich a obyčajných ľudí. Európa sa musí vybrať inou cestou. Európska rada by mala na svojom jarnom zasadnutí schváliť európsku stratégiu solidarity a trvalo udržateľného rozvoja a nový rad hospodárskych, sociálnych a environmentálnych politík na podporu investícií, najmä do kvality práce, zvýšenia kvalifikácie, programov na podporu infraštruktúry, politiky súdržnosti, ochrany životného prostredia a zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Zásadným problémom, ktorému čelia členské štáty vrátane Českej republiky, je premiestňovanie podnikov. Je potrebné, aby EÚ zriadila regulačný rámec, ktorý by postihoval spoločnosti za premiestňovanie – napríklad podmienením poskytnutia finančnej podpory EÚ splnením záväzkov vrátane ochrany pracovných miest a miestneho rozvoja. Najmä v súčasnosti, v čase finančnej a hospodárskej krízy, nie je potrebná len solidarita, ale aj prísne a rýchlo pôsobiace pravidlá a nástroje na spoločnú obranu voči kríze. Aj týmto spôsobom by sme dôstojne nadviazali na odkaz Jeana Moneta, ktorého pamiatku si dnes pripomínáme.

Nigel Farage, v mene skupiny IND/DEM. – Vážení páni predsedu, dnes odpoľudnia využívame pojem „európska solidarita“, akoby naozaj existoval. Dovolím si to spochybniť.

Nemôžeme vystaviť krajinám východnej Európy bianko šek na ich vykúpenie. Nemáme na to finančné prostriedky. Z ekonomického hľadiska je tento plán dosť nerozumný a čo je najdôležitejšie, jeho uskutočnenie je politicky neprijateľné pre daňových poplatníkov Francúzska, Veľkej Británie a Nemecka. Napriek tomu sa zdá, že britský minister financií, pán Alistair Darling, bude podporovať tento plán. Jeho chovanie je zvláštne. Tvrdí, že nadišiel čas, aby Európa budovala na spoločných hodnotách spolupráce, akoby sme boli jedna veľká šťastná rodina.

Na druhej strane, maďarský predseda vlády, pán Ferenc Gyurcsany, poškodzuje túto myšlienku európskej solidarity. Od Európskej únie požaduje záchranu krajín (vrátane svojho členského štátu) poskytnutím pomoci vo výške 180 miliárd EUR a že ak to neurobíme, sľubuje, že sa do našich krajín na Západ vydá päť miliónov nezamestnaných. Nie je to nič iné ako vydieranie a poukazuje to na nerozumné umožnenie krajinám, medzi ktoré patrí napríklad Maďarsko, vstúpiť do tejto politickej Únie a ešte viac to zdôrazňuje nerozumnosť otvorenia hraníc.

Jedinou reakciou, ktorú som dnes v tomto Parlamente počul, je to, že by sme mali byť silnejšou Európskou úniou – táto sila určite zaberie! Nuž, uvažujme spolu: signál vám vyslali voliči z Francúzska, Holandska aj Írska. Nie ste oprávnení schváliť viac právomocí pre Európsku úniu. Verím však, že voliči budú vo voľbách do Európskeho parlamentu hlasovať tento rok v nadväznosti na hospodársku krízu a dúfam, že vám tentoraz vyšlú taký veľký a jasný odkaz, ktorý už nebudete môcť jednoducho ignorovať.

Predseda. – Pán Nigel Farage, je možné, že nie vždy sme v našej európskej rodine šťastní, no vy ste tiež jej súčasťou.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dámy a páni, na rozdiel od predchádzajúceho rečníka pevne verím, že nadchádzajúce zasadnutie Európskej rady by malo v plnom rozsahu naplniť heslo súčasného českého predsedníctva – „Európa bez bariér“. Verím, že neprítomný predseda Rady, pán Mirek Topolánek, nepodľahne nátlaku kabinetu prezidenta Obamu na pokúšenie prijímať nové nariadenia a nalievať do hospodárstva ďalšie peniaze daňových poplatníkov.

Nadchádzajúce zasadnutie Rady by malo tiež odmietnuť plán ekologickej lobby Komisie pod vedením pána Barrosa vrátane niekoľkomiliardovej podpory obnoviteľných zdrojov energie. Ekonomická teória a historicky preukázaná prax jasne dokazujú, že tieto kroky nedocielia odvrátenie hospodárskeho kolapsu ani zastavenie ďalšieho zvyšovania nezamestnanosti. Práve naopak, dámy a páni, prehľbia krízu a v budúcnosti budú znamenať ďalšie riziko, najmä infláciu. Verím, že žiaden rozumný politik by nemal záujem podieľať sa na obrovskom náraste cien a znehodnocovaní úspor bežných občanov. Dúfam, že toto predsedníctvo bude pokračovať v rozhodnej obhajobe liberalizácie spolu s odstraňovaním prekážok obchodu a protekcionizmu.

Dámy a páni, ako všetci vieme, pri vzniku súčasnej krízy zohrávala kľúčovú úlohu vládna regulácia hospodárskej politiky v Spojených štátoch amerických. Namiesto toho, aby sme si z tejto skutočnosti vzali ponaučenie, orgány EÚ od 1. júla minulého roka (inými slovami za 9 mesiacov) schválili neuveriteľných 519 nariadení a 68 smerníc. Ak chce byť české predsedníctvo vierohodné a ak chce naplniť svoje heslo „Európa bez bariér“, malo by bezodkladne prehodnotiť všetky právne predpisy EÚ a zbaviť sa čo najväčšieho počtu environmentálnych, rodových, sociálnych obmedzení a obmedzení v oblasti zamestnanosti. Súčasne je potrebné, aby Rada uvažovala o spôsobe zastavenia nafúknutého sociálneho štátu a zníženia vysokých

sadzieb daní a odvodov. Len tak dosiahneme rýchle obnovenie racionálnych aktivít ľudí a funkcií trhu, bez ktorých jednoducho nie je možné prekonať súčasnú krízu.

Klaus-Heiner Lehne (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, niekedy nemôžem uveriť tomu, čo počujem. Pán Schulz, iniciatíva za reguláciu a pravidlá transparentnosti týkajúce sa hedgeových fondov a súkromných kapitálových fondov vychádza z Výboru pre právne veci.

V roku 2006 začali členovia skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov aktívne požadovať zavedenie pravidiel do praxe. Legislatívna správa z vlastnej iniciatívy, ktorú sme nechali vypracovať, nebola predložená, pretože predseda Výboru pre hospodárske a menové veci, ktorý, ako všetci vieme, je členom Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, otvoril úplne nepotrebnú diskusiu o právomoci. V dôsledku toho sme strávili niekoľko mesiacov – ak nie rokov – hľadaním dohody a napokon sme v septembri minulého roka boli schopní schváliť legislatívne správy z vlastnej iniciatívy na túto tému vo forme správ pána Rasmussena a Lehneho.

Proti regulácii v tejto oblasti vystúpil v Rade pán Gordon Brown. Je zrejmé, že nie je členom skupiny PPE-DE, ale patrí do našej skupiny. V posledných rokoch sa pani Merkelová a pán Rasmussen vo všetkých diskusiách, a to na zasadnutiach Európskej rady i samitoch G8 vždy postavili za reguláciu v týchto oblastiach.

Problém spočíva v tom, že socialisti v Európskej únii videli vždy zásadnú prekážku v začlenení týchto neregulovaných oblastí. V poslednom čase došlo k zmene postojov a v dôsledku toho sme zistili, že sa nachádzame presne v tejto pozícii. Toto je jedna z historických skutočností v tejto oblasti. Chcel by som len povedať, že existuje veľký rozdiel medzi rétorikou, ktorú dnes počúvame, a skutočnosťou posledných mesiacov a rokov. Žiaľ, je to tak.

Na záver by som rád spomenul niekoľko oblastí spoločného záujmu. Dnes bola atmosféra medzi parlamentnými skupinami počas prípravy na uznesenie o lisabonskom procese na zasadnutí riadiacej skupiny výnimočne priaznivé. Preto sa nám podarilo dospieť k dohode takmer vo všetkých oblastiach a pripravili sme skvelé uznesenie.

Nemali by sme o ňom donekonečna diskutovať. Namiesto toho by sme mali zistiť, či je to oblasťou spoločného záujmu. Občania Európy očakávajú, že v čase tejto krízy budeme konať spoločne a nebudeme si navzájom odporovať.

(potlesk)

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). – Vážený pán predseda, prežívame najhoršiu krízu od roku 1929 a stále sa zhoršuje: nezamestnanosť sa nezadržateľne zvyšuje.

Pred niekoľkými mesiacmi som predsedovi Komisie povedal: „Nepreceňujte, prosím, to, na čom sa dohodla Európska rada v decembri 2008. Nepozerajte sa na Európu ružovými okuliarmi.“ Presne to však robíte. Neposkytli ste Európe finančný stimul vo výške 3,3 % HDP – neposkytli ste ho! Keď spomínate automatické stabilizátory, už sú zahrnuté do prognózy. Podľa januárového vyjadrenia Komisie je prognóza na úrovni – 2 %, v súčasnosti Európska centrálna banka tvrdí, že táto hodnota bude na úrovni – 3 %. Ak hovoríte o finančnom stimule vo výške 1,5 %, v skutočnosti nepôjde o 1,5 %, pretože podľa inštitútu Bruegel bude táto hodnota na úrovni 0,9 %, o čom svedčia príslušné dokumenty.

V súčasnosti je situácia takáto: nepodchytili sme nezamestnanosť, nezamestnanosť sa nezadržateľne zvyšuje a váš stimul Európe nebol poskytnutý vo výške 3,3 ale 0,9 %. Ak nám chcete teraz povedať, aby sme počkali na lepšie časy, a ak súhlasíte s pánom Jeanom-Claudom Junckerom, ktorý včera prehlásil, že sme neurobili dostatok krokov, potom tvrdím, že sme neurobili dostatočné opatrenia – ľudia očakávajú od Európy viac, ako ste dnes povedali.

Môj názor je takýto: o niekoľko týždňov sa stretnete s pánom Obamom, novým prezidentom Spojených štátov. Prišiel s myšlienkou investičného balíka vo výške 1,8 % HDP Spojených štátov. My počítame s menej ako polovičnou výškou stimulu. Ako si viete predstaviť, že Európa sa dostane do polohy, v ktorej by sme boli tí, ktorí robia menej ako naši americkí priatelia, a kde sme tými, ktorí požadujú viac od našich amerických priateľov? Ako si predstavujete úctu voči Európskej únii?

Hovorím o tom, že je potrebné urobiť viac krokov a potrebujeme vypracovať komplexný plán, ktorý pokryje samit uskutočnený 19. marca – to znamená o deväť dní – londýnsky samit, ktorý sa uskutoční 2. apríla, pražský májový samit o zamestnanosti a júnový samit. Vážený pán predseda Komisie, týmto vás vyzývam,

aby ste vynaložili komplexné úsilie o novú obnovu. Ak tak neurobíme, prehráme. Nie je to o tom, že budúci rok nám bude lepšie: toto je zásadná svetová kríza, ktorú musíme brať vážne.

Posledný bod môjho prejavu sa týka solidarity. Nadišiel čas, aby sme nevytvárali nové hranice medzi tými, ktorí sú členmi Európskej únie už roky, a tými, ktorí sa stali jej členmi s prísľubom lepších časov pre bežných ľudí. Nevytvárajme ďalšie hospodárske bariéry medzi novými a staršími členmi. Dokážme prejavíť solidaritu skutočnými činmi. Vážený pán predseda Komisie, preto vás vyzývam, aby ste zvážili nové finančné možnosti pomoci našim novým priateľom – jednou z možností je vydanie eurodlhopisov, prípadne pomoc Európskej investičnej banky. Berte to, prosím, vážne a nedovoľte, aby sme prijali príliš málo opatrení alebo aby bolo neskoro, ako v prípade Japonska, ale dokážme, že Európa je o ľuďoch, že Európa je o prejavovaní solidarity najslabším krajinám v tejto Únii.

Jules Maaten (ALDE). – (NL) Vážený pán predseda, teraz, keď sa končí pôvodné obdobie lisabonskej stratégie, vidíme, že ciele, ktoré stanovili hlavy vlád v roku 2000 neboli dostatočne splnené. Aj keď je najmä v období súčasnej hospodárskej krízy mimoriadne dôležité brať lisabonskú stratégiu vážne. Ak by to bolo tak, Európa by bola schopná lepšie odolávať hospodárskym recesiám.

Jednou z kľúčových dohôd v rámci lisabonskej stratégie bol zámer vynaložiť 3 % HDP na výskum a vývoj: dve tretiny prostriedkov by financoval súkromný sektor a jednu tretinu vláda príslušného členského štátu. Inováciu Európskej únie však brzdí skutočnosť, že takmer žiaden z členských štátov Európskej únie nesplnil tento cieľ. V čase celosvetovej krízy potrebuje Európa nájsť v sebe silu, aby dokázala znova postaviť hospodárstvo „na nohy“.

Súčasne je prekvapujúce, že značný podiel rozpočtu EÚ by sa mal stále využívať na nadmerné dotovanie starších hospodárstiev vrátane poľnohospodárstva a regionálnych fondov, zatiaľ čo ciele v oblasti investícií do výskumu sa neplnia. Máme viacero možností. Skúste uvažovať napríklad o čistom životnom prostredí alebo zdravotníckych technológiách, prípadne o rastúcom sektore európskych počítačových hier, pri ktorých sa ukázala špecifická podpora ako účinná.

Vážený pán predseda, dynamické a značne inovačne orientované hospodárstvo môže pomôcť novým odvetviam, technológiám a produktom odraziť sa od zeme. Presne to je potrebné na prekonanie recesie. Kríza nám umožňuje a skutočne nás núti vykonať zúfalo potrebné reformy.

Chcel by som týmto naliehavo požiadať členské štáty, aby brali vlastné dohody vážne, pretože ak sa stanovia zásadné ciele, je potrebné mať odhodlanie na ich dosiahnutie. Ináč EÚ stratí svoju vierohodnosť. Pre spoločnú politiku je nutné vynaložiť maximálne úsilie všetkými zúčastnenými stranami a poľavenie v úsilí zo strany ktoréhokoľvek členského štátu je nepripustné.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Vážený pán predseda, všetko poukazuje na skutočnosť, že desaťročné ciele lisabonskej stratégie skončia fiaskom. Skutočnou odpoveďou na globálnu hospodársku krízu nie je spomínaná stratégia ani neprestajne spomínaná Lisabonská zmluva. Počas nadchádzajúceho zasadnutia Rady nás bude írsky predseda vlády informovať o krokoch, ktoré sa vykonali na začlenenie Lisabonskej zmluvy. Podľa vzoru Francúzska a Holandska odmietlo v referende zmenenú a doplnenú verziu európskej ústavy aj Írsko. Občanov tejto krajiny sa nepodarilo presvedčiť, aby sa zriekli časti svojej suverenity v prospech byrokratickej štruktúry – Európskej únie. Namiesto aktuálneho čakania na rozhodnutie nemeckého ústavného súdu, ktorý môže zmluvu pochovať navždy, dochádza k pokusom presvedčiť Írov prísľubmi výsad, ktoré v predkladanom dokumente nenájdem.

V čase obrovskej hospodárskej krízy týmto vyzývam na skončenie nezmyselných vnútorných rozporov v EÚ a súčasne na prijatie konkrétnych opatrení vychádzajúcich z existujúcich zmlúv a v duchu solidarity.

Claude Turmes (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predseda, v súčasnom období krízy potrebujeme silný impulz na európskej úrovni.

Členské štáty konajúce samostatne nebudú schopné dostatočne výraznej a koordinovanej reakcie. Preto naliehavo potrebujeme podporu zo strany Európy. Čoho sme však dnes svedkami? Komisia je vyčerpaná – podobne ako jej predseda – chýba jej vízia a politická odvaha. Plán obnovy vo výške 5 miliárd EUR nie je plán obnovy, pretože 50 % projektov na zozname neuvidí žiadne investície v roku 2009 ani 2010, pretože napríklad nebudú udelené licencie na sekvestráciu oxidu uhličitého.

Pán Daul má v podstate pravdu. Teraz nadišiel ten správny čas na prejavenie solidarity a na inovácie. Ak dá Komisia za pravdu Margaret – „Chcem späť svoje peniaze“ – Merkelovej a zostaví zoznam, ktorý by poskytol

silnejším hospodárstvám viac peňažných prostriedkov ako našim kolegom vo východných krajinách, ktoré potrebujú práve teraz našu podporu, nedosiahneme pokrok.

Preto potrebujeme inovácie v dvoch oblastiach. V prvom rade by sme nemali premrhať týchto 5 miliárd EUR na štátnu pomoc. Namiesto toho by sme mali sústrediť peňažné prostriedky v Európskej investičnej banke. Banka v súčasnosti zvyšuje svoje imanie o 76 miliárd EUR a rokuje s Európskou centrálnou bankou o zlepšeniach týkajúcich sa likvidity. Preto je potrebné využiť čo najväčšiu časť z týchto 5 miliárd EUR ako záručné fondy na ovplyvnenie verejných a súkromných investícií vo výške 20, 25 alebo 30 miliárd EUR. Ďalej je nutné rozšíriť tento plán obnovy, aby zahŕňal „zelené“ technológie, obnoviteľné zdroje energie a investície do budov v európskych mestách.

V súčasnom období vyčlenil prezident Obama na „zelené“ technológie desaťkrát vyšší objem rizikového kapitálu ako Európa. Preto zaostávame, pokiaľ ide o ďalšiu významnú vec v hospodárstve.

Sahra Wagenknecht (GUE/NGL). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, rozhodujúcou otázkou vo vzťahu ku všetkým plánom hospodárskej obnovy, ktoré sa zavádzajú v celej Európe, je, samozrejme, to, kto dostane prostriedky. Vystavíme bankám ďalšie bianko šeky, aj keby bolo z dlhodobého hľadiska pre daňových poplatníkov omnoho výhodnejšie priamo ich zoštatniť? Máme znížiť záťaž veľkým podnikom a osobám s vysokým príjmom aj napriek tomu, že mali roky osôh z daňových úľav v celej Európe? Čím viac peňazí premrháme na takéto veci, tým pravdepodobnejšie je, že tieto programy budú neúspešné a že sa európske hospodárstvo ocitne vo veľmi nebezpečnej špirále poklesu.

Dlhodobá politika privatizácie, deregulácie a liberalizácie má za následok narastajúcu koncentráciu bohatstva, ktoré si medzi sebou rozdelilo „horných desaťtisíc“. Okrem toho je za krízu, v ktorej sa dnes ocitáme, zodpovedná práve táto politika. Všetci, ktorí veria, že krízu je možné prekonať ďalším uskutočňovaním tejto politiky s drobnými úpravami, vôbec nepochopili situáciu. Potrebujeme úplne iné kroky. Namiesto skupovania nebezpečných aktív by sme mali vynaložiť príjmy z daní na rekonštrukciu škôl, nemocníc a ekologické ozdravenie európskeho hospodárstva. Ak zveríme verejné prostriedky do rúk súkromným subjektom, je nutné použiť pravidlo žiadne dane bez garantovaných pracovných miest – a najmä žiadne dane bez verejných vlastných práv, aby mohol mať z budúcich ziskov osôh štát a predovšetkým občania. Najlepším plánom hospodárskej obnovy vôbec by bolo zásadné prerozdelenie bohatstva a aktív zhora nadol. Nízkoopríjmovú skupinu ľudí v Európe je nutné skôr zmenšiť, ako dlhodobo podporovať. V Európe potrebujeme vyššie minimálne mzdy a lepšie sociálne služby. Potrebujeme daňové sadzby, ktoré zabezpečia, aby zodpovednosť za vzniknuté obrovské straty niesli milionári a prosepechári zo starých finančných kruhov, nie väčšina občanov, ktorí nepocítili prínos finančnej expanzie. Verím, že v súčasnosti je jedinou rozumnou hospodárskou politikou sociálna spravodlivosť. Jedine tak prekonáme túto katastrofálnu krízu.

Nils Lundgren (IND/DEM). – (SV) Vážený pán predseda, lisabonská stratégia je jedným z najlepších projektov EÚ. Členské štáty pristúpia dobrovoľne k reforme svojich hospodárstiev s cieľom budovať prosperitu a schopnosť prispôbiť sa očakávaným zmenám (napríklad starnutiu obyvateľstva) aj predpokladaným zmenám (napríklad kolapsu finančných trhov). Podstatu stratégie tvorí myšlienka, ktorej obsahom je podpora efektívnych trhov, podnikania, vzdelávania, výskumu a stabilného stavu štátnych financií, a my práve teraz podstupujeme skúšku.

Ak by sme sa pred vznikom finančnej krízy pýšili flexibilným hospodárstvom, vhodnou menovou politikou a zdravou situáciou v oblasti štátnych financií, Európa by zvládla problémy oveľa lepšie. Situácia však bola iná. Lisabonská stratégia nebola zavedená do praxe, pričom súčasne zo zavedenia eura vyplynula príliš jednoduchá menová politika v Írsku, Španielsku, Taliansku a Grécku. Okrem toho v niekoľkých krajinách došlo k chybnému riadeniu verejných financií pod ochrannými krídlami eura. Preto sú nerovnováhy obrovské. Lisabonská stratégia je dobrou myšlienkou, ktorú sme však zbabrali. Euro bolo zlou myšlienkou, ktorá ešte viac zhoršila naše problémy.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, práve v tomto čase krízy sa preukáže hodnota a užitočnosť štruktúr a táto kríza nám dokázala, že bruselská Európa nemá žiaden význam. Plán hospodárskej obnovy, ktorý sme pompézne označili prívlastkom „európsky“, je v skutočnosti sumou, na ktorej sa dohodli členské štáty. Príspevok z účtov európskeho rozpočtu predstavuje len jeho zanedbateľnú časť.

Zatiaľ čo 200 miliárd EUR sa poskytuje na podporu reálnej ekonomiky a tvorby pracovných miest, 2 miliardy EUR z tejto sumy sa vyčlenili pre banky bez akejkoľvek záruky toho, že tieto peňažné prostriedky budú použité na financovanie podnikov a súkromných osôb. Privatizované zisky, znárodnené straty: toto je najnovší trend týchto hospodárskych politík – bez ohľadu na to, či sú liberálne alebo socialistické.

Ide o budovanie európskej solidarity alebo podporu štátov? Účastníci neformálneho samitu, ktorý sa uskutočnil 1. marca, spoločne odmietli podmienenosť pomoci poskytovanej automobilovému priemyslu v záujme trhu a hospodárskej súťaže. Nedošlo k žiadnej zmene politiky, uvažovania, ani k žiadnemu prerušeniu v systéme, ktoré pre nás znamenal katastrofu! Sme na okraji priepasti a o niekoľko dní nás hlavy štátov a predsedovia vlád požiadajú, aby sme preskočili na druhú stranu.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predseda, ako koordinátor Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov v oblasti regionálnej politiky by som chcel povedať, že požadovaný posun k pružnejšiemu prístupu a väčšiemu dôrazu na investície a zamestnanosť sa stáva skutočnosťou. Práve v čase krízy má politika súdržnosti uplatnenie, pokiaľ ide o investície Spoločenstva. V súčasnosti sa ročne použije suma vo výške 50 miliárd EUR a 65 % z tejto sumy sa vyčlení na prioritné oblasti uvedené v lisabonských dohodách. Na tomto úsilí sa aktívne podieľame, zvyšujeme kvalifikáciu pracovníkov a presadzujeme všetky druhy regionálnych iniciatív na roky po prekonaní krízy.

Skupina PPE-DE má skôr záujem o zachovanie tohto komplexného prístupu, nie ďalšie rozdrobenie. Podstatou prijatia pružnejšieho prístupu je urýchlenie rozpisov výdavkov, zjednodušenie schvaľovania a účinné riešenie prípravných nákladov, výrazné rozšírenie pôsobnosti EIB prostredníctvom konkrétnych programov vrátane udržateľnej obnovy mestského prostredia a viac možností energetickej účinnosti, najmä v starších členských štátoch. Víтам tieto kroky smerujúce k intenzívnejšiemu prístupu a pružnosti.

Jedenásteho marca sa uskutočnila na tomto plenárnom zasadnutí prioritná diskusia o úpravách politiky súdržnosti. Vykonáme tiež primeranú úpravu regulácií týkajúcich sa fondov a položíme základy nového programu súdržnosti: územná súdržnosť, rámec na obdobie po roku 2013.

Ako už bolo pred chvíľou potvrdené, musíme pokračovať vo vykonávaní činnosti vysokej kvality vrátane zoskupení, výskumu a vývoja, inovácií a rozvoja vidieka a zabezpečíme posilnenie znalostnej ekonomiky a konkurencieschopnosti v Európe. Toto sa vzťahuje na všetky regióny vo všetkých členských štátoch. Takto ostane Európa viditeľná a my prispejeme k väčšej solidarite v Európe, a to aj po období krízy.

Edit Herczog (PSE). – Vážený pán predseda, v prvom rade by som chcela reagovať na prejav pána Farageho. Ak doteraz nebolo zrejmé, či je Parlament jednotný, myslím, že pán Farage nás všetkých presvedčil o tom, že musíme v rámci Európskej únie ostať jednotní.

Európsku úniu postihla systematická kríza a je namieste opýtať sa, prečo nás naša desaťročná lisabonská stratégia nezachránila. Mohli sme si stanoviť lepší cieľ? Mohli sme dosiahnuť lepší výsledok? Mohli sme ju realizovať príbuznejšími postupmi alebo čakáme na niekoho, kto to urobí za nás?

Odpoveďou Socialistickej skupiny je, že je správne mať jednotnú, komplexnú stratégiu do budúcnosti, podporovať konkurencieschopnosť a sociálnu a environmentálnu udržateľnosť v rámci jednej stratégie. Odpoveďou Socialistickej skupiny je, že potrebujeme dosiahnuť lisabonské ciele v celej Európe – a to je potrebné urobiť pre všetkých Európanov vrátane tých chudobných, ktorí sú najzraniteľnejší.

Je potrebné stabilizovať finančné trhy a znížiť riziko podobných kríz v budúcnosti. Nebudeme však podporovať politiky, ktoré presúvajú naše zdroje do daňových rajov a na účty niekoľkých vyvolených. Je potrebné stabilizovať reálne ekonomiky v celej Európe vo všetkých odvetviach, najmä v malých a stredných podnikoch, no musíme prevziať zodpovednosť za podporu zamestnanosti, nielen umožniť týmto spoločnostiam vytvárať zisk.

Je potrebné zasadzovať sa za inovácie v oblasti výskumu a vývoja a prechod na digitálne vysielanie a budovať zručnosti, aby sme umožnili využívanie týchto technológií všetkým občanom Európy. Prostriedky na získavanie poznatkov vyčleníme vo všetkých politikách v oblasti duševného vlastníctva. Je potrebné stabilizovať Európu ako celok, no musíme uvažovať aj za hranicami Európy tak, aby sme zohľadnili aj tie najzraniteľnejšie časti sveta a nebudovali nové hranice v Európskej únii.

Je potrebné mobilizovať aktérov, aby konali. Činy, činy, činy a výsledky. Na to, aby sme uspeli, nám nestačia slová. Nestačí robiť veľa, je potrebné urobiť dosť. Týmto žiadame Komisiu, žiadame Radu, aby išli nad rámec jarného samitu a odovzdali naše odkazy na samite G20. Toto od nás očakávajú bežní ľudia. Konajme spoločne.

Ona Juknevičienė (ALDE). – (LT) Rada by som upriamila pozornosť na určité okolnosti, ktoré považujem za dôležité pri riešení otázky zachovania pracovných miest a vytvorenia nových pracovných miest. Po prvé, prežívame globálnu hospodársku krízu, ktorá nás núti prehodnotiť stratégiu zamestnanosti. Po druhé, musíme kriticky zhodnotiť to, čo sme doposiaľ dosiahli, ako aj účinnosť zavedenia stratégií, ktoré sme prijali do praxe. Preto naliehavo žiadam Komisiu, aby veľmi kriticky preskúmala používanie prostriedkov určených

na stimuláciu zamestnanosti v členských štátoch Spoločenstva. Doterajší postup, ktorý sa uplatňoval vo väčšine prípadov a spočíval v prerozdelení prostriedkov na získanie kvalifikácie, na rekvalifikáciu a rôzne druhy školení, je podľa môjho názoru neefektívny. Investovanie do malých a stredných podnikov a mikroúverov – to sú najúčinnšie opatrenia na tvorbu nových pracovných miest. Prostriedky z Európskeho sociálneho fondu a Fondu pre globalizáciu bolo možné využiť na tejto účel efektívnejšie. Členské štáty musia predkladať správy o využívaní prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu a Fondu pre globalizáciu, ktoré obsahujú konkrétne údaje o tom, koľko nových pracovných miest sa vytvorilo. Za neefektívne využitie je nutné uložiť pokutu. Počet zamestnancov, ktorí sa rozhodli pre „dobrovoľný odchod“, sa zvyšuje. Sú ponechaní napospas osudu bez práce, sociálnej alebo finančnej podpory. Preto by sme mali v takýchto prípadoch zapojiť odbory, aby chránili záujmy našich občanov. Naliehavo žiadam Komisiu a členské štáty, aby sa v tejto dôležitej otázke zjednotili.

Guntars Krasts (UEN). – (LV) Ďakujem, pán predseda. V súčasnej krízovej situácii je lepšie urobiť viac krokov ako čakať. Preto by sme mali podporiť navrhované nástroje na poskytovanie hospodárskych stimulov. Pre väčšinu členských štátov východnej Európy ostanú však dvere medzinárodných trhov pôžičiek, okrem niekoľkých výnimiek, zatvorené. Tieto krajiny zaznamenávajú odlev kapitálu a západoeurópske banky, ktoré zodpovedajú za väčšinu trhu v tomto regióne, zmenili expanzívnu úverovú politiku, ktorú ešte prednedávnom presadzovali, na opatrnejší prístup. Príležitosti využívania finančných a fiškálnych nástrojov týchto členských štátov sú obmedzené alebo neexistujú. Okrem toho sa väčšina týchto krajín pripravuje na vstup do eurozóny. Zo strednodobého hľadiska budú obmedzovať možnosti výberu opatrení na hospodárske stimuly aj konvergenčné kritériá. Jediným skutočným nástrojom na stimuláciu hospodárstva a zavedenie lisabonskej stratégie do praxe v týchto krajinách sú fondy Európskej únie. Pri získavaní prostriedkov však môže byť problematickou otázkou spolufinancovania a to môže predĺžiť čas potrebný na získanie prostriedkov. Ak chceme stimulovať hospodárstvo vo východnej Európe, je potrebné dohodnúť sa na zmenách pravidiel získavania prostriedkov z Európskej únie. Je potrebné výrazne zjednodušiť postupy prijímania prostriedkov, obmedziť požiadavky na spolufinancovanie štátom a súkromným sektorom a predĺžiť termíny na získanie zdrojov. Je potrebné nájsť skutočné príležitosti využitia financovania zo strany Európskej investičnej banky a Európskej banky pre obnovu a rozvoj na získanie prostriedkov. Tieto rozhodnutia vyšlú dôležitý signál na obnovu a stabilizáciu trhu vo východnej Európe. Ďakujem.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, členovia Komisie, ďakujem vám. Musíme využiť príležitosť, ktorú nám ponúka finančná kríza, na vykonanie zásadného ozdravenia európskeho hospodárstva a zastaviť zmenu klímy.

Komisia však nevyužíva túto príležitosť a spolieha sa na záchranný balík obsahujúci zastarané myšlienky (napríklad budovanie cestnej siete a automobilový priemysel). Zdá sa, že jednou z možností sú aj investície do chorých hospodárskych štruktúr. Toto nie je perspektívna koncepcia, na základe ktorej by sa ľudia prestali obávať o stratu svojho živobytia. Zmiernenie pravidiel využívania štrukturálnych fondov je nutné zamerať výlučne na udržateľné investície prijateľné pre životné prostredie. Bez kontroly klímy tohto druhu sa podiel spolufinancovania nesmie zvýšiť.

Vážený členovia Komisie, myslím si, že váš prístup využitia finančnej krízy na oslabenie práv zamestnancov je tiež cynický. Smernica o vysielaní pracovníkov by mala posilniť práva zamestnancov, nie pomôcť k ich oslabeniu. Reforma tohto druhu už dlhodobo zaostáva. To, čo ponúkate v novom dokumente, je neprijateľné.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Neoliberálna lisabonská stratégia bola jedným zo základných nástrojov Európskej únie na podporu finančnej deregulácie, privatizácie verejných služieb, liberalizácie trhov a svetového obchodu, deregulácie pracovných vzťahov a oslabenia práv zamestnancov. Jasným príkladom toho sú návrhy smernice o pracovnom čase a princíp flexiistoty.

Nemá zmysel trvať na ďalšom prepracovaní lisabonskej stratégie, ktorej uplatňovanie pomohlo k vzniku zhoršujúcej sa hospodárskej a sociálnej krízy. Preto je potrebné skončiť s týmito politikami neoliberálneho kapitalizmu, ktorý je zodpovedný za narastajúcu nezamestnanosť, neistú prácu a chudobu a ktorý zdôraznil sociálne, regionálne a územné nerovnosti. Potrebujeme komplexnú európsku stratégiu solidarity a udržateľného rozvoja, ktorá je založená na ochrane produktívnych odvetví a verejných investícií efektívnym zvyšovaním objemu prostriedkov Spoločenstva na podporu krajín so slabšími hospodárstvami, ktorá rešpektuje prírodu a vytvára pracovné miesta s právami a súčasne podporuje verejné služby, zvyšuje kúpyschopnosť a zabezpečuje spravodlivé rozdelenie príjmu na zníženie chudoby. Je to presný opak toho, čo navrhuje Komisia a Rada.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Vážený pán predsedajúci, počas rozpráv na jarnom samite sme v minulých rokoch naliehavo žiadali členské štáty, aby pracovali na lisabonskom procese. Koniec koncov hospodársky rast a nízka inflácia vytvorili priestor na reformu. Reforma bola potrebná v súvislosti s konkurencieschopnosťou voči rozvíjajúcim sa ekonomikám a skutočne ju stále potrebujeme.

Súčasná kríza ukazuje, že členské štáty, ktoré na túto požiadavku zareagovali, si teraz počínajú lepšie ako ostatné. Ostatné členské štáty vykazujú značné rozpočtové deficity a skutočnosť, že tieto členské štáty nepočúvli našu žiadosť, sa teraz premieta do deficitov, ktoré ohrozujú stabilitu našej meny.

Rád by som požiadal Komisiu, aby monitorovala členské štáty a zaistila dodržiavanie Paktu stability. Len takto môžeme zabrániť tomu, aby sa nám náklady na túto krízu nevymkli z rúk. Dočasné podporné opatrenia, ktoré spĺňajú test udržateľnosti, sa preto môžu uplatňovať len v obmedzenom rozsahu. Okrem všetkých nových plánov je zrejmé, že treba dbať na zachovávanie starých dohôd.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Západná Európa rada hovorí o potrebe pomôcť krajinám stredovýchodnej Európy pri prekonávaní krízy. Avšak tými istými ústami, presnejšie ústami pána Sarkozyho, hovorí o týchto krajinách ako o čiernej diere, ktorá predstavuje pre Európsku úniu riziko. Odmietam takúto triviálnu paušalizáciu problému, ktorý sa úplne rovnakou mierou dotýka aj západných krajín. Dôsledkom takýchto vyjadrení je pokles dôvery v inštitúcie krajín stredovýchodnej Európy a miesto pomoci predstavuje nôž do chrbta.

Minulý týždeň európski lídri odmietli protekcionizmus, ktorý by znamenal vytvorenie novej železnej opony v zjednotenej Európe. Na druhej strane však Európska komisia potvrdila mohutnú štátnu pomoc pre francúzske automobily. Nerovnaký diskriminačný prístup sa však prejavuje aj v ďalších oblastiach. Vypuklé je to najmä v poľnohospodárstve. Európa sa stáva dvojtvárna a euroskeptikom kvitnú ruže.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, táto rozprava sa zaoberá pracovnými miestami a pracovnými miestami a novou prosperitou. Preto som trochu prekvapený, keď od Skupiny socialistov počujem kritiku tých, ktorí sú zodpovední za realistické politiky v Európe, pretože socialisti viac než ktokoľvek iný žiadali zníženie úrokových sadzieb na vrchole hospodárskeho rozmachu v čase, keď v Spojených štátoch implementovali menovú politiku. Viac ako čokoľvek iné je to laxná menová politika, ktorá poškodila hospodárstvo USA. Pán Schulz by mal byť vďačný, že ho Európa a Európska centrálna banka nepočúvali, pretože ak by tak urobili, európske hospodárstvo by na tom bolo bývalo oveľa horšie. Cením si, že sa v tomto bode zhodneme.

Rovnako to platí aj o politike, ktorú dnes odporúčame, pretože práve teraz hovoríme o eurodlhopisoch, ktoré popri ďalších veciach povedú k vyšším úrokovým sadzbám v krajinách strednej Európy. Nejde o solidaritu v časoch finančnej krízy a urobíme najlepšie, ak pána Schulza ani tentoraz nepočúvneme.

Musíme konať, no potrebujeme podniknúť tie správne kroky, aby sme viac neprehľbovali krízu a zabezpečili stabilitu.

(nesúhlasná poznámka zo zadných lavíc)

Nie, neboli ste pri moci, ale aj vy ste vinní z množstva vecí, a ak by sme vás počúvali, boli by sme na tom bývali horšie. Taká bola dohoda medzi mnou a vami, alebo nie? Cením si konsenzus Parlamentu v tom, že vaša politika bola nesprávna.

Vážený pán predsedajúci, to, čo teraz potrebujeme, je stabilita. Musíme dodržiavať pravidlá hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, aby sme zaistili odstránenie prekážok a voľný obchod, pretože vývoz potrebuje viac dovozu a dovoz potrebuje vývoz. Práve takto môžeme vytvoriť viac pracovných miest.

Guido Sacconi (PSE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, minúta postačí tak na telegram. Názov toho môjho, ktorý pošlem Európskej rade, už tlmočili páni Schulz a Rasmussen, keď povedali, že sa musí urobiť viac predovšetkým s ohľadom na sociálnu krízu prostredníctvom finančných a fiškálnych politík. Dovoľte mi pripojiť ešte jednu správu: samozrejme, je veľmi dôležité, aby sme pri prechode krízou minimalizovali jej sociálny vplyv, no rovnako dôležité je udržať pevný kurz, aby sme vedeli, či z nej vyjdeme ako víťazi či ako porazení z hľadiska globálnej hospodárskej súťaže, ktorá sa bude sústavne vyostrovať pri hľadaní nového ekologického, inteligentného hospodárstva s nízkou produkciou CO₂.

Preto musia všetky opatrenia na všetkých úrovniach, od miestnych po európsku, smerovať k tomuto cieľu. Rada musí udeliť silný mandát na rokovania pred konferenciou v Kodani, aby sme nezmeškali príležitosť, ktorá má aj hospodársky význam. Mandát musí byť podporený nevyhnutným financovaním rozvojových krajín, ktoré im umožní, aby sa k nám pripojili.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, táto kríza je skúškou Európy. Občania teraz očakávajú, že Európa bude konať, a práve preto je mi záhadou, prečo mnohí čelní predstavitelia štátov ešte aj dnes ostávajú v zajatí politiky „každý sám za seba“. Európa nie je súčtom 27 národných záujmov. V tejto súvislosti by bolo osudnou chybou opäť rozdeľovať Európu na východnú a západnú.

Vážený pán predsedajúci, Liberáli by radi investovali do budúcnosti, nie do chýb minulosti. Nemali by sme úplne zabúdať na ciele lisabonskej stratégie. Ak by sme mali niečo urobiť, mali by sme sa viac sústrediť na vzdelávanie a výskum, inovácie, udržateľnosť a silný európsky trh.

Vážený pán predsedajúci, bankári, ktorí plytvajú našimi peniazmi, sú ohavní, no pán Schulz, politici, ktorí teraz zvyšujú deficit a dlhy na úkor mladších generácií, sú rovnako nezodpovední. Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu podporuje hlavnú myšlienku správy pani Ferreirovej. Len vďaka skutočným európskym riešeniam zameraným na budúcnosť sa môžeme postaviť kríze tvárou v tvár. Pre Európu je to teraz alebo nikdy.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, skutočná stratégia hospodárskej obnovy je pre Európsku úniu kľúčová. Ak má byť táto stratégia účinná, musí spĺňať nasledujúce podmienky. Po prvé, EÚ potrebuje väčší rozpočet a nielen ten znížený z 1 % na 0,8 % HDP, ktorý obhajujú niektoré krajiny. Po druhé by sa mala obnoviť sloboda rozpočtovej a daňovej politiky a mali by sme upustiť od snáh o zavádzanie a štandardizovanie týchto politík. Po tretie, malo by sa prestať s tlakom na nové členské štáty, aby vstupovali do eurozóny. Po štvrté, malo by sa začať s dôslednou kontrolou tokov finančného kapitálu a prestať s presunom kapitálu z nových členských štátov do tých bohatých. Tento bezohľadný postup dnes dosahuje milióny eur a ruší nové členské štáty. Po piate, mali by sme priamo pomáhať a podporovať v prvom rade a najmä najviac postihnuté krajiny a regióny a nie, tak ako sa to dnes deje, zatvárať poľské lodenice, kým Francúzsko a Nemecko svoje pracovné miesta chránia. Po šieste, program investícií do infraštruktúry by sa mal sústrediť na odstraňovanie rozdielov a zaostalosti najmä v nových členských štátoch.

Csaba Öry (PPE-DE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, my všetci si v podmienkach súčasnej hospodárskej krízy uvedomujeme narastanie významu politiky zamestnanosti a lisabonskej stratégie, a preto sa my, európski zákonodarcovia a ľudia s rozhodovacou právomocou, musíme všetkými silami snažiť o čo najúčinnejšiu a najúspešnejšiu implementáciu usmernení pre politiku zamestnanosti. V dôsledku toho aj hlasovanie vo Výbore pre zamestnanosť a sociálne veci tiež ukázalo, že medzi politickými skupinami vládne úplná zhoda a usmernenia pre politiku zamestnanosti na roky 2008 a 2010 predstavujú vhodný – no dostatočne flexibilný – rámec na dosiahnutie cieľov. Úlohou členských štátov v týchto rámcoch je určiť kľúčové aspekty, ktoré sú vhodné pre konkrétne situácie, a naplniť rozličné usmernenia konkrétnym obsahom. Rámcový systém je preto dobrým nástrojom, ktorého vytvorenie je spoločným úspechom Európy. Na druhej strane, úlohou členských štátov je uviesť tento výnimočný nástroj skutočne do praxe.

Máme tu teda dva predpoklady úspechu: stanovenie správnych cieľov a praktická realizácia politiky, ktorá spĺňa týchto päť cieľov. Prvý predpoklad sme – povedzme – už splnili a v nadchádzajúcom období preto podľa mňa musíme sústrediť pozornosť na nadviazanie na dopĺňanie a uplatňovanie obsahu odporúčaní politiky zamestnanosti členskými štátmi. Nemôžeme ignorovať skutočnosť, že rozdielne hospodárske situácie a úrovne zadlženia v rôznych členských štátoch predstavujú rozdiely v ich slobode pohybu, pokiaľ ide o rozsah investícií, ktoré dokážu urobiť v oblasti zamestnanosti a ľudských zdrojov. Z iného pohľadu však potrebujeme byť jednotní: každý členský štát musí zvýšiť úroveň investícií priamo súvisiacich so zamestnanosťou primerane k svojim vlastným možnostiam. Musíme si uvedomiť, že úspech balíkov hospodárskych stimulov odštartovaných členskými štátmi úzko súvisí s dosiahnutím cieľov EÚ. Práve preto musíme zosúladiť náš postup v oblasti hospodárskej politiky tesnejšie ako v minulosti a vzhľadom na to, s dôverou v zhodu medzi politickými skupinami, vás žiadam o podporu správy pána Anderssona a hlasovanie za jej prijatie.

PREDSEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU
podpredsedníčka

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán Vondra, pán komisár, Európa dokáže urobiť veľa, ak chce, no na to musí najprv stanoviť správnu diagnózu: momentálne však krízu podceňuje. Potrebuje poskytnúť vhodné zdroje: momentálne však plán obnovy nestačí. Musí uvoľniť potrebné finančné zdroje: no momentálne sa rozprava o eurodlhopisoch zastavila a musí opäť začať. Ak si Európa želá inteligentne konať na medzinárodnej scéne, potom tiež musí ísť príkladom v súvislosti s reguláciou a dohľadom nad finančnými trhmi.

Vážený pán Barroso, to, že ste iniciovali prácu uskutočňovanú skupinou pána Jacqua de Larosièra, bolo veľmi užitočné, inteligentné a výnimočné. Túto prácu máme práve na stole. Konajte ako pán Delors a využite túto prácu ako základ pre implementáciu!

Táto správa bola jednohlasne prijatá, hoci skupinu tvorili ľudia veľmi odlišných pôvodov a kultúr. Podarilo sa nám tak nájsť európsky konsenzus, ktorý sme roky hľadali.

Ak dovolíte národom, aby sa na základe tohto výsledku odtrhli, nebude tu žiadny európsky dohľad nad finančnými trhmi.

Filiz Hakaeva Hyusmenova (ALDE). – (BG) Príspevok kohéznej politiky naberá v kontexte hospodárskej krízy ešte väčšmi na význame. Bankový sektor, odstávka produkčnej kapacity, nedostatok finančných prostriedkov a zmenšovanie pracovného trhu sú základnými problémami členských štátov. Doteraz mala kohézna politika vlastné finančné nástroje, no kríza si vyžaduje zjednodušenie príslušných inovatívnych riešení.

Podpora založená na finančných prostriedkoch EÚ by teraz mala smerovať do cieľových oblastí. Štrukturálne fondy by mali byť aktívnejšie využívané s väčším dôrazom na vývoj situácie. Členské štáty by mali svoju pozornosť zamerať na umožnenie kontroly finančných prostriedkov ich príjemcami. Dúfam, že Komisia zjednoduší postupy pre štrukturálne fondy, k čomu však nesmie dôjsť na úkor kontroly rozdeľovania a čerpania finančných prostriedkov. Verím, že správa o kohéznej politike a investovaní v reálnom hospodárstve poskytne nápady, ako sa vyrovnáť s krízou, a bude užitočná pri tvorbe následných opatrení zameraných na podporu hospodárskej činnosti, ktoré očakávame od samitu Európskej únie. Ďakujem.

Rolf Berend (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, páni komisári, dámy a páni, správa pána Kirilova sa v prvom rade zaoberá zmenami troch nariadení týkajúcich sa využívania štrukturálnych fondov na roky 2007 – 2013 s cieľom zlepšiť v členských štátoch peňažný tok a likviditu. Toto je opatrenie na boj s hospodárskou krízou, ktoré môžeme bezpodmienečne podporiť.

Členské štáty musia teraz naplno využiť napríklad príležitosti na podporu investícií v oblasti energetickej účinnosti a využívania obnoviteľnej energie v obytných domoch a nové možnosti investícií do bývania vo všeobecnosti. Tieto plánované opatrenia prispievajú k urýchleniu, zjednodušeniu a zvýšeniu flexibility využívania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Musím zdôrazniť, že tieto opatrenia nie sú v rozpore so slobodou hospodárskej súťaže, sociálnymi normami a implementáciou pravidiel ochrany životného prostredia a klímy v rámci Spoločenstva.

Teraz je zodpovednosť za zaručenie spolufinancovania z peňazí z európskych štrukturálnych fondov na členských štátoch, ktoré majú zabezpečiť ich plnohodnotné využitie. Požiadavka správy na zjednodušenie administratívy a implementáciu fondov by mala byť vítaná a podporená.

Dámy a páni komisári, už sa tešíme na ďalšie návrhy Komisie na túto tému v roku 2009. Je dôležité zdôrazniť význam opatrení na úspešnú obnovu hospodárstva, ktoré majú podporiť zamestnanosť a obchod. Na členské štáty by sme však mali naliehať, aby vo väčšej miere využívali štrukturálne fondy na podporu či vytváranie pracovných miest v malých a stredných podnikoch.

Výbor zohľadnil všetky naše doplňujúce a pozmeňujúce návrhy. Túto správu musíme bezvýhradne podporiť. Blahoželám, pán Kirilov.

Enrique Barón Crespo (PSE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pán podpredseda Komisie, dámy a páni, Jeanovi Monnetovi najlepšie vzdáme úctu tým, že budeme konať jednotne, rozhodne a vytrvalo, tak ako on pri organizovaní logistického úsilia počas oboch svetových vojen – úsilia, ktoré umožnilo Spojencom vyhrať vojnu. To znamená, že my, 27 členských štátov, musíme konať spoločne.

My socialisti naliehame, aby toto úsilie obsahovalo tri prioritné kroky: po prvé, posilnenie nášho plánu stimulov a obnovy v rozpočtovej sfére a tiež v súvislosti s európskym dohľadom a organizáciou.

Po druhé, potrebujeme medzi 27 členskými štátmi rozvíjať pravú solidaritu. Nevieť, či si česká vláda a parlament, ktoré rokujú o Lisabonskej zmluve, uvedomujú, že slovo solidarita sa po prvý raz objavuje v druhom článku Lisabonskej zmluvy.

Po tretie, potrebujeme bojovať proti daňovým rajom, čiernym dieram globalizácie.

Chris Davies (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, chcem hovoriť o našej stratégii a prípravách na konferenciu v Kodani o zmenách klímy, ktorá sa uskutoční tento rok a my na nej zastávame vedúcu úlohu, no ktorú ohrozuje hospodárska recesia a požiadavky na uvoľnenie našich noriem. Dovoľte mi uviesť príklad.

Pred vyše tromi rokmi sme odsúhlasili, že výrobcovia áut budú musieť splniť nové požiadavky na zmenu chladiacich zmesí, ktoré využívajú v systémoch klimatizácie a ktoré majú v súčasnosti 1 400-násobne vyšší možný vplyv na globálne otepľovanie ako oxid uhličitý. Povedali sme, že by sa to malo týkať všetkých nových modelov áut od roku 2011.

Teraz však počívame, že sa niektorí výrobcovia áut – na čele, ako som sa dozvedel, s Fordom a General Motors – pokúšajú využiť právne medzery, aby sa tejto povinnosti vyhli. Ešte tento mesiac sa uskutoční stretnutie schvaľovacích orgánov na vnútroštátnej úrovni. Je veľmi dôležité, aby pán komisár Verheugen prevzal vedúcu úlohu a jasne vyjadril, že v našich normách nepoľavíme a že tieto chladiace zmesi musia byť do roku 2011 nahradené.

Ak teraz ustúpime, dáme voľný priechod priemyselnému lobingu vo všetkých oblastiach a naša vedúca úloha v oblasti zmeny klímy bude vážne podkopaná.

Kostas Botopoulos (PSE). – Vážená pani predsedajúca, spravodajcovia Socialistov vypracovali tri veľmi dôležité správy. To, samozrejme, nie je náhoda. Úderná sila týchto správ, dopĺňujúce a pozmeňujúce návrhy, ktoré prednesú členovia Skupiny socialistov, aby ich vylepšili, a podľa mňa aj dnešná rozprava veľmi jasne ukazujú, že tu máme tri odlišné politiky: odlišné prístupy pravice a socialistov ku kríze. Pravičiarisky prístup je veľmi jednoduchý: kríza je zlá vec, no musíme byť trpezliví a pominie; potrebujeme prijať nejaké technické opatrenia a veci sa samé upokoja a nám stačí vyjadriť sústrasť ľuďom, ktorých kríza zasiahla.

Postoj socialistov je omnoho komplexnejší. Tvrdíme, že treba zaútočiť na samotný koreň problému, korene krízy, že musíme radikálne zmeniť hospodársky model a že musíme zmeniť a potlačiť všetky špekulácie, ktoré nás do tejto finančnej krízy doviedli. Nejde o neutrálnu krízu, ale o krízu, ktorú spôsobili konkrétne politiky prevažne pravicových vlád.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, v dnešných krízových časoch naši spoluobčania očakávajú od Európy naozaj veľa. Európa ich nesmie sklamať.

Samozrejme, ak sme realisti, musíme si uvedomiť, že európske finančné zdroje sú obmedzené a my musíme hľadať spôsob, ako ich vylepšiť. Európa však bude napredovať a dosiahne väčšie úspechy, ak ukáže viac politickej vôle.

To, samozrejme, v prvom rade znamená, že slúži ako katalyzátor konania a úsilia členských štátov, no zároveň postupuje koordinovane na európskej úrovni. Plán obnovy predstavuje vo svojej podstate skupinu nástrojov na pomoc reštrukturalizácii. Musíme posilniť úlohu EIB.

Európa musí konať a definovať jasnú, inovatívnu hospodársku stratégiu. Hospodárske subjekty potrebujú dobré vyhliadky a právnu stabilitu. Je dôležité dať najprv do poriadku finančné služby, aby bankové inštitúcie mohli zastávať svoju hlavnú úlohu, ktorá spočíva vo financovaní hospodárskeho rozvoja.

Pripravované texty smerníc o kapitálových požiadavkách bánk a poisťovacích spoločností, ako aj texty nariadení týkajúcich sa ratingových agentúr musia k tejto úlohe prispieť. V textoch o ratingových agentúrach sa musia uplatniť poučenia z ich preukázateľných nedostatkov.

Rovnako závažná je aj potreba európskeho dohľadu nad regulovanými finančnými aktivitami. Správa skupiny pána de Larosièra prináša niekoľko užitočných a aktuálnych návrhov, ktoré by mali byť rýchlo implementované.

Európa rovnako potrebuje dostať správnu, účinnú, modernú hospodársku politiku. V tejto súvislosti potrebujeme zladiť potreby trvalo udržateľného rastu a požiadavky vysokokvalitnej priemyselnej základne, ktorá produkuje bohatstvo a vytvára zamestnanosť.

V týchto krízových časoch je lepšie nebrzdiť odvetvia, ktoré sa bežne riadia výrobnými pravidlami či predpismi, ktorých účinnosť sa ešte stále jasne nepreukázala. Napríklad v odvetví výroby automobilov, ktoré dnes zažíva obrovské problémy, je dôležité predĺžiť nariadenie o výnimke v oblasti distribúcie vozidiel, ktorého platnosť skončí v roku 2010.

Rovnako musíme byť opatrní napríklad pri rokovaníach o dvojstrannej dohode s Kóreou, ktorá by mohla byť pre náš priemysel veľmi prospešná.

Brian Simpson (PSE). – Vážená pani predsedajúca, môj dnešný príspevok má zvýrazniť potrebu investícií: investícií do pracovných miest, investícií do životného prostredia a investícií do všetkých našich ekonomík. V tomto ohľade má kľúčový význam investovanie do našej dopravnej infraštruktúry, a to najmä do železničnej infraštruktúry, ktorá nám poskytne nielen železničnú sieť svetovej úrovne, ale aj ochráni a vytvorí pracovné miesta a sociálnu súdržnosť.

Zaraďme elektrifikáciu železničnej siete medzi naše priority a získame v oblasti dopravy aj životného prostredia. Investujme do našej dopravnej siete TEN. Potrebujeme hmatateľný plán obnovy s konkrétnymi krokmi a nielen slová.

Ničnerobenie a ponechávanie rozhodovania na trhoch zlyhalo. Nastal čas na spoločné európske opatrenia, ktoré stavajú ľudí na prvé miesto a záujmové skupiny na to posledné. My na tejto strane Parlamentu nie sme pripravení zohrať úlohu Pontského Piláta a zmyť si tento problém z rúk. Chceme konať a chceme konať rozhodne.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Som presvedčený, že súčasná hospodárska kríza má svoje korene v nadmernej spotrebe a v kríze životného prostredia, preto musíme hľadať riešenia aj v tejto oblasti. V súvislosti s politikou o zmene klímy sa blížime do významného obdobia, keďže koncom tohto roka sa v Kodani musíme dohodnúť na nových spoločných cieľoch v boji proti globálnemu otepľovaniu. Ide o významnú úlohu a my nesmieme chybiť či otláčať. Právne texty, ktoré máme pred sebou, nielenže definujú rámec a stanovujú hlavné usmernenia, ale čakajú nás reálne, konkrétne kroky, ktoré treba podniknúť. Ak máme dosiahnuť 25 – 40 % zníženie skleníkových plynov, ako nám odporúčajú vedci, a ak máme zastaviť pokles biodiverzity, potrebujeme značné finančné zdroje.

V minulých rokoch som mal to šťastie navštíviť s parlamentnými delegáciami Bangladéš, Čínu, Indiu a naposledy Guyanu a vďaka týmto cestám sa moje presvedčenie ešte väčšmi posilnilo. Na jednej strane musíme podporiť rozvojové krajiny, to však dokážeme len prostredníctvom transparentných, pozorne sledovaných investícií, kým na tej druhej by mal byť aj výťažok z obchodovania s emisiami použitý na podporu opatrení rozvojových krajín podporujúcich ich adaptáciu. Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín odporúča na tento účel vyčleniť do roku 2020 30 miliárd EUR. Je to obrovská suma, ktorej správne využitie predstavuje veľkú výzvu.

Okrem toho boj proti zmene klímy ponúka Európe skvelú príležitosť rozšíriť nové technológie a vytvoriť nové pracovné miesta na podporu energetickej bezpečnosti. OSN a nová americká vláda rovnako ako niektoré európske vlády si už uvedomili, že na to, aby sme sa dostali z globálnej hospodárskej krízy, nepotrebujeme len nový účinný zdroj energie ale aj motor, ktorý beží v súlade s novými organizačnými zásadami, pretože súčasná hospodárska recesia zakrýva skutočný problém, pred ktorým stojí ľudstvo i Európa, konkrétne krízu životného prostredia. Ekologický „Nový dohovor“ predstavuje historickú príležitosť, ako vyriešiť obe krízy súčasne.

Gianni Pittella (PSE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, myslím, že bolo chybou, predovšetkým zo strany Komisie, spočiatku podceňovať rozsah krízy a že aj dnes je chybou opakovať sa na samitoch a deklarovať zásady, po ktorých však nenasledujú žiadne koordinované a praktické rozhodnutia. Naše správy, ktorými reagujeme na veľmi vážne problémy európskej verejnosti, sú presvedčivé a držia sa svojej úlohy.

Vyzývajú Parlament, aby preklenul medzeru zavedením nástroja eurodlhopisov, opakovane obhajovaného pánom Maunom, mnou a takmer 200 poslancami, ktorý – azda ako jediný – dokáže vytvárať finančné zdroje, ktoré chýbajú nášmu podvyživenému rozpočtu pri financovaní protikrizových opatrení, transeurópskych dopravných sietí, čistej energie, výskumu a širokopásmových služieb, boja proti chudobe a programu Erasmus pre mladých ľudí. Veľký Jacques Delors – a tu skončím – nám ukázal cestu. Smelo ho nasledujme.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, na pozadí globálnej hospodárskej a finančnej krízy a mnohomiliardových stimulačných balíkov máme obrovskú príležitosť zvýšiť energetickú účinnosť, zvýšiť energetickú bezpečnosť zo spoľahlivých obnoviteľných zdrojov a presadzovať ekologické technológie v ekologickom „Novom dohovore“. Inými slovami, premeniť túto krízu na príležitosť tak, aby bola z dlhodobého hľadiska prínosom pre nás všetkých.

Vítam dve alternatívy inovatívneho financovania boja proti globálnej zmene klímy v nedávnom oznámení Komisie. Ako autorka pôvodného uznesenia k dnešnej správe nalieham na členské štáty, aby konali na základe týchto návrhov a tiež aby si na budúcotýždňovom stretnutí hláv štátov a vlád uctili deklaráciu zo samitu z 12. decembra minulého roka, čo by sa malo oficiálne zaznamenať, najlepšie spolu s konečným textom správy EÚ ETS, inak by sa to totiž neobjavilo v úradnom vestníku.

Preto – a nalieham na úradujúceho predsedu Rady, pána komisára a pani predsedajúcu, aby na to nezabudli – potrebujeme trojstrannú deklaráciu od všetkých troch inštitúcií. V decembrovej deklarácii sa uvádza: „Európska rada pripomína, že členské štáty určia, v súlade s vlastnými ústavnými a rozpočtovými požiadavkami, spôsob použitia príjmov z obchodovania s kvótami v rámci systému obchodovania s emisiami EÚ. Berie na vedomie ich vôľu použiť aspoň polovicu tejto sumy pri krokoch na zníženie emisií skleníkových plynov, znižovanie a prispôbovanie sa zmenám klímy, na opatrenia, ktoré majú zabrániť odlesňovaniu, na rozvoj obnoviteľnej energie či energetickej účinnosti, ako aj na ostatné technológie prispievajúce k prechodu na bezpečné a trvalo udržateľné hospodárstvo s nízkou produkciou CO₂ vrátane vytvárania kapacít, technologických transferov, výskumu a vývoja.“

Pokračuje: „V kontexte medzinárodnej dohody o zmene klímy v Kodani v roku 2009 a pre tých, ktorí si to želajú, bude časť tejto sumy použitá na umožnenie a financovanie krokov na zmiernenie a prispôbovanie sa zmene klímy v rozvojových krajinách, ktoré túto dohodu ratifikujú, týka sa to najmä tých najmenej rozvinutých krajín. V tejto súvislosti podnikne Európska rada na jar 2009 ďalšie kroky.“

Netrpezlivo očakávam dôležitý výsledok deklarácie z budúcotýždňového stretnutia hláv štátov a vlád.

Harlem Désir (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, príliš málo, príliš neskoro, neprimerane koordinovaný, chýbajúca solidarita, poddimenzovaný: toto sú skutočné reakcie, ktoré v tejto etape vyvolal plán hospodárskej obnovy Európskej únie a návrhy Komisie.

Dôvod je naozaj prostý: vzhľadom na počiatočné predpovede sme všetci povinní uznať, že sme podcenili hĺbku súčasnej krízy, či už napríklad z hľadiska skutočne neuveriteľného prepadu priemyselnej výroby v Spojenom kráľovstve a vo Francúzsku, prepadu medzinárodného obchodu a nemeckého vývozu, alebo z hľadiska predpovedí o narastajúcej nezamestnanosti. Preto naozaj verím, že dnes sme už veľmi ďaleko od reakcie, ktorá by sa zhodovala s tým, čo realizuje napríklad Obamova administratíva v Spojených štátoch.

Ešte raz opakujem, že tu máme citeľný nedostatok solidarity a vysoký stupeň strachu. V marci sme videli, ako Rada Ecofin odmietla zvýšiť plány obnovy, a teraz sledujeme, ako sa krajiny východnej Európy môžu obrátiť len na Medzinárodný menový fond. Pokiaľ ide o európsku solidaritu, je to žalostné zlyhanie; povoluje stále viac a viac národných záchranných plánov v odvetví priemyslu a obmedzuje sa prakticky len na výzvy k odmietaniu protekcionizmu. Faktom je, že jedinou správnu reakciou by bol európsky plán záchrany a obnovy pre odvetvie automobilového priemyslu.

Verím, že dnes je požiadavka Socialistickej skupiny v Európskom parlamente neobyčajne jasná: chceme obrovské investície. Často sa vraciame ku kríze z roku 1929, pozrime sa pre porovnanie napríklad na Rooseveltov Nový údel, na ktorý sa po dobu siedmich rokov minulo 3,5 % HDP. Pre dnešnú Európu by išlo o ekvivalent 400 miliárd EUR ročne počas niekoľkých rokov. Preto sa domnievame, že by sme mali sprístupniť možnosti pôžičiek a eurodlhopisy, mali by sme urobiť obrovské investície do ekologických inovácií, izolácie budov, modernej dopravy a do odvetvia energetiky a mali by sme mať plán podpory pre obete reštrukturalizácie a nezamestnanosti, signál, ako môžeme pomôcť všetkým tým, ktorým hrozí nezamestnanosť, napríklad prostredníctvom rozšírenia pôsobnosti Európskeho fondu na prispôbovanie sa globalizácii.

Cornelis Visser (PPE-DE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, v čase hospodárskej krízy by mal Európsky parlament zohrávať úlohu strážneho psa, najmä pokiaľ ide o zabránenie protekcionizmu.

Vytvorili sme vnútorný trh, ktorý nám všetkým spoločne priniesol veľkú prosperitu. Jeho výhody nevyužívala naplno len západná Európa, ale aj stredoeurópske krajiny. Tieto výdobytky by sme si nemali nechať prekĺznuť pomedzi prsty v akejkoľvek nepriaznivej situácii. My v Európskom parlamente by sme sa mali postaviť proti návrhom, ako sú tie týkajúce sa podpory francúzskeho automobilového priemyslu, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť iné európske krajiny.

Parlament by mal tiež zohrávať úlohu strážneho psa, pokiaľ ide o silu eura. Nemôžeme pripustiť, aby krajiny neobmedzene zvyšovali svoj štátny dlh. V Európe sme schválili takzvaný Pakt stability a rastu. Vieme, že v dôsledku finančnej krízy by sme mali dočasne poskytnúť viac priestoru podpore bánk. Napriek tomu by to mala byť len výnimka.

Nie je dôvod poskytovať štrukturálnu pomoc iným odvetviam hospodárstva. Členské štáty na to nemajú finančné prostriedky a ak by si požičali vo forme eurodlhopisov, budúce generácie by mali na pleciach bremeno dlhu a euro by sa oslabilo. Som proti tomu.

Stručne povedané, mali by sme zastávať úlohu strážneho psa, pokiaľ ide o boj s protekcionizmom a ochranu hodnoty eura.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Vážené dámy, vážení páni, vo svojom krátkom príspevku by som sa rád sústredil na jednu dôležitú oblasť, ktorá bude, dúfam s úspechom, prediskutovaná a vyriešená na zasadnutí Európskej rady, a je ňou oblasť energetickej politiky. Všetci vieme, že Európska únia potrebuje posilniť svoju energetickú bezpečnosť a nezávislosť a posilniť svoju energetickú infraštruktúru, to znamená prepojiť a rozšíriť ropovody, plynovody, elektrické vedenia medzi jednotlivými štátmi a regiónmi. Potrebujeme tiež zväčšiť naše zásoby ropy a zemného plynu. Chceme zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov na zvýšenie energetickej účinnosti budov a výrobkov a zvýšiť investície do výskumu a opatrení na zmiernenie vplyvov zmeny klímy. Som pevne presvedčený, že práve opatrenia a investície, ktoré je nutné urobiť v oblasti energetickej politiky, môžu riešiť nielen problémy v oblasti energetiky a klímy, ale tiež práve v čase ekonomickej krízy môžu mať veľmi pozitívny a silný účinok na naštartovanie ekonomického rastu a na zvýšenie zamestnanosti.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) Dámy a páni, vítam snahy európskych inštitúcií o načrtnutie opatrení pre koordinované kroky členských štátov a Komisie pri vyrovnávaní sa s hospodárskou krízou. Je už dobre známe, že politika súdržnosti EÚ vo významnej miere prispieva k plánu hospodárskej obnovy Európy a je najväčším zdrojom investícií Spoločenstva do reálneho hospodárstva. Ako gesto uznania tohto úsilia Európsky parlament podporuje doplňujúce a pozmeňujúce návrhy k nariadeniam o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde, aby sa zjednodušilo a urýchlilo hospodárenie s finančnými prostriedkami EÚ. Dúfam, že príjemcovia, na ktorých sa tieto fondy skutočne zameriavajú, týmto zjednodušením získajú. Má to mimoriadny význam najmä pre chudobnejšie členské štáty Európskej únie.

Jednou z dôležitých úloh, ktorú členské štáty stále riešia, je záruka potrebných finančných prostriedkov, aby sa zdroje EÚ čerpali podľa plánu. Bez porušovania pravidiel voľnej hospodárskej súťaže a noriem dobrého riadenia by členské štáty mali využívať zjednodušené postupy financovania projektov. Ďakujem vám za pozornosť.

Atanas Papanizov (PSE). – Vážená pani predsedajúca, je zrejme, že európsky aspekt plánu na obnovu hospodárstva a jeho finančná podpora sú v porovnaní s úsilím členských štátov veľmi zanedbateľné. Napriek tomu dúfam, že Rada prijme plán na podporu energetických prepojení medzi krajinami, aby sa zmiernili následky budúcej plynovej krízy.

Solidaritu však možno vyjadriť vytvorením flexibilnejších kritérií pre ERM 2, eurozónu a prijatie eura krajinami, ktoré sa chcú pridať. Je zrejme, že členské štáty, ktoré musia teraz vyvíjať obrovské úsilie na udržanie stability výmenného kurzu svojich mien, potrebujú väčšiu podporu, aby dokázali prejsť všetkými nutnými krokmi a stali sa členmi eurozóny a tak zabránili následkom hospodárskej krízy. Dúfam, že to bude jedno z rozhodnutí, ktoré prijmeme v blízkej budúcnosti, a zároveň si uvedomíme, že už dnes tu máme flexibilitu pre súčasných členov.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Hoci v podstate súhlasím s plánom hospodárskej obnovy Európy, rada by som upriamila pozornosť na dve veci: vydávanie eurodlhopisov a rozširovanie eurozóny. Vydávanie eurodlhopisov nie je ani vhodným nástrojom na posilnenie eurozóny, ani nemá správne načasovanie v Európe postihnutej finančnou, hospodárskou a sociálnou krízou. Máme 16 členov eurozóny, ktorých ekonomiky získajú podporu, čo však bude s ostatnými 11 krajinami? Navrhuje sa tu, aby sme povolili nákup eurodlhopisov len vo švédskych a dánskych korunách. V akej pozícii sa ocitnú nové členské štáty, ktoré z mnohých objektívnych príčin nie sú v eurozóne? Aká je cena pôžičky, ktorú budú musieť splatiť? Litve nebolo umožnené zaviesť euro, pretože jej inflácia prekročila maximálnu hranicu ukazovateľa o 0,07 %, hoci v minulých 10 rokoch nespĺnil všetky ukazovatele ani jeden z členov eurozóny. Litovská mena Litas je už štyri roky stabilná voči kurzu eura. Nenastal čas pozeráť sa tvorivejšie na zmeny vo svete, rozšíriť eurozónu, a uľahčiť tak EÚ prekonanie krízy?

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, názov správy pána Kirilova, ku ktorej mu gratulujem, naznačuje, že môžeme hovoriť aj o nereálnej ekonomike. Vznikla tu virtuálna ekonomika a virtuálne peniaze, no podpisy bankárov a audítorov sú skutočné a naznačujú, že je všetko v poriadku. Ukazuje sa však, že to nie je pravda, že je to klamstvo.

Dnes stojíme zoči-voči problémom hospodárskej a morálnej krízy. V tomto kontexte je investovanie do regionálneho rozvoja a súdržnosti rozumné a potrebné. Prinesie to kilometre skutočných ciest, modernizované železničné trate a letiská. Mali by sme investovať do vedomostí a vzdelávania a do inovatívnych riešení, najmä v súvislosti s malými a strednými podnikmi. Skutočne by sme mali obmedziť byrokráciu. Vytvoríme

tak pracovné miesta pre tisíce ľudí a tak im poskytneme živobytie. Týka sa to aj skutočnej implementácie politiky solidarity a nie protekcionizmu. Lisabonská stratégia sa tak zmení na skutočnosť.

Emmanouíl Angelákas (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, na mobilizáciu rôznych odvetví hospodárstva treba podniknúť konkrétne opatrenia, ktoré im pomôžu pri prekonávaní krízy.

Dôležitejšie však je, že tam, kde súvisia s regionálnou a kohéznou politikou, sa nepochybne týkajú väčšiny občanov a firiem, najmä v oblasti malých a stredných podnikov.

Iniciatívy za zjednodušenie nariadení o Európskom fonde regionálneho rozvoja a ďalších štrukturálnych fondoch a opatrenia, ako napríklad posilňovanie investícií do obnoviteľných zdrojov energie v domoch, zjednodušovanie nariadení a platenie preddavkov, oprávnených nákladov a paušálnych súm, to všetko určite napomôže k udržiavaniu pracovných miest a k prežitiu malých a stredných podnikov v tejto neistej hospodárskej klíme.

Tieto snahy musia byť podporené ďalšími iniciatívami, ktoré Európsky parlament očakáva a zohrá aktívnu úlohu pri ich formulácii. Stále potrebujeme prijať opatrenia, ktoré priamo ovplyvnia finančnú podporu pre občanov.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Európska únia sa nikdy neocitla v takej kritickej situácii ako teraz. Pre protekcionizmus sa tu spochybňujú dva základné princípy: solidarita a jednota vnútorného trhu. Martin Schulz má úplnú pravdu. Európska komisia neprijala žiadne konkrétne kroky na upravenie situácie na trhoch či reguláciu finančných záležitostí. Ak nebudeme chrániť našu solidaritu, jednotu Európskej únie môže rozbiť sebecko a protekcionizmus, problémy totiž nie sú len mimo Únie, ale aj v rámci nej. Grécko, Maďarsko a ďalší majú podobné problémy. Rád by som pripomenul pánovi Farageovi, že západoeurópske banky, západoeurópske spoločnosti kúpili banky a firmy v nových členských štátoch a teraz, pri zmenšujúcej sa solidarite, nedokážu urobiť vôbec nič, aby zaistili bezpečný finančný základ.

Martin Schulz (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, ďakujem vám, že ste mi umožnili predniesť na konci tejto rozpravy svoj osobný postreh. Rád by som reagoval na poznámky pána Lehneho.

Z toho, čo ste povedali, pán Lehne, som pochopil, že krízu v Európe spôsobili socialisti. Samozrejme, to sme už vedeli. V Nemecku platí známa zásada, že ak ráno svieti slnko, sú za to zodpovední kresťanskí demokrati, no ak je ľad a sneh, môžu za to sociálni demokrati. Všetci sme si toho vedomí. No vy, členovia Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, môžete teraz ukázať, či zavediete do praxe to, čo ste, pán Lehne, povedali, keď ste na mňa zaútočili za to, že som povedal niečo zlé – možno som sa mýlil.

Preto by som vás rád požiadal, aby ste nám povedali o správe pani Ferreirovej, pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 113, ktorý sa týka solidarity medzi členskými štátmi a zatvorenia daňových rajov. Je na našom rozhodnutí, aby sme zaistili, že EÚ bude na samite G20 naliehať na uzavretie daňových rajov. Budete hlasovať za alebo proti správe pani Ferreirovej? Solidarita Spoločenstva medzi eurozónou a štátmi mimo nej a solidarita v rámci eurozóny. Budete hlasovať za tento návrh? A nakoniec, fiškálne stimuly vo výške 1 % alebo 1,5 % HDP a úsilie Spoločenstva krízu ukončiť. Budete hlasovať za tento návrh? Toto sú pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 92, 102 a 113 od Skupiny socialistov v Európskom parlamente. Ak za ne budete hlasovať, ospravedlním sa vám, pán Lehne. Ak ich nepodporíte, budem musieť povedať, že ste človek, ktorý má dlhé prejavy, no nehlasuje v súlade s nimi.

Klaus-Heiner Lehne (PPE-DE). – (DE) Veľmi pekne vám ďakujem, vážená pani predsedajúca. Budem naozaj stručný. Po prvé, samozrejme, že socialisti nie sú za krízu zodpovední. Nikto v Parlamente to nepovedal. Všetci vieme, či je to chyba, veď sme to veľmi podrobne prešetrili. Ja som však správne podotkol, že socialisti sú dlhé roky zodpovední za blokovanie zavedenia jasných transparentných pravidiel týkajúcich sa hedžových fondov a súkromných kapitálových fondov, dokladoval som to príkladmi. Je to jednoducho skutočnosť.

Pokiaľ ide o pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré sa tu spomínali, rád by som sa zmienil o jednom bode, a to o daňových rajoch. Na tom sa všetci zhodneme. Otázkou jednoducho je, kedy to podporíme. Dnes budeme rokovať o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 25 týkajúcom sa uznesenia o lisabonskej stratégii, ktorý sa zaoberá presne touto témou. Naša skupina ho v hlasovaní podporí. Preto nemám žiadny problém s otázkami, ktoré ste spomenuli.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, máme veľmi dlhú a užitočnú rozpravu a predsedníctvo je vďačné všetkým poslancom tohto Parlamentu za ich pripomienky.

Správne určili veľmi významné problémy, ktorým práve čelíme, a najmä dôsledky finančnej a hospodárskej krízy. Ako som zdôraznil už vo svojich úvodných poznámkach, táto problematika bude v centre rozpravy na budúcotýždňovom zasadnutí Európskej rady. Napriek rozsahu krízy sa predsedníctvo domnieva, že Európska únia sa dokáže zhodnúť na rôznych súčastiach prístupu, ktorý nás povedie vpred.

Zoči-voči hlbkej kríze nemáme inú možnosť len spolupracovať. Preto podporujem tých, ktorí dnes ráno volajú po väčšej zodpovednosti a intenzívnejšej spolupráci. Tiež sa domnievam, že nielenže môžeme a musíme konať spoločne, aby sme vyriešili problémy Európy, ale aj že Európska únia je v ideálnej pozícii, aby sa stala súčasťou globálneho riešenia. Táto kríza je možno hlboká, no ak budeme pracovať spoločne, Európa má potrebné intelektuálne, finančné, ľudské a regulačné prostriedky na to, aby pokračovala vo vymedzovaní a vykonávaní vhodných riešení.

Joseph Daul povedal, že nasledujúce zasadnutie Európskej rady nie je len ďalším samitom, a určite má pravdu. Predkladanie globálnych riešení začína našou vedúcou úlohou na konferencii G20 v Londýne na začiatku budúceho mesiaca. Na včerašom zasadnutí Rady ministri Rady Ecofin odsúhlasili podmienky, za ktorých sa EÚ na tomto významnom stretnutí zúčastní. Dohodli sa najmä na potrebe užšej medzinárodnej koordinácie makroekonomických politík a globálnych finančných nariadení založených na zvyšujúcej sa transparentnosti a zodpovednosti – a to nás privádza naspäť k našej rozprave o hedžových fondoch a ďalších citlivých otázkach. Všetci sa zhodli na posilnení spolupráce medzi finančnými úradmi na medzinárodnej úrovni, na posilnení Medzinárodného menového fondu a na potrebe venovať sa úlohe multilaterálnych rozvojových bánk v boji proti účinkom krízy na najchudobnejšie obyvateľstvo sveta.

Keď hovoríme o potrebe solidarity, musíme si byť vedomí, že túto európsku solidaritu musia sprevádzať národne zodpovedné politiky v oblasti udržateľného finančného rozvoja v Európe. Je pravdou, že Američania utrácajú, no oni nežiadajú o pomoc MMF a nemajú Pakt stability na zabezpečenie integrity ich menového pásma. Musíme investovať do vlastnej budúcnosti, no musíme to urobiť spôsobom, ktorý nepodkope dlhodobú udržateľnosť našich verejných financií či pravidlá hry na našom vnútornom trhu.

Mnohí z vás dnes ráno hovorili o veľmi reálnych obavách občanov v súvislosti s rastúcou nezamestnanosťou. Martin Schulz povedal, že je to problém „pracovných miest, pracovných miest a pracovných miest“ – a má pravdu. Skutočne potrebujeme udržať zamestnanosť, a hoci mnohé opatrenia ostávajú v kompetencii členských štátov, sú isté veci, ktoré môžeme urobiť. Dovoľte mi uviesť príklad. Včera Rada Ecofin dosiahla dohodu o znížení DPH v odvetví služieb s vysokým podielom ľudskej práce, ako sú reštaurácie a podobne. Ak si spomínate, toto bolo na programe mnohé roky bez toho, aby sa našlo nejaké riešenie, a bolo to len včera, počas predsedníctva mojej krajiny, keď sme dokázali dosiahnuť dohodu v tejto citlivej otázke.

Zamestnanosť by mala byť a je kľúčovou témou troch správ, ktoré máme dnes ráno pred sebou. Tejto otázke sa plánujeme venovať na budúcotýždňovom zasadnutí. Je to kľúčová súčasť lisabonskej stratégie. Súhlasím s tými, ktorí hovoria, že súčasná kríza nie je dôvodom na to, aby sme hodili lisabonskú stratégiu cez palubu. V skutočnosti máme o dôvod viac, aby sme zaistili splnenie kľúčových cieľov tejto stratégie.

Predsedníctvo venuje tejto problematike zvýšenú pozornosť a práve preto sme na začiatok mája zvolali ďalšie zasadnutie o probléme rastúcej nezamestnanosti. Na budúci týždeň plánujeme odsúhlasiť niektoré konkrétne smerovania, ktoré vytvoria základ pre našu diskusiu a možno aj rozhodnutia, ktoré sa majú v máji prijať.

Niektorí z vás spomenuli potrebu dosiahnutia dohody o zmierňovaní a prispôbení sa zmene klímy ako súčasťou prípravy na zasadnutie v Kodani. Graham Watson sa opýtal, koľko budeme musieť zaplatiť. Myslím si, že je to predčasné. Sú tu nejaké odhady – ako napríklad oznámenie Komisie v tejto konkrétnej veci, ktoré obsahuje odhady rôznych mimovládnych organizácií a inštitúcií – a tie sú dosť vysoké. Bolo by však predčasné robiť teraz nejaké odhady. Musíme počkať na USA a ďalších účastníkov tohto procesu, aby nás informovali o svojich plánoch, a práve to sa chystáme zistiť na stretnutí s kabinetom pána Obamu v Prahe začiatkom apríla. Otvorenie tejto témy už teraz by nebolo veľmi taktickým ťahom.

Samozrejme vás budeme neustále dôkladne informovať o všetkých aspektoch nasledujúceho zasadnutia Európskej rady a ja zabezpečím, aby bol pán premiér Topolánek v plnej miere informovaný o názoroch, ktoré tu dnes ráno odzneli. Sam vystúpi so správou o výsledkoch Európskej rady na nasledujúcom plenárnom zasadnutí Parlamentu a ja sa pri tej príležitosti teším na konštruktívnu výmenu názorov.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, súhlasím s tými, ktorí už dávno hovorili, že kríza je podceňovaná a nedostatočne pochopená. Preto je pravdepodobne dobré, ak sa aspoň na začiatku zhodneme, že nevieme, akou vážnou sa táto kríza stane. Okrem toho nevieme, ako

dlho bude kríza trvať, a rovnako práve preto nevieme, či sme už urobili dosť. Je mi ľúto, no tentoraz musím s pánom Junckerom nesúhlasiť.

Dokonca ani nevieme, či to, čo sme urobili, bude alebo nebude mať nejaký vplyv. V súčasnosti nevieme dokonca ani to. Jediné, čím sme si skutočne istí, je to, že sa z tejto krízy nedostaneme, ak nedokážeme veľmi rýchlo opäť sfunkčniť finančný sektor.

Práve tam problém začal a v súčasnosti je už relatívne jasné, ako k tomu všetkému došlo. Vieme aj to, prečo opatrenia, ktoré sme už podnikli na stabilizáciu finančného sektora, nemali žiadny alebo mali len nedostatočný účinok. Je to preto, že si banky uvedomujú množstvo problémov, ktorým musia stále čeliť. Banky si práve vytvárajú rezervu pre riziká, pretože vedia, že majú v účtovníctve riziká, ktoré sa zatiaľ neprejavili. V tomto ohľade musíme podniknúť vhodné politické kroky.

Jedno je však isté. Finančný sektor sa nemôže vrátiť do obdobia pred krízou. Každý, kto sa domnieva, že štát a Európska únia sú momentálne zodpovední za zvládnutie tejto situácie a že potom pôjde všetko tak ako predtým, sa veľmi mylí. Je jasné, že potrebujeme stabilný, dlhodobý systém pre dohľad nad finančným sektorom a finančnými inštitúciami, ktorý by sa neobmedzil len na Európu. Je veľmi dôležité, aby sme spoločne s našimi partnermi vytvorili systém globálneho riadenia. V spolupráci s našimi partnermi to však dokážeme len vtedy, ak my, Európania, zaujmeme jasný spoločný postoj. Čím viac sa v tejto otázke dokážeme zhodnúť, tým väčšie šance máme na dosiahnutie výsledkov, ktoré chceme. Ak európske hlavné mestá vysielajú protichodné signály do Washingtonu, Pekingu a Tokia, máme len slabé vyhliadky na vytvorenie úspešného systému globálneho riadenia.

Súhlasíme však s tým, že pokiaľ ide o sociálnu oblasť, súčasná situácia je potenciálne vysoko výbušná jednoducho preto, že nech urobíme čokoľvek na účely stabilizácie finančného sektora, nebude to stačiť na podporu spoločností v reálnom hospodárstve, ktoré má problémy v dôsledku finančnej krízy. Všetci to vieme.

Reakcia Európy na krízu v reálnom hospodárstve, krízu firiem a priemyslu je reakciou, ktorá sa sústreďuje na pracovné miesta. Toto naozaj nie je o dividendách pre akcionárov či odmenách pre manažérov. Treba zaistiť, aby ľudia, ktorí majú veľmi malú alebo vôbec žiadnu zodpovednosť za krízu, inými slovami zamestnanci, neprišli o prácu. Je dôležité, aby si udržali svoje pracovné miesta, pretože inak nedokážu žiť nezávislý život v slobode a dôstojnosti.

Chceme chrániť pracovné miesta v európskom hospodárstve a práve preto boli nevyhnutné programy výdavkov. Môžete diskutovať o tom, či mohli alebo nemohli, mali alebo nemali byť rozsiahlejšie. Problémom však je, že rozpočet Spoločenstva so žiadnou flexibilitou v tomto ohľade nepočíta. V Európskom parlamente či Európskej komisii môžeme jednoducho vyhlásiť, že potrebujeme veľký balík na obnovu hospodárstva, musíme napumpovať značné sumy peňazí do hospodárstva, pretože to nebudú naše peniaze, keďže my žiadne peniaze nemáme. Vždy to budú peniaze členských štátov a nezabúdajme, prosím, že tu, samozrejme, zohrávajú svoju úlohu aj národné parlamenty.

Snažíme sa zaistiť, aby boli programy výdavkov organizované spôsobom, ktorým krátkodobé potreby neohrozia dlhodobé ciele. Presne o tom hovorilo niekoľko rečníkov zo všetkých parlamentných skupín, inými slovami, prechádzame hospodárskou transformáciou, transformáciou na hospodárstvo s nízkou produkciou CO₂ efektívne z hľadiska využívania zdrojov a na znalostnú ekonomiku. Táto transformácia musí pokračovať aj počas krízy. Práve preto hovoríme spoločnostiam, aby nešetrili na výskume a vývoji či inováciách a ponechali si svojich kmeňových zamestnancov. Finančné opatrenia, ktoré podnikáme, musia tieto ciele podporiť. Súhlasím so všetkými, ktorí hovoria, že by sa veci možno dali robiť aj lepšie. Nesmieme však zabúdať, že peniaze, ktoré míňame, nie sú peniazmi Európskej únie. Sú to peniaze členských štátov a v členských štátoch musia zvažovať aj ďalšie faktory rovnako ako to, čo my v tomto prípade považujeme za správne. Hospodársky model lisabonskej stratégie, o ktorom sa tu dnes tiež diskutovalo, nezahŕňa nezávislý trh. Lisabonská stratégia nevychádza z predpokladu, že najlepším trhovým hospodárstvom je to, ktoré sa rozvíja samo v zmysle radikálneho voľného trhu. Namiesto toho stratégia stanovuje, že trh potrebuje pravidlá, ak si má plniť svoje sociálne záväzky a záväzky voči životnému prostrediu. Politici sú zodpovední za stanovenie týchto pravidiel a my nesmieme od tejto úlohy upustiť. Preto verím, že ciele lisabonskej stratégie ostanú nezmenené a otázka „Ako je možné, že sme sa aj napriek lisabonskej stratégii ocitli v kríze?“ je nesprávne položená. Ani iná hospodárska stratégia v Európe by nedokázala zabrániť makroekonomickej nerovnováhe a chybám na medzinárodných finančných trhoch, ktoré viedli k tejto kríze.

Dovoľte mi na záver povedať, že chceme zaistiť, aby čo najviac európskych spoločností prešlo krízou bez ujmy. To znamená, že im musíme pomôcť získať finančné prostriedky. V súčasnosti to považujem za hlavný problém, pretože úverová kríza ovplyvňuje veľké ako aj malé organizácie.

Európska investičná banka robí, čo môže. Mali by sme Európskej investičnej banke za tento veľmi flexibilný prístup poďakovať. Teraz však už dosiahol hranice svojich možností. Už teraz je zrejmé, že v druhom polroku nebude možné splniť požiadavky na pôžičky pre veľké a malé európske spoločnosti, pretože Európska investičná banka už teraz dosiahla svoje limity. Všetci by si mali uvedomiť, že situácia bude veľmi vážna, a preto stojí za úvahu, či v tomto Parlamente dokážeme zlepšiť situáciu európskych spoločností, napríklad rýchlym preskúmaním a schválením návrhov Komisie, ktoré sa snažia zabrániť tomu, aby európske spoločnosti museli platiť zbytočné náklady.

Predložili sme návrhy, ktoré by mohli viesť k zníženiu nákladov európskych spoločností až o 30 miliárd EUR ročne. Rýchle prijatie týchto návrhov by významnou mierou prispelo k prekonaniu krízy.

Komisia je presvedčená, že v období pred samitom budú príležitosti a riziká európskej integrácie jasnejšie než zriedkakedy predtým. Tieto príležitosti, samozrejme, vyžadujú spojenie našich síl, koordinovaný a sústredený postup a využitie všetkej našej tvorivosti s cieľom vyjsť z tejto krízy silnejší. To nám umožní vykompenzovať skutočnosť, že na rozdiel od Spojených štátov amerických my nemôžeme prijímať rozhodnutia centrálna a všade ich zavádzať, namiesto toho musíme zaistiť, aby 27 členských štátov súhlasilo.

Súčasne sú však riziká omnoho zrejmejšie než kedykoľvek predtým – riziká, ktorým budeme všetci vystavení, ak si jeden alebo viaceré členské štáty v tejto situácii zvolia protekcionizmus či hospodársky nacionalizmus namiesto solidarity a spoločného postupu. Bez spoločného kompasu, ktorý nás prevedie touto krízou, sa, bohužiaľ, všetci spoločne stratíme v hmle, ktorú kríza spôsobila.

Elisa Ferreira, spravodajkyňa. – (PT) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, dámy a páni, kríza je horšia, než sme čakali, a nezamestnanosť bude rásť rýchlejšie, než sme predpokladali. Máme dobré dôvody sa domnievať, že plánované európske stimuly nebudú dostatočné, no už teraz je jasné, že trvá príliš dlho, kým sa dostanú k ľuďom.

Pozícia Parlamentu je a bola pevná a jasná, a dúfam, že to tak bude aj naďalej. Naším cieľom je udržať zamestnanosť a vytvárať nové pracovné miesta spolu s územnou a sociálnou súdržnosťou a solidaritou. Teraz v čase krízy sa ľudia nemôžu podriať Európe, ktorá nemá žiadnu odpoveď, Európe, ktorej chýba sila na riešenie problémov, na ktoré narážajú. Čo preto bude Parlament od Komisie žiadať? Prostredníctvom týchto správ, samozrejme, žiada, aby sa koordinovali vnútroštátne opatrenia a aby Komisia využila všetky momentálne dostupné prostriedky, aby mohla konať. Komisii tiež poskytuje dokonalú príležitosť, aby to ako rozpočtový orgán zrealizovala. Žiada, aby Komisia začala jasnú európsku iniciatívu v oblasti zamestnanosti, a vraví, že je dôležité mať časový plán vykonávania opatrení na kontrolu finančného trhu a na ponuku úverov reálnemu hospodárstvu. Čo však Parlament žiada od Rady? Konkrétne žiadame Radu, aby znovu objavila politickú vôľu, ktorá je v samom srdci stavby európskeho projektu. Európskej únii ide o hospodársku súťaž, no rovnako aj o súdržnosť a solidaritu. Nemôžeme mať jednotný trh bez toho, aby zaručoval solidaritu a súdržnosť. Preto sme sa všetci vzdali národnej slobody, ktorú sme pred vstupom do tohto projektu mali.

Jan Andersson, spravodajca. – (SV) Vážená pani predsedajúca, kríza sa práve začína pre ľudí stávať skutočnosťou, nezamestnanosť začína narastať, rastie rýchlo a my si začíname uvedomovať sociálne dôsledky krízy. Pokles sa prehlbuje viac, než sme si spoiatku mysleli. Čaká nás vyššia nezamestnanosť a väčšie sociálne dôsledky.

Rád by som čosi povedal Európskej ľudovej strane (kresťanským demokratom) a európskym demokratom tu v Parlamente. Pán Hökmark tu nie je, no z tejto krízy obvinil návrh Socialistickej skupiny v Európskom parlamente. To je, akoby zastrelil klaviristu, keď sa mu nepáči pesnička. Samozrejme, v Európe máme aj vlády stredu a pravicové vlády. Sú to práve tieto vlády, ktoré nekonajú, tieto vlády, ktoré demonštrujú nedostatok koordinácie a nedostatok solidarity.

Teraz ide o pracovné miesta, systémy sociálneho zabezpečenia a o verejný sektor. Komisii a Rade pred samitom odkazujem: musíme konať teraz, musíme konať koordinovaným spôsobom, musíme sa dostatočne snažiť a musíme to robiť solidárne. Musíme to urobiť práve teraz. Nemôžeme čakať až do májového samitu. Otázky zamestnanosti musia byť na prvom mieste nášho programu práve teraz.

(potlesk)

Evgeni Kirilov, spravodajca. – (BG) Ďakujem, vážená pani predsedajúca. Prínos kohéznej politiky sa prejavil pri prekonávaní sociálnych a hospodárskych problémov a zavádzaní štrukturálnych reforiem v členských štátoch a ich regiónoch. Skúsenosti, ktoré sme doteraz získali, a vyčlenené významné finančné prostriedky, v priebehu siedmich rokov tu hovoríme o vyše 340 miliardách EUR, sú počas súčasnej hospodárskej krízy životne dôležité a je vecou prvoradého významu, aby boli tieto prostriedky využité tým najlepším možným spôsobom v prospech európskych podnikov a občanov. V čase, keď obnova európskeho hospodárstva závisí od každého jedného eura, nemôžeme dopustiť, aby boli tieto finančné prostriedky vynakladané nesprávnym spôsobom. Preto aj my vítame zjednodušenie pravidiel a žiadame ich náležité uplatňovanie.

Pán Verheugen, vo svojom dnešnom prejave ste povedali niečo pravdivé: nevieme, ako dlho táto kríza potrvá. Je tu však jedna vec, ktorú by sme mali dnes povedať: rozhodnutia, ktoré robíme, a, samozrejme, rozhodnutia, ktoré prijme Európska rada na budúci týždeň, musia priniesť výsledky už v tomto roku. Dokonca by som povedal, že tieto výsledky musia byť dosiahnuté do tohto leta. Práve toto od nás očakávajú európski občania, aby videli svetlo na konci tunela a nádej, že sa z tejto krízy dá dostať, a to rýchlo.

Rád by som ešte čosi poznamenal k tomu, čo povedali niektorí moji kolegovia, ktorí sa dnes pokúšali vytýčiť hospodársku deliacu čiaru medzi novými a starými členskými štátmi. Som presvedčený, že je to práve kohézna politika, ktorá dnes rozhodne a potlačí myšlienky, ktoré navrhujú. Všetko sa mi to javí ako extrémne škodlivé a my musíme spojiť sily, aby sme to prekonali. Ďakujem.

Predsedajúca. – V súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala päť návrhov uznesení⁽¹⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční dnes, v stredu 11. marca 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Usmernenia boli prijaté ako súčasť obnovenj lisabonskej stratégie v roku 2008 a ostanú v platnosti do roku 2010. Všetky členské štáty vrátane Malty si museli stanoviť vlastné stratégie na dosiahnutie rastu pracovných miest. Usmernenia pre zamestnanosť boli stanovené. Financovanie má rovnako kľúčový význam a Európsky sociálny fond môže financovať okamžité kroky, ktoré podniknú členské štáty z hľadiska flexiistoty a zručností.

Flexiistota je prístupom integrovanej politiky, ktorý sa snaží uľahčiť prispôsobiteľnosť zamestnancov a podnikov. Po druhé, musíme vynaložiť obrovské úsilie na zlepšenie úrovne zručností. K tomuto zlepšeniu musí dôjsť na všetkých úrovniach odbornej spôsobilosti.

V prvom rade však zlepšenie úrovni zručností bude zbytočné, ak nedokáže zohľadniť potreby pracovného trhu.

Ďalej si treba ako priority stanoviť tri stratégie:

- zlepšenie prispôsobiteľnosti zamestnancov a spoločností,
- zvýšenie atraktivity zamestnania pre viac ľudí a udržanie väčšieho počtu ľudí v zamestnaní, aby sa tak zvýšila ponuka práce a zaistilo sa fungovanie systémov sociálnej ochrany,
- zvyšovanie investícií do ľudského kapitálu prostredníctvom zlepšovania zručností a kvalitnejšieho vzdelávania.

Adam Bielan (UEN), písomne. – (PL) Vážená pani predsedajúca, pri počúvaní tejto rozpravy sa nemôžem zbaviť pocitu, že tu v Parlamente zavládla konkurenčná atmosféra, akési preťahovanie lanom – staré členské štáty proti tým novým. Zdá sa mi, že obviňovanie sa a ukazovanie prstom jeden na druhého, spory o to, kto si zaslúži byť v EÚ, nie sú všeliakom na naše problémy.

Predovšetkým nezabúdajme, že nás občania počúvajú a očakávajú od nás ochranu. Práve teraz sa chcú presvedčiť, na čo tu zjednotená Európa vlastne je. Túto rozpravu by sme mali využiť ako príležitosť na premýšľanie o tom, ako obmedziť sociálne účinky súčasnej krízy.

Lisabonskej stratégii hovoríme „áno“, pretože prináša výsledky – vďaka nej sa v EÚ podarilo vytvoriť takmer 7 miliónov nových pracovných miest. O aké pracovné mieste ale ide? Veľmi často predstavujú prácu na

⁽¹⁾ Pozri zápisnicu.

dobu určitú alebo prácu na čiastočný úväzok a miera zamestnanosti v oblasti práce na hlavný pracovný pomer ostáva v skutočnosti nezmenená.

To jednoducho dokazuje, že sa Európa musí naučiť využívať svoj potenciál. Mali by sme investovať do technologicky vyspelých produktov, ktoré potrebujú vysokokvalifikovaných pracovníkov – toto je naša pridaná hodnota, odvetvie, v ktorom nemáme konkurenciu. V tejto súvislosti je najmä pre nové členské štáty mimoriadne dôležité predlžovanie lehôt na čerpanie finančných prostriedkov a zjednodušovanie postupov pri podávaní žiadostí.

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), písomne. – (RO) Globálna hospodárska kríza nás všetkých zaskočila, či už hovoríme o bankách, nadnárodných spoločnostiach alebo dokonca o nadnárodných inštitucionálnych štruktúrach. Globálne hospodárstvo je ňou vážne zasiahnuté, a dokonca je ohrozené samotné prežitie globálneho finančného systému. Nemyslím, že mi bude niekto protirečiť, keď poviem, že rozsah súčasných problémov vyžaduje sústredené úsilie na európskej úrovni. Solidarita je skutočne absolútne nevyhnutná, ak sa máme z tejto krízy dostať.

V Európskom parlamente zastupujem Rumunsko, krajinu juhovýchodnej Európy. Môžem povedať len to, že sa zdá, že vplyv hospodárskeho rastu z roku 2008 presahujúceho 7 % sa čoskoro vytratí v búrlivých hospodárskych podmienkach, ktoré na nás začínajú tvrdo doliehať. Plán hospodárskej obnovy vypracovaný Európskou komisiou sa musí prejavíť v každom kúte starého kontinentu. Isté časti Európy sa nesmú cítiť opustené a bezmocné v nepriaznivej situácii, ktorú sami nevyvolali.

Myslím, že je to tá najdôležitejšia skúška pre Európsku úniu, najodvážnejší politický projekt za ostatných niekoľko stoviek rokov. Krajiny na celom kontinente musia ukázať, že tvoria jednoliatu silu. Predseda Európskej komisie, pán José Manuel Durão Barroso, povedal, že Európa bude posudzovaná v prvom rade podľa svojich výsledkov. S týmto tvrdením úplne súhlasím.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), písomne. – (RO) Myslím si, že iniciatíva navrhujúca plán hospodárskej obnovy počas súčasnej krízy je vítaná. EÚ potrebuje prijať spoločný, jasný a účinný postup, aby v čo najväčšej miere minimalizovala vplyv krízy, pokiaľ ide o jej intenzitu a trvanie.

Potrebujeme jasnejšie pravidlá pre finančný sektor najmä v súvislosti s investíciami s vysokým stupňom rizika, ako sú napríklad hedgeové fondy.

V súčasnosti má solidarita medzi členskými štátmi prvoradý význam. Je úplne samozrejmé, že členské štáty prijímajú opatrenia špecifické pre ich národný kontext, no tie nesmú byť v rozpore s vnútorným trhom a hospodárskou a menovou úniou. Našou prioritou musí byť uľahčovanie prístupu k úverom pre malé a stredné podniky, ktoré sú hybnou silou hospodárskeho rastu a majú schopnosť vytvárať pracovné miesta. Intervenčné opatrenia štátu však musia byť len dočasné, po ich skončení sa musia prísne dodržiavať pravidlá hospodárskej súťaže.

Okrem toho opatrenia na boj s krízou musia byť integrované ako súčasť zodpovednej rozpočtovej politiky. Napriek tomu, že prechádzame krízou, sa domnievam, že dodržiavanie Paktu stability a rastu v čo najväčšej miere je obzvlášť dôležité, pretože zvyšovanie rozpočtového deficitu môže byť z dlhodobého hľadiska katastrofálnym riešením najmä pre budúce generácie.

Daniel Dăianu (ALDE), písomne. – Pán komisár Joaquín Almunia nedávno povedal, že členské štáty eurozóny, ktoré práve zažívajú značné problémy, by mohli profitovať vďaka pomoci ostatných členov EÚ. Prečo nebol tento náznak kolektívnej reakcie jasne daný najavo aj novým členským štátom mimo eurozóny? Pravdepodobne niečo nie je v poriadku s balíkmi pomoci rozšírenými pre Lotyšsko a Maďarsko. Vyrovnávanie obrovskej nerovnováhy je v zásade správne. V prvom rade však záleží na tom, ako sa to robí. Má sa v situácii, keď súkromný sektor významne znižuje svoju činnosť, drasticky obmedziť schodok štátneho rozpočtu? Musíme zabrániť cyklickému účinku rovnako počas nárastu i poklesu. Ak hlavnou príčinou vysokých externých schodkov nie sú verejné rozpočty, prečo by sme mali znášať bremeno ich znižovania? Len si spomeňte na poučenie z ázijskej krízy pred desaťročia. V politike sa musí myslieť aj na to, ako odradiť špekulatívne útoky na meny nových členských štátov. Jednoduché drastické znižovanie rozpočtových schodkov by ani v tomto ohľade veľmi nepomohlo. Dúfajme, že budúce zasadnutia Rady Ecofin prinesú v súvislosti s finančnou pomocou lepší prístup. A vždy, keď sa na balíkoch pomoci podieľa Medzinárodný menový fond, mala by sa zvážiť udržateľnosť tradičného prístupu pri riešení makroekonomickej nerovnováhy z hľadiska súčasných mimoriadnych okolností.

Vasilica Viorica Dăncilă (PSE), písomne. – (RO) Rumunsko musí využiť nové príležitosti, ktoré mu poskytujú štrukturálne fondy.

Centrálne a miestne verejné orgány v Rumunsku musia v súvislosti s uľahčovaním prístupu k štrukturálnym fondom Spoločenstva čo najrýchlejšie a najúčinnnejšie využiť príležitosť ponúkanú Európskou komisiou. Musia využiť tieto fondy na vytvorenie nových pracovných miest, ponúknuť odbornú prípravu zamestnancom prostredníctvom programov celoživotného vzdelávania s dôrazom na odborné preškolenie, ako aj poskytovanie podpory malým a stredným podnikom.

Urýchľovanie a zjednodušovanie rozdeľovania finančných prostriedkov Spoločenstva môže pomôcť pri obnove hospodárstva vďaka finančnej injekcii do vybraných oblastí. Tieto platby budú rýchlejšie a flexibilnejšie, a preto postačí jediná platba na to, aby sa v krátkom čase umožnilo vykonanie potrebných projektov v oblastiach ako infraštruktúra, energetika či životné prostredie.

Na druhej strane sa rumunské orgány v súlade s postupmi EÚ musia podieľať na čiastočnom spolufinancovaní pri realizácii projektov, aby ich bolo možné po prijatí finančných prostriedkov z EÚ čo najskôr uskutočniť.

Cieľom návrhov európskej exekutívy je séria opatrení na urýchlenie prioritných investícií na vnútroštátnej a regionálnej úrovni v členských štátoch a súčasné zjednodušenie prístupu k dotáciám, ako aj zvýšenie finančných zdrojov pre malé a stredné podniky.

Dragoș Florin David (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlavnými spoločnými znakmi členských štátov Európskej únie sú demokracia, stabilita, zodpovednosť a súdržnosť. Správa pána Evgenia Kirilova o kohéznej politike a investíciách do reálnej ekonomiky zdôrazňuje význam týchto znakov spoločných pre členské štáty ako prvoradú požiadavku spoločnej stratégie na presadzovanie sociálnych a hospodárskych politík. Európske hospodárstvo dnes trpí v dôsledku globálnej finančnej krízy a najďalekosiahlejšej a najvážnejšej recesie za ostatných 60 rokov. Musíme povzbudiť členské štáty, aby skúmali možnosti synergie medzi financovaním v rámci kohéznej politiky a inými zdrojmi Spoločenstva na financovanie, ako napríklad TEN-T, TEN-E, siedmy rámcový program pre výskum a technologický rozvoj, rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie, ako aj financovanie poskytované Európskou investičnou bankou a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj. Členské štáty musia zároveň zjednodušiť a uľahčiť prístup k finančným prostriedkom ponúkaným prostredníctvom finančných nástrojov JESSICA, JASMINE a JEREMIE, aby povzbudili malé a stredné podniky a dôležitých príjemcov, aby ich využívali častejšie. Na záver by som rád zablahoževal pánovi spravodajcovi Kirilovovi za jeho prínos na zostavovaní tejto správy.

Bairbre de Brún (GUE/NGL), písomne. – (GA) Žijeme v období hospodárskej neistoty. Európska únia má povinnosť dohliadať na to, aby mali vnútroštátne a regionálne úrady väčšiu flexibilitu a mohli tak lepšie čerpať finančné prostriedky EÚ pri riešení tejto nevyhľadanej situácie.

Opatrenia plánu kohéznej politiky pána komisára Huebnera: *Investície do reálnej ekonomiky* sú praktické a sú to opatrenia, ktoré by mali vnútroštátne orgány bezodkladne prijať.

Európsky fond regionálneho rozvoja je teraz možné využiť na čiastočné financovanie ekologických investícií do bývania nízkopríjmových skupín, mali by sme to využiť na vytváranie a udržiavanie pracovných miest v stavebnom priemysle – ktorý je veľmi tvrdo zasiahnutý – a práve to by nám súčasne pomohlo priblížiť sa k naplneniu našich klimatických záväzkov.

Priznané platby z Európskeho sociálneho fondu môžu skutočne stimulovať ťažko skúšané verejné sektory a malé a stredné podniky by mali profitovať z odporúčaných zmien na zlepšenie prístupu k peňažným tokom.

Je to krok správnym smerom. Niektoré slová v správe pána Kirilova týkajúce sa lisabonskej stratégie považujem za poľutovaniahodné.

Adam Gierek (PSE), písomne. – (PL) Ako môžeme bojovať proti finančnej kríze? (plán hospodárskej obnovy Európy) Finančná kríza sa dá riešiť z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska. Krátkodobé riešenie je založené na odstránení chorôb, ktoré sa vyvinuli v minulých desaťročiach a ktoré viedli k strate likvidity bánk, obehu „infikovaných“ dlhopisov a nedostatočnej koherencii finančnej politiky so súčasnou celkovou politikou.

Krajiny, ktoré finančne pomáhajú bankám, neodstraňujú príčiny tejto krízy. Podľa mňa je základnou príčinou krízy neoliberalný mechanizmus fungujúci v hospodárstve, ktorý sa orientuje na krátkodobý zisk, zatiaľ čo ignoruje dlhodobý záujem, aby som uviedol aspoň jednu charakteristiku.

Dlhodobé riešenie by preto malo napraviť mechanizmus riadiaci chod hospodárstva prelomením pút s dogmami takzvaného voľného trhu. Členské štáty a Európska komisia by nemali nahradzovať z hľadiska hospodárskej súťaže zdravé trhové mechanizmy, majú však povinnosť zabrániť chorobám. To znamená, že by, po prvé, krátkodobé zisky nemali brániť dlhodobým záujmom, ktoré vyplývajú napríklad z rozvoja infraštruktúry, stavby verejných budov, ochrany životného prostredia či hľadania nových a niekedy menej ziskových zdrojov energie.

Po druhé, všetky formy vlastníctva majú byť rovnocenné a výber jednej či druhej sa má zakladať na efektívnosti riadenia tej-ktorej formy.

Po tretie, členské štáty a Európska komisia by mali prevziať funkciu koordinátora v oblastiach finančnej ako aj celkovej politiky.

Po štvrté, členské štáty a Európska komisia by mali rozvíjať metódy koordinácie medzinárodného menového a finančného trhu, ktorý ohrozujú špekulácie, pretože reaguje spontánne.

Genowefa Grabowska (PSE), písomne. – (PL) Hospodárska kríza už zasiahla Európu. Najprv ovplyvnila rozvinuté krajiny, následne sa rozšírila do rozvojových a rozvíjajúcich sa hospodárstiev. Najnovšie predpovede na rok 2009 predpokladajú hospodársky rast na úrovni mínus 1 % alebo nižší. Nachádzame sa preto v jednej z najvážnejších recesií, aká kedy postihla Európske spoločenstvo.

Súhlasím s pánom spravodajcom, že individuálne opatrenia, ktoré krajiny teraz prijímajú, nestačia, dokonca ani vtedy, ak sú podporené presunom kapitálu do odvetví, ktoré kríza najviac ohrozuje. Naše hospodárstva sú vzájomne poprepájané a toto je globálna kríza, práve preto musia aj navrhované opatrenia predstavovať reakciu globálneho charakteru a dosahu. Okrem toho musia obsahovať základnú zásadu EÚ, konkrétne zásadu solidarity. Len toto nám umožní zachovať územnú a sociálnu súdržnosť v rámci EÚ. Myslím, že v čase krízy nadobúda zásada solidarity aj nový politický rozmer.

Okrem toho sa stotožňujem s obavou vyjadrenou v tejto správe, aby sa obyčajní ľudia neocitli v zajatí tejto krízy. Musíme opäť sprístupniť pôžičky rodinám, firmám a predovšetkým malým a stredným podnikom, ktoré tvoria základný kameň európskeho hospodárstva. Len tento cieľ nás spolu s ochranou úspor občanov oprávňuje použiť verejné prostriedky na záchranný plán. Ak sa nám v rámci európskeho záchranného plánu podarí aj ukončiť existenciu daňových rajov, boj proti kríze bude určite jednoduchší a účinnejší.

Louis Grech (PSE), písomne. – Finančná kríza sa prehľbuje, koniec je v nedohľadne a ja sa domnievam, že budeme potrebovať viac finančných prostriedkov na stabilizáciu európskeho hospodárstva a zastavenie zostupnej špirály. Ďalšie problémy zahŕňajú špirálovitý nárast nezamestnanosti a obrovskú neistotu na pracovnom trhu. Nedostupnosť úverov spolu s nárastom verejného deficitu sú stále hlavným problémom a ide o kľúčový faktor, ak si naozaj chceme úspešne a účinne poradiť s hospodárskou recesiou. Je veľmi dôležité, aby sme obnovili primeranú ponuku úverov, finančné prostriedky by sa mali využiť na hospodárske stimuly, inými slovami, aby prúdili k rodinám a spoločnostiam. Je nevyhnutné vytvárať stimuly na prilákanie kapitálových investícií. Nanešťastie, v súčasnosti nemáme žiadny európsky mechanizmus či inštitúciu schopnú koordinovať integrovanú obnovu kontinentu, a preto opätovne zavádzame núdzové riešenia, ktoré môžu zlyhať ako celok, keďže hospodárstva členských štátov sú značne nezávislé. Európske úsilie o obnovu musí ísť ruka v ruke so zmenami predpisov, aby sa zabránilo opakovaniu chýb, ktoré nás do tejto krízy priviedli. Nedostatočná kontrola a slabý dohľad sú koreňom problému a je potrebné opätovne zaviesť účinné predpisy.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Vážnosť sociálno-hospodárskej situácie, ktorá ovplyvňuje krajiny EÚ vrátane Portugalska, dokážeme pochopiť, ak si uvedomíme ciele tohto „integračného procesu“ a to, že jeho politiky sú príčinou súčasnej krízy kapitalizmu, ktorá má v EÚ jedno zo svojich epicentier.

Za ostatných 23 rokov EHS či EÚ presadzovali obeh kapitálu a financializáciu hospodárstva, liberalizovali trhy a podporovali privatizáciu, spájali spoločnosti a podporovali nadprodukciiu, presúvali a ničili výrobnú kapacitu, presadzovali hospodársku nadradenosť niektorých za cenu závislosti iných, povzbudzovali vykorisťovanie pracovníkov a narastajúci presun ziskov produktivity práce na kapitál, centralizovali vytvorené bohatstvo a zväčšovali sociálne nerovnosti a regionálne rozdiely, a to všetko pod kontrolou hlavných mocností a veľkých hospodárskych a finančných skupín. Toto sú hlavné príčiny tejto nenapraviteľnej kapitalistickej krízy.

Hlavnou príčinou nezamestnanosti, neistoty, nízkych miezd, zhoršenia životných podmienok, chudoby, chorôb, hladu a rastúcich ťažkostí, s ktorými sa musia zamestnanci a bežná populácia vyrovnávať, však nie je kríza, ale politiky vlastné kapitalizmu.

Preto vítame mohutnú demonštráciu naplánovanú organizáciou CGTP-IN, generálnou konfederáciou portugalských zamestnancov, na 13. marca, ktorá má priniesť zmeny vedúce k väčšiemu počtu pracovných miest, vyšším platom a väčším právam.

Gábor Harangozó (PSE), písomne. – Únia potrebuje maximalizovať úsilie o zavedenie konzistentného rámca na boj proti globálnej finančnej kríze. Ak chceme obnoviť dôveru verejnosti a zdravý finančný systém, musíme konať rýchlo, aby sme udržali zamestnanosť a hospodársku aktivitu. Aby sme zmiernili negatívne vplyvy recesie, zachovali sociálne normy a úroveň zamestnanosti, mali by sme zjednodušiť prístup k dostupným zdrojom spolu so zabezpečením väčšej transparentnosti a lepšieho riadenia. Závery minulého zasadnutia Rady Európskeho technologického inštitútu vyzývali na rýchlu dodatočnú aktivitu Európskeho sociálneho fondu na podporu zamestnanosti predovšetkým v prospech najbezbrannejších skupín obyvateľstva, venujúc pritom zvýšenú pozornosť aj tým najmenším záväzkom znížením nemzdových pracovných nákladov. Preto by som rád požiadal, aby sa na budúcom samite Rady vážne uvažovalo o vytváraní a zachovaní pracovných miest prostredníctvom opatrení na spolufinancovanie týkajúcich sa znižovania nemzdových pracovných nákladov na dočasnom základe v krajinách, ktoré vážne zasiahol finančný a hospodársky úpadok. Najvyššiu pozornosť by sme určite mali venovať tým najbezbrannejším skupinám obyvateľstva, ktoré najviac trpia následkami hospodárskeho a sociálneho poklesu, aby sme predišli ďalším asymetrickým vplyvom krízy, ktoré ohrozujú rovnomerný rozvoj všetkých území v rámci Únie.

Tunne Kelam (PPE-DE), písomne. – Solidarita je jednou z najvzácnejších hodnôt dnešnej Európy. V súčasnej hospodárskej kríze sú náznaky, že európska solidarita je podkopávaná.

Viac než kedykoľvek predtým musíme zabrániť rozdeľovaniu členských štátov – zabrániť kategorizácii na staré a nové, veľké a malé. Rozdiely, ktoré existujú medzi členskými štátmi v eurozóne a mimo nej, nesmú dávať štátom eurozóny privilegované postavenie, z ktorého budú diktovať spoločnú budúcnosť. Všetky členské štáty sa musia na rozhodovaní rovnocenne podieľať. Všetky členské štáty musia mať zaručené právo vyjadrovať svoje problémy a obavy, aby sa tak našli možné európske riešenia.

Európa potrebuje hybnú silu na prekonanie hospodárskej krízy s čo najmenšími škodami. Protekcionizmus nemôže byť odpoveďou na hospodársku krízu. Práve naopak, základom našich krokov musí zostať otvorenosť a duch hospodárskej súťaže. Preto by sme mali investovať viac finančných prostriedkov do inovácií, výskumu a vývoja, aby sme tak využili súčasnú krízu vo svoj prospech.

Inak povedané, krízu by sme mali vnímať ako stimul na vykonanie lisabonskej stratégie. Pracovné miesta a udržateľnosť európskeho hospodárstva môže zaistiť len plné využívanie tejto stratégie založenej na solidarite.

Magda Kósáné Kovács (PSE), písomne. – (HU) Nemá zmysel snažiť sa hodnotiť krivdy. Všeobecne pociťovaná bolesť mobilizuje zdroje a zámery. Mnohí pripomínajú krízu z roku 1929, hoci po nej nasledovala druhá svetová vojna a rozdelená Európa sa vydala dvoma rozdielnymi cestami. Krajiny bývalého východného bloku okrem toho zažili zmenu režimu ako ďalšiu traumatu, no v tomto prípade nás všetkých rovnako ohrozuje globálna finančná a hospodárska kríza, ktorá bola aj napriek istým včasným náznakom predsa len neočakávaná.

Od tohto krízového momentu sa cesta Európy nemôže viac rozchádzať, dokonca na niekoľko paralelných ciest – nemôžeme postupovať dvojakou rýchlosťou. Pri znehodnocovaní špekulatívneho kapitálu strácajú všetci; jediným rozdielom je veľkosť ich strát. Model spoločného trhu môže prežiť a zachovať si v takejto situácii konkurencieschopnosť, len ak ponúkneme spoločné koordinované riešenia. Duch protekcionizmu nám neponúka dobré rady!

Úlohou členských štátov je vypracovať vlastné finančné plány vo vzájomnej spolupráci. Európska únia ich dokáže v tejto úlohe zastúpiť tým, že zväží, ako môže každá z krajín podporiť ostatné podľa svojich možností, aby zabezpečila, že aj občania členských štátov, ktorí stoja v rade o čosi ďalej, skončia s pozitívnou bilanciou. Región strednej a východnej Európy stojí v tomto rade o čosi ďalej, sčasti z historických príčin, sčasti preto, že chýbajúce euro spôsobilo nedostatok dôvery a obrátilo špekulatívny kapitál proti nám. A hoci nie je možné, aby sme sa k istým členským štátom správali rovnako, som pevne presvedčená, že potrebujeme vypracovať systém podpory na európskej úrovni, ktorý v mene solidarity umožní poskytnúť vhodnú pomoc každému členskému štátu.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Všetky zásady plánu hospodárskej obnovy Európy sa musia odraziť v národných plánoch hospodárskej obnovy.

Uvoľnené finančné prostriedky EÚ musia byť použité na projekty najvyššej priority a spravodlivo rozdelené medzi členské štáty a musia sa pritom brať do úvahy všetky špeciálne prípady.

Musíme účinne využiť každú príležitosť, ktorá sa nám naskytne. Práve preto má presadzovanie príležitostí na využívanie finančných prostriedkov EÚ prvoradý význam, pretože urýchli a zaisť flexibilitu pri vykonávaní tohto plánu.

Projekty musia byť vykonané rýchlo a účinne, aby sa mohli zamerať na odvetvie pracovných síl, ktoré prechádza ťažkými časmi. Práve preto musia byť správne konania, najmä časové rámce pri predkladaní žiadostí, radikálne skrátené, aby sa zaručila okamžitá účinnosť tohto procesu.

Okrem toho sú spomedzi opatrení, ktoré sa musia prijať, absolútne nevyhnutné tie, ktoré súvisia s prijímaním právneho rámca na účinnejší boj proti daňovým rajom.

Je zjavné, že štátnu pomoc treba využívať prezieravo, aby sa zabránilo vytváraniu problémov v oblasti hospodárskej súťaže. Súčasne však musíme podrobne analyzovať prospešné vplyvy, ktoré môže takáto pomoc mať na využívanie práce, s ohľadom na situácie, kde je táto pomoc viac než potrebná.

Iosif Matula (PPE-DE), písomne. – (RO) Európska komisia vyčleňuje významné sumy na investície do energetickej účinnosti, výroby obnoviteľnej energie, ako aj do výstavby transeurópskych dopravných a energetických sietí. Zavedením zdravej politiky v tejto oblasti môžeme zabezpečiť len to, aby sa plynová a energetická krízová situácia, ktorá sa odohrala v niektorých regiónoch EÚ, v budúcnosti viac nezopakovala.

Spájanie všetkých plynových a energetických sietí v Európe zaisť uplatnenie zásady solidarity: členský štát bude schopný dovážať či dokonca vyvážať prírodné zdroje za normálnych podmienok, dokonca aj počas krízy.

Členské štáty musia v tejto súvislosti využiť príležitosti financovania ponúkané štrukturálnymi fondmi na rozvoj projektov v oblastiach ako napríklad infraštruktúra, energetika a životné prostredie.

Členské štáty EÚ musia maximálne využiť technickú pomoc, ktorú im môže Európska komisia ponúknuť, aby zlepšili kvalitu týchto projektov a efektívny účinok ich realizácie.

Alexandru Nazare (PPE-DE), písomne. – (RO) Víťam rýchlosť, ktorú preukázali inštitúcie EÚ pri určovaní niektorých riešení súčasnej hospodárskej krízy. Rád by som však zdôraznil niekoľko aspektov, ktoré si vyžadujú viac pozornosti.

Po prvé, financovanie projektov energetickej infraštruktúry. Myslím si, že je to od základu nesprávny prístup rozdeľovať finančné prostriedky na čo najväčšie množstvo projektov, pretože hrozí, že rozpočet nebude postačovať na ich dokončenie. Nedávno, v nadväznosti na diskusie o projekte Nabucco, som nadobudol dojem, že sa zahrávame s ohňom. Nemôžeme oznámiť 250 miliónov EUR na Nabucco a potom vyhlásiť, že znižujeme objem finančných prostriedkov o 50 miliónov EUR, aby sme to nakoniec uzavreli s tým, že pôjde o čisto súkromnú investíciu. Prospech z projektu Nabucco je nesporný a my si nemôžeme dovoliť z politických a hospodárskych dôvodov otáľať.

Po druhé, domnievam sa, že musíme zabrániť tomu, aby sme sa stali obeťami protekcionistických tendencií, ktoré by ovplyvnili chod vnútorného trhu. Hoci táto kríza nezasiahla celú EÚ rovnomerne, musíme na ňu poskytnúť jednotnú odpoveď v súlade s cieľmi kohéznej politiky a zásadami vnútorného trhu. Myslím, že je absolútne nevyhnutné zhodnotiť vplyv týchto pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, aby sa tak zvýšila účinnosť opatrení v novom finančnom rámci na roky 2014 – 2020.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Hoci nejde o nástroj na zvládnutie krízy, kohézna politika predstavuje tretinu rozpočtu EÚ a je to teda najväčší zdroj investícií do reálneho hospodárstva, ktorý ponúka obrovskú príležitosť najmä sústavne znevýhodňovaným regiónom. V dôsledku toho by som rád upozornil na potrebu nachádzania riešení zaisťujúcich lepšie vertikálne zapojenie regiónov na európskej úrovni.

V podmienkach vytvorených súčasnou mimoriadnou hospodárskou situáciou by som rád zdôraznil význam zvyšovania flexibility v spojitosti s prístupom k štrukturálnym fondom. Rovnako vítam rozšírenie príležitosti podpory investícií do energetickej účinnosti a obnoviteľných zdrojov energie v oblasti bývania a v odvetviach čistých technológií.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), písomne. – (FI) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, minulý týždeň Komisia predložila oznámenie o hospodárskej kríze, ktorým sa bude Rada zaoberať na svojom zasadnutí koncom mesiaca. Komisia predložila aj prvé hodnotenie výsledkov balíka hospodárskych stimulov EÚ. Komisia považuje počiatočné výsledky za dobré a odhaduje, že opatrenia na obnovu na vnútroštátnej a európskej úrovni spoločne dosiahnu hodnotu rovnajúcu sa približne 3,3 % HDP v období rokov 2009 – 2010.

Blahoželám pani spravodajkyni k skutočne chvályhodnej správe. Domnievam sa, že potreba koordinovaného postupu členských štátov, ktorú správa zdôrazňuje, má osobitný význam. Vývin tendencií je veľmi znepokojujúci. Členské štáty sa vo svojich vystúpeniach môžu zaručiť, že sú pripravené postupovať spoločne, no pokiaľ ide o konkrétne kroky, je zrejme čosi iné. Je extrémne dôležité, aby vedúci predstavitelia EÚ rozhodovali v súlade s tým, čo hovoria, a neuchyľovali sa k protekcionistickým krokom, ktoré sú v niektorých krajinách nepochybne drastické.

EÚ musí podniknúť nový, ambiciózny krok, ktorý je pokračovaním lisabonskej stratégie. EÚ potrebuje balík stimulov, ktorý podporí nové odvetvia priemyslu ako základ konkurencieschopnosti a rastu. Investovaním do oblastí ako ekologická modernizácia, zdroje obnoviteľnej energie a informačné technológie je možné zabezpečiť zdravú zmenu celých odvetví.

Kríza je aj príležitosťou. Je príležitosťou na reorganizáciu celej celoeurópskej a globálnej finančnej architektúry. Kríza je aj príležitosťou upraviť smerovanie hospodárskeho rastu na úplne novú cestu založenú na zdrojoch obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti. Známy ekologický „Nový dohovor“ musí byť základom obnovy a nového rastu. Preto budeme popri vytváraní pracovných miest a zavádzaní inovácií tiež riešiť aj problémy zmeny klímy.

Zita Pleštinová (PPE-DE), písomne. – (SK) Európske hospodárstvo trpí dôsledkami globálnej finančnej krízy a najrozsiahlejším a najvážnejším poklesom za posledných 60 rokov. Táto kríza je obrovským testom pre Európu. Dotkla sa podnikov a rovnako občanov a ich rodín. Mnohí z nich žijú v obavách hlavne zo straty zamestnania a očakávajú, ako sa Únia zachová.

Európa nesmie byť len súčtom 27 národných záujmov. Musí byť založená na solidarite a ochote členských štátov a regiónov čo najrýchlejšie realizovať svoje programové ciele.

Malo by nám byť jasné, že v čase hospodárskej krízy by sme sa mali sústrediť na lisabonské ciele hlavne v oblasti zamestnanosti. Práve kohézna politika má finančné nástroje, ktoré sa musia uplatňovať intenzívnejšie a flexibilnejšie v čase krízy. Finančné prostriedky kohéznej politiky EÚ v období 2007 – 2013 môžu významne pomôcť pri naplňovaní cieľov obnovenej lisabonskej stratégie Únie pre rast a zamestnanosť, ktorými sú občania, podniky, infraštruktúra, energetika a výskum a inovácie. Potrebujeme lepšiu koordináciu, zbaviť sa protekcionizmu a akejkol'vek demagógie. Musíme obnoviť kapitálové toky a transfer kapitálu.

Som presvedčená, že investície do inovácií, nových technológií, ekoinovácií prinášajú nový potenciál, ktorý je nevyhnutný na zabezpečenie efektívnej reakcie na súčasnú finančnú krízu. Musíme odstrániť všetky bariéry a vytvoriť skutočný vnútorný trh s obnoviteľnými energiami.

Katrin Saks (PSE), písomne. – (ET) Rada by som poďakovala spravodajkyni, pani Ferreirovej, za významnú a aktuálnu správu. V podmienkach súčasnej krízy je kľúčové, aby sa existujúce finančné prostriedky plne využili. Je poľutovaniahodné, že väčšina členských štátov, ktoré majú nárok prijímať podporu zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, nedokáže tieto finančné prostriedky v nových finančných výhladoch využiť. To isté platí aj o mojej vlasti, Estónsku. Je na to niekoľko dôvodov: prvým hlavným problémom sú vlastné kapacity verejnej správy členských štátov; v tejto oblasti by členské štáty mohli urobiť do značnej miery veľa aj sami, mohli by zlepšiť fungovanie štátnej správy. Druhý dôvod vychádza z Európskej únie. Je dôležité, aby sa EÚ postarala o vytvorenie flexibilnejších podmienok. Problém je napríklad v programoch, ktoré musia vynaložiť finančné prostriedky v predstihu, a prefinancované sú až následne. V súčasnosti je zložitá získať pôžičky a vyplatiť tieto prostriedky. Veľmi dôležitou otázkou je, aké kroky plánuje Európska komisia v súvislosti so zálohovými platbami. Ďalšou dôležitou vecou je úroveň samofinancovania za súčasných podmienok; v tejto oblasti by sa malo uvažovať o väčšej flexibilitate. Tretou dôležitou vecou je mechanizmus dohľadu – súčasná byrokracia je jednoznačne ťažkopádna.

Ďakujem za túto správu.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), písomne. – (RO) V prípade niektorých členských štátov vrátane pobaltských štátov, Rumunska a Maďarska zvýraznila finančná kríza a globálna recesia štrukturálne rozdiely,

ktoré sa nahromadili počas obdobia hospodárskeho rastu vďaka prílevu zahraničných investícií a rýchlemu rastu vonkajšieho dlhu.

Každý plán hospodárskej obnovy EÚ musí vziať do úvahy, že tieto krajiny potrebujú značné vonkajšie financovanie, aby dokázali pokryť deficit obchodu s tovarom a službami. Zlyhanie externého financovania spôsobí, že tieto krajiny budú prinútené urobiť obrovské, drastické úpravy, ktoré zmažú sociálne výhody získané počas predchádzajúcich rokov, oslabí sa súdržnosť v rámci EÚ a môže dôjsť k ohrozeniu stability v oblasti.

Rada a Európska komisia majú jednoznačnú zodpovednosť za nájdenie riešení, ako získať prostriedky potrebné na vonkajšie financovanie. Tieto členské štáty majú zodpovednosť, aby v čase, ktorý vďaka externému financovaniu získajú, vykonali štrukturálne reformy, ktoré upravia nahromadenú nerovnováhu.

Margie Sudre (PPE-DE), písomne. – (FR) Regionálna politika je primárnym zdrojom európskych investícií do reálneho hospodárstva. Urýchľovanie a zjednodušovanie jej financovania môže pomôcť pri obnove hospodárstva uvoľnením hotovosti do vybraných oblastí.

Rýchlejšie a flexibilnejšie platby v paušálnych sadzbách a jednorazových platbách navrhované Komisiou umožnia okamžité vykonanie projektov v oblastiach ako infraštruktúra, energetika a životné prostredie.

Vnútroštátne a regionálne orgány musia tieto príležitosti využiť a intenzívne využívať štrukturálne fondy na prudké zvýšenie zamestnanosti, podporu malých a stredných podnikov, posilnenie podnikateľského ducha a pracovnej prípravy, zatiaľ čo v rámci pravidiel spolufinancovania prispievajú k tomu, aby sa vyčlenené finančné prostriedky naplno využili.

Vyzývam regionálne rady a prefektúry vo francúzskych zámorských departementoch, aby sa ako úrady na správu štrukturálnych fondov pripravili na tieto zmeny a ich regionálne programy tak mohli byť okamžite sústredené na projekty s najlepším potenciálom na zvyšovanie rastu a pracovných miest.

V situácii súčasných nepokojov vo francúzskych zámorských departementoch, v čase, keď protestné hnutie ovplyvňuje situáciu na ostrove Réunion, musíme hľadať nové domáce rozvojové iniciatívy a využiť všetky páky, ktoré máme k dispozícii, vrátane tých, ktoré nám poskytuje Európska únia.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písomne. – (RO) Oznámenie EÚ o pláne hospodárskej obnovy Európy z decembra 2008 obsahuje zoznam oblastí, do ktorých bude EÚ investovať v najbližších rokoch, aby zabezpečila hospodársky rast a udržala pracovné miesta. Sú to: podpora malých a stredných podnikov v odhadovanej výške 30 miliárd EUR prostredníctvom EIB, urýchlenie investícií do projektov transeurópskych energetických prepojení a širokopásmovej infraštruktúry v odhadovanej výške 5 miliárd EUR na zlepšenie energetickej účinnosti budov a výskum a inovácie.

Tieto opatrenia musia mať oporu v legislatívnych návrhoch, ktoré tiež zaručia finančné prostriedky. Návrh nariadenia z januára 2009 na financovanie energetických projektov ako súčasť plánu hospodárskej obnovy Európy neobsahuje finančné prostriedky pre energetickú účinnosť budov. Domnievam sa, že EÚ urobí chybu, ak počas tejto hospodárskej krízy finančne nepodporí prioritné projekty. Energetická účinnosť budov je oblasť, ktorá dokáže vytvoriť približne 500 000 pracovných miest v EÚ, zlepšiť kvalitu života občanov a prispieť k trvalo udržateľnému hospodárskemu rozvoju podporou obnoviteľných zdrojov energie. Ja osobne mám pocit, že by bolo zlyhaním súčasnej Európskej komisie, keby nepodporila zlepšenie energetickej účinnosti budov prostredníctvom využitia finančných opatrení a nástrojov, vhodných rozpočtových opatrení a vyslaním silného politického signálu na európskej úrovni.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN), písomne. – (PL) Vážená pani predsedajúca, dnes vedíme rozpravu o pláne na oživenie hospodárstva vo vzťahu k prioritám lisabonskej stratégie. Hoci uplynulo niekoľko rokov od ohlásenia lisabonskej stratégie, vidíme, že sa neuplatňuje v praxi. Inými slovami, vytvárame dokumenty, ktoré potom neuplatňujeme. Toto potvrdzuje istý zvyk, ktorý sa v tomto Parlamente stal pravidlom, čiže zasypať občanov nariadeniami, ktoré im v mnohých prípadoch komplikujú život a ktoré nemajú významný vplyv na ich životný štandard.

Okrem toho zhoršujúca sa finančná kríza dokazuje, že Európska komisia a Rada sú úplne odtrhnuté od každodenných problémov spoločnosti. Komisia v podstate nemá žiadny skutočný akčný plán ako odpoveď na zhoršujúcu sa krízu. Každý môže vidieť, že jednotlivé krajiny prijímajú záchranné opatrenia na vlastnú päsť a že centrálny regulovaný trh v hodnote päťsto miliónov nie je schopný skutočne ovplyvniť rozsah krízy.

V posledných rokoch bolo krajinám východnej Európy povedané, že by mali privatizovať banky, inými slovami, že by ich mali podriaďiť západoeurópskym bankám. Toto naivne urobili a dnes sú to práve tieto banky, ktoré špekulujú a likvidujú hospodárstva nových členských štátov EÚ.

PREDSEDÁ: PANI ROURE

podpredsedníčka

4. Program

Predsedaajúca. – Čo sa týka návrhu uznesenia Výboru pre zahraničné veci o humanitárnej situácii na Srí Lanke, dostala som písomnú námietku doplňujúcu spomenutý návrh uznesenia od pána poslanca Roberta Evansa a 40 ďalších signatárov.

V súlade s ustanoveniami článku 90 ods. 4 rokovacieho poriadku bol návrh uznesenia zaradený do rozpravy a hlasovania v programe dnešného zasadnutia.

Preto vám navrhujem, aby bola rozprava posledným bodom programu dnes večer a aby sa hlasovanie uskutočnilo zajtra o 12.00 hod. Lehota na predloženie pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov je do 15.00 hod dnes popoludní.

Robert Evans (PSE). – Vážená pani predsedajúca, v pondelok večer Výbor pre zahraničné veci prijal návrh uznesenia o zhoršujúcej sa humanitárnej situácii na Srí Lanke v súlade s článkom 91.

Situácia na Srí Lanke je jednoznačne veľmi vážna, ale čo presne sa deje v súvislosti s humanitárnou situáciou, zďaleka nie je jasné. Som si vedomý toho, že v tomto Parlamente existuje mnoho odlišných názorov. Preto navrhujem, že najrozumnejšie by bolo naplánovať riadnu rozpravu, ktorá sa skutočne nedá začleniť do tejto schôdze, ale mohla by sa uskutočniť počas našej ďalšej schôdze, ktorá bude o 10 dní. Som vďačný pánovi poslancovi Daulovi zo skupiny PPE-DE za vyslovenie podpory jeho skupiny pre takýto postup. Keďže sme seriózny Parlament, chcel by som navrhnúť a požiadať svojich kolegov, pánov poslancov a panie poslankyne, o podporu rozpravy s uznesením a o plnú účasť na nasledujúcej schôdzi v záujme spravodlivého riešenia závažnej situácie na Srí Lanke.

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, ak niekto niečo navrhuje, niekto iný voči tomu môže protestovať pred hlasovaním.

Preto by som iba chcel povedať, že situácia na Srí Lanke je mimoriadne tragická. Až 150 000 civilistov je uviaznutých bez akejkoľvek možnosti úniku. Situácia je presne taká istá ako v Barme. Z tohto dôvodu by Srí Lanka mala byť ponechaná v dnešnom programe, aby sme ukázali naše odhodlanie podporiť tých, ktorí sú uviaznutí.

(Parlament zamietol žiadosť o odloženie rozpravy)

5. Hlasovanie

Predsedaajúca. – Ďalším bodom programu je hlasovanie.

(Podrobnosti o výsledku hlasovania: pozri zápisnicu)

5.1. Oslobodenie od DPH pre finálny dovoz určitého tovaru (A6-0060/2009, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg) (hlasovanie)

5.2. Zamestnanci Europolu: úprava základných platov a príplatkov (A6-0078/2009, Agustín Díaz de Mera García Consuegra) (hlasovanie)

5.3. Mobilizácia Fondu solidarity EÚ (A6-0106/2009, Reimer Böge) (hlasovanie)

5.4. Opravný rozpočet 1/2009: záplavy v Rumunsku (A6-0113/2009, Jutta Haug) (hlasovanie)

5.5. Spoločné pravidlá a normy pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí a pre príslušné činnosti námorných úradov (prepracované znenie) (A6-0097/2009, Luis de Grandes Pascual) (hlasovanie)

5.6. Spoločné pravidlá a normy pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí (prepracované znenie) (A6-0098/2009, Luis de Grandes Pascual) (hlasovanie)

5.7. Štátna prístavná kontrola (prepracované znenie) (A6-0099/2009, Dominique Vlasto) (hlasovanie)

5.8. Monitorovací a informačný systém Spoločenstva pre lodnú dopravu (A6-0100/2009, Dirk Sterckx) (hlasovanie)

5.9. Vyšetrovanie nehôd v odvetví námornej dopravy (A6-0101/2009, Jaromír Kohlíček) (hlasovanie)

5.10. Zodpovednosť osobných prepravcov v preprave po mori v prípade nehôd (A6-0102/2009, Paolo Costa) (hlasovanie)

5.11. Poistenie vlastníkov lodí, ktoré sa vzťahuje na námorné pohľadávky (A6-0072/2009, Gilles Savary) (hlasovanie)

5.12. Plnenie povinností vlajkového štátu (A6-0069/2009, Emanuel Jardim Fernandes) (hlasovanie)

5.13. Poplatky za používanie určitej dopravnej infraštruktúry ťažkými nákladnými vozidlami (A6-0066/2009, Saïd El Khadraoui) (hlasovanie)

5.14. Prístup verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (prepracované znenie) (A6-0077/2009, Michael Cashman) (hlasovanie)

– Pred konečným hlasovaním:

Michael Cashman, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, v súlade s článkom 53 by som chcel požiadať Komisiu o reakciu a aby nám povedala, či zamýšľa prijať všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy tak, ako boli dnes prijaté.

Günter Verheugen, podpredseda Komisie. – Vážená pani predsedajúca, je mi ctou predniesť nasledujúce vyhlásenie v mene Komisie.

Komisia vezme do úvahy pozmeňujúce a doplňujúce návrhy odhlasované Parlamentom, ktoré podrobne posúdi. Komisia potvrdzuje ochotu hľadať kompromis s Parlamentom a Radou. Komisia zväži svoj návrh až po tom, ako obidva útvary rozpočtového orgánu prijmú svoje pozície. Komisia medzitým zamýšľa pokračovať vo vedení konštruktívneho dialógu s obidvoma inštitúciami.

Michael Cashman, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, neviem, kde bol pán komisár, ale my sme dnes ráno prijali pozíciu.

Preto by som rád požiadal, aby plenárne zasadnutie prideleno správu späť výboru, čo by mu umožnilo začať rokovania s Radou a Komisiou.

Preto žiadam podporu Parlamentu pre pridelenie správy späť do výboru.

(Parlament schválil žiadosť o odloženie konečného hlasovania)

Michael Cashman, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, ďakujem Parlamentu za trpezlivosť v tejto veci, bude to moje posledné vystúpenie. Mohol by som vás, vážená pani predsedajúca, požiadať o urýchlenné zaslanie oficiálnej výzvy pre české predsedníctvo, ako aj nastupujúce švédske predsedníctvo, na otvorenie oficiálneho dialógu s Európskym parlamentom?

Tak ako bolo ohlásené v zozname hlasujúcich a v záujme jednoznačnosti a celistvosti textu, ktorý sme teraz prijali, by som vás rád poprosil, aby ste požiadali plenárne zasadnutie, aby bez akejkoľvek podstatnej zmeny roztriedilo články podľa ich obsahu v súlade s konkrétnymi tematickými názvami, podľa toho nanovo zoradilo odôvodnenia a definície a vytvorilo a vydalo pozíciu Parlamentu v podobe uceleného textu čo najskôr.

Na záver by som rád poďakoval za nesmierne podpornú prácu, ktorú mi poskytli nielen sekretariáty, ale aj služby na predkladanie dokumentov.

(potlesk)

Predsedajúca. – Odovzdám túto žiadosť, pán poslanec Cashman, a výsledky budú oznámené.

5.15. Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov (A6-0052/2009, Jan Andersson) (hlasovanie)

5.16. Predĺženie platnosti článku 139 rokovacieho poriadku do konca siedmeho volebného obdobia (B6-0094/2009) (hlasovanie)

5.17. Sociálna situácia Rómov a zlepšenie ich prístupu na pracovný trh v EÚ (A6-0038/2009, Magda Kósáné Kovács) (hlasovanie)

5.18. Riešenie problémov v oblasti dodávok ropy (A6-0035/2009, Herbert Reul) (hlasovanie)

5.19. Doprava šetrnejšia k životnému prostrediu a internalizácia externých nákladov (A6-0055/2009, Georg Jarzembowski) (hlasovanie)

5.20. Lisabonská stratégia (hlasovanie)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 28 (týka sa hlasovania o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 27):

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, možno sa mýlim, ale myslím, že sa hlasovalo o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 27, ktorý bol v skutočnosti technickým pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ktorý jednoducho žiadal o presunutie odseku 47. Na druhej strane je tu žiadosť o oddelené hlasovanie podľa mien o pôvodnom texte.

Preto sa domnievam, že sme súhlasili s presunutím odseku 47 a teraz potrebujeme hlasovanie v dvoch častiach podľa mien o samotnom odseku 47.

Predsedajúca. – Ujasnime si to: nebola žiadna námietka voči vloženiu odseku 47 za odsek 49. Potom sme hlasovali o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 27, ktorý bol prijatý. Preto sme nemohli hlasovať o odseku 47, keďže sme hlasovali o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 27. Preto nie je žiadny problém.

5.21. Boj proti zmene klímy (hlasovanie)

– Pred hlasovaním o odseku 20:

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, veľmi krátky pozmeňujúci a doplňujúci návrh k pôvodnému zneniu. Odsek 20, riadok 3 by mal znieť: „znižovania emisií z odlesňovania a zhoršovania kvality lesov.“ Momentálne znie: „znižovania emisií pre odlesňovanie a zhoršovania kvality lesov.“ Chcem zmeniť slovo „pre“ na „z“. V anglickej verzii to je nesprávne. Toto nie je sporné.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý)

5.22. Usmernenia pre politiky zamestnanosti (hlasovanie)

– Pred hlasovaním o odseku 13:

Elizabeth Lynne (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, toto je veľmi jednoduchý pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ide len o zmenu výrazu „postihnutí“ buď na „osoby s postihnutím“ alebo na „postihnuté osoby“. V angličtine nikdy nepoužívame výraz „postihnutí“.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 1:

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, toto je opäť vcelku štandardný pozmeňujúci a doplňujúci návrh vzhľadom na úlohu týchto konzultácií so sociálnymi partnermi. Len sa v ňom na konci pridáva znenie: „v súlade s miestnymi zvykmi a praxou“. Toto je zvyčajne súčasťou pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu, ale z nejakého dôvodu to bolo vynechané. Skupina socialistov podporuje tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh a dúfajme, že ostatné skupiny ho takisto podporia, zvyčajne je to tak.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý)

5.23. Plán hospodárskej obnovy Európy (A6-0063/2009, Elisa Ferreira) (hlasovanie)

– Pred začiatkom hlasovania:

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, rád by som informoval našu skupinu o tom, že je chyba v našich zoznamoch hlasujúcich v súvislosti s pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom 113: v zozname hlasujúcich by malo byť plus, a nie mínus.

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 93:

Elisa Ferreira, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, ide len o zmenu znenia odseku 93, pokiaľ ide o „čo najskorší návrat“ k riadnemu štátnemu financovaniu, namiesto „keď to umožnia hospodárske podmienky“, v zmysle dohody s tieňovými spravodajcami.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý)

– Pred hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 71:

Alain Lipietz (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, toto je čisto technický pozmeňujúci a doplňujúci návrh. V našom pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu je tlačová chyba. Je tam zarážka v nasledujúcom znení: „zintenzívniť odstraňovanie prekážok“. Nahradili sme ju znením „odstrániť neodôvodnené prekážky“, ale, žiaľ, v znení pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu ostal starý odsek a stará zarážka. Preto je to tretia zarážka, ktorú sme mierne pozmenili, a nie je potrebné ponechať starú verziu.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý)

– Pred začiatkom hlasovania o návrhu uznesenia:

Martin Schulz (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, podľa nadšenej reakcie Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov na moje vystúpenie vidíte, ako dobre sa veci vyvíjali počas nášho hlasovania.

Rád by som sa poďakoval svojej kolegyni, pani poslankyni Ferreirovej, ktorá vykonala obrovské množstvo práce, aby sme dosiahli tento výsledok. Tiež by som sa rád poďakoval pánovi poslancovi Hökmarkovi, pani poslankyni Herczogovej, pánovi poslancovi Bullmannovi a pánovi poslancovi Lehnemu, ktorí podľa môjho názoru tvrdo pracovali na podobnom lisabonskom uznesení.

Ako však vidíte podľa reakcie skupiny PPE-DE, atmosféra bola búrlivá. Radi by sme vám poďakovali za to, že ste s nami hlasovali o zatvorení daňových rajov a o solidarite s členskými štátmi. Ešte pred niekoľkými minútami veci vyzerali úplne inak. Služi vám ku cti, že ste podporili šírenie sociálnej demokracie. Je to dobré pre Európsky parlament, ktorý sa posunul smerom doľava.

(Potlesk od poslancov ľavice a protesty od poslancov pravice)

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, rád by som iba pripomenul Skupine socialistov v Európskom parlamente a Skupine Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, že v tomto Parlamente sú aj iné skupiny než tieto dve veľké skupiny.

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, jedna vec týkajúca sa programu. Možno by ste mohli vysvetliť Parlamentu, podľa ktorého článku rokovacieho poriadku si mohol pán poslanec Schulz vziať slovo.

Predsedajúca. – Vážené dámy, vážení páni, samozrejme chcem povedať pánovi poslancovi Nassauerovi, že má v podstate pravdu. Niekedy je však v záujme demokracie potrebné trochu prekročiť hranice.

Tým myslím, vážené dámy a vážení páni, že som dala slovo pánovi poslancovi Schulzovi v súlade s článkom 141 rokovacieho poriadku. Bol absolútne oprávnený hovoriť.

Joseph Daul (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, hovoril v mene Komisie? Pretože sa chce stať komisárom? Alebo hovoril ako predseda skupiny?

– Po konečnom hlasovaní:

Vittorio Prodi (ALDE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, chcel by som požiadať o vysvetlenie. Pokiaľ viem, nekonalo sa konečné hlasovanie o správe pána poslanca Reula. Mohli by ste, prosím, potvrdiť, či je to pravda?

Predsedajúca. – Vážený pán poslanec Prodi, prijali sme pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh 3, ktorý preto nahrádza celé uznesenie.

5.24. Politika súdržnosti: investície do reálnej ekonomiky (A6-0075/2009, Evgeni Kirilov) (hlasovanie)

6. Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

– Správa: Elisa Ferreira (A6-0063/2009)

Richard Corbett (PSE). – Vážená pani predsedajúca, vítam skutočnosť, že táto správa zvažuje, čo sa môže urobiť na európskej úrovni s cieľom stimulovať hospodárstva, pričom uznávam, že väčšina nástrojov, ktorými je možné to vykonať, ostáva na úrovni jednotlivých štátov: 99 % verejných výdavkov je štátnych, nie európskych, väčšina nariadení je štátnych, nie európskych. Ale ak sa pozrieme na to, čo môžeme urobiť na európskej úrovni, plán navrhovaný Komisiou s príspevkom vo výške 30 miliárd EUR, vrátane zálohových platieb zo štrukturálnych fondov a nových pôžičiek z Európskej investičnej banky, môže prispieť a skutočne prispeje k prekonaniu tejto krízy.

Musíme sa tiež vyhnúť protekcionizmu v Európe. Prístup niektorých krajín typu „ožobráč suseda“ by oslabil náš spoločný trh a vážne naštrobil šance na vytvorenie pracovných miest a ekonomický rast z dlhodobého hľadiska. Na druhej strane sloboda pohybu pracovníkov a iniciatívy na pomoc pre vývoz podnikov na jednotný trh pomôžu poskytnúť stimul potrebný pre oživenie nášho hospodárstva.

– Správa: Paolo Costa (A6-0102/2009)

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, hlasoval som v prospech spoločného textu o zlepšení bezpečnosti tých, ktorí sa rozhodnú cestovať po mori. Myslím si, že je veľmi dôležité dodať, že by sa malo míňať viac na odbornú kompetentnosť všetkých námorníkov zodpovedných za navigáciu – od kapitána cez hlavného strojníka, loďmajstra, strážneho dôstojníka, kormidelníka až po všetkých námorníkov – pretože životy a bezpečnosť ľudí na mori závisia od nich. Preto žiadam viac profesionalitu a lepšie platy pre tých, ktorí majú v rukách životy cestujúcich v lodnej námornej doprave.

– Správa: Saïd El Khadraoui (A6-0066/2009)

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) K tejto správe by som chcel povedať, že napriek jej iniciatíve v prospech životného prostredia stále chýba zohľadnenie nepriaznivých a neprimeraných účinkov, ktoré by to malo

na regióny a krajiny nachádzajúce sa na hraniciach Európskej únie, ako napríklad Malta. Táto iniciatíva by potenciálne mohla spôsobiť podstatné náhle zvýšenie cien lodnej dopravy, čo sa týka prepravy nákladov cez hranice týchto pohraničných regiónov. Takýto nárast nákladov by zase mohol viesť k vyšším cenám výrobkov, ktoré sa dovážajú a vyvážajú z týchto regiónov alebo krajín. Preto som hlasoval proti tejto správe.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, zavedenie dodatočných poplatkov pre ťažké nákladné vozidlá predstavuje nárast zdanenia. Nákladná cestná doprava poskytuje službu celému hospodárstvu vrátane občanov. Jej cena ovplyvňuje cenu všetkých výrobkov, ktoré konzumujeme. Zafaženie cestnej dopravy spolu s daňami, ktoré je už teraz potrebné zaplatiť, a ďalšími nákladmi na spotrebnú daň na pohonné hmoty a nálepky, keď čelíme problému s krízou, ktorého koniec je v nedohľadne, je sociálne nezodpovedné.

Znečistenie ovzdušia, skleníkový efekt a nehody vo veľkej miere závisia od konštrukcie vozidiel a cestnej siete. Za posledných desať rokov sa v tejto oblasti dosiahol výrazný pokrok, ktorého výhody sme pocítili všetci. Nesúhlasím so smernicou v jej súčasnej podobe, pretože si vyžaduje radikálnu zmenu.

– **Správa: Michael Cashman (A6-0077/2009)**

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel povedať, že podporujem túto správu pána poslanca Cashmana a ďakujem mu za ňu. Veľmi sa zlepšila počas čítania v Parlamente, ak uvážime, aký bol pôvodný návrh Komisie.

Základným predpokladom je, aby proces rozhodovania bol transparentný. Ľudia musia mať možnosť prístupu k dokumentom, pretože toto je jediný spôsob, akým sa buduje dôvera, a majúci toto na pamäti, je veľmi dôležité dospieť do takého stavu, keď ľudia vedia, ako prebieha proces vytvárania legislatívy. Transparentnosť sa musí uplatňovať na všetkých úrovniach správy dokumentov.

Každý, samozrejme, rozumie tomu, že existujú určité oblasti, ako napríklad záležitosti súvisiace so zdravím súkromných osôb a tak ďalej, ktoré musia zostať dôverné, ale v legislatívnom procese by v zásade všetko malo byť transparentné. V tomto ohľade som spokojný s týmto výsledkom a domnievam sa, že poctivé a otvorené rozhodovanie je spôsob, ktorým si budeme môcť opäť získať dôveru ľudí.

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, nedávna správa Aliancie daňových poplatníkov, mimovládnej organizácie z Veľkej Británie, uvádza, že členstvo v EÚ stojí každého muža, ženu a dieťa vo Veľkej Británii 2 000 GBP ročne.

Musím povedať, že mnohí moji voliči na severovýchode Anglicka si myslia, že za takúto veľkú sumu peňazí dostávajú späť veľmi zlú protihodnotu. Preto zabezpečenie prístupu verejnosti k dokumentom európskych inštitúcií je to najmenej, čo títo voliči môžu očakávať na oplátku za odovzdanie takýchto veľkých súm EÚ každý rok. V očiach mnohých ľudí EÚ ostáva veľmi ťažko pochopiteľnou a nemennou organizáciou. Čokoľvek, čím môžeme zlepšiť prístup a poskytnúť viac informácií verejnosti o niektorých veciach, ktoré by niektorí naši komisári a niektoré naše komisárky aj iní radšej udržali v tajnosti, je veľmi vítané.

Už vidíme udavačov a iných, ktorí boli obvinení a prepustení z práce za odhalenie dôverných informácií. Keby všetky tieto informácie boli v prvom rade dostupné, potom by možno mnoho týchto prehnaných reakcií nebolo potrebných.

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, ďakujem vám za možnosť vysvetliť, ako som hlasoval o tejto veľmi dôležitej správe. Všetci vieme, že keď sa na citlivých politických rokovaniach zúčastnia rôzne strany, niekedy je potrebná mlčanlivosť, aby sa nezmarila dohoda. To však skutočne nie je to, o čom hovoríme v tomto prípade.

Nedávno sa konali rokovania o Obchodnej dohode o boji proti falšovaniu a niektoré otázky, o ktorých sa diskutovalo, znamenali závažné narušenie občianskych slobôd jednotlivca. Boli tam napríklad návrhy prehľadávať ľuďom iPody a laptopy pri vstupe do krajín s cieľom skontrolovať, či daný materiál porušuje alebo neporušuje autorské práva. Boli sme schopní diskutovať o týchto otázkach otvoreným a transparentným spôsobom? Nie, pretože tieto dokumenty sa uchovávali v dôvernosti – možno z oprávnených dôvodov, ale z dôvodov, ktorým v skutočnosti nerozumieme. To, čo naozaj potrebujeme, je viac otvorenosti a viac transparentnosti, aby sme sa dostali skutočne na koreň veci.

Úplne súhlasím so svojím kolegom, pánom poslancom Callananom, keď hovorí, že skutočnosť, že informácie neboli transparentné, nevestí nič dobré pre EÚ.

– Správa: Jan Andersson (A6-0052/2009)

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). – (IT) Chcel by som sa poďakovať tým priaznivcom, ktorí tak dlho neúnavne počúvali. Vážená pani predsedajúca, som jedným zo 74 poslancov EP, ktorí dnes hlasovali proti správe pána poslanca Anderssona, nie pretože by som bol proti zamestnanosti, ale pretože tieto usmernenia pre Európsku úniu, pre politiku členských štátov EÚ, konkrétne neuvádzajú, že jednou z možností podpory zamestnanosti je umožniť odísť do dôchodku tým pracovníkom, ktorí to chcú a požiadajú o to. Táto politika povinného zvyšovania dôchodkového veku preto iba oberá mladých ľudí o miesta, na ktorých by ochotne nahradili starších pracovníkov, ktorí chcú prenechať svoje miesta mladým.

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, táto správa vychádza z nesprávneho predpokladu: predpoklad, že EÚ vie všetko najlepšie, pokiaľ ide o politiku zamestnanosti. Mnohí z mojich voličov by s tým absolútne nesúhlasili, skôr by uprednostnili, keby sa EÚ držala čo najďalej od čohokoľvek, čo má niečo do činenia s politikou zamestnanosti. Myslím, že moja krajina by mala odstúpiť od sociálnej kapitoly plánu EÚ.

Je viac než len trochu ironické, že EÚ sa usiluje odovzdať svoje múdrosti o politike zamestnanosti členským štátom, zatiaľ čo je zodpovedná za množstvo byrokracie a nariadení, ktoré obmedzili tak veľa podnikov v mojom regióne a v rámci celej Európy a zapríčinili tak veľa nezamestnanosti, ktorú sa teraz snaží vyriešiť.

Európsky sociálny model je zastaraný, je deštruktívny, bráni tvorbe pracovných miest a koná proti súkromnému podnikaniu. Najlepšie pre EÚ by bolo, keby nestrkala nos do politiky zamestnanosti členských štátov a keby produkovala menej byrokracie a menej nariadení. Toto je najlepšia vec, ktorú by sme mohli urobiť pre vytvorenie nových pracovných miest v hospodárstve.

– Návrh na rozhodnutie o článku 139 rokovacieho poriadku (B6-0094/2009)

Jim Allister (NI). – Vážená pani predsedajúca, hlasoval som za tento návrh, pretože odkladá šialenstvo absolútne nepotrebného mňania ešte väčšieho množstva peňazí na prekladateľské služby v tomto Parlamente, čo sa týka írčiny.

Uprednostnil by som, keby sa skončilo celé toto nerozumné mňanie. Toto však ušetrí našim daňovým poplatníkom aspoň niečo z nepotrebné minútých peňazí.

Minimálne využívanie írčiny v tomto Parlamente je očividné, hoci pani poslankyňa de Brúnová nás v rámci svojej agresívnej republikánskej kampane zasypáva informáciami v tomto mŕtvom jazyku, pričom jedinou útechou je, že sotva niekto, kto sleduje dianie v Parlamente online, jej rozumie čo len jediné slovo. Môžem všetkých uistiť, že neprichádzajú o veľa.

Jej kolegyňa zo strany Sinn Féin, pani poslankyňa McDonaldová, sa nezmohla na viac ako trochu jachtavú, zajakavú, lámavú írčinu, ale dokonca aj vtedy mňame peniaze na preklad.

– Správa: Magda Kósáné Kovács (A6-0038/2009)

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, ďakujem pani poslankyni Kováčsovej za obsažnú a prospešnú správu o situácii Rómov.

Ako všetci vieme, rómska populácia stále rastie a natrvalo sa stáva obrovskou a vplyvnou silou v celej Európe. Táto skupina 10 – 12 miliónov obyvateľov patrí medzi tie najchudobnejšie na kontinente, ale má nesmierny potenciál.

Ako Európania a členovia Európskeho parlamentu, ktorý bol založený na princípe rovnosti, musíme na tento problém reagovať čo najrýchlejšie. Nepretržité utláčanie jednej z najväčších európskych menšín je hanebné a zbytočné. S lepšou reguláciou a vyššou úrovňou spolupráce jednotlivé národy budú môcť zabezpečiť prácu pre túto obrovskú masu potenciálnych pracovníkov. V hrozíacej hospodárskej kríze Rómovia môžu pomôcť vyriešiť niektoré z najhlbších problémov Európy. Okrem toho predsudky voči týmto ľuďom a ich ponížovanie už trvá príliš dlho. Rovnaké práva a príležitosti musia platiť pre všetkých európskych občanov vrátane Rómov.

Začiatkom tohto mesiaca v Maďarsku boli dvaja Rómovia zastrelení ako zvieratá pri pokuse o útek zo svojho horiaceho domu. Ako je možné, že sa v zjednotenej Európe vyskytujú takéto prípady?

Philip Claey's (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, hlasoval som proti správe pani poslankyne Kováčsovej, pretože celá táto správa je plná zmýšľania o Rómoch ako o obetiach a pretože podľa môjho názoru by

menšinám ako sú Rómovia v skutočnosti oveľa lepšie poslúžila stratégia, ktorá by ich podporila v tom, aby prevzali viac zodpovednosti za svoj osud.

Samozrejme mám ten istý názor o korektnom prístupe k Rómom ako všetci ostatní, ale väčšinu problémov spomenutých v tejto správe je možné pripísať životnému štýlu a spôsobu života, ktorý si títo ľudia sami aktívne vybrali. Môžeme prijať hocikolko správ a uznesení a minúť hocikolko peňazí, ale ani trochu to nezlepší danú situáciu.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, v tomto Parlamente som už počul veľa politicky korektných nezmyslov, ktoré zakaždým schválila veľká väčšina, ale táto správa je podľa môjho názoru úplný vrchol. Ak má tento Parlament v úmysle zasiahnuť do sociálnej situácie Rómov a zlepšiť ich prístup na pracovný trh, bolo by príliš veľa žiadať aspoň minimálnu objektivitu?

Pravdou je, že problémy rómskych obyvateľov sú vo veľkej miere jednoducho dôsledkom ich vlastného odmietnutia prispôbiť sa spoločnosti, v ktorej žijú, v každom prípade pokiaľ ide o vzdelanie a prípravu na povolanie. Už desaťročia nalievame milióny eur do rôznych programov plných idylických, ale v zásade nereálnych nezmyslov nesúcich sa v tóne tejto správy. Bezúspešne. Nie je už čas, aby sme ich prestali vodiť za ručičku a hľadali skutočné príčiny problémov predtým, než prideme s riešeniami?

– Správa: Herbert Reul (A6-0035/2009)

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, hoci pozmenená a doplnená verzia bola lepšia, stále som mala ťažké srdce, že som podporila túto správu z vlastnej iniciatívy, keďže nebola v súlade s klimaticko-energetickým balíkom prijatým veľkou väčšinou v tomto Parlamente 17. decembra 2008.

Len na pripomenutie, moja vlastná správa EÚ ETS, ktorá bola základným kameňom tohto balíka, bola prijatá 610 hlasmi, 60 poslancov sa zdržalo hlasovania a 29 bolo proti. Netreba pripomínať, že pán poslanec Reul nebol medzi 610 poslancami zo všetkých 699 poslancov, ktorí podporili moju správu.

Mám výhrady k akýmkoľvek zmienkam o vrtoch v Arktíde alebo hľadaní nekonvenčných zdrojov ropy ako ropné piesky. Posledné mesiace ukázali, že dôležitosť energetickej bezpečnosti ešte nikdy nebola taká akútna. Spolupráca, ktorá je nevyhnutná v rámci EÚ, a potreba využiť balíky stimulov, ktoré momentálne zavádzajú takmer všetky členské štáty a Komisia, zdôrazňujú potrebu investovať do obnoviteľných zdrojov s cieľom zvýšiť našu energetickú bezpečnosť, znížiť naše emisie uhlíka a skončiť s našou závislosťou od fosílnych palív, hoci aj počas dohodnutého časového rozvrhu.

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, bol som tieňovým spravodajcom správy pána poslanca Sacconiho o emisiách CO₂ z osobných automobilov a na základe tejto práce som pochopil, že potrebujeme znížiť našu závislosť na rope.

Potrebujeme znížiť túto závislosť, pretože väčšina dodávateľov ropy je samozrejme vo veľmi nestabilných a nepríjemných častiach sveta. Až príliš dlho náš smäd po rope živil režimy, ktoré sú veľmi nepriateľské voči všetkému, čo zastávame, voči našim vlastným záujmom a našim vlastným hodnotám, najmä vo vzťahu k ľudským právam a dobrej vláde.

V prvom rade, samozrejme, musíme znížiť našu závislosť na dodávkach ruskej ropy. Rusko v minulosti ukázalo, že bez váhania využije svoju kontrolu nad veľkým množstvom našich dodávok energie na dosiahnutie politických a hospodárskych cieľov. Musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme obmedzili jeho schopnosť urobiť to, a aby sme to boli schopní urobiť, musíme znížiť našu závislosť od ropy.

– Správa: Georg Jarzembowski (A6-0055/2009)

Neena Gill (PSE). – Vážená pani predsedajúca, zdržala som sa hlasovania o tejto správe, pretože sa domnievam, že jednoducho nezachádza dostatočne ďaleko. V minulosti sme sa v tomto Parlamente zaviazali znížiť emisie. Doprava musí zohrávať kľúčovú úlohu v boji proti zmene klímy a mala by dostať pomoc pri plnení tejto zodpovednosti, ale táto správa veľmi nepomôže.

To je poľutovaniahodné, pretože obsahuje niektoré dobré návrhy. Poplatky za hluk pre železničnú dopravu berú do úvahy širšie environmentálne účinky dopravy a dobre sa dopĺňajú s návrhmi, ktoré momentálne prechádzajú Výborom pre priemysel, výskum a energetiku o znížení hluku pneumatík automobilov.

Mohlo sa však urobiť oveľa viac v odvetví leteckej dopravy. Je zvláštne, že správa sa zaoberá železničnou, námornou a vnútrozemskou vodnou dopravou, a opomína toto odvetvie, ktoré je jedným z hlavných

producentov uhlíkových emisií. Pretože správa je slabá v tejto aj mnohých iných oblastiach, zdržala som sa hlasovania o tejto správe.

– Návrh uznesenia B6-0107/2009 (Lisabonská stratégia)

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Vážená pani predsedajúca, lisabonská stratégia je hodná podpory, ale v tomto ohľade treba povedať, že myšlienka, že Európa sa do roku 2010 môže stať popredným svetovým znalostným hospodárstvom, sa nepodari zrealizovať. Teraz máme rok 2009, a teda ak chceme niečo dosiahnuť, mali by sme veľmi skoro nájsť správny druh celoeurópskeho záväzku. Potom možno dosiahneme tento cieľ do roku 2020 alebo 2030.

To hlavne znamená, že sa veľmi skoro musí prijať celoeurópsky záväzok, pokiaľ ide o vzdelávanie a výskum. V súčasnosti máme hospodársku recesiu a uprostred tohto úpadku musíme pamätať na to, že ak máme mať primeranú úroveň vhodných ľudských zdrojov – pracovných síl pre naše pracovné trhy – budeme musieť investovať najmä do školení a školení učiteľov. Toto je priorita, ak skutočne chceme dosiahnuť ciele lisabonskej stratégie.

Philip Claeys (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, zdržal som sa hlasovania o uznesení o lisabonskej stratégii, napriek tomu, že celkovo je uznesenie skutočne veľmi nestranným uznesením, ktoré poskytuje presnú diagnózu situácie a obsahuje aj množstvo návrhov, ktoré plne schvaľujem. Hlasovania som sa zdržal, pretože otázka notoricky známych modrých kariet pre hospodárskych prisťahovalcov sa opäť raz spomenula a dostáva sa jej výrazná podpora presne v čase, keď 20 miliónov ľudí v Európskej únii čelí nezamestnanosti, ktorá sa bude v dôsledku hospodárskej krízy ďalej zvyšovať.

Presne v týchto časoch by sme sa nemali uchýľovať k jednoduchším krátkodobým riešeniam, akým je opätovné lákanie hŕfov hospodárskych prisťahovalcov do Európskej únie. Namiesto toho potrebujeme investovať do vzdelávania a rekvalifikácie ľudí, ktorí sú v súčasnosti nezamestnaní, a nie nechať to na nich v prospech prílevu nových imigrantov.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, nepamätám sa, ako som hlasoval o lisabonskej stratégii. Myslím si, že je to úplne bezcenná vec, pretože Európa podľa nej mala byť poprednou znalostnou spoločnosťou do roku 2010. Celých desať rokov, čo som sedel v tomto Parlamente, som sa čudoval, ako sa k tomu chceme dopracovať, keď prijímame jedno nariadenie za druhým, ktoré potláčajú podnikanie a príležitosti a v skutočnosti nútia podniky sťahovať sa preč z európskeho kontinentu.

Vždy som zdržanlivý, pokiaľ ide o tento druh správ. Dnes som v tomto Parlamente strávil niekoľko hodín hlasovaním o prijatí ďalších a ďalších nariadení o podnikoch a o ľuďoch a mám pocit, že sa z tohto Parlamentu uberáme presne opačným smerom a mali by sme sa okamžite obrátiť o 180 stupňov.

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, súhlasím s mnohými vyjadreniami svojho kolegu, pána poslanca Heaton-Harrisa. Ako správne spomenul, lisabonská stratégia zaväzuje Európu k tomu, že sa má stať, mierne ironicky povedané, najkonkurencieschopnejším hospodárstvom na svete do roku 2010. Keďže nám ostáva už len jeden rok do tohto nami určeného termínu, nemôžem byť jediným v tomto Parlamente, kto sa diví a je viac než len trochu skeptický v tom, či sa tam vôbec niekedy dostaneme.

Sústavne prijímame uznesenia a Komisia sústavne vytvára strategické dokumenty, ktoré nám hovoria, ako sa tam dostaneme. Len sa zdá, že tam nikdy neprídeme.

Obsah lisabonskej stratégie vždy prevyšoval možnosti EÚ naplniť ho a v mnohých ohľadoch bol opakom celého étosu EÚ za posledných 50 rokov, pretože, ako nám pripomenul pán poslanec Heaton-Harris, veľa nariadení EÚ o zamestnanosti a hospodárstve v skutočnosti spôsobilo viac ťažkostí pri plnení cieľov lisabonskej stratégie ako čokoľvek iné. Stále hromadíme čoraz viac záťaže a nariadení, ktoré vyháňajú priemysel von z Európy, a nemáme absolútne žiadnu šancu splniť ani jeden cieľ lisabonskej stratégie. Prišiel čas, aby sme si to otvorene priznali.

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, pôvodné ciele lisabonskej stratégie zaväzovali EÚ vytvoriť znalostné hospodárstvo, inovatívne hospodárstvo, digitálne hospodárstvo do roku 2010. Teda, mám pre nás všetkých tu v Parlamente plnom poslancov a poslankyň novinku: čas sa nám kráti. Možno ste si nevšimli, ale doteraz sme dosiahli veľmi malý pokrok.

Predtým, ako som sa stal politikom, som pracoval s mnohými inovátormi a pomáhal som mnohým začínajúcim spoločnostiam. Bol to skutočný rozdiel, vstúpiť do sveta európskej politiky a vidieť, ako sa

staviame k inovácii. Keď sa tu zaoberáme inováciou, máme výbory, máme strategické dokumenty, máme hlasovanie, máme všetko okrem inovácie, pokiaľ za inováciu nepovažujete viac výtvorov na papieri.

Keď sa rozprávate s inovátormi tam vonku, s ľuďmi, ktorí vytvárajú bohatstvo v Európskej únii a na celom svete, všetko, čo chcú, je, aby im vlády nestáli v ceste. Je čas, aby drancujúce vlády prestali vyciacať životodarnú krv podnikov.

Neena Gill (PSE). – Vážená pani predsedajúca, s ťažkým srdcom vstávam, aby som opäť hovorila o lisabonskej stratégii. Nezvyknem tu hovoriť iba preto, aby som bola negatívna. Domnievam sa, že to, čo hovorí Európska únia o lisabonskej stratégii, sú len reči. Avšak dnes, takmer po 10 rokoch od samitu, je príliš málo času na to, aby sme prešli od rečí k činom.

Počúvame veľa hrejivých slov o potrebe kvalifikovanej pracovnej sily, ktorá bude schopná prispôbiť sa hospodárskym otarasom ako je ten, ktorému dnes čelíme. V celej Európe však stále bojujeme s chronickou krízou kvalifikácie. V mojom regióne West Midlands prešla kvalifikácia pracovnej sily mimoriadne bolestivým a zdĺhavým prerodom. Bohužiaľ, máme najvyšší podiel voľných pracovných miest, pre ktoré je problém nájsť kvalifikovaných pracovníkov v ktoromkoľvek z regiónov vo Veľkej Británii. Preto by som chcela požiadať Komisiu, aby nezabúdala na štrukturálne reformy potrebné na posilnenie lisabonskej stratégie v časoch, keď nás sužujú hospodárske ťažkosti, vyššie ceny ropy a komodít, ako aj pokračujúce turbulencie na finančných trhoch.

– Návrh uznesenia B6-0134/2009 (Zmena klímy)

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, dôvod, prečo chcem podať vysvetlenie hlasovania o tejto konkrétnej správe je, že nemôžem uveriť tomu, aký pokrytecký je tento Parlament v rečiach, ktoré sa stále vedú o zmene klímy.

Prečo je tento Parlament pokrytecký? Nuž, pozrime sa okolo seba. Nachádzame sa v našom druhom sídle Parlamentu. Pritom máme úplne postačujúce sídlo v Bruseli. Sme tu len na tri alebo štyri dni v mesiaci. Uznávam, že tento mesiac budeme mať mimoriadne zasadnutie, ale len preto, aby sme mali 12 zasadnutí, ktoré v priemere musíme mať.

Máme stovky ľudí, ktorí odchádzajú zo svojich obvyklých pracovísk a prichádzajú sem. Cestujú a produkujú uhlíkové emisie, aby sa sem dostali. Sme asi ten najmenej ohľaduplný parlament voči životnému prostrediu na svete. Keď som tu začínal, mal to byť parlament bez papierov, no keď sa tu rozhliadnete, všetky stoly sú zavalené papiermi. Sme tí najhorší pokrytci, pokiaľ ide o toto, horší ako ktorýkoľvek iný parlament, ktorý poznám.

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, úplne súhlasím s názormi, ktoré vyjadril predchádzajúci rečník. Mali by sme zvážiť skutočnosť, že Európsky parlament sídli na dvoch miestach – v Štrasburgu a Bruseli – a máme tiež tri pracoviská vrátane jedného v Luxemburgu, o ktorom ľudia veľmi často nehovoria. Nielenže staviame nový komplex budov v Luxemburgu, čo ešte zvýši uhlíkové emisie, ktoré môžu prispieť k zmene klímy – alebo aj nie, v závislosti od toho, čo si kto myslí o tejto otázke – ale je to od nás jednoducho pokrytecké, keď vedíme rozpravu o zmene klímy, pričom naďalej využívame tri pracoviská.

Aj keby sme mali len jedno z nich – Brusel – ak sa prejdete po nočných uliciach Bruselu a z námestia Place du Luxembourg sa pozriete smerom k Európskemu parlamentu, uvidíte obrovský vysvietený maják pokrytectva. Ak chceme riešiť otázku zmeny klímy, je najvyšší čas, aby sme si pozametali pred vlastným prahom.

– Návrh uznesenia B6-0133/2009 (Politiky zamestnanosti)

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, toto uznesenie je plné dobrých úmyslov, ale mali by sme sa opýtať sami seba, či uznesenia tohto druhu majú vôbec nejaký význam.

Napríklad je mimo môjho chápania, ako uznesenie o politikách zamestnanosti, pokiaľ je to v kompetencii EÚ, čo podľa môjho názoru nie je, môže ignorovať tie najzákladnejšie otázky, ako napríklad to, koľko ľudí je momentálne nezamestnaných v Európskej únii. Ešte stále 20 miliónov alebo je to už – čo je pravdepodobnejšie – bližšie k 25 miliónom?

Otázka znie: Drží sa Komisia ešte stále svojej poburujúcej predstavy privieŕ do Európskej únie 20 miliónov nových prisťahovalcov? Otázka znie: zruší už konečne Komisia svoje náborové strediská v krajinách, ako

sú Mali a Senegal, z ktorých sa importuje ešte viac nezamestnanosti? Toto sú otázky, ktoré by sme v uznesení očakávali viac ako nezmyselný výpočet dobrých úmyslov, ktorým sa uznesenie, bohužiaľ, stalo.

Syed Kamall (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, opäť hovoríme o niečom, v čom sa veľmi málo angažujeme, a to o politike zamestnanosti. Raz mi kolega povedal, že keď Európsky parlament hovorí o zamestnanosti, v skutočnosti tým vytvára oveľa viac nezamestnanosti, ako by sme čakali. Musíme uznať, že ak chceme vytvárať pracovné miesta, musíme dať voľnosť tým, ktorí tvoria bohatstvo. Musíme im umožniť rozvíjať ducha voľného podnikania, aby mohli vytvárať bohatstvo a pracovné miesta.

Ale čo tu robíme my? Nariadeniami a rozpravami len brzdíme hnaciu silu inovácie, hnaciu silu podnikania a pokračujeme v tom aj dnes. Dnes pán poslanec Schulz – s ktorým často nesúhlasím, ale nie dnes – hovoril o sociálnej demokratizácii skupiny PPE. Dnes už vieme, že sme odsúdení na neúspech, pokiaľ ide o vytváranie pracovných miest v Európe.

Daniel Hannan (NI). – Vážená pani predsedajúca, všimli ste si, že zosúladenie politiky sa stále ubera tým istým smerom? Viac integrácie vždy znamená viac intervencie.

Alebo to vezmeme z opačného konca: pluralizmus zaručuje konkurenčný boj. Ak existujú konkurenčné štáty s rôznymi úrovňami daňového zaťaženia, potom môžete zvyšovať svoje dane len po určitú hranicu, inak vaše peniaze začnú prúdiť do zahraničia. Ak existujú konkurenčné štáty s rôznymi politikami zamestnanosti a rôznymi sociálnymi politikami, potom môžete regulovať svoj trh zamestnanosti len po určitú hranicu, inak ľudia začnú odchádzať za prácou do zahraničia.

Počas dobrých rokov si Európska únia mohla dovoliť ignorovať tieto pravdy a podarilo sa jej za svojimi múrmi vybudovať vysoko regulovaný a centralizovaný trh. Ale dobré roky sa skončili. Teraz riskujeme, že sa zo skupiny dynamickejších hospodárstiev dostaneme do skupiny chudobnejších a menej dôležitých hospodárstiev, až nakoniec zmizneme z dohľadu ako Tolkienovi eldarskí elfovia, ktorí idú na západ.

- Report: Luis de Grandes Pascual (A6-0097/2009)

Richard Corbett (PSE). – Vážená pani predsedajúca, všimol som si, že prinajmenšom niektorí z tých, ktorí znevažovali všetky európske právne predpisy bez ohľadu na to aké, predsa len hlasovali za tretí balík o námornej bezpečnosti, balík, ktorý vítam, pretože zvyšuje zdravie a bezpečnosť ľudí na lodiach. V konečnom dôsledku zníži náklady, pretože zachráni životy a zabezpečí vzájomnú kompatibilitu bezpečnostných systémov jednotlivých členských štátov, čím zvýši ich účinnosť a efektívnosť a zníži ich náklady, pričom zároveň zlepší zdravie a zvýši bezpečnosť. Vítam prijatie tohto balíka, ktorý bude znamenať veľký rozdiel v bezpečnosti pre stovky mojich voličov vo volebnom obvode Yorkshire a Humber.

- Report: Elisa Ferreira (A6-0063/2009)

Neena Gill (PSE). – Vážená pani predsedajúca, hlasovala som za túto správu, pretože som bola príjemne prekvapená tým, že naše návrhy proti daňovým rajom Parlament prijal. Taktiež som podporila rozsiahle právomoci, ktoré táto správa poskytuje na riešenie súčasnej krízy.

Jeden aspekt, na ktorý sa chcem skutočne sústrediť, je plán obnovy. Musíme zabezpečiť, aby sme stále mali bezpečné pracovné miesta a trvalo udržateľné profesie pre ľudí v čase, keď sa hospodárstvo zlepší, a podporiť kľúčové odvetvia, ako napríklad automobilový priemysel. Odvetvie automobilového priemyslu je vzorom toho, ako by sa tradičné priemyselné odvetvia mali adaptovať v nasledujúcich rokoch. Nedávno som vo svojom volebnom obvode navštívila závod Jaguar Land Rover, kde som videla, ako sa spoločnosť vlastnými silami zmenila na svetového lídra v automobilových technológiách ohľaduplných k životnému prostrediu a kde nové usmernenia typového schvaľovania, ktoré sme prijali v tomto Parlamente, uvítali s nadšením.

Daniel Hannan (NI). – Vážená pani predsedajúca, opäť sa raz oddávame predstave, že sa z dlhov dostaneme mýňaním a že právne predpisy vyriešia recesiu. Prinajlepšom klameme sami seba, v najhoršom prípade vedome podvádzame našich voličov.

Pravdou je, že nič nemôže zastaviť túto korekciu: úrokové sadzby sa pridlho držali príliš nízko a keď sa raz bublina nafúkne, musí prasknúť. Mohli by sme sa snažiť zachrániť niektoré obete, ale namiesto toho sa tvárime, že to môžeme celé zastaviť. Dlh zaplatia naše deti, ktoré sa ešte nenarodili, ani neboli počaté, a to platí dvojnásobne pre moju krajinu, kde sa každé dieťa rodí s dlhom vo výške 30 000 GBP pre neschopnosť a nemohúcnosť jej vlády.

Ako hovorí náš národný básnik: „Táto krajina takých drahých duší, táto drahá, predrahá krajina,... je teraz prenatá – umieram s touto vetou na perách – ako byt v nájomnom dome alebo biedna farma.“

A teraz sa od nás okrem splácania národného dlhu očakáva, že budeme prispievať na programy obnovy Európy. Opäť končím slovami nášho národného básnika: „Zastavte to, vzdorujte tomu, nenechajte to tak, aby deti, deti vašich detí nemuseli na vás kričať: „Beda vám!“

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Vážená pani predsedajúca, ako jeden z príkladov závažných medzinárodných finančných trestných činov môžeme uviesť aféru Madoff, ale tiež špekulácie s poľnohospodárskymi surovinami, ku ktorým došlo v roku 2007.

To je dôvod, prečo celá armáda právnych expertov, vrátane firmy Carlosa Sotela v Španielsku a veľkých právnických firiem, navrhli vytvorenie medzinárodného finančného súdu.

Namiesto toho by sme mohli iba rozšíriť kompetencie Medzinárodného trestného súdu tak, aby pokrývali závažné finančné trestné činy, pretože v roku 2007 milióny detí zomreli v dôsledku špekulácií s poľnohospodárskymi výrobkami. Bol to finančný Dárfúr.

Tento medzinárodný finančný súd by mal právomoc vyšetrovať špekulácie a špekulantov, kontrolovať daňové raje, usmerňovať a trestať páchatel'ov.

Toto je skúška úprimnosti pre Baracka Obamu, pre prezidenta Sarkozyho a pre ostatných lídrov. Toto je politická správa pre širokú verejnosť a toto by bolo prvé štádium globálnej organizácie, globálneho fenoménu a globálneho lieku na hospodársku krízu.

– Správa: Evgeni Kirilov (A6-0075/2009)

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, je veľmi príjemné hovoriť po pánovi poslancovi Corbettovi v takýchto rozpravách, pretože pán Corbett sa v tomto nikdy nemýli, hoci je často zmätený, tak ako dnes, a podáva nesprávne vysvetlenie hlasovania v nesprávny čas. Ale nikdy sa nemýli v tom, čo hovorí! Zaujímalo by ma, či v tomto Parlamente vieme, čo je reálne hospodárstvo. Je reálne hospodárstvo hŕstka úradníkov a byrokratov, ktorí s nami píšu zákony, ktoré iní ľudia musia vykonávať, ako napríklad verejná služba vo Veľkej Británii, kde za posledných 10 rokov verejný sektor rástol oveľa rýchlejšie ako súkromný sektor? Alebo je reálne hospodárstvo to, keď ľudia skutočne pracujú, inovujú a zakladajú si vlastné firmy? Len uvažujem nad tým, či sa táto správa uberá správnym smerom. Po jej prečítaní som celkom presvedčený o tom, že nie.

Daniel Hannan (NI). – Vážená pani predsedajúca, my v tomto Parlamente vieme, možno lepšie ako niektorí ľudia mimo neho, do akej miery sa Európska únia stala nástrojom na obrovské prerozdelenie bohatstva.

Dlhý čas tento systém fungoval veľmi dobre, pretože bolo len veľmi málo tých, ktorí prispievali do spoločnej pokladnice. Jediní dvaja čistí prispievatelia do rozpočtu Európskej únie počas väčšiny jej existencie boli Spojené kráľovstvo a, čo je pozoruhodné, Nemecko.

Teraz sa však veci zmenili a peniaze dochádzajú. Názornú ilustráciu tejto situácie sme zažili na samite pred dvoma týždňami, kde maďarský premiér žiadal 190 miliárd EUR na záchranu strednej a východnej Európy z finančných ťažkostí a odpoveď, ktorú dostal od nemeckej kancelárky, nebola vôbec vyhybavá, keď povedala, že peniaze nie sú a ani nebudú.

Nemeckí daňovníci (a toto sa málokedy pripúšťa) od začiatku podporovali celý systém. Integrácia závisí od ich tichého súhlasu a už to odhalili. Už viac nereagujú na nevyslovené narážky na historickú zodpovednosť. Sú to rozumní, triezvo zmýšľajúci ľudia a vedia rozoznať vypočítavé argumenty a odhaliť podvod, ktorý majú priamo pod nosom. Ak si myslíte, že sa v tomto mylím, potom im dovoľte referendum, nech má každý referendum: dajte hlasovať o Lisabonskej zmluve v referende. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Písomné vysvetlenia hlasovania

– Správa: Geringer de Oedenberg (A6-0060/2009)

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pani spravodajkyne Geringer de Oedenbergovej o oslobodení od dane z pridanej hodnoty pre finálny dovoz určitého tovaru (kodifikované znenie). Keďže ide len o kodifikáciu už existujúceho právneho textu, ktorá nezahŕňa žiadne podstatné zmeny v samotnom texte, domnievam sa, že by sme mali schváliť návrh Komisie a odporúčania právnych služieb Parlamentu, Rady a samotnej Komisie.

– Správa: Díaz de Mera García Consuegra (A6-0106/2009)

Luca Romagnoli (NI), *písomne*. – (IT) Zdržal som sa hlasovania o správe pána spravodajcu Díaza de Meru Garcíu Consuegru o úprave základných plátov a príplatkov pre zamestnancov Európolu. Len čiastočne súhlasím s názorom pána spravodajcu na túto otázku, preto si nemyslím, že by bolo vhodné, aby som v tejto veci zaujal stanovisko.

– Správa: Reimer Böge (A6-0106/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), *písomne*. – (IT) Vážená pani predsedajúca, hlasoval som za správu.

Domnievam sa, že prírodná katastrofa, ktorá zasiahla Rumunsko, nemôže zostať bez povšimnutia. Rumunsko je po záplave vyčerpané nielen z hospodárskeho a ekologického, ale aj zo sociálneho hľadiska.

Správy o osobných ľudských príbehoch boli srdcervúce – rodiny stratili svoj majetok a osobné veci, mnohí z nich tvrdo pracovali celý život, aby ich nadobudli.

Na mieste už pracuje veľa organizácií, ale prišiel čas aj pre inštitúcie a pre poslancov a poslankyne tohto Parlamentu osobne, aby v tomto prípade skutočne prispeli.

Preto vítam stanovisko Výboru pre rozpočet a dúfam, že 11 785 377 EUR z Fondu solidarity bude poskytnutých Rumunsku čo najskôr s cieľom pomôcť obyvateľstvu na hospodárskej, ekologickej a sociálnej úrovni.

Genowefa Grabowska (PSE), *písomne*. – (PL) Princíp solidarity je jedným zo základných a nespochybniteľných princípov Európskej únie. Je to práve tento princíp, ktorý skutočne existuje nielen na papieri a ktorým sa EÚ odlišuje od ostatných medzinárodných organizácií. Jedným z praktických prejavov tohto princípu je bezpochyby Fond solidarity založený v roku 2006 v súlade s medziinštitucionálnou dohodou s cieľom odstrániť negatívne dôsledky závažných prírodných katastrof. Je dobré, že tento fond funguje a že v minulom roku pomohol piatim krajinám. To dokazuje, že v prípade tragédie žiadny členský štát nezostane bez pomoci. Záplavy, ktoré zasiahli päť oblastí na severovýchode Rumunska v júli 2008, spôsobili vážne materiálne škody (0,6 % HND) a narušili životy viac ako dvoch miliónov ľudí v 214 okresoch.

V tejto situácii považujem žiadosť Rumunska o pomoc za oprávnenú napriek tomu, že nespĺňa kvantitatívne kritériá ustanovené v článku 2 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2012/2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie. Nemám tiež žiadne pochybnosti o tom, že v tomto prípade je potrebné uplatniť kritérium výnimočnej prírodnej katastrofy, ktoré taktiež ustanovuje spomenuté nariadenie a ktoré umožňuje mobilizáciu tohto fondu pre Rumunsko. Ako poľská poslankyňa EP zastupujem región, ktorý tiež zasiahla prírodná katastrofa, a to tornádo v oblasti Sliezska. Našťastie, táto prírodná katastrofa nebola natoľko ničivá ani nemala taký rozsah. V každom prípade v plnej miere podporujem tento hmatateľný dôkaz európskej solidarity.

Maria Petre (PPE-DE), *písomne*. – (RO) Hlasovala som za túto správu, pretože oveľa rýchlejšie pomôže mobilizovať Fond solidarity. Finančná pomoc, ktorú v roku 2006 Európska únia poskytla Rumunsku prostredníctvom Fondu solidarity po záplavách v apríli a v auguste, sa oneskorila o rok. S potešením konštatujem, že postupy sa medzitým zlepšili a umožňujú EÚ rýchlo zasiahnuť v krajinách, ktoré boli postihnuté veľkou alebo výnimočnou prírodnou katastrofou.

Luca Romagnoli (NI), *písomne*. – (IT) Hlasoval som za správu pána spravodajcu Bögeho o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie. Súhlasím s tým, že kvalifikačné kritériá, ktorými sa riadi mobilizácia Fondu, boli splnené v prípade žiadosti predloženej Rumunskom po záplavách, ktoré v júli zasiahli krajinu. Záplavy skutočne spôsobili vážne škody na životnom prostredí a ľuďom žijúcim v postihnutých piatich regiónoch. Preto mám pocit, že je veľmi správne mobilizovať fond, v neposlednom rade preto, lebo uvedená suma je v rámci ročného limitu stanoveného v medziinštitucionálnej dohode z mája 2006.

– Správa: Jutta Haug (A6-0113/2009)

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), *písomne*. – (RO) Hlasoval som v prospech správy pani spravodajkyne Jutty Haugovej (Nemecko), pretože požaduje mobilizáciu 11,8 milióna EUR z Fondu solidarity EÚ (EUSF) na pomoc obetiam záplav, ktoré v júli 2008 zasiahli Rumunsko.

Toto gesto je reakciou EÚ na žiadosť Rumunska o pomoc. Žiadosť sa týka piatich okresov (Maramureș, Suceava, Botoșani, Iași a Neamț). Až 241 obcí v Rumunsku s celkovým počtom 1,6 milióna obyvateľov priamo zasiahla katastrofa, ktorá čiastočne alebo úplne zničila domy a úrodu.

Pri hlasovaní som myslel na ľudí, ktorí pri záplavách stratili svoje domovy, majetok, zvieratá a dokonca členov rodiny. Pán Gheorghe Flutur, predseda regionálnej rady Suceava, obhajoval ich prípad v Európskom parlamente v Bruseli.

Domnievam sa, že Rumunsko potrebuje väčšiu sumu na opravu škôd vzniknutých v dôsledku záplav, ale pomoc EÚ je potrebná a vítaná.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Prvý pozmenený a doplnený rozpočet na rok 2009 sa týka mobilizácie Fondu solidarity pre Rumunsko po záplavách, ktoré v júli 2008 zasiahli krajinu.

Čeliac priamym škodám, ktorých odhadovaná výška je približne 471,4 milióna EUR, sa (zatiaľ) plánuje mobilizovať len 11,8 milióna EUR z tohto Fondu, čo opäť jasne dokazuje naliehavú potrebu jeho revízie.

Cieľom tohto fondu je umožniť Spoločenstvu reagovať rýchlo, účinne a flexibilne na „núdzové situácie“ v jednotlivých členských štátoch. To je dôvod, prečo napriek všetkým nedostatkom podporujeme jeho mobilizáciu pre Rumunsko.

Avšak týchto 11,8 milióna EUR sa získa z rozpočtovej položky pre Európsky fond regionálneho rozvoja (konvergentný cieľ). Inými slovami, „solidarita“ poskytnutá Rumunsku sa financuje z fondov, ktoré boli určené pre najmenej hospodársky rozvinuté krajiny a regióny vrátane samotného Rumunska! Toto je to, čo sa dá nazvať solidaritou medzi „chudobnými“, inými slovami medzi takzvanými „kohéznymi krajinami“ či konvergenčnými regiónmi...

Nesúhlasíme s použitím „kohézneho“ fondu – a to najmä v čase zhoršujúcej sa sociálno-hospodárskej krízy – keď sú k dispozícii iné fondy, ako sú napríklad fondy určené na militarizáciu EÚ.

Iosif Matula (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie pre Rumunsko, keďže si myslím, že finančná pomoc poskytnutá našej krajine zabezpečí potrebnú podporu pre oblasti, ktoré zasiahli prívalové povodne v júli minulého roku. Severovýchodná časť Rumunska bola vážne postihnutá. Až 214 obcí a viac ako 1,6 milióna ľudí bolo priamo postihnutých katastrofou. Európska komisia prispela sumou vo výške 11,8 milióna EUR na podporu investícií do opravy dopravnej a kanalizačnej infraštruktúry, spevnenia korýt riek a vybudovania hrádzí s cieľom zabrániť v budúcnosti prírodným katastrofám tohto druhu.

Myslím si, že skoré zistenie príčin, ktoré spôsobujú prírodné katastrofy tohto alebo ešte väčšieho rozsahu, je najdôležitejším krokom na ochranu občanov Európy.

Vzhľadom na zmenu klímy, ktorej čelíme, podporujem zavedenie nástrojov na sledovanie environmentálnych faktorov oddelene v každom regióne a pridelenie primeraného rozpočtu na tento účel. Zóny konvergenencie sú najviac vystavené riziku výskytu prírodných katastrof. To znamená, že mimoriadnu pozornosť je potrebné sústrediť na tieto aspekty s cieľom uplatniť politiku hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Rovana Plumb (PSE), písomne. – (RO) K oblastiam, ktoré sú ovplyvňované účinkami zmeny klímy, patria najmä vodné zdroje, poľnohospodárstvo, energetika, lesníctvo a biodiverzita a v neposlednom rade zdravie obyvateľstva.

Extrémne poveternostné javy, ktorých sme boli svedkami v Rumunsku za posledné roky, spôsobili záplavy a suchá a viedli k potrebe riešiť problematiku zmeny klímy s maximálnou vážnosťou, odbornosťou a zodpovednosťou.

Ako sociálna demokratka som hlasovala za túto správu, pretože 11,8 milióna EUR poskytnutých na základe opravného rozpočtu podporí Rumunsko v jeho snahe prispôbiť sa zmene klímy s cieľom odstrániť následky záplav pomocou lokálnych ochranných prác (ochrana osídlených oblastí, modely riečnych povodí prostredníctvom prác na zlepšovaní tokov a rozširovanie zalesnených území) a v neposlednom rade zapojením obyvateľstva a jeho informovaním o primeranom správaní pred záplavami, počas záplav a po nich.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu o návrhu opravného rozpočtu č. 1/2009 Európskej únie na rozpočtový rok 2009. Cieľom správy je mobilizovať 11,8 milióna EUR vo viazaných a platobných rozpočtových prostriedkoch z Fondu solidarity EÚ vo vzťahu k následkom záplav, ktoré zasiahli Rumunsko v júli 2008.

Podporujem iniciatívu Európskej komisie, ktorou EÚ prejavuje solidaritu s okresmi Suceava, Iași, Neamț, Botoșani a Maramureș, ktoré trpia v dôsledku záplav z júla 2008.

Dnešným hlasovaním plenárne zasadnutie Európskeho parlamentu schvaľuje rozhodnutie Výboru pre rozpočet z 24. februára 2009. Počas tohto zasadnutia pán Gheorghe Flutur, predseda regionálnej rady Suceava, opísal situáciu v jeho regióne zasiahnutom záplavami, pričom svoju žiadosť podporil fotografiami a štatistikami škôd spôsobených prírodnými katastrofami, ktoré zasiahli túto oblasť.

Uvedol, že varovania boli zaslané a spomenul, že s úradmi v ukrajinskom regióne Chernivtsi bolo odsúhlasené zavedenie systému rýchleho varovania spolu s ostatnými programami cezhraničnej spolupráce na zvládanie núdzových situácií, ktoré by sa mali zaviesť v nadväznosti na tento projekt.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pani spravodajkyne Haugovej o opravnom rozpočte na rozpočtový rok 2009, ktorý zohľadňuje závažné škody spôsobené záplavami, ktoré zasiahli Rumunsko v júli 2008. Už som vyjadril svoju podporu správe pána spravodajcu Bögeho o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie v tomto konkrétnom prípade a rád by som na tomto mieste potvrdil svoju podporu pre toto opatrenie – pod podmienkou, že sa zameria – v súlade s ustanovením medziinštitucionálnej dohody z roku 2006, na rýchle a účinné obnovenie dôstojných životných podmienok v regiónoch zasiahnutých prírodnou katastrofou a nie na vyplatenie náhrad škôd, ktoré utrpeli súkromné osoby.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za návrh uznesenia Európskeho parlamentu o návrhu opravného rozpočtu č. 1/2009 Európskej únie pre rozpočtový rok 2009 (6952/2009 – C6 0075/2009 – 2009/2008 (BUD)), pretože jeho cieľom je mobilizovať 11,8 milióna EUR vo viazaných a platobných rozpočtových prostriedkoch z Fondu solidarity EÚ vo vzťahu k následkom záplav, ktoré zasiahli Rumunsko v júli 2008.

– Správa: Luis de Grandes Pascual (A6-0097/2009)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Malta je jedným z hlavných štátov EÚ s podstatnou registrovanou tonážou lodí. Na druhej strane sa zbavuje svojej povinnosti vlajkového štátu v súlade s medzinárodnými dohovormi.

K trom hlavným povinnostiam patrí: (a) uplatniť opatrenia kódexu vlajkového štátu; (b) zaviesť potrebné opatrenia pre nezávislé audity ich administratívy najmenej každých päť rokov v súlade s predpismi IMO; (c) zaviesť potrebné opatrenia s ohľadom na inšpekcie a prehliadky lodí a na štatutárne osvedčenia a osvedčenia o výnimkách v zmysle medzinárodných dohovorov.

Novou požiadavkou je, aby dotknutý členský štát pred uvedením do prevádzky lode, ktorá získala právo plaviť sa pod jeho vlajkou, uskutočnil príslušné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby predmetná loď spĺňala príslušné medzinárodné predpisy a nariadenia, a to najmä čo sa týka záznamov o bezpečnosti lode.

David Martin (PSE), písomne. – Tento právny predpis posilní existujúce právne predpisy EÚ v oblasti bezpečnosti a transponuje hlavné medzinárodné nástroje do práva Spoločenstva. Podporujem tento právny predpis, pretože uznáva potrebu podrobne dohliadať na klasifikačné spoločnosti, ktoré vykonávajú najdôležitejšie úlohy pre udržanie bezpečnosti na mori, pretože v ich rukách sa sústreďujú hlavné právomoci.

– Správa: Luis de Grandes Pascual (A6-0098/2009)

Carl Lang a Fernand Le Rachinel (NI), písomne. – (FR) Európsky parlament práve prijal osem legislatívnych textov, ktoré tvoria námorný balík. Víťame to, pretože tento balík zahŕňa nielen odškodnenia cestujúcich, ale aj inšpekcie, štátne prístavné kontroly, vyšetrovanie dopravných nehôd a výber orgánu schopného rozhodovať o mieste útočiska pre lode v núdzi.

Teraz sú na rade súdy členských štátov, pretože nestačí len vydávať zákony. Túto legislatívu je potrebné transponovať do ich vnútroštátneho práva.

Prvou skúškou bude sledovať lode plaviace sa pod lacnou vlajkou patriace európskym krajinám. Tieto vlajky sa používajú na obchádzanie nariadení únie, daňových, bezpečnostných a environmentálnych nariadení krajín, ktorým lode v skutočnosti patria.

Cyprus a Malta sú aj dnes stále v prvej päťke, čo sa týka počtu stratených lodí plaviacich sa pod lacnou vlajkou.

Bohužiaľ, je pozoruhodné, že napriek úsiliu vynaloženému od potopenia ropných tankerov *Prestige* a *Erika* sa situácia takmer vôbec nezlepšila. Lode nevyhovujúce normám plaviace sa pod lacnou vlajkou tlačia ceny

dopravy nadol. Takzvané bohaté krajiny reagujú vytvorením svojej vlastnej vlajky (so značkou II) s cieľom bojovať proti strate príjmov z nákladnej lodnej dopravy.

V skutočnosti, ak sa naozaj chceme zbaviť týchto plávajúcich vrakov, musí Európska únia začať bojovať s ultraliberalizmom.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som v prospech správy pána spravodajcu Grandesa Pascuala o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí. Už som vysvetlil dôvody, ktoré ma viedli k tomu, aby som podporil prácu, ktorú pán spravodajca vykonal vo vzťahu k tretiemu námornému balíku a k výhodám, ktoré by plánované opatrenia mohli priniesť z hľadiska bezpečnosti námornej dopravy a zlepšení existujúcich nariadení. Preto potvrdzujem, že som hlasoval za túto správu.

– Správa: Dominique Vlasto (A6-0099/2009)

Bogusław Liberadzki (PSE), písomne. – (PL) Hlasoval som za prijatie správy o spoločnom texte smernice Európskeho parlamentu a Rady o štátnej prístavnej kontrole, ktorý schválil Zmierovací výbor (prepracované znenie). Súhlasím s cieľmi tretieho námorného balíka.

Cieľom siedmich návrhov, ktoré sú súčasťou balíka, je zabrániť nehodám zlepšením kvality európskych vlajok, revíziou právnych predpisov o štátnej prístavnej kontrole a monitorovaní lodnej dopravy a zlepšením pravidiel týkajúcich sa klasifikačných spoločností. Ich cieľom je tiež zabezpečiť účinnú reakciu v prípade nehody vytvorením harmonizovaného rámca pre vyšetrowanie nehôd, zavedením pravidiel odškodnenia cestujúcich v prípade nehody a zavedením predpisov o zodpovednosti majiteľov lodí spolu so systémom povinného poistenia.

Rád by som vyjadril svoju podporu dosiahnutej dohode, a najmä týmto bodom: rozšírenie rozsahu pôsobnosti o lode, ktoré vstupujú do kotvíšť, častejšie inšpekcie lodí a trvalý zákaz vstupu lodí za určitých podmienok.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pani spravodajkyne Vlastovej o štátnej prístavnej kontrole, ktorá tvorí súčasť tretieho námorného balíka. Súhlasím s časťou dosiahnutej dohody o rozšírení rozsahu pôsobnosti smernice o lode, ktoré vstupujú do kotvíšť, a s časťou o častejších inšpekciách lodí patriacich do kategórie najvyššieho rizika. V tomto ohľade poukazujem na to, že je potrebné, aby hodnotenie tohto rizika bolo čo najpresnejšie a najobjektívnejšie. Tiež súhlasím s tým, že za určitých podmienok by sa lodiam mal trvalo zakázať vstup v záujme zabezpečenia primeranej úrovne bezpečnosti pre prevádzkovateľov a cestujúcich.

– Správa: Dirk Sterckx (A6-0100/2009)

Bairbre de Brún a Mary Lou McDonald (GUE/NGL), písomne. – Vítame posun v zameraní tohto uznesenia a niektoré pozitívne návrhy vo vzťahu k regulácii finančného odvetvia, inovácii, energetickej účinnosti a investíciám, ako aj k uznaniu potreby ochrany zamestnanosti, vytvárania pracovných miest, boja proti chudobe a zamerania sa na najzraniteľnejšie skupiny spoločnosti.

Avšak logika lisabonskej stratégie je chybná a vyžaduje si zásadnú revíziu, najmä vzhľadom na novú hospodársku situáciu.

Okrem toho uznesenie obsahuje niekoľko konkrétnych návrhov, ktoré sú krátkozraké a kontraproduktívne, ako napríklad trvanie na deregulácii a flexibilných zamestnaneckých praktikách vedúcich k oslabeniu práv pracovníkov.

Z týchto dôvodov sme sa v záverečnom hlasovaní zdržali hlasovania o tejto správe.

Bogusław Liberadzki (PSE), písomne. – (PL) Hlasoval som za prijatie správy o spoločnom texte smernice Európskeho parlamentu a Rady schválenom Zmierovacím výborom, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/59/ES a ktorou sa zriaďuje monitorovací a informačný systém Spoločenstva pre lodnú dopravu.

Súhlasím s cieľmi tretieho námorného balíka.

Cieľom siedmich návrhov, ktoré sú súčasťou balíka, je zabrániť nehodám zlepšením kvality európskych vlajok, revíziou právnych predpisov o štátnej prístavnej kontrole a monitorovaní lodnej dopravy a zlepšením pravidiel týkajúcich sa klasifikačných spoločností. Taktiež majú za cieľ zabezpečiť účinnú reakciu v prípade nehody vytvorením harmonizovaného rámca pre vyšetrowanie nehôd, zavedením pravidiel odškodnenia

cestujúcich v prípade nehody a zavedením predpisov o zodpovednosti majiteľov lodí spolu so systémom povinného poistenia.

Ako tieňový spravodajca správy pána Sterckxa by som rád vyjadril svoju plnú podporu dokumentu predloženom na hlasovanie.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Domnievam sa, že námorný balík by sa mal posudzovať z globálneho hľadiska a ako celok v súlade s prístupom, ktorý Parlament uplatnil vždy, keď sa zaoberal jeho jednotlivými časťami. Preto som hlasoval za správu pána spravodajcu Sterckxa o zriadení monitorovacieho a informačného systému Spoločenstva pre lodnú dopravu, keďže tento systém zapadá do širšieho kontextu zameraného na zlepšenie bezpečnosti námornej dopravy a jej lepšie riadenie, čo som už pri mnohých príležitostiach podporoval. V tomto prípade by zohľadnenie technického rozvoja, pokiaľ ide o monitorovanie lodí, pomohlo uľahčiť rozhodovanie o tom, kto je zodpovedný v prípade nehôd, a zlepšiť postupy prijímania lodí v „miestach útočiska“. Z tohto dôvodu chcem vyjadriť svoju podporu správe hlasovaním v jej prospech.

– **Správa: Jaromír Kohlíček (A6-0101/2009)**

Guy Bono (PSE), písomne. – (FR) Hlasoval som za túto správu českého poslanca z Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickéj zelenej ľavice, pána Jaromíra Kohlíčka, o vyšetrowaní nehôd v odvetví námornej dopravy.

Tento text zdôrazňuje potrebu vytvoriť jednoznačné a záväzné usmernenia na európskej úrovni s cieľom zabezpečiť riadne monitorovanie námorných nehôd. Zaoberá sa obavami, ktoré spôsobilo potopenie ropného tankera *Erika* pri francúzskom pobreží. S cieľom zabrániť opakovaniu takýchto prípadov chybného riadenia sa Európska únia rozhodla zaviesť prísny rámec, ktorý rieši všetky technické aspekty a všetky postupy, ktoré je potrebné dodržiavať v prípade nehody: metodológiu vyšetrowania, európsku databázu obetí námorných nehôd, bezpečnostné odporúčania a tak ďalej.

Mám rovnaký názor, že najdôležitejšie je dosiahnuť, aby európsky námorný priestor bol jedným z najbezpečnejších a najukážkovejších námorných priestorov na svete. K tomuto smeruje námorný balík „*Erika III*“, ktorého súčasťou je táto správa. Je to skutočný zlom pre námorné odvetvie a tiež pre životné prostredie, ktoré je často vedľajšou obeťou nedisciplinovaného správania na mori.

Bogusław Liberadzki (PSE), písomne. – (PL) Hlasoval som za prijatie správy o spoločnom texte smernice Európskeho parlamentu a Rady schválenom Zmierovacím výborom, ktorou sa ustanovujú základné zásady upravujúce vyšetrowania nehôd v odvetví námornej dopravy a ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 1999/35/ES a 2002/59/ES. Súhlasím s cieľmi tretieho námorného balíka.

Cieľom siedmich návrhov, ktoré sú súčasťou balíka, je zabrániť nehodám zlepšením kvality európskych vlajok, revíziou právnych predpisov o štátnej prístavnej kontrole a monitorovaní lodnej dopravy a zlepšením pravidiel týkajúcich sa klasifikačných spoločností. Ich cieľom je tiež zabezpečiť účinnú reakciu v prípade nehody vytvorením harmonizovaného rámca pre vyšetrowanie nehôd, zavedením pravidiel odškodnenia cestujúcich v prípade nehody a zavedením predpisov o zodpovednosti majiteľov lodí spolu so systémom povinného poistenia.

Rád by som vyjadril moju podporu dosiahnutej dohode a najmä týmto bodom: metodológia vyšetrowania nehôd, rozhodnutie o vyšetrowaní, spravodlivé zaobchádzanie s námorníkmi a ochrana svedkov/dôvernoscí záznamov.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pána Kohlíčka o vyšetrowaní nehôd v odvetví námornej dopravy. Príliš často je zložitc rozhodnúť, kto je zodpovedný v prípade menších alebo vážnych námorných nehôd. Mám na mysli prípad vyšetrowania, ktoré nasledovalo po skutočnej prírodnej katastrofe v dôsledku nehody ropného tankera *Prestige*, a mnohé ďalšie nehody, ktoré sa, bohužiaľ, stále vyskytujú. Námorná doprava si zasluhuje mimoriadnu pozornosť, pretože okrem toho, že je najúspornejšou z relatívneho hľadiska, je jednou najnebezpečnejších z hľadiska ekologických dôsledkov nehôd. Domnievam sa, že je preto nevyhnutné zaviesť jednoznačné a záväzné usmernenia o tom, ako viesť vyšetrowania námorných nehôd a poskytnúť spätnú väzbu s cieľom predísť nehodám v budúcnosti. Preto som hlasoval za túto správu.

– **Správa: Paolo Costa (A6-0102/2009)**

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pána Costu o zodpovednosti osobných dopravcov v lodnej preprave po mori v prípade nehôd. Súhlasím s ním, že je veľmi vhodné začleniť ustanovenia Aténskeho dohovoru z roku 1974 o preprave cestujúcich a ich batožiny po mori do európskeho

práva, keďže národné rozdiely, ktoré stále existujú, znemožňujú zaručiť primeranú úroveň zodpovednosti a povinného poistenia v prípade nehôd cestujúcich. Hoci sa to netýka ostatných druhov dopravy, domnievam sa, že právne predpisy by mali byť prispôsobené aj na účely námornej dopravy.

– **Správa: Gilles Savary (A6-0072/2009)**

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Rozhodol som sa hlasovať za správu pána spravodajcu Savaryho o poistení vlastníkov lodí, ktoré sa vzťahuje na námorné pohľadávky, keďže súhlasím s odporúčaniami pána spravodajcu týkajúcimi sa potreby zabezpečiť plnenie požiadavky poistenia vlastníkov lodí vstupujúcich do vôd v jurisdikcii akéhokoľvek členského štátu vrátane uplatňovania pokút v prípade zistenia, že na lodi sa nenachádza osvedčenie. Súhlasím s tým, že výška poistenia by sa mala stanoviť v zmysle stropov zodpovednosti ustanovených v dohovore LLMC z roku 1996, ktorý zaručuje riadne náhrady škôd pre obeť námorných nehôd. Preto podporujem odporúčanie pána spravodajcu prijať návrh odporúčania odsúhlaseného Radou.

– **Správa: Emanuel Jardim Fernandes (A6-0069/2009)**

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Podporujem správu pána spravodajcu Fernandesu o plnení povinností vlajkového štátu. Dokazuje odhodlanie Parlamentu zachovať celistvosť tretieho námorného balíka v prípade prerušenia práce Rady na určitých aspektoch, ako napríklad predmet tohto odporúčania. Z tohto dôvodu podporujem prácu, ktorú vykonal pán Fernandes a členovia Výboru pre dopravu a cestovný ruch. Domnievam sa, že pridaná hodnota dosiahnutej politickej dohody by sa mala považovať za dôležitú, a to najmä preto, že žiada členské štáty zaviesť systém riadenia kvality pre ich námorné úrady a dodržiavať medzinárodné pravidlá v tejto oblasti, z ktorých najdôležitejšie sú tie, ktoré vyplývajú z dohôd Medzinárodnej námornej organizácie. Okrem toho, že tento návrh prináša výhody pre kvalitu a bezpečnosť európskej vlajky, umožní zlepšiť konkurenčné podmienky v rámci Spoločenstva, a preto si myslím, že by mal dostať podporu.

– **Správa: Saïd El Khadraoui (A6-0066/2009)**

Brian Crowley (UEN), písomne. – (GA) Európske krajiny musia spolupracovať, aby dosiahli environmentálne ciele Únie. Avšak s cieľom zabezpečiť, aby environmentálna politika EÚ bola trvalo udržateľná, je potrebné zohľadniť princípy EÚ a odlišné charakteristiky a potreby jednotlivých členských štátov.

Správa o Eurovignette je v rozpore s týmito cieľmi v prípade pohraničných členských štátov Európskej únie.

Odporúčania Eurovignette by znevýhodnili pohraničné krajiny a krajiny v strede Európy by z nich mali veľký prínos. Podľa môjho názoru sú odporúčania Eurovignette v rozpore s princípmi jednotného trhu a myslím si, že ide o diskrimináciu určitých krajín na základe ich geografickej polohy. Írsko je ostrov nachádzajúci sa na okraji Európy. Nákladné vozidlá z iných krajín nebudú prechádzať cez Írsko, ale naše ťažké nákladné vozidlá budú musieť zaplatiť poplatky v mnohých krajinách v rámci Európy. Toto sa nedá obísť; musíme pokračovať v obchode, musíme vyvážať a dovážať tovar. Podľa návrhu Eurovignette budú mať krajiny nachádzajúce sa v strede Európy konkurenčnú výhodu, keďže nebudú musieť platiť rovnaké poplatky. Nie je správne ani spravodlivé takýmto spôsobom diskriminovať akúkoľvek krajinu na základe jej geografickej polohy.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Smernica o Eurovignette bola vytvorená na to, aby zosúladiť poplatkové systémy na európskych cestách – vrátane dane z motorových vozidiel, mýta a poplatkov súvisiacich s používaním ciest a zriadila spravodlivé mechanizmy na uloženie poplatkov dopravcom za náklady na dopravnú infraštruktúru. Komisia nedávno revidovala smernicu a predkladá dodatočné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k smernici, napríklad posúdenie nákladov na ekologický vplyv ťažkých nákladných vozidiel z hľadiska škodlivého hluku, dopravného preťaženia a znečistenia ovzdušia.

Štáty s veľkou tranzitnou dopravou zastávajú značne odlišné názory v porovnaní s periférnejšími štátmi, napríklad mojou krajinou, ktoré sú závislé od veľkého objemu dopravy na dovoz a vývoz tovaru. Tie sú v princípe správne a mali by sa realizovať postupne a spravodlivo. Ide o otázky, ktoré si nemôžeme dovoliť ignorovať. Ťažké nákladné vozidlá často podliehajú časovým obmedzeniam a externým časovým harmonogramom, napríklad prevádzkovateľov trajektov. Vybudovanie prístavného tunela v Dubline urobilo veľa pre zníženie potreby ťažkých nákladných vozidiel zdržiavať sa v centre mesta, zlepšilo kvalitu ovzdušia a zároveň znížilo škodlivý hluk. Bola to užitočná investícia.

Nie som presvedčená o potrebe zriadenia nezávislého európskeho orgánu na určenie výšky mýta a podľa mňa to patrí do okruhu pôsobnosti subsidiarity.

Françoise Grossetête (PPE-DE), písomne. – (FR) Hlasovala som za správu poslanca El Khadraouiho o spoplatnení ťažkých nákladných vozidiel za používanie určitej dopravnej infraštruktúry.

Je dôležité poskytnúť členským štátom možnosť uložiť sektoru cestnej nákladnej dopravy „prísnejšie“ poplatky na pokrytie externých nákladov a tak podporiť trvalo udržateľné správanie.

Musí sa vziať do úvahy znečistenie ovzdušia a škodlivý hluk, avšak to neplatí pre dopravné preťaženie, ktoré nie je spôsobené výlučne cestnou nákladnou dopravou. Taký poplatok by bol diskriminačný, pretože súkromné autá sú takisto zodpovedné za dopravné preťaženie.

Toto odvetvie navyše platí za následky hospodárskej krízy cenou ropy a nákladmi na dodávku tovaru. Uprostred hospodárskej krízy nebudú malé a stredné podniky v odvetví cestnej dopravy schopné uniesť všetky tieto dodatočné náklady.

Na prispôbenie cestnej infraštruktúry zvýšenej doprave by sa malo spraviť viac, ale najmä by sa mali prijať záväzky na trvalo udržateľnú dopravu s dôrazom na druhy dopravy s nízkou emisiou uhlíka.

Ako zvolená zástupkyňa regiónu Rhône-Alpy môžem potvrdiť, že mnohé sektory dopravy v údolí Rhôny sa nedokázali prispôsobiť.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), písomne. – (PL) Európsky parlament počas dnešného hlasovania prijal návrh smernice o Eurovignette, ktorá umožňuje členským štátom uložiť ťažkým nákladným vozidlám poplatky za používanie dopravnej infraštruktúry.

V záverečnom hlasovaní som hlasovala proti prijatiu smernice. Myslím si, že zavedenie ustanovení tejto smernice spôsobí podnikom poskytujúcim dopravné služby zvýšenie nákladov. Tieto náklady by mohli obzvlášť poškodiť malé a stredné podniky, ktoré nemajú dostatok finančných prostriedkov na výmenu svojho vozového parku. Takéto ustanovenia navyše môžu v súčasnej hospodárskej kríze spôsobiť ťažkosti spoločnostiam, z ktorých mnohé čelia problému získať pôžičku.

Mali by sme hľadať spôsoby, ako na našich cestách používať ekologickejšie vozidlá. Ale nemali by sme používať metódy, ktoré sú vlastne ďalším spôsobom zdanenia podnikov.

Jim Higgins (PPE-DE), písomne. – V mene svojich skvelých írskych kolegov poslancov v Parlamente by som chcel ujasniť, že sme nehlasovali v prospech správy poslanca El Khadraouiho o spoplatnení ťažkých nákladných vozidiel pre obavy o právnom základe návrhu, povinnom použití elektronického mýta a zabezpečení vyčlenenia príjmov. Plne podporujeme zásady návrhu, ale myslíme si, že sa zásada v správe uplatnila chybné.

Stanisław Jałowiecki (PPE-DE), písomne. – Nielenže som hlasoval proti tejto správe, ale dokonca ju považujem za nebezpečnú pre spoločný európsky trh. Najmä preto, že je nespravodlivá a že funguje ako skrytá daň. A dokonca ani neprispieva k ochrane životného prostredia. V súčasnej finančnej kríze je to istým spôsobom absurdné. Tento typ nariadenia ukazuje, že sa EÚ obracia chrbtom k svojim občanom.

Jörg Leichtfried (PSE), písomne. – (DE) Ja hlasujem v prospech rozumného kompromisu o novej smernici Eurovignette. Spolu so Socialistickou skupinou v Európskom parlamente už roky bojujem – čeliac obrovskému odporu zo strany konzervatívnej Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov – za zahrnutie externých nákladov (hluk, dopravné preťaženie, znečistenie ovzdušia) do výpočtu mýta, aby sa finančná záťaž preniesla z daňového poplatníka na znečisťovateľa, inými slovami na nákladnú dopravu.

Som proti predpokladanému výsledku kompromisu o nákladoch preťaženia, pretože kvôli väčšine ich bolo možné uznať za externé náklady iba pod podmienkou, že sa budú vzťahovať nielen na ťažkú nákladnú dopravu, ale na všetkých zodpovedných účastníkov, teda aj na osobné vozidlá.

Je pravdepodobné, že CO₂ takisto nebude zahrnuté do výpočtov kvôli nepochopiteľnému odporovaniu PPE-DE. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý som predložil výboru a v ktorom som žiadal zavedenie minimálneho mýta v celej transeurópskej dopravnej sieti, nezískal väčšinu hlasov. Tento návrh znovu predložím počas ďalších diskusií o tejto otázke.

Jedným obzvlášť pozitívnym javom pre Rakúsko je, že externé náklady a tzv. prirážky k mýtam v Alpách (vyššie mýto v alpských oblastiach) pravdepodobne nebudú vykompenzované. To znamená, že Rakúsko môže uložiť vyššie mýto v citlivých alpských oblastiach a zároveň účtovať poplatok za externé náklady. To znamená, že to umožní vyberať vyššie mýto v Brennerskom priesmyku.

David Martin (PSE), písomne. – Podporujem túto správu, ktorá by mala podporiť presun nákladu z ciest na železnice. Táto správa je súčasťou balíka iniciatív zameraných na podporu udržateľnosti dopravy a zabezpečenie toho, aby užívatelia museli platiť iba za dopravné náklady priamo vyplývajúce zo zvoleného druhu dopravy. Mýto sa bude platiť za miestny škodlivý hluk, miestne znečistenie ovzdušia, ako aj poškodenie/náklady dopravnej infraštruktúry. Vznikne tak spravodlivejší systém zásady „znečisťovateľ znáša náklady“ s ochrannými opatreniami na zabezpečenie trhovej transparentnosti a vyhnutie sa diskriminácii.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Ťažká nákladná doprava sa v Európe od rozšírenia EÚ smerom na východ zvýšila a je to veľmi badateľné v mnohých členských štátoch vrátane Rakúska. Teraz čelíme problému, keď niektoré faktory spôsobujú vysoké externé náklady, ktoré musí zaplatiť verejnosť. Jedným z týchto faktorov je nákladná doprava po celej Európe a druhým faktorom sú jadrové elektrárne.

Ak sa na ťažké nákladné vozidlá vymeria mýto bez toho, aby sme súčasne rozvíjali železnice a odstránili prekážky cezhraničnej železničnej dopravy, tak sme jednoducho odhlasovali drahší tovar, zdravie ľudí sa nezlepši a nezníži sa znečistenie ovzdušia.

Podľa mňa je kontraproduktívne potrestať niekoho, kto uviazol v dopravnej zápche. Pravdepodobne to bude mať za následok návrat dopravy do malých obcí a miest, čo vlastne nechceme. Rozvoj dopravnej infraštruktúry je dlhodobým jediným riešením, čo znamená, že musíme zatraktívniť verejnú dopravu. Zdá sa, že správa o smernici Eurovignette, ktorá sa dnes zvažuje, predstavuje rozumný kompromis, a preto som za ňu hlasoval.

Cristiana Muscardini (UEN), písomne. – (IT) Vážená pani predsedajúca, ochrana životného prostredia a bezpečnosť ciest, ciele predmetného návrhu smernice, predstavujú dva ciele, ktoré by Európska únia mala rozhodne presadiť na dosiahnutie dopravnej politiky všimajúcej si očakávania a práva svojich občanov. Preto sú vítané pozmeňujúce a doplnujúce návrhy k smernici 1999 ES, ktorá ustanovuje zdanenie ťažkých nákladných vozidiel používajúcich určité cesty. Tieto kroky vpred musia byť rozumné a postupné, aby sa predišlo kolapsu dôležitého hospodárskeho odvetvia v súčasnej vážnej hospodárskej kríze, odvetvia, ktorého základ tvoria skoro výlučne iba malé a stredné podniky.

Európa ešte navyše nevytvorila úplný a účinný kombinovaný systém, ktorý by zabezpečil značný presun nákladnej dopravy do menej znečisťujúcich odvetví dopravy. Kvôli týmto okolnostiam, charakteru a účinnosti je cestná doprava v oblasti výroby najpoužívanejším systémom.

Svojím hlasovaním som dnes chcela zdôrazniť dôležitosť postupných ale významných, nielen symbolických krokov smerom k bezpečnejšej a ekologickejšej cestnej doprave bez nelogických a kontraproduktívnych pokút pre priemysel.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Podporujem prácu, ktorú vykonal pán El Khadraoui vo veci spoplatnenia ťažkých nákladných vozidiel za používanie určitej dopravnej infraštruktúry, a preto som hlasoval za jeho správu. Síce nesúhlasím s niektorými bodmi, ako napríklad zahrnutie alebo nezahrnutie určitých externých nákladov do poplatkov, ale súhlasím so zásadou „znečisťovateľ znáša náklady“. Vynikajúca práca pána El Khadraouiho zdôrazňuje potrebu rozdeliť príjmy získané z poplatkov odvetvia dopravy ako celku. A napokon, som presvedčený, že príjmy získané spoplatnením externých nákladov nemusia skončiť ako forma ďalšieho zdanenia.

Bart Staes (Verts/ALE), písomne. – (NL) Návrh, o ktorom dnes hlasujeme je revízia a rozšírenie predchádzajúcej smernice o Eurovignette a stanovuje pravidlá vyberania mýta na cestách. Podľa prijatých návrhov môžu členské štáty odtiaľ preniesť náklady znečistenia ovzdušia, škodlivého hluku a dopravných zápch na nákladné vozidlá. Je to dobrá správa pre daňových poplatníkov. V súčasnosti ešte stále všetci platíme za škody spôsobené znečistením ovzdušia. Onedlho bude platiť znečisťovateľ. Týmto navyše podnietime dopravné spoločnosti, aby investovali do ekologickejších nákladných vozidiel.

Hlasoval som za tento návrh v neposlednom rade preto, lebo sa poplatok za preťaženie zahrnul do dodatočných externých nákladov v horských regiónoch. Na znečistení ovzdušia, vzniku škodlivého hluku a plytvaní paliva sa v najväčšej miere podieľajú dopravné zápchy. Keby sme výťažok z týchto poplatkov mohli investovať do železničnej alebo vodnej dopravy, riešili by sme problém dopravných zápch a súčasne aj zmenu klímy. Meškania zapríčinené dopravnými zápchami navyše spôsobujú veľké hospodárske škody v odvetví dopravy.

Náklady spojené so zmenou klímy spôsobenej vysokým objemom nákladnej dopravy sa, bohužiaľ, nezaradili i napriek tomu, že odvetvie dopravy je hlavným zdrojom emisií.

– Správa: Michael Cashman (A6-0077/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), *písomne*. – (IT) Vážená pani predsedajúca, hlasoval som za túto správu. Transparentnosť nie je iba symbol, ale zásada, na ktorej by mali byť založené všetky inštitucionálne postupy. Občania a volené orgány musia mať zabezpečený čo najväčší prístup k dokumentom inštitúcií Európskej únie, aby sa mohli účinne zapájať do politického procesu a aby verejné orgány niesli zodpovednosť za svoje činy. Z tohto dôvodu som v minulosti dôrazne žiadal o zverejnenie parlamentnej prezenčnej listiny.

Napriek pokroku, ktorý inštitúcie EÚ urobili v oblasti otvorenosti a transparentnosti, súčasný stav nemožno považovať za ideálny. Prepracovanie znenia nariadenia (EHS) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom inštitúcií Európskej únie by sa malo považovať za ďalší krok k vybudovaniu administratívneho prostredia, v ktorom bude dostupnosť a jednoduchý prístup k informáciám skôr pravidlom než výnimkou. Na záver by som chcel zdôrazniť výnimočný úspech, ktorý sme nedávno dosiahli: v Európskom parlamente sa v súčasnosti používa 23 úradných jazykov a dokumenty Európskeho spoločenstva sú dostupné vo všetkých týchto jazykoch. Predstavuje to záruku demokracie.

Charlotte Cederschiöld (PPE-DE), *písomne*. – (SV) My, švédski konzervatívci, sme dnes hlasovali za správu pána Cashmana A6-0077/2009 o revízii nariadenia č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom na dosiahnutie väčšej transparentnosti v inštitúciách EÚ. Čo sa týka pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov 61 a 103 vzťahujúcich sa na článok 5, myslíme si, že by sa dokumenty zmierovacieho konania z tretieho čítania mali sprístupniť hneď po skončení zmierovacieho stretnutia na rozdiel od dokumentov, ktoré sa skúmajú počas samotných rokovaní. Dokumenty z trojstranných rozhovorov v prvom a druhom čítaní by mali byť úplne sprístupnené počas celého procesu.

Chris Davies (ALDE), *písomne*. – Je mi veľmi ľúto, že Parlament do procesov určených na rozvoj zásady práva verejnosti nahliadnuť do dokumentov EÚ doplnil zdôraznenie, že sa také pravidlá nebudú vzťahovať na poslancov Európskeho parlamentu. Niektorí tvrdia, že by sa iba opätovne stanovili pravidlá, ktoré sú zakotvené v štatúte poslancov Európskeho parlamentu, ale v očiach mnohých ľudí to bude vyzeráť ako ďalší prípad „jedného pravidla pre jedných a druhého pre druhých“ a som rád, že Skupina liberálov a demokratov nepodporila pozmeňujúce a doplňujúce návrhy predložené pánom Nassauerom.

Je obzvlášť dôležité sprístupniť verejnosti podrobnosti uhrádzania výdavkov poslancov Európskeho parlamentu. Naši audítori odhalili, že niektorí poslanci Parlamentu vôbec nie sú „úctyhodní“, niektorí z nich sú v skutočnosti podvodníci a darebáci. Ak majú občania Európy dôverovať tejto inštitúcii, zásadu úplnej transparentnosti treba čím skôr presadiť.

Luca Romagnoli (NI), *písomne*. – (IT) Ja som hlasoval za správu pána Cashmana o prístupe k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie. Podporujem jeho chvályhodnú iniciatívu, ktorá má vyrovnať rozdiely v spoločných pravidlách pre „utajované informácie“ (tzv. citlivé dokumenty uvedené v súčasnom nariadení č. 1049/2001) tým, že sa na úrovni nariadenia zachová niekoľko dobrých zásad vnútorných bezpečnostných predpisov Rady a Komisie, pokiaľ sa tieto zásady môžu použiť aj na parlamentný orgán. Na záver, podporujem hlavný cieľ pána Cashmana – zmeniť a doplniť nariadenie na zvýšenie transparentnosti bez toho, aby sa tento nástroj stal príliš špeciálnym a zložitým na uplatnenie.

Bart Staes (Verts/ALE), *písomne*. – (NL) Niet pochyb, že nariadenie z roku 2001 prinieslo občanom väčšiu transparentnosť umožnením prístupu verejnosti k dokumentom inštitúcií EÚ. Po siedmich rokoch praktických skúseností je vhodné znovu prehodnotiť toto nariadenie. Čo vidíme? V roku 2006 predložil Európsky parlament veľa návrhov na zmenu nariadenia s cieľom zlepšiť transparentnosť ešte viac, ale Komisia im nevenovala náležitú pozornosť.

Návrh Komisie na revíziu nariadenia z roku 2001, ktorý máme pred sebou, navyše obsahuje prísnejšie pravidlá, to znamená menšiu transparentnosť. V súlade s návrhom sa dokumenty o obchodných rokovaniach považujú za tajné. V konečnom dôsledku sme sa ocitli medzi dvoma mlynskými kameňmi. Ja podporujem správu pána Cashmana, aj keď nie je kompletná, je celkove lepšia než súčasný návrh Komisie. Radikálnejší prístup s úplným odmietnutím návrhu Komisie by bol lepší, lebo Komisia by potom bola nútená predložiť nový, lepší návrh, ktorý by zväčšil transparentnosť inštitúcií EÚ a naozaj by prekonal priepasť medzi inštitúciami EÚ a občanmi.

– Správa: Jan Andersson (A6-0052/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), *písomne*. – (IT) Vážená pani predsedajúca, ako vieme, Európu postihuje súčasná hospodárska a finančná kríza. Veľmi sa bojím o svoju vlasť, Taliansko. Kríza spôsobuje prepúšťania

a rodiny, ktoré majú stále menej peňazí, mŕňajú stále menej. Preto potrebujeme silne zasiahnuť. Táto kríza sa zdá byť obzvlášť vážna, ale aká bude hlboká a ako dlho bude trvať závisí od toho, čo podnikneme. Musíme spojiť naše sily, koordinovaný prístup Európy je nevyhnutný. Dnes, viac než kedykoľvek predtým, cítime naliehavú potrebu dôsledne zavádzať reformy na zriadenie kvalitných pracovných miest a postarať sa o blahobyt európskych občanov. Musíme zvrátiť trend radikálnej reštrukturalizácie, zamedziť prepúšťanie a zastaviť nátlak na znižovanie plátov a sociálnych dávok.

Musíme čeliť problémom spojeným so stúpajúcou nezamestnanosťou a sociálnym vylúčením. Navyše musíme zlepšiť koordináciu snáh EÚ a členských štátov, ale je rovnako dôležité, aby opatrenia prijaté v rámci plánu hospodárskej obnovy na krátkodobé riešenia boli v súlade s dlhodobými cieľmi Spoločenstva stanovenými v lisabonskej stratégii. Preto som hlasoval za túto správu.

Carl Lang (NI), písomne. – (FR) Je pozoruhodné, že táto správa pripúšťa zlyhania Európskej únie v sociálnych otázkach. Prvé priznanie je, že sa ciele lisabonskej stratégie nedosiahnu v roku 2010. Potom sa uvádzajú zaujímavé čísla o náraste miery nezamestnanosti, ktorá stúpla zo 7 % v roku 2008 na 8,7 % v roku 2009, presnejšie zo 7,5 % na 9,2 % v eurozóne. Inými slovami, predpovedá sa zánik 3,5 milióna pracovných miest.

Tieto bolestivé zistenia by mali prinútiť zástancov EÚ k premýšľaniu o radikálnych reformách potrebných na úrovni členských štátov pre čo najväčšie obmedzenie katastrofických dôsledkov hospodárskej a finančnej krízy. Krízy, ktorá je dôsledkom ultraliberalizmu a globalizácie, ktoré sú Bruselu tak drahé.

Na záver, nie je dôveryhodné presadzovať takúto politiku zameranú na zachovanie usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov. Práve naopak, musíme spochybniť túto autoritatívnu logiku a vrátiť členským štátom kontrolu nad vlastnými hospodárskymi a finančnými zdrojmi a zároveň zaviesť zásadu preferencie a ochrany štátu a Spoločenstva, čo by umožnilo obnovu vnútorného trhu a návrat rastu.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Celkový vplyv finančnej krízy, ktorá vznikla v USA, sa teraz prejavuje na reálnom hospodárstve. Odborníci sa nezhodujú na tom, aká je najvhodnejšia reakcia na krízu a najlepší spôsob stimulovania hospodárstva, aby sme mieru nezamestnanosti udržali pod kontrolou.

Situácia na pracovnom trhu však vôbec nevyzerala ružovo ani pred finančnou krízou. Čoraz viac ľudí bolo nútených pracovať na polovičný pracovný úväzok, na skrátený pracovný čas a počet štátom podporovaných pracovných miest sa neustále znižoval. Istý čas žil zvýšený počet ľudí pod prahom chudoby aj napriek tomu, že boli zamestnaní. Vo svetle pochmúrnych predpovedí o hospodárstve je možné, že počet ľudí pracujúcich v hlavnom pracovnom pomere bude naďalej klesať a raz stratia svoje pracovné miesta aj ľudia pracujúci na vedľajší pracovný pomer. Musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme sa vyhli masovej nezamestnanosti. Vôbec nie je isté, či sú opatrenia prezentované v správe v tomto ohľade primerané alebo dostačujúce. Preto som hlasoval proti tejto správe.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Ja som hlasoval proti správe pána Anderssona. Na jednej strane síce verím, že musíme zjednotiť naše sily, aby sme zastavili trend radikálnej reštrukturalizácie, predišli zániku pracovných miest a zastavili znižovanie plátov a sociálnych dávok, na druhej strane si myslím, že opatrenia stanovené Komisiou vo veľkej miere nedokážu zabezpečiť dostatočné pokrytie a ochranu sociálnej a zamestnaneckej štruktúry Európskej únie.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), písomne. – (RO) Súčasná hospodárska kríza mala a bude mať aj v blízkej budúcnosti negatívny vplyv na trh zamestnanosti.

Ja som hlasoval za návrh legislatívneho uznesenia Európskeho parlamentu o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov, pretože spolu s pánom spravodajcom podporujem postoj Komisie, ktorá navrhuje (ako sa stanovuje v prílohe rozhodnutia Rady 2008/618/ES z 15. júla 2008), aby sa politiky zamestnanosti zachovali v roku 2009. Podľa Komisie tento prístup vytvorí zdravý rámec schopný čeliť hospodárskej a finančnej kríze a taktiež pokračovať v štrukturálnych reformách.

José Albino Silva Peneda (PPE-DE), písomne. – (PT) Súčasná kríza je viac, než len hospodárska a finančná kríza. Je to predovšetkým kríza dôvery. Jej najväčším prejavom je vysoká úroveň nezamestnanosti. Nezamestnanosť neznamená iba stratu príjmov, ale aj stratu sebavedomia a dôvery v ostatných.

Na navrátenie tejto dôvery potrebujeme stanoviť veľmi jasnú strednodobú stratégiu.

V tejto súvislosti majú politickí predstavitelia vďaka signálom a posolstvám, ktoré tlmočia, rozhodujúcu úlohu. Opatrnosť, bezpečnosť, pravdivosť, odmietanie propagandy o neuskutočniteľných cieľoch a samochvály sú dobré metódy, ktoré by mohli pomôcť navrátiť dôveru.

Na druhej strane musíme vytvoriť pracovné miesta, a na to musia existovať také podmienky, aby spoločnosti investovali.

Musíme konať rýchlo, pretože ak sa v tomto smere nič nespraví, finančné problémy štátov s najvyšším deficitom v rámci eurozóny spôsobia prehĺbenie recesie, neustále zvyšovanie nezamestnanosti a stratu príjmov podnikov aj rodín.

Preto som podporil správu pána Anderssona, ktorá navrhuje zachovanie usmernení pre politiky zamestnanosti v roku 2009.

– Návrh na rozhodnutie o článku 139 rokovacieho poriadku (B6-0094/2009)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Ďalšie predĺženie, alebo lepšie povedané, ďalšie odkladanie zakotveného práva všetkých poslancov hovoriť v Parlamente materinským jazykom a povinnosti vystaviť všetky dokumenty vo všetkých úradných jazykoch je nepochopiteľné a neprijateľné. Uplynulo už niekoľko rokov od vstupu niektorých štátov, pre ktoré stále platí obmedzenie používania materinského jazyka, najmä pre Írsko a Českú republiku, pričom sa nenašli potrební lingvisti. Predložené odôvodnenie je nejasné a rozporuplné. Na ich zaškolenie sa prednostne nevyčlenili prostriedky, čo nás vedie k nedôvere v ich úmysly. Nemôžeme súhlasiť s ohrozením neodcudziteľného práva na kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v EÚ, ktoré by sa dotklo aj portugálčiny. Nemôžeme tolerovať takúto diskrimináciu.

Opätovne vyjadrujeme svoje odhodlanie ochrániť kultúrnu identitu každého členského štátu a všetkých národných jazykov ako pracovných jazykov. V tejto súvislosti môžeme hlasovať jedine proti tomuto rozhodnutiu. V konečnom dôsledku to charakterizuje transpozíciu do kultúrnej a lingvistickej úrovne rozpočtových politík EÚ, ktoré uprednostňujú investovanie do zbraní namiesto oceňovania kultúry a ochrany zamestnania.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Ja som hlasoval za návrh predsedníctva na predĺženie platnosti článku 139 rokovacieho poriadku Parlamentu do konca siedmeho volebného obdobia.

– Správa: Magda Kósáné Kovács (A6-0038/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Vážená pani predsedajúca, hlasoval som za túto správu. Veľmi ma znepokojujú súčasné udalosti v Taliansku. Vytvára sa atmosféra „honu na čarodejnice“ v spojení s rumunskými občanmi a Rómami, a to s početnými represívnymi krokmi. Talianska vláda sa zaoberá utkvitou bezpečnostnou kampaňou. Prijatie extrémnych opatrení v súvislosti s rómskymi spoločenstvami by však mohlo zhoršiť už teraz hroznú situáciu týchto menšín a podkopať možnosti ich integrácie a sociálneho začleňovania. Nesmieme zabudnúť, že podľa princípu právneho poriadku je trestná zodpovednosť individuálna a nesmie byť prisudzovaná určitým skupinám. Keby sme sa odchyľili od tejto zásady, vznikol by nebezpečný precedens, ktorý by viedol ku kriminalizácii celých etnických skupín alebo určitých národností prisťahovalcov.

Prisťahovalectvo si určite vyžaduje európsku koordináciu na posilnenie justičných a policajných nástrojov na boj proti organizovanému zločinu. To však nestačí. Je dôležité prijať jasné stratégie zamestnanosti pre znevýhodnené skupiny vrátane Rómov, vytvárajúc tak podporné opatrenia na uľahčenie ich postupnej integrácie do pracovného trhu a venovať väčšiu pozornosť vzdelávacej politike pre mladých ľudí.

Hélène Goudin a Nils Lundgren (IND/DEM), písomne. – (SV) EÚ je únia hodnôt, a preto je zodpovedná za udržiavanie rešpektovania ľudských práv v rámci svojho územia. Pomocou svojich členských štátov preto musí rozpoznať bezbrannosť Rómov a uľahčiť ich integráciu do spoločnosti. My sme preto hlasovali za túto správu.

Anna Ibrisagic (PPE-DE), písomne. – (SV) Dnes sme hlasovali za správu z vlastnej iniciatívy pani Kósáné Kovácsovej (A6-0038/2009) o sociálnej situácii Rómov a zlepšení ich prístupu na pracovný trh v EÚ. Správa rieši veľmi vážny problém a jasne naznačuje potrebu zaoberať sa príčinami rozšíreného vylúčenia, ktoré dnes postihuje mnohých Rómov. Víťame spoluprácu medzi členskými štátmi pri riešení týchto obrovských problémov.

Radi by sme ale zdôraznili, že rôzne osobitné riešenia nepovažujeme v znižovaní tohto vylúčenia za krok vpred. Špeciálne daňové výhody pre podniky zamestnávajúce rómske ženy a iné podobné opatrenia by pravdepodobne posilnili vylúčenie a marili by integráciu do spoločnosti.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Víťame správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, pretože zdôrazňuje nový aspekt v stratégii sociálneho začleňovania Rómov, ktorá sa vytvára od roku 2005 sériou uznesení Európskeho parlamentu. Súčasná situácia Rómov dokazuje, že sa od prvej výzvy Komisie v roku 2005 nedosiahol dostatočný pokrok v integrácii Rómov.

Správa navrhuje dôležité smernice súvisiace so stratégiou propagovania vzdelávania medzi Rómami a povzbudzovaním k pozitívnej diskriminácii na pracovnom trhu. Povinnosťou EÚ je koordinovať podporu integrácie Rómov do pracovného trhu financovaním opatrení na vzdelávanie a rekvalifikáciu a opatrení na podporu samostatných aktivít v radoch Rómov, ponuku koncesionárskych úverov a štátnych dotácií, ako aj zavedenie inovatívnych foriem poľnohospodárskych prác. Zriadenie skupiny odborníkov na úrovni EÚ vrátane zástupcov Rómov by takisto mohlo pomôcť koordinovať rómsku stratégiu členských štátov a využitie štrukturálnych a kohéznych fondov.

Dúfam, že tieto návrhy sú pre Európsku komisiu dostatočne motivujúce na to, aby predložila legislatívne návrhy s cieľom dosiahnuť skutočné výsledky v tejto oblasti.

David Martin (PSE), písomne. – Rómovia predstavujú najväčšiu menšinu v Európskej únii a ich integrácia do európskej spoločnosti je jedným z najväčších problémov, ktorým bude EÚ čeliť v nasledujúcom desaťročí. Rómsku menšinu tvorí približne 10 – 12 miliónov ľudí, ktorí nemajú možnosť uniknúť chudobe a vylúčeniu. Taká miera sociálneho znevýhodnenia bráni dosiahnutiu základnej ľudskej dôstojnosti a rovnakých príležitostí pre Rómov. Víťam túto správu, ktorá zdôrazňuje potrebu zlepšiť podmienky pre všetkých občanov Európy bez ohľadu na ich rasu.

Alexandru Nazare (PPE-DE), písomne. – (RO) Zabezpečenie rovnakých príležitostí pre rómsku menšinu v EÚ je správny prístup k zabráneniu sociálneho vylúčenia a k rešpektovaniu práv tohto spoločenstva. Preto som hlasoval za správu pani Kovácsovej, ktorá je podľa mňa veľmi osočná.

Chcel by som však vyjasniť svoj postoj k tejto otázke.

Táto menšina je vo svojej podstate nadnárodná, záležitosti rómskych práv sa preto môžu účinne riešiť iba na európskej úrovni. Z tohto dôvodu som navrhoval zriadenie Európskej agentúry pre práva Rómov, ktorej úlohou by bola koordinácia stratégií na európskej úrovni zameraných na túto menšinu.

Ďalej, podpora integrácie rómskej menšiny sa nemôže uskutočňovať redistributívnymi fiškálnymi opatreniami, pretože nedokážu vyriešiť štrukturálne problémy postihujúce rómske spoločenstvá. Ideálny spôsob podpory tejto menšiny musí byť zameraný na vzdelávacie programy, ktorých úlohou bude pomáhať týmto spoločenstvám získať zručnosti potrebné na vstup na pracovný trh.

Európska politika v oblasti rómskej menšiny však musí byť zameraná na propagovanie tolerance a prijatia kultúrnych rozdielov s dôrazom na mierové spolunažívanie v medziach stanovených zákonmi príslušného štátu a nariadeniami EÚ.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Ja som hlasoval proti správe pani Kósáné Kovácsovej o sociálnej situácii Rómov a zlepšení ich prístupu na pracovný trh v EÚ. Som presvedčený, že tento prístup spôsobí ďalšiu formu zásadnej diskriminácie Rómov. S Rómami vlastne treba zaobchádzať rovnako ako s ostatnými občanmi bez toho, aby sa tešili nadmerným výhodám a ústupkom na úkor ostatných občanov Európy, ktorí majú rovnaké práva (a najmä povinnosti) ako daná populácia.

Bart Staes (Verts/ALE), písomne. – (NL) Rómske spoločenstvo je najväčšou a najviac znevýhodnenou menšinovou skupinou Európy. Každý, kto pozorne sleduje situáciu, vie, že na zlepšenie ich pracovných a životných podmienok je potrebný koordinovaný prístup. Som rád, že správa žiada vhodné odborné kurzy, ktoré môžu zlepšiť šance Rómov na pracovnom trhu. Okrem toho sa ľudský a sociálny kapitál musí posilniť sústredením sa od počiatku na integráciu do európskej spoločnosti.

Treba uvítať zriadenie skupiny odborníkov na úrovni EÚ zahŕňajúcej zástupcov z rómskeho spoločenstva. Rovnako skvelé sú aj návrhy na vytvorenie partnerských vzťahov, použitie dostatočných finančných prostriedkov a sledovanie toho všetkého cez databázu. Podporujem túto správu, pretože navrhuje spôsoby, akými dokážeme zlepšiť situáciu rómskeho spoločenstva. Keďže alternatívne uznesenie navrhnuté Socialistickou skupinou v Európskom parlamente je, žiaľbohu, príliš slabé, nebudem ho podporovať.

Správa: Herbert Reul (A6-0035/2009)

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Regulácia dopytu po ropy však nesmie zostať obmedzená len na EÚ. Percentuálny podiel EÚ na svetovej spotrebe ropy bude v nasledujúcich rokoch stále klesať. Je to podmienené silným rastom dopytu mimo EÚ. Preto bude pre bezpečnosť energetického zásobovania EÚ rozhodujúce obmedziť rast dopytu aj na globálnej úrovni bez toho, aby boli ohrozené ciele rastu tretích štátov alebo samotnej EÚ. Veľký význam má pritom aj podpora trhových mechanizmov tvorby cien v tretích štátoch – napríklad zrušením štátnych dotácií na palivá.

Všetky tieto opatrenia si vyžadujú investície. Investície sú možné len vtedy, ak je k dispozícii aj dostatočný kapitál a ak sa očakávajú výnosy. Preto treba súčasnú finančnú krízu, ktorá sa môže zmeniť aj na hospodársku krízu, čo najrýchlejšie prekonať. V poslednom desaťročí pribudli ťažkosti spojené s budúcou bezpečnosťou zásobovania EÚ ropou. Ak však bude existovať politická vôľa a medzinárodná koordinácia, spolupráca, ako aj inovácie, možno ich vyriešiť prostredníctvom cieleného pôsobenia na ponuku i dopyt.

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Po dôkladnom zvážení súhlasím so správou z vlastnej iniciatívy svojho kolegu poslanca, pána Reula. Ako posledné mesiace ukázali, dôležitosť energetickej bezpečnosti ešte nikdy nebola taká akútna. Spolupráca všetkých členských štátov a potreba využiť balíky stimulov, ktoré práve zavádzajú takmer všetky členské štáty a Komisia, podčiarkujú potrebu investovať do obnoviteľných technológií s cieľom zvýšiť našu energetickú bezpečnosť a znížiť naše emisie CO₂. Roky závislosti od fosílnych palív nám zanechali dva neúprosne závery:

1. Musíme sa osamostatniť od globálnych geopolitických síl, čo potvrdila aj bezvýhodisková situácia v zime medzi Ruskom a Ukrajinou, a ničivých účinkov cenovej politiky OPEC.

2. Potreba dodržania neodkladných termínov znižovania CO₂ trvá a mala by ostať prvoradou prioritou.

Nemôžeme cúvnuť pred hospodárskymi ani ekologickými problémami, ktorým v súčasnosti čelíme.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti správe pána Reula o otázkach súvisiacich so zásobovaním ropou. Nesúhlasím s pánom spravodajcom, ktorý konštatuje, že existujú rozličné odhady, podľa ktorých aj v budúcnosti bude možné ťažiť dostatočné množstvo ropy na pokrytie dopytu, ale iba ak spotrebitelia budú platiť vyššie ceny a zlepšia sa investičné podmienky. Podporujem iniciatívu Komisie na zabránenie zvyšovaniu cien ropy v nasledujúcich rokoch, ale napriek tomu si nemyslím, že sa celá situácia analyzovala správne.

Správa: Georg Jarzembowski (A6-0055/2009)

Avril Doyle (PPE-DE), písomne. – Správa, ktorú prezentoval pán poslanec Jarzembowski, určuje ekologizáciu dopravy za prioritu a je dôležitým prvým krokom ku komplexnejšiemu prístupu k ekologizácii dopravy. Dôležitou súčasťou reakcie na zmenu klímy je úprava dopravných prostriedkov a spôsobu dopravy, či už ide o prijatie hybridných vozidiel, zvýšenie ekologickej verejnej dopravy, alebo zvýšenie efektívnosti iných spôsobov dopravy.

Pán spravodajca v správe navrhol možnosti účtovania poplatkov pre ťažké nákladné vozidlá za znečisťovanie, ktoré spôsobujú, vrátane škodlivého hluku spôsobeného železničnou dopravou. Je dôležité brať ohľad na potreby odľahlých európskych štátov, ktoré čelia mnohým zemepisným prekážkam a sú závislé od silnej dopravnej siete pre svoje zásobovanie a hospodársky rast. Musíme zabezpečiť, aby sa tieto opatrenia presadili spravodlivo. S týmito výhradami rada podporím správu.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som za správu pána Jarzembowského o ekologizácii dopravy a internalizácii externých nákladov. Stotožňujem sa s názorom pána spravodajcu, ktorý napísal skvelú správu a vyzdvihuje veľký prínos mobility pre kvalitu života občanov, rast a zamestnanosť v Európskej únii, sociálno-hospodársku a územnú súdržnosť, obchod s tretími krajinami, ako aj pre podniky a zamestnancov, ktorí priamo a nepriamo pôsobia v dopravnom priemysle a v logistike. Vítam skutočnosť, že Komisia vo svojom oznámení „zinventarizovala“ doterajšie opatrenia Európskej únie v oblasti podpory udržateľnej dopravnej politiky. Je to malý krok k veľkému cieľu.

Bart Staes (Verts/ALE), písomne. – (NL) Komisia predstavila rad oznámení o ekologizácii dopravy, stratégií internalizácie externých nákladov a opatreniach týkajúcich sa znižovania hluku tovaru a strojných zariadení. Schvaľujem a zároveň podporujem, že sa pre oblasť dopravy vypracúvajú ekologické opatrenia.

Správa pána Jarzembowského by však oslabil návrhy Komisie. Z tohto dôvodu predložila Skupina zelených/Európska slobodná aliancia pozitívne pozmeňujúce a doplňujúce návrhy vrátane požiadavky na lepšie spolufinancovanie EÚ a členských štátov, kerozínovú daň pre leteckú dopravu a odpojenie zvýšenia dopravy od hospodárskeho rastu. Naše pozmeňujúce a doplňujúce návrhy však neboli prijaté a z toho dôvodu táto správa nepredstavuje pridanú hodnotu k návrhom Komisie. Hlasoval som proti tejto správe ako takej.

Catherine Stihler (PSE), písomne. – Podporujem opatrenia na ekologizáciu dopravy. Pomôže nám to v boji proti zmene klímy. Určité opatrenia sa však musia posilniť, a tak som sa zdržala hlasovania.

– Návrh uznesenia B6-0107/2009 (Lisabonská stratégia)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Plne súhlasím s tým, že spomedzi všetkých vplyvov hospodárskej krízy je zvýšenie miery chudoby v EÚ najväčším problémom. Je nevyhnutné zastaviť súčasný rast nezamestnanosti v EÚ. Myslím si, že najúčinnější spôsob, ako znížiť chudobu a predísť jej, je stratégia založená na cieľoch plnej zamestnanosti, kvalitných pracovných miest, sociálneho začleňovania, opatrení na podporu podnikania a činností na podporu úlohy malých a stredných podnikov a investícií. Stručne povedané, toto je najdôležitejšia časť predhovoru uznesenia.

Ak sa nám neporadí zastaviť rast chudoby v EÚ zapríčinený súčasnými výnimočnými okolnosťami, potom EÚ zlyhá v riešení najdôležitejšieho problému vyplývajúceho z tejto hospodárskej a finančnej katastrofy.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) V Európskej únii sme svedkami rastu chudoby, nestabilnej práce a nerovností, situácie, ktorá sa v súčasnej hospodárskej a finančnej kríze môže zhoršiť, keďže prognózy predpokladajú trend hospodárskeho poklesu a nárast počtu nezamestnaných.

Stratégie zakotvené v lisabonskej stratégii a Európskej stratégii zamestnanosti prispeli k tejto situácii, pretože podporujú finančnú dereguláciu, liberalizáciu trhu a neistotu pracovných vzťahov. V konečnom dôsledku sme s týmito stratégiami potrebovali skončiť. Pri zhoršujúcich sa sociálnych a hospodárskych podmienkach však odozva (alebo nedostatok odozvy) z EÚ odzrkadľuje triedny prístup, trvanie na pokračovaní v stratégiách, ktoré podporujú nahromadenie obrovských ziskov vo veľkých hospodárskych a finančných skupinách na úkor životných podmienok pracovníkov a širokej verejnosti.

Potrebujeme zmenu súčasných makroekonomických politík a ochranu pracovných miest a práv pracovníkov. Potrebujeme alternatívnu politiku, ktorá zabezpečí spravodlivé prerozdelenie príjmov, podnieti hospodársku aktivitu, vytvorí pracovné miesta, posilní úlohu štátu v hospodárstve, zvýši dopyt, podporí rast mikropodnikov, malých a stredných podnikov a oživí investície, pričom bude brať ohľad na potreby a špecifické aspekty každého členského štátu.

Glyn Ford (PSE), písomne. – Hlasoval som za túto správu napriek sklamaniu z pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 10 Skupiny zelených vyzývajúceho na zavedenie dane z finančných transakcií v rámci celej EÚ. Ako predseda medziskupiny pre globalizáciu v Parlamente veľmi podporujem zavedenie dane podobnej Tobinovej dani na potlačenie finančných špekulácií a zároveň na získanie miliárd eur na zmiernenie hlbokej svetovej chudoby miliárd ľudí žijúcich z menej ako jedného eura denne. Kto môže byť proti takému jednoduchému a účinnému opatreniu?

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Lisabonská stratégia bola vymyslená v kontexte a pre hospodársky kontext, ktorý sa úplne líši od toho, v ktorom sa dnes nachádzame. To ale neznamená, že sa všetky jej základné myšlienky musia zrevidovať. Treba rozlišovať medzi mimoriadnym charakterom súčasných okolností a politikami, ktoré by sa mali presadiť na podporu dlhodobého rozvoja a konkurencieschopnosti Európy. Je však dôležité, aby sme z tejto situácie nevyvodili záver, že krízová situácia si vyžaduje opatrenia, ktoré sú v rozpore s dobrými politikami. Práve naopak. Reakcia na súčasnú situáciu, si síce vyžaduje mimoriadne opatrenia, musí však byť riadená myšlienkami dobrých politík a investíciami do inovácií a konkurencieschopnosti Európy, lebo inak nebudeme schopní reagovať na krízu a pripraviť členské štáty Európskej únie na ďalšiu fázu globálneho hospodárstva.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Po dôkladnom preštudovaní návrhu uznesenia o lisabonskej stratégii som sa napokon rozhodol zdržať hlasovania, a nehlasovať tak ani za návrh, ani proti nemu.

Eoin Ryan (UEN), písomne. – Finančná a z nej vyplývajúca hospodárska kríza zasadili európskemu rastu a stabilite pracovného trhu ohromný úder. V dnešných ťažkých časoch musí byť naším prvoradým cieľom, ako hovorí toto spoločné uznesenie, ochrana občanov EÚ, či už pracovníkov, podnikateľov, alebo ľudí

v domácnosti pred vplyvom krízy. Kríza je nepochybne zdrvivúca, ale zároveň ponúka príležitosť: príležitosť zmeniť spôsob nášho myslenia, príležitosť vytvoriť a posilniť rámec na trvalo udržateľný rast odolávajúci otrasom a príležitosť vybudovať zdravý hospodársky a sociálny základ pre budúcnosť.

Medzi obzvlášť pozitívne prvky tohto uznesenia patrí uznanie kľúčovej úlohy malých a stredných podnikov a podpora, ktorú im treba poskytnúť. Malé a stredné podniky nielenže poskytujú hodnotné zamestnanie, v posledných rokoch vytvorili 80 % nových pracovných miest v EÚ, ale takisto zohrávajú kľúčovú úlohu v stimulovaní miestneho hospodárstva, v diverzifikácii zamestnanosti a podporovaní podnikania. Dôraz na inovácie – najmä v sektore životného prostredia – je taktiež veľmi vítaný a dokazuje, že úzko prepojené ciele energetickej účinnosti a hospodárskej stability sa vôbec nemusia navzájom vylučovať.

Peter Skinner (PSE), *písomne*. – Európska parlamentárna labouristická strana (EPLP) sa domnieva, že lisabonská stratégia ostane dôležitou platformou pre rast a vytváranie pracovných miest v celej EÚ. Je to cieľ, ktorý je možné stále dosiahnuť, aj keď súčasná hospodárska situácia škodí jeho skutočnému potenciálu. EPLP však nesúhlasí s tým, že transakčná daň je potrebným nástrojom na dosiahnutie určitých cieľov lisabonskej stratégie, a nepodporila toto opatrenie.

EPLP však súhlasí s hlavnou podstatou prijatého textu, a preto hlasovala za správu.

Catherine Stihler (PSE), *písomne*. – Podľa správy skupiny Allianz zverejnenej v pondelok recesia tento rok brzdi EÚ v dosiahnutí cieľa stať sa poprednou svetovou znalostnou hospodárskou oblasťou. Ak chceme dosiahnuť ciele lisabonskej stratégie, musíme aj v týchto ťažkých časoch urobiť všetko pre to, aby sme tieto ciele splnili. Po splnení týchto cieľov uvidíme cestu naprieč recesiou a posilníme postavenie EÚ v budúcnosti. Takisto sa musíme držať barcelonských cieľov týkajúcich sa zariadení starostlivosti o deti.

Georgios Toussas (GUE/NGL), *písomne*. – (EL) Rozhodnutia politických síl kapitálu skrývajú príčiny a charakter kapitalistickej krízy. Bremeno krízy presúvajú na plecia pracovníkov, ktorí zaplatili za nadmerné kapitálové zisky a ktorých teraz vyzývajú, aby zaplatili za krízu a zachránili a zvýšili zisk. Návrhy vyzývajú Európsku úniu na prehĺbenie protipracovnej lisabonskej stratégie, uplatnenie Paktu stability a plánu hospodárskej obnovy Európy a pokračovanie v úplnej liberalizácii vnútorného trhu. Navrhujú opatrenia na podporu monopolných skupín poskytnutím výdatného toku peňazí z vrečka pracovníkov, znižovaním kapitálových daní a zvyšovaním úverov poskytovaných veľkým monopolným podnikom. Propagujú rýchlejšie kapitalistické reštrukturalizácie založené na základe stratégie „flexiistoty“ a smernice o organizácii pracovného času, inými slovami, na predĺžení pracovného času do 13 hodín denne a 78 hodín týždenne a rozdelení pracovného času na aktívny čas a neplatený neaktívny čas.

Rozvoj ekologického hospodárstva a liberalizácie výskumu, energie a inovácií razí cestu ziskovým kapitálovým investíciám na úkor pracovníkov a radových občanov.

Neformálny samit z 1. marca potvrdil nárast imperialistickej rivality a jednotný front monopolov proti ľuďom.

– Návrh uznesenia B6-0134/2009 (Zmena klímy)

John Attard-Montalto (PSE), *písomne*. – Súhlasím, že EÚ zohráva vedúcu úlohu v medzinárodnej politike v oblasti klímy. Ak však nebude hovoriť jedným hlasom, stratí vierohodnosť. EÚ ako celok sa zdá byť na dobrej ceste, pokiaľ ide o klimatické ciele, ale všetky štáty vrátane Malty musia dávať pozor, aby nezaostali, pretože to ovplyvní vierohodnosť Únie.

Obmedzenie globálneho priemerného nárastu teploty je potrebné nielen v rozvinutých, ale aj v rozvojových štátoch. Takéto kroky, pochopiteľne, zaťažujú finančné zdroje. EÚ musí predložiť plán, ktorý sa bude zaoberať príslušnými oblasťami a zdrojmi financovania.

Edite Estrela (PSE), *písomne*. – (PT) Ja som hlasovala za uznesenie Európskeho parlamentu o boji proti zmene klímy. Európska únia musí aj naďalej zohrávať vedúcu úlohu v medzinárodnej politike v oblasti klímy a vynaložiť všetko úsilie na dosiahnutie dohody v Kodani umožňujúcej zníženie emisií oxidu uhličitého do ovzdušia a obmedzenie globálneho priemerného nárastu teploty na menej než 2 °C nad hodnoty z predindustriálneho obdobia.

V súčasnej finančnej a hospodárskej kríze je dosiahnutie novej dohody v Kodani o boji proti zmene klímy nevyhnutné. Hospodársku a klimatickú krízu možno skombinovať a vytvoriť významné hospodárske príležitosti na rozvoj technológie a vytvorenie pracovných miest.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Toto uznesenie obsahuje pozitívne aspekty a to si ceníme. Vyzdvihli by sme výzvu, aby sa EÚ aktívne zasadzovala za to, aby kodanská dohoda zohľadnila najnovšie vedecké správy o zmene klímy, zaväzovala k stabilizačným úrovniam a teplotným cieľom, ktoré zaručia, že sa s veľkou pravdepodobnosťou zabráni nebezpečnej zmene klímy, a aby umožňovala pravidelné revízie, ktoré budú zárukou súladu stanovených cieľov s najnovšími vedeckými poznatkami. Za pozitívne považujeme aj zdôraznenie, že opatrenia potrebné na zmiernenie vplyvu v rozvojových štátoch si vyžadujú výrazné zvýšenie finančných zdrojov.

Nesúhlasíme však s trvaním, hoci iba v odôvodneniach, na systéme obchodovania s emisiami EÚ, obzvlášť preto, že sa uvádza, že môže poslúžiť ako model pre rozvoj obchodovania s emisiami v ostatných rozvinutých štátoch a regiónoch. Z tohto dôvodu nesúhlasíme s prístupom založenom na hospodárstve, ktorý jasne ovplyvňuje rozličné body uznesenia.

Glyn Ford (PSE), písomne. – Hlasoval som za toto uznesenie Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín. Hĺbka a rozsah súčasnej finančnej krízy, ktorá je produktom deregulácie, zbabelých regulačných orgánov a chamtivých bankárov, nesmie odvieť našu pozornosť od potreby pokračovať v snahe zastaviť zmenu klímy. Súčasnú krízu musíme chápať ako príležitosť použiť prostriedky na dosiahnutie zásadnej zmeny v našom životnom štýle a šírenie nového ekologického dohovoru na celom kontinente a svete. Bez spolupráce s USA, Japonskom, Čínou a Indiou nedokážeme dosiahnuť naše ciele.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Súhlasím s niektorými bodmi uznesenia o boji proti zmene klímy. Na druhej strane však obsahuje určité odseky, s ktorými nemôžem súhlasiť. Preto som sa rozhodol zdržať hlasovania a nehlasovať o tejto otázke.

Catherine Stihler (PSE), písomne. – Ekologické hospodárstvo musíme využiť na vytvorenie pracovných miest v celej EÚ. V období súčasnej finančnej krízy to musí byť prioritou.

– Návrh uznesenia B6-0133/2009 (Politiky zamestnanosti)

Hélène Goudin a Nils Lundgren (IND/DEM), písomne. – (SV) Toto uznesenie obsahuje veľa chvályhodných výziev. Väčšina otázok, ktorými sa zaoberá, však patrí do politickej zodpovednosti národných parlamentov.

Výsledkom návrhov v uznesení bude aj požiadavka na väčšie zdroje pre Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii. Bude to znamenať zvýšenie príspevkov členských štátov EÚ. Prichádza to v čase, keď si členské štáty potrebujú ponechať znížené hospodárske zdroje na vlastnú sociálnu politiku a politiku zamestnanosti. Nie sme presvedčení, že využitie Európskeho globalizačného fondu je najúčinnnejším spôsobom na podporu ľudí, ktorí stratili prácu. Členské štáty majú lepšiu pozíciu na presadenie účinnej stratégie v tejto oblasti. Členské štáty navyše mňajú na balíky stimulov rovnaké množstvo peňazí ako na príspevky do rozpočtu EÚ.

Hlasovali sme proti tomuto uzneseniu predovšetkým z dôvodu formulácií týkajúcich sa Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii.

Luca Romagnoli (NI), písomne. Hlasoval som proti návrhu uznesenia o usmerneniach pre politiky zamestnanosti. Keďže svetová finančná a hospodárska kríza si vyžaduje rozhodnú a koordinovanú reakciu zo strany EÚ na zabránenie strát pracovných miest, na udržanie dostatočnej úrovne príjmov občanov Európy, na zabránenie recesii a na premenu súčasných problémov spojených s hospodárstvom a zamestnanosťou na príležitosti, myslím si, že opatrenia uskutočnené pod správou eurokratov vôbec nie sú schopné uniesť bremeno krízy, ktorej čelíme, a to nielen v citlivej oblasti akou je zamestnanosť.

Správa: Elisa Ferreira (A6-0063/2009)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Iniciatíva na spustenie plánu hospodárskej obnovy je reakcia na prebiehajúcu vážnu ekonomickú recesiu. Hlavnou prioritou plánu hospodárskej obnovy musí byť stimulovanie hospodárstva a konkurencieschopnosti EÚ a zabránenie zvýšeniu nezamestnanosti. Poslanci trvajú na tom, aby každá finančná pomoc bola správne načasovaná, cielená a dočasná. Súčasné mimoriadne okolnosti treba chápať v širšom kontexte pevného záväzku dostať normálnu rozpočtovú disciplínu do správnych koľají okamžite po zotavení hospodárstva.

Plán hospodárskej obnovy musí navyše poslúžiť na účel plnenia spravodlivej medzinárodnej dohody o poskytnutí príležitosti chudobnejším štátom, aby unikli chudobe bez podporovania globálneho otepľovania, poskytnutím pomoci pri financovaní obrovských investícií.

Na záver, koordinovaná spolupráca medzi členskými štátmi musí byť zameraná na zníženie neistoty na úverových trhoch a uľahčenie fungovania týchto trhov.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Napriek prijatiu určitých pozitívnych a správne načasovaných návrhov, ktoré sme podporili, obzvlášť ten o daňových rajoch, bola väčšina návrhov našej skupiny zamietnutá a hlavným cieľom správy je pokračovanie v neoliberalných politikách s ružovým nádychom pre voličov v predvolebnej kampani.

Medzi našimi zamietnutými návrhmi boli návrhy žiadajúce výrazné zvýšenie finančných zdrojov a rýchlejšie použitie fondov určených na podporu zamestnanosti a taktiež presmerovanie podporných programov zameraných na najzraniteľnejšie skupiny vrátane programov na zabezpečenie dôstojných životných podmienok a univerzálneho prístupu k verejným službám vysokej kvality. Rovnako ľutujem aj zamietnutie návrhov, napríklad takých, ktoré považujú objem plánu hospodárskej obnovy (1,5 % HDP EÚ) na úspešné riešenie súčasnej krízy za nedostačujúci poukazujúc na to, že EÚ bude stále zaostávať ďaleko za krajinami, ako sú napríklad Spojené štáty a Čína. Ďalej ľutujem zamietnutie našej kritiky Komisie za spojenie plánu na hospodársku obnovu s prehĺbením neoliberalných štrukturálnych reforiem a s prísnyim dodržiavaním Paktu stability a rastu v čase, kedy by sme sa mali zaoberať bez nich a zmeniť taktiku.

Glyn Ford (PSE), písomne. – Môžem len gratulovať svojej kolegyni Elise Ferreirovej k jej správe o pláne hospodárskej obnovy Európy. Podporujem stanovisko Poula Rasmussena, že sme toho ešte nespravili dosť. Poskytnutie pomoci bankám bol potrebný, ale nedostačujúci krok. Musíme podniknúť kroky aj na riešenie problémov pracovného trhu. Treba podporiť deľbu práce a pri požiadavke na skrátený pracovný čas by sme mali podporiť zachovanie pracovného času na pracovisku využitím tohto času na školenia zamerané na zlepšenie zručností.

Skutočná kríza nie je na trhu rizikových hypoték, ale skôr v desaťkrát väčšom hazardnom hospodárstve čoraz ezoterickejšieho a fantastickejšieho sveta trhu derivátov, ktorý treba dostať pod kontrolu. Preto vítam kroky na kontrolu daňových rajov a zavedenie dane z finančných transakcií v celej EÚ na prekonanie najhorších dosahov krízy, zníženie špekulácií a získanie financií, aby nám pomohli udržať sa na správnej ceste k dosiahnutiu rozvojových cieľov tisícročia.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), písomne. – (PL) Správa o pláne hospodárskej obnovy Európy, ktorá bola dnes prijatá, podporuje opatrenia predložené Európskou komisiou na stimulovanie európskeho hospodárstva.

Údaje z posledných týždňov nevyvolávajú optimizmus. Odhaduje sa, že hospodársky rast v Európe v roku 2009 zostane na úrovni pod nulou. Nezamestnanosť navyše stúpa v celej EÚ. Je to najvážnejšia recesia postihujúca Európske spoločenstvo a prvá od zavedenia spoločnej meny.

Preto potrebujeme podniknúť rozvážne kroky vedúce k vytváraniu pracovných miest a skutočnému zlepšeniu hospodárskej situácie. Kľúčovou otázkou je samozrejme tzv. ozdravovanie finančného systému, aby podniky a občania mali prístup k úverom. Týka sa to najmä malých a stredných podnikov, ktoré nepochybne tvoria základ európskeho hospodárstva. Preto sa musí súrne zabezpečiť účinné a rýchle obnovenie poskytovania úverov. Pomoc určená na boj proti kríze nesmie byť zameraná iba na záchranu vybraných odvetví. Taká pomoc je nevyhnutná, ale mala by brať do úvahy aj prístup ku konkurencieschopnosti európskeho priemyslu. Kríza navyše nesmie slúžiť ako príležitosť na zavedenie nových, nadmerne zaťažujúcich nariadení.

Dúfam, že plán hospodárskej obnovy Európy čoskoro prinesie výsledky vo forme prvých znakov hospodárskej stimulácie.

Astrid Lulling (PPE-DE), písomne. – (FR) Výnimočné situácie si vyžadujú výnimočné zdroje.

Hospodárska situácia sa zhoršila natoľko, že odôvodňuje spoločný pokus členských štátov o opätovné naštartovanie hospodárskej aktivity. Predsa len uvedieme niekoľko pripomienok. Mimoriadna situácia, v ktorej sa nachádzame, nespochybňuje základné pravidlá hospodárstva. Pôžička dnes znamená zajtra dlh, dlh, ktorý sú členské štáty povinné v budúcnosti splatiť. Deficity môžu byť potrebné, ale zaplatíme vysokú cenu. Musíme si to uvedomiť. Hovorí sa už aj o zvyšovaní daní v blízkej budúcnosti na udržanie verejných financií nad vodou.

Po druhé, všetky záväzky výdavkov v plánoch hospodárskej obnovy zďaleka nemajú rovnakú hodnotu. Investovanie do modernizácie výrobných zariadení či do výskumu má výrazne odlišnú hodnotu ako vloženie peňazí do prevádzkových nákladov. Bolo by dobré, keby si členské štáty zaobstarali náležité nástroje na prijatie najlepších rozhodnutí.

Na záver, keďže slová majú význam, si ujasnime, že plán hospodárskej obnovy vlastne nie je európskym plánom, ale skôr koordináciou národných opatrení uskutočnených rôznymi členskými štátmi. Potrebujeme spraviť viac? Otázka stojí za zmienku, ale zostavenie spoločného plánu hospodárskej obnovy Európskej únie by predpokladalo revíziu európskych politík a zdrojov od základov.

Adrian Manole (PPE-DE), písomne. – (RO) Plán hospodárskej obnovy Európy je dôležitý pre dva jeho kľúčové prvky: po prvé, krátkodobé opatrenia fiškálnych stimulov zamerané na zvýšenie dopytu, ochranu pracovných miest a obnovu dôvery spotrebiteľov a po druhé, rozumné investície na zvýšenie hospodárskeho rastu.

Hlavnou prioritou Európskej únie je ochrana jej občanov pred nepriaznivými účinkami finančnej krízy. V prípade rumunského hospodárstva sa účinok týchto opatrení prejaví, najmä pri malých a stredných podnikoch, v zjednodušení a urýchlí procesov a umožnení predčasného prístupu k štrukturálnym a kohéznym fondom, ako aj fondom pre rozvoj vidieka.

Pozitívne hlasovanie o tejto správe takisto znamená, že Európsky sociálny fond bude musieť financovať opatrenia na podporu zamestnanosti, najmä v prospech najzraniteľnejších skupín obyvateľstva. Takisto sa budú musieť vytvoriť rámcové podmienky na zmiernenie dosahu krízy na obchodný sektor, pretože ten má kľúčovú úlohu v hospodárskej obnove a zásadný význam aj pri vytváraní pracovných miest, čím vytvára dopyt na vnútornom trhu.

Rovana Plumb (PSE), písomne. – (RO) Ja som hlasovala za správu pani Ferreirovej, pretože pevne verím, že pomôže prekonať ťažké hospodárske obdobie, ktorým prechádza Európa po neoliberalnej politike posledných 10 rokov.

Bohaté európske štáty teraz musia prejsť solidaritu s východnou Európou a musí sa zvýšiť finančná pomoc poskytovaná týmto štátom. Podľa nás, európskych socialistov, musíme odstrániť rozdiely medzi rozvinutejšími a rozvojovými štátmi o to viac, že hospodárstva týchto štátov sú úzko prepojené so západnými bankovými inštitúciami. Z tohto dôvodu potrebujeme plán na koordinovanie hospodárstiev všetkých členských štátov.

Podporujeme zavedenie opatrení proti zámorským finančným aktivitám, ktoré umožňujú osobám s vysokým príjmom preniesť svoje obchody do daňových rajov bez toho, aby platili akékoľvek dane, kým väčšina občanov EÚ platí dane a stráca prácu. Údaje sú alarmujúce: očakáva sa, že do konca roku 2009 dosiahne počet nezamestnaných v celej Európe úroveň 25 miliónov (500 000 v Rumunsku). Zákazom daňových rajov sa zbavíme nezamestnanosti.

Potrebujeme propagovať a podporovať európsku solidaritu medzi starými a novými členskými štátmi, čím sa hlasovanie o pozmeňujúcom a dopĺňujúcom návrhu týkajúceho sa tejto otázky stáva skúškou EP.

John Purvis (PPE-DE), písomne. – Hospodárska situácia je v Európe a mimo nej taká závažná, akú si nikto z nás nepamätá, a je úplne správne, že Európska únia a členské štáty robia všetko pre to, aby sa recesia nezmenila na depresiu a aby tam, kde vládne opatrenia naozaj dokážu naštartovať hospodársku aktivitu, im to bolo umožnené.

Táto správa nie je dokonalá a nemôžeme súhlasiť s celým jej obsahom, ale opätovne zdôrazňuje hlavné body, že tento pokles nie je zámienkou pre protekcionizmus, nadmerné zadlžovanie alebo zrušenie pravidiel hospodárskej súťaže. Zmarili sme snahy ľavice, ktorej pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy chceli rozumnú správu premeniť na neprijateľný zoznam či útok na kapitalizmus a finančný systém vo všeobecnosti.

Teraz si všetci musíme vyhrnúť rukávy a dosiahnuť, aby naše hospodárstva znovu fungovali. Táto správa uznáva, že voľný trh, jednotlivci a podniky v Európe sú pre proces hospodárskej obnovy nevyhnutné a na základe tohto ju britskí konzervatívci podporujú.

Luís Queiró (PPE-DE), písomne. – (PT) Napriek určitým pozitívnym prvkom trpí správa pani Elisy Ferreirovej o pláne hospodárskej obnovy Európy rovnakými problémami ako samotný plán: vykresľuje situáciu bez toho, aby náležite vysvetlila príčiny súčasnej krízy, bohužiaľ, vymenúva iniciatívy potrebné na obnovenie dôvery hospodárskych subjektov bez toho, aby bola zistila dôkazy o tomto účinku a z hľadiska európskej mobilizácie toho ponúka málo. V tejto súvislosti treba dodať, že ak táto správa v skutočnosti rieši málo, je to kvôli tomu, že Európsky parlament nemá schopnosti tak urobiť. To isté sa dá povedať o Európskej komisii.

Z rozpočtu tohto plánu bude riadených na úrovni Spoločenstva iba 15 % fondov. Odpoveď sa bude musieť skutočne nájsť na európskej úrovni, predovšetkým však politickou ochotou členských štátov skoordinať svoje reakcie na súčasnú hospodársku situáciu. Podnet musí prísť zo strany členských štátov, ak vôbec príde,

keďže súčasný nedostatok európskej politickej ochoty je znepokojujúci. Stačí sa pozrieť napríklad na opačné pozície zaujaté nemeckými a rakúskymi sociálnymi demokratmi v EP a keď zastupujú vlády svojich krajín.

Luca Romagnoli (NI), *písomne*. – (IT) Súhlasím s niektorými bodmi správy pani Ferreirovej o pláne hospodárskej obnovy Európy, ale nepodporujem ju ako celok. Preto som sa rozhodol zdržať hlasovania a nehlasovať za správu pani poslankyne.

José Albino Silva Peneda (PPE-DE), *písomne*. – (PT) Hlavný problém, ktorý vznikol v dôsledku tejto krízy, je nezamestnanosť, situácia, ktorú je možné zvrátiť iba zvýšením investícií.

K zvýšeniu investícií potrebujeme, aby boli úvery dostupné a lacné, ale všetko naznačuje tomu, že úvery budú zatiaľ obmedzené a oveľa drahšie pre najzraniteľnejšie štáty, napríklad Portugalsko.

Tieto štáty čelia veľkým finančným ťažkostiam, a preto jasne podporujem možnosť jednotného centrálného poskytovateľa európskeho verejného úveru v eurozóne. Toto je scenár, ktorý je najviac zlučiteľný s dlhodobou udržateľnosťou eura.

V súčasnej situácii je nevyhnutné oživiť európsky úverový trh poskytnutím zodpovedných pôžičiek dôležitým podnikom, ako aj rodinám.

Finančná pomoc poskytnutá bankám a podnikom musí byť rovnako dobre koordinovaná, dočasná, transparentná, zaručená z hľadiska nákladov a výhod a prísne kontrolovaná.

V hre môže byť stabilita a solidarita európskeho projektu, a preto musíme konať koordinovane, dodržiavať pravidlá vnútorného trhu a zabrániť akémukoľvek protekcionizmu.

Podporujem správu o pláne hospodárskej obnovy Európy predloženú kolegyňou poslankyňou Elisou Ferreirovou, pretože súhlasím s celkovým smerovaním jej prístupu.

Peter Skinner (PSE), *písomne*. – Táto správa sprevádza plán hospodárskej obnovy Európskej komisie, ktorý sa pokúša znovu oživiť hospodárstvo EÚ. Európska parlamentárna labouristická strana podporuje podstatu myšlienok spravodajkyne a myslí si, že mnohé z uvedených otázok sú veľmi dôležité pre skutočnú hospodársku obnovu.

Reakcia Komisie bola počas hospodárskej krízy utlmená a Parlament si myslí, že dosiahnutie hospodárskej obnovy si vyžaduje viac účinných nástrojov. Ekologický prístup by vlastne mohol viesť k väčšej inovácii a obnovení produktivity a zároveň by mal priaznivý účinok na naše životné prostredie. Treba však dbať na to, aby sa nepoškodili určité odvetvia priemyslu alebo zmenšili celkové hospodárske možnosti, a preto je veľmi potrebné zvážiť ciele prístup. Nový prístup k finančnému dohľadu opísaný v správe expertov skupiny pána Larosièra je takisto dôležitý na zabezpečenie sa proti systémovým rizikám.

Bart Staes (Verts/ALE), *písomne*. – (NL) Skupina zelených/Európska slobodná aliancia zastáva názor, že to, čomu momentálne čelíme, je vyvrcholenie troch prepojených kríz: hospodárskej, ekologickej a sociálnej. Z tohto dôvodu je skupina Verts/ALE proti podpore plánu hospodárskej obnovy Európy v súvislosti s blížiacim sa jarným zasadnutím EÚ, ktorého jediným poslaním je znovu oživiť starý model „neviditeľnej ruky trhu“.

Vrážanie obrovských súm peňazí do tohto modelu so sebou prináša vážne riziko prehĺbenia ekologickej a sociálnej krízy. Je kontraproduktívne zvýšiť dopyt len preto, aby sa znovu rozbehla výroba. Správa pani Ferreirovej navrhuje presne to, a preto som hlasoval proti nej.

Plán hospodárskej obnovy musí umožniť nové nástroje financovania a zároveň pomocou nariadení vniesť do systému stabilitu a spoľahlivosť. Motív dosiahnutia krátkodobých ziskov pomocou určitých odmien sa musí odstrániť a nahradiť pravidlami tzv. pákového efektu fondov a súkromných kapitálových fondov. Transparentnosť, transparentné účtovníctvo a dozor musia znemožniť daňové raje. Pomocou presného opisu úloh sa banky opäť môžu stať predstaviteľmi reálneho hospodárstva, v ktorom môže Európska centrálna banka zastávať úlohu strážneho psa.

Catherine Stihler (PSE), *písomne*. – Finančná kríza je prvou skúškou globalizácie. Kríza, vyvolaná chamtivosťou a teraz ovládnutá strachom, by v nás mala vyvolať pochybnosti o základných hodnotách a o spoločnosti, v akej by sme chceli žiť. Toto nie je čas na úzkoprýs nacionalizmus, ale čas, kedy silná Európa nikdy predtým nebola dôležitejšia. Schôdza skupiny G20 v Londýne je dôležitá kvôli potrebe koordinovaného prístupu, a to nie len v celej EÚ, ale na celom svete.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písomne. – (RO) Hlasovala som za správu pani Ferreirovej, ktorá vyzýva Európsku komisiu, aby predložila silné a jasné usmernenia zamerané na lepšiu koordináciu boja proti tejto silnej hospodárskej kríze medzi členskými štátmi s cieľom zachrániť čo najviac pracovných miest. Naliehavo žiadam Komisiu, aby čím skôr iniciovala príslušné postupy.

Európska únia touto správou vyzýva jarné zasadnutie Európskej rady, aby vyslalo silný politický impulz a zostavilo strategický plán pre všetky právne iniciatívy, aby spolu s Parlamentom zabezpečilo, že sa prijímú v potrebnom čase.

Správa zdôrazňuje mimoriadne nepriaznivé hospodárske a sociálne dôsledky tejto krízy v mnohých nových členských štátoch, čím vzniká značné riziko destabilizácie a nárastu chudoby. Očakáva sa, že negatívne vedľajšie účinky ovplyvnia euro a hospodárstva eurozóny. Naliehavo žiadame koordinovaný prístup na úrovni Spoločenstva, nezabúdajúc na solidaritu Spoločenstva a prijatie spoločnej zodpovednosti v tejto súvislosti. Takisto vyzývame Komisiu, aby revidovala a zosúladiť všetky nástroje na stabilizovanie zasiahnutých členských štátov vrátane stabilizovania výmenných kurzov, aby sa mohli uplatniť bezpečnostné ustanovenia a rýchle, účinné balíky opatrení.

Marianne Thyssen (PPE-DE), písomne. – (NL) Veľmi pozorne som počúvala prejavy spravodajcov a predsedov skupín vrátane kritiky predsedu Socialistickej skupiny v Parlamente adresovanej Skupine Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov v súvislosti s ich hlasovaním o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 92. Skutočne nesúhlasíme s dôsledkami tohto pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu a spolu s kolegami v skupine som jednoznačne hlasovala proti nemu. Uskutočnenie krátkodobých opatrení podkopávajúcích dlhodobé ciele určite nemôže byť zámerom.

Preto nie je rozumné nútiť členské štáty do rozpočtového úsilia bez ohľadu na mieru ich zodpovednosti, ktorá je dôležitým faktorom pri určení, do akej miery môže byť rozsah deficitných výdavkov oprávnený. Moja skupina konala správne, keď pevne trvala na svojom názore, ktorý sa zhoduje s názorom Komisie, že by sme mali mať na pamäti aj budúce generácie. Preto je opodstatnené prispôbienie rozpočtových stimulov miere zodpovednosti členských štátov. Z tohto dôvodu nie je perspektívne a opodstatnené požadovať jednotné úsilie o 1,5 % HDP.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písomne. – (EL) Plán hospodárskej obnovy Európy presúva bremeno kapitalistickej krízy na plecia pracovníkov, presadzuje všeobecnejšie ciele EÚ a ochraňuje zisky a kolektívne záujmy plutokracie.

Cieľom mohutného útoku na poistné a pracovné práva, ako i na príjmy obyčajných rodín a ich životnú úroveň je to, aby EÚ mohla zabezpečiť monopoly zjednocujúce Európu, ktoré budú mať „po obnove hospodárstva zvýhodnenú pozíciu“ v porovnaní s medzinárodnou konkurenciou.

EÚ a národné vlády sa snažia získať súhlas obyčajných ľudí, pričom používajú cukor i bič, aby čo možno s najmenším odporom zaviedli kapitalistické reštrukturalizácie, ktoré predkladá lisabonská stratégia: zaoberá sa dookola otázkami zamestnanosti a nezamestnanosti, zvyšovania veku odchodu do dôchodku a drastického znižovania plátov, dôchodkov a sociálnych príspevkov.

Navyše, na nárast imperialistickej rivality, ktorá vedie k politike zameranej na to, aby sa „každý staral o seba“, poukazujú aj rozhodnutia zo samitov a financovanie opatrení výhradne členskými štátmi.

Pracovníci majú iba jednu možnosť, ktorou je odpor, neposlušnosť a protiútok spolu s Gréckou komunistickou stranou. Odsúdenie jednosmernej politiky Európskej únie a síl, ktoré ju podporujú, a nové usporiadanie ľudového hnutia, ktoré bojuje za moc obyčajného ľudu a hospodárstvo ľudu.

– Správa: Evgeni Kirilov (A6-0075/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Vážená pani predsedajúca, hlasoval som za túto správu. Transparentnosť nie je iba symbol, ale zásada, na ktorej by mali byť založené všetky inštitucionálne postupy. Občania a volené orgány musia mať zabezpečený čo najväčší prístup k dokumentom inštitúcií Európskej únie, aby sa mohli účinne zapájať do politického procesu a aby verejné orgány niesli zodpovednosť za svoje činy. Z tohto dôvodu som v minulosti dôrazne žiadal o zverejnenie parlamentnej prezenčnej listiny.

Napriek pokroku, ktorý inštitúcie EÚ urobili v oblasti otvorenosti a transparentnosti, súčasný stav nemožno považovať za ideálny. Prepracovanie znenia nariadenia (EHS) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom inštitúcií Európskej únie by sa malo považovať za ďalší krok k vybudovaniu administratívneho prostredia, v ktorom bude dostupnosť a jednoduchý prístup k informáciám skôr pravidlom než výnimkou.

Na záver by som chcel zdôrazniť výnimočný úspech, ktorý sme nedávno dosiahli: v Európskom parlamente sa v súčasnosti používa 23 úradných jazykov a dokumenty Európskeho spoločenstva sú dostupné vo všetkých týchto jazykoch. Predstavuje to záruku demokracie.

Jean Marie Beaupuy (ALDE), písomne. – (FR) Na túto správu z vlastnej iniciatívy by sme sa mali pozerat' z hľadiska legislatívnej rozpravy smerujúcej k zmene a doplneniu nariadení, ktoré súvisia so štrukturálnymi fondmi a najmä s nariadeniami Európskeho fondu regionálneho rozvoja (správa pána Angelakasa) a Európskeho sociálneho fondu (správa pána Jönsa).

Keďže sa snažíme dosiahnuť dohodu už v prvom čítaní a poskytnúť rýchlu odpoveď na túto krízu, ktorá sa priamo dotýka obyvateľov Európy, Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu sa rozhodla nemeniť a nedopĺňať predložené legislatívne návrhy. V záujme jednotnosti sme zvolili rovnaký prístup aj v tomto hlasovaní.

Spolu s kolegami z demokratickej strany kladieme dôraz na boj proti zmene klímy. Práve táto oblasť sa má potvrdiť ako priorita kohéznej politiky po roku 2013.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Nepočítajte s tým, že budeme chváliť bezobsažný plán hospodárskej obnovy Európy, ktorý bude z veľkej časti samofinancovaný každým členským štátom (najlepšia „európska solidarita...“) a ktorý nespochybňuje neoliberálne stratégie, ktoré sú príčinou zhoršovania pracovných a životných podmienok prevažnej väčšiny obyvateľstva.

Neprekvapuje nás, že v konečnom dôsledku väčšina tohto Parlamentu zamietla naše návrhy, ktoré:

- odsudzovali skutočnosť, že v čase zhoršovania sociálno-hospodárskej krízy v EÚ je rozpočet Spoločenstva na rok 2009 zo všetkých doterajších rozpočtov najnižší;
- naliehali na zvýšenie pomoci štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu;
- zdôrazňovali, že „dodatočné zálohové platby“ z týchto fondov by zapríčinili zníženie financovania z prostriedkov Spoločenstva počas niekoľkých nasledujúcich rokov;
- kritizovali neúplnú realizáciu týchto fondov najmä v kontexte zhoršovania sociálno-hospodárskych podmienok v rámci EÚ;
- požadovali, aby sa tieto fondy považovali za cieľ v oblasti výdavkov, navrhovali zvýšenie miery spolufinancovania z prostriedkov Spoločenstva a rušenie pravidla N + 2 a N + 3 so zreteľom na tieto fondy;
- naliehali na účinné využívanie týchto fondov na podporu skutočného zblížovania, čo znamená upustenie od ich stáleho podriaďovania neoliberálnym cieľom lisabonskej stratégie;
- presadzovali boj proti presídľovaniu firiem.

David Martin (PSE), písomne. – Podporujem túto správu, ktorá odporúča rýchlejšie a flexibilnejšie platby zo štrukturálnych fondov. Správa zabezpečí rozsiahle využitie štrukturálnych fondov na zaistenie existujúcich pracovných miest a vytvorenie ďalších. Víтам túto správu, ktorá požaduje skoršie poskytovanie finančných prostriedkov na projekty, čím sa zníži potreba bankových pôžičiek.

Luca Romagnoli (NI), písomne. – (IT) Hlasoval som proti správe pána Kirilova o politike súdržnosti: investície do reálnej ekonomiky. V skutočnosti je nevyhnutné, aby sme rozumeli tomu, že kohézna politika EÚ vo významnej miere prispieva k plánu hospodárskej obnovy Európy a je najväčším zdrojom investícií Spoločenstva do reálnej ekonomiky. Poskytuje pomoc zameranú na riešenie prvoradých potrieb a oblastí s potenciálom rastu vo verejnom i súkromnom sektore. Na základe tejto skutočnosti sa však musíme zamyslieť nad chybami z minulosti, ktoré viedli k tejto vážnej ekonomickej situácii. Nevyhnutná je aj prísnejšia legislatíva v tomto sektore, pretože inak sa rovnaké chyby môžu opakovať stále dookola.

7. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

(Rokovanie bolo prerušené o 13.55 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING*predseda***8. Vyhlásenie predsedníctva**

Predseda. – Dámy a páni, v prvom rade by som vás chcel poprosiť o porozumenie a ospravedlnenie za to, že toto zasadnutie začína tak neskoro, avšak iba pred dvomi minútami ma požiadali o vyhlásenie, ktoré sa týka veľmi smutnej udalosti. Ak dovoľíte, chcel by som teraz predniesť svoje vyhlásenie.

S hlbokým zármutkom a rozhorčením sme sa dnes dozvedeli o udalostiach, ktoré sa stali v nemeckom meste Winnenden v Bádensko-Württembersku, kde bolo na albertvillskej strednej škole tragicky zabitých pätnásť ľudí. Páchateľ, sedemnásťročný bývalý študent tejto školy, neskôr spáchal samovraždu. Počas prestrelky v tamojšom supermarkete sa pri prenasledovaní páchateľa zranili dvaja policajti.

V mene Európskeho parlamentu by som chcel vyjadriť úprimnú sústrasť a solidaritu s rodinami a všetkými príbuznými obetí, ktorými sú nevinní mladí študenti a traja učitelia tejto školy.

Táto tragédia sa odohrala iba šesť mesiacov od podobného ozbrojeného besnenia v škole vo fínskom meste Kauhajoki. Ako zodpovední politici Európskej únie a všetkých členských štátov sme povinní urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme zabezpečili, že takýmto činom sa bude predchádzať ešte v ich ranom štádiu a že sa im zabráni.

Rovnako náš šokovala aj ďalšia tragická udalosť, ktorá sa stala v Alabame v Spojených štátoch, kde ozbrojený muž zastrelil najmenej desať ľudí a nakoniec zbraň namieril aj na seba.

Ešte raz by som v mene každého z nás chcel vyjadriť našu hlbokú sústrasť a solidaritu s obeťami a ich rodinami. Bol by som rád, keby sme venovali chvíľku tichej spomienke obetiam týchto tragédií.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha.)

PREDSEDÁ: PÁN ONESTA*podpredseda***9. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu****10. – Zloženie Parlamentu: pozri zápisnicu****11. – Súčasný stav SIS II (rozprava)**

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

- otázka na ústne zodpovedanie, ktorú predložil pán Coelho v mene Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, pani Rourová v mene Skupiny socialistov v Európskom parlamente a pán Lax v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu Rade: Súčasný stav SIS II (O-0005/2009 – B6-0010/2009), a

- otázka na ústne zodpovedanie, ktorú predložil pán Coelho v mene Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, pani Rourová v mene Skupiny socialistov v Európskom parlamente a pán Lax v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu Komisii: Súčasný stav SIS II (O-0006/2009 – B6-0011/2009).

Carlos Coelho, autor. – (PT) Vážený pán predsedaajúci, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, Európsky parlament jasne podporuje rýchly vstup do prevádzkovania SIS II (Schengenského informačného systému druhej generácie), ktoré sa malo začať už v roku 2007. Schengenský informačný systém druhej generácie predstavuje prístup Spoločenstva k zintenzívneniu bezpečnosti jeho vonkajších hraníc a prináša dôležité inovácie, akými sú biometrické údaje a spájanie pohotovostných stavov. Uznávame, že tento systém môže začať fungovať, iba ak bude dostatočne vybudovaný a schopný fungovať 24 hodín denne. Podľa môjho názoru nadišiel čas, aby sme prostredníctvom podrobného posúdenia situácie zistili, kto je zodpovedný za toto meškanie, a následne našli riešenia, pomocou ktorých sa tento projekt bude dať technicky zrealizovať a ktoré mu navrátia dôveryhodnosť.

Vieme, že počas minulého roku sa uskutočnili rôzne skúšky, ktorých konečný výsledok, a najmä výsledok skúšky operačného systému, dopadol negatívne. Rada a Komisia určili štvormesačné obdobie na to, aby sa pokúsili o vyriešenie pretrvávajúcich problémov, i keď to bolo bez väčšieho úspechu, o čom svedčia aj výsledky dosiahnuté v decembri 2008, kedy sa skúšky zopakovali. Pokiaľ vieme, aj napriek niekoľkým vylepšeniam existujú ešte zásadné problémy v oblasti fungovania a dostatočného vybudovania systému, ako aj straty správ, kvality údajov a nedostatky v procese synchronizácie národných kópií s centrálnym systémom. Systém SIS II určite nemôže začať fungovať, kým sa tieto problémy nevyriešia. Chcel by som vyjadriť svoje pochybnosti o tom, či je zmluvná spoločnosť schopná v takom krátkom čase vyriešiť všetky tieto problémy, ktoré sa v minulosti nepodarilo vyriešiť počas oveľa dlhšieho obdobia. Myslím si, že by sa mohol uskutočniť nezávislý audit tohto projektu, aby sa zistilo, kto je zodpovedný za meškanie. Nemám žiadne námietky voči inej alternatíve technického prebudovania systému „SIS I pre všetkých“ na SIS II za predpokladu, že sa bude rešpektovať právny rámec schválený pre SIS II. Koncom marca bude predložená správa posudzujúca a porovnávajúca dva scenáre vývoja. Parlament chce mať prístup k tejto štúdii a k informáciám o novom smerovaní tohto projektu, čo sa týka úrovne dôveryhodnosti technickej stránky a právnych dôsledkov, nového harmonogramu a rozpočtového vplyvu. Rád by som pripomenul Rade a Komisii, že najmä v súčasnosti je väčšia transparentnosť v celom tomto procese obzvlášť vhodná.

Martine Roure, autorka. – (FR) Vážený pán predsedajúci, je známe, že systém SIS II je veľmi dôležitým nástrojom z hľadiska zaistenia bezpečnosti schengenského priestoru, predovšetkým po jeho rozšírení o 10 nových krajín.

Od prijatia právnych základov v roku 2007 sme doposiaľ nemali možnosť vidieť podrobnú správu o napredovaní alebo o technických a politických problémoch, o ktorých sa hovorí, že brzdia naštartovanie tohto systému.

Z tlače sme sa dozvedeli, že všetky testy potrebné na bezpečné zavedenie centrálneho systému dopadli v decembri 2008 zle.

Vieme, že sa Komisia pokúsila vypracovať nápravný plán, aby sa vyriešili hlavné problémy, a vieme aj to, že niekoľko členských štátov v rámci Rady už premýšľa nad alternatívou, ktorá by mala byť založená na jednoduchom vylepšení súčasného systému SIS.

Ide teda o politický, a nie technický problém. V spolurozhodovacom postupe má Parlament definovať štruktúru systému SIS II, ktorý by mal pre náš priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti zaistiť potrebnú bezpečnosť. Pracovali sme na tom so zreteľom na bezpečnosť a ochranu základných práv našich občanov.

V tomto prípade ide o politickú zodpovednosť Európskych inštitúcií, predovšetkým Európskej rady a Komisie, ktorá je v stávke, pretože sme presvedčení, že Parlament sa vo vzťahu k občanom zhostil svojej úlohy dobre.

V súčasnosti a do budúcnosti očakávame politické vysvetlenie dôvodov tejto radikálnej zmeny smerovania. To by samozrejme mohlo mať vážny vplyv na doposiaľ vyčlenenú časť rozpočtu na tento projekt, počnúc odložením dostupných zdrojov, kde to je potrebné, kým sa v budúcnosti presne neurčí právny základ tohto projektu.

Henrik Lax, autor. – (SV) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, Európsky parlament musí vedieť, či Rada a Komisia ešte stále veria, že systém SIS II niekedy začne a bude fungovať. Bude sa Komisia stále snažiť nájsť technické riešenie súčasného problému? Ako ďalej postupovať? Ako už spomenuli moji dvaja predrečníci, Európsky parlament chce mať k dispozícii aktuálne informácie o problémoch, no doteraz to tak nie je.

Ak sa systém SIS II vo svojej súčasnej podobe nedokáže odraziť od zeme, máme nejaký plán B a bude takýto plán predložený? Pokiaľ ide o zaistenie vnútornej bezpečnosti v rámci EÚ, otázka systému SIS II je, ako už spomenula pani Rourová, rozhodne otázkou dôveryhodnosti Spoločenstva. Musíme si však uvedomiť aj to, že tá istá infraštruktúra sa má použiť aj pre vízový informačný systém (VIS). Z dlhodobého hľadiska je teda ohrozená aj dôveryhodnosť vízovej politiky Únie, respektíve jej schopnosť dôstojne riadiť vzťahy s okolitým svetom.

Na záver by som sa chcel spýtať Komisie, či má ešte stále pre tento projekt plnú podporu členských štátov. Je ešte ochotná dávať peniaze na projekt, ktorý vyzerá ako by sa nikdy nemal realizovať?

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, dovoľte mi, aby som predtým, než sa začnem venovať téme dnešnej rozpravy, vyjadril svoju úprimnú sústrasť príbuzným a obetiam tragickej udalosti, ktorá sa dnes stala v Bádensku-Württembersku.

Dovoľte, aby som teraz prešiel k téme našej dnešnej rozpravy. V prvom rade sme vďační, že môžeme túto rozpravu viesť. Ako všetci vieme, je to dôležitá téma. Množstvo operačných ťažkostí viedlo k určitým problémom s realizáciou projektu SIS II.

Predsedníctvo si želá a aj vy žiadate, aby udalosti, ktoré stoja za týmto problémom, boli úplne objasnené. Keďže prvotné testy systému priniesli negatívne výsledky, v novembri a v decembri 2008 sa uskutočnili ďalšie testy. Konečné výsledky týchto operačných testov systému sme sa dozvedeli až v druhej polovici januára 2009.

Na neformálnom stretnutí, ktoré sa konalo 15. januára 2009 v Prahe, oboznámila Komisia ministrov spravodlivosti a vnútra o tom, že výsledky týchto testov boli menej než uspokojivé. Ministri sa následne zhodli na potrebe zavedenia nového globálneho prístupu v riadení systému SIS II, na ktorom budú členské štáty pracovať spolu s Komisiou. Nový prístup v riadení umožní lepšie monitorovanie projektu, aby sa dalo včas upozorniť na prípadné problémy. Takisto sa dohodli, že prijmú opatrenia na nasledujúcom zasadnutí Rady ministrov spravodlivosti a vnútra 26. a 27. februára 2009. Na tomto zasadnutí sa Rada vo svojich záveroch rozhodla vyzvať Komisiu, aby v plnej miere informovala Parlament a predsedníctvo Rady o problémoch súvisiacich so systémom SIS II a o ďalšom postupe v tejto oblasti.

Parlament sa pýta, či si budú doposiaľ zistené problémy vyžadovať prepracovanie celého systému. Podľa informácií týkajúcich sa stavu projektu SIS II, ktoré Rada dostala, množstvo problémov stále pretrváva. Poznáme názor Komisie, podľa ktorého je možné vyriešiť všetky zostávajúce problémy bez zásadného prepracovania návrhu SIS II.

Na februárovom zasadnutí Rada odsúhlasila realizáciu plánu analýzy a opravy systému SIS II, pomocou ktorého sa zistia všetky problémy a poskytnú sa ich okamžité riešenie, posúdi sa jeho technický stav, aby systém SIS II mohol fungovať stabilne a bezchybne. Rada sa navyše dohodla aj na tom, že sa v prípade vážnych neriešiteľných problémov pôjde podľa alternatívneho plánu. Čo sa týka tejto alternatívy systému SIS II, vo februári Rada SVV v rámci alternatívneho plánu uvítala dokončenie štúdie uskutočniteľnosti, ktorá poskytuje východisko pre vypracovanie alternatívneho technicky uskutočniteľného scenára SIS II, ktorý sa zakladá na doterajšom vývoji systému SIS I+.

Rada tiež požiadala, aby jej predsedníctvo a Komisia predložili čo najskôr, avšak najneskôr do mája 2009, správu, ktorá bude obsahovať hĺbkovú analýzu a porovnanie týchto dvoch scenárov. Rada na základe tejto správy posúdi pokrok, ktorý sa urobil vo vývoji systému SIS II a posúdi, aké možnosti poskytuje alternatívny scenár na dosiahnutie cieľa SIS II vymedzeného v právnom rámci, ktorým sa riadi založenie, fungovanie a používanie systému SIS II, ktorý by bol postavený na technickom základe systému SIS I+. Tento posudok má byť vypracovaný čo najskôr, avšak najneskôr do zasadnutia Rady, ktoré sa bude konať 4. a 5. júna 2009.

Ku konkrétnym otázkam Parlamentu o riešení zostávajúcich problémov a hlavne k otázke financovania by som chcel povedať, že Rada vyzvala Komisiu, aby nielen informovala Európsky parlament o problémoch súvisiacich s projektom SIS II, ale aby v plnej miere a pravidelne informovala Parlament a Radu o výdavkoch, ktoré sa týkajú centrálneho projektu SIS II a príslušných opatrení, čím sa zaistí väčšia transparentnosť financovania.

Na základe správy, ktorú si vyžiadalo predsedníctvo a Komisia, bude Rada až do zasadnutia v júni 2009 rokovať o termíne spustenia prevádzky systému SIS II. Zohľadní pri tom ustanovenia týkajúce sa časových harmonogramov, ktoré Parlament prijal 24. septembra 2008 v uznesení k návrhu nariadenia Rady o prechode zo Schengenského informačného systému (SIS I+) na Schengenský informačný systém druhej generácie (SIS II). Táto zmena bola zapracovaná do článku 19 nariadenia Rady z 24. októbra.

Som presvedčený, že Komisia poskytne odpovede na vzniknuté otázky. Chcel by som vás, kolegovia a kolegyne, jednoducho ubezpečiť, že predsedníctvo bude podrobne sledovať túto záležitosť a že sa striktnie dodržiava postup, na ktorom sa minulý mesiac dohodli ministri spravodlivosti a vnútra.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcel by som potvrdiť, čo povedal pán Vondra. A musím tiež dodať, že spolu s pánom Langerom, predsedom Rady ministrov vnútra, považujeme otázku systému SIS II za prvoradú.

Teraz sa to pokúsím vysvetliť. Hlavný zmluvný partner Komisie, ktorý sa zaoberá vývojom systému SIS II, vykonal sériu prevádzkových testov centrálneho systému, ktorý interaktívne spolupracuje s niekoľkými národnými systémami. Testy sa uskutočnili na prelome novembra a decembra 2008 a ich výsledky nás priviedli k záveru, že centrálny systém nedosiahol zmluvne dohodnutú úroveň.

V polovici novembra Komisia začala podrobnú analýzu riešenia SIS II, na vývoji ktorého v súčasnosti pracuje Hewlett-Packard/Steria v spolupráci s odborníkmi z členských štátov a za pomoci a podpory dvoch známych spoločností zaoberajúcich sa poradenstvom v oblasti informačných technológií.

Po neúspešných výsledkoch prevádzkových testov sme zaviedli plán analýzy a opravy, ktorý bude hotový približne za štyri mesiace. Zámerom tohto plánu je doviesť realizáciu systému SIS II na uspokojujúcu úroveň z hľadiska jeho stability a výkonu.

Cieľom spomínaného plánu je v prvom rade napraviť známe chyby, ktoré súvisia s centrálnym systémom, pričom niektoré muchy sme už vychytali, a následne preveriť, či realizácia systému SIS II nenaráža na neprekonateľné problémy štrukturálneho charakteru.

Robia sa ciele testy v rámci rôznych dôležitých oblastí systému, aby sa odstránili pochybnosti súvisiace so štruktúrou súčasného riešenia. Tieto testy prebiehajú paralelne s finalizáciou technickej analýzy zásadných problémov.

Komisia zaviedla globálny prístup v riadení projektu, takže centrálna a národná súčasti systému SIS II sa budú dať lepšie integrovať v súlade s kompetenciami, ktoré legislatívne zaviedla Komisia a členské štáty.

V skutočnosti to znamená, že Komisia koordinuje spoločnú štruktúru riadenia projektu. Tá spája riadiacich pracovníkov národného projektu, centrálného projektu a zmluvných partnerov Komisie. Spomínaná štruktúra bude sprevádzať projekt fázou analýzy a opravy, ďalej v priebehu kvalifikačných testov, počas prechodnej fázy a až do samotného spustenia systému SIS II.

Ako práve povedal pán Vondra, na konci fázy zameranej na analýzu a opravu budeme mať k dispozícii časový harmonogram a ucelenú predstavu o zdrojoch, ktoré budeme musieť využiť ešte pred začiatkom prevádzky systému SIS II. Určite nikto nepochybuje o tom, že spustenie prevádzky systému SIS II, ktoré malo byť v septembri 2009, bude meškať.

O súčasných problémoch, ktorým čelí systém SIS II, sa hovorilo na neformálnom stretnutí ministrov 15. januára a na Rade pre spravodlivosť a vnútorné veci 26. a 27. februára. Tu sa prijali všeobecné zásady prístupu, ktorý navrhla Komisia pre pokračovanie systému SIS II.

Po prvé, Rada podporila pokračovanie štúdie uskutočniteľnosti alternatívneho technického riešenia, ktoré by sa zakladalo na súčasnom systéme SIS I+. Sme teda schopní pokračovať v tejto štúdii uskutočniteľnosti alternatívneho riešenia.

Je samozrejmé, že akékoľvek alternatívne technické riešenie musí byť v súlade s právnym rámcom vytvoreným pre SIS II, ktorý prijal Európsky parlament a Rada. Veľká pozornosť sa musí venovať maximálnemu využitiu už preinvestovaných finančných prostriedkov a tiež situácii členských štátov a krajín, ktoré by sa mali stať súčasťou schengenského priestoru v nasledujúcich rokoch.

Ako už bolo povedané, ministri sa rozhodli znovu zísť najneskôr v júni, lepšie povedané začiatkom júna, aby posúdili pokrok, ktorý sa urobil, a aby určili nové smerovanie alebo prechod na alternatívnu možnosť, pokiaľ to bude potrebné. Na základe týchto skutočností Rada požiadala predsedníctvo a Komisiu, aby v úzkej spolupráci s osobitnou skupinou zodpovednou za SIS II a v konzultácii s príslušnými orgánmi predložila správu, ktorá bude obsahovať podrobné posúdenie a porovnanie dvoch scenárov. Táto správa má byť vypracovaná čo najskôr, avšak najneskôr v máji 2009.

S týmto zámerom sa prijali spoločné kritériá porovnávania, aby sa dali objektívne posúdiť klady a zápory každého riešenia. Znamená to teda, že rozhodnutie Rady budeme mať začiatkom júna. Rozhodnutie bude závisieť od výsledkov testov, ktoré sa dovedy uskutočnia, a veríme, že to umožní buď pokračovanie systému SIS II alebo prechod na alternatívne riešenie. Samozrejme, vyberie sa tá možnosť, ktorá bude spĺňať ciele, ktoré ste určili.

Som si vedomý toho, čo povedali pán Coelho a pani Rourová o potrebe vysokej miery transparentnosti. Chcel by som pripomenúť, že veľmi pravidelne posielame a budeme posilať zápisnice výboru pre systém SIS II. Musím tiež povedať, že som písal pánovi Deprezovi, predsedovi Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby som mu poskytol podrobné informácie o situácii, v ktorej sa SIS II nachádza. Kópiu tejto korešpondencie dostal aj pán Coelho.

Rád by som ešte povedal pánovi Laxovi, že problémy so systémom SIS II nijako neovplyvnia vízový informačný systém (VIS). Problémy so systémom SIS II nezasahujú do infraštruktúry, ktorú má spoločnú s VIS. Môžeme povedať, že VIS ide vo veľkej miere podľa plánu dohodnutého s členskými štátmi.

Chcel by som vám ešte povedať, že s pracovnou skupinou a v rámci Komisie mávame veľmi pravidelné stretnutia s dodávateľmi, predovšetkým s firmou Steria. Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, veríme, že tento problém sa v nasledujúcich mesiacoch vyrieši. V konečnom termíne, ktorým je začiatok júna, Rada rozhodne, respektíve bude musieť rozhodnúť.

Tu a teraz sľubujem, že sa postarám o to, aby bol Parlament priebežne informovaný o všetkých ďalších krokoch v tejto oblasti.

Marian-Jean Marinescu, *v mene skupiny PPE-DE.* – (RO) Časť zasadnutia Európskej rady, ktoré sa uskutočnilo vo februári 2009, bola zameraná na diskusiu o prevádzkových problémoch Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II). Opäť sa tu zdôrazňovala potreba nájsť okamžité riešenie tejto bezvýhodiskovej situácie, v ktorej sa v súčasnosti systém SIS II nachádza.

Mám však pocit, že namiesto odpovedí máme po rokovaní o systéme SIS II ešte viac otázok. Rada podporuje zavedenie plánu analýz a opráv, aby sa identifikovali problémy súvisiace s technickým stavom systému SIS II a s cieľom urobiť tento systém stabilným a spoľahlivým. Na druhej strane Rada nevyklucuje možnosť, že sa rozhodne prijať alternatívne technické riešenie, ktoré by dosiahlo ciele navrhnuté pre systém SIS II.

Realizácia ktorejkoľvek z týchto možností nesmie ovplyvniť prístupový proces tých krajín, ktoré sú zatiaľ mimo schengenského priestoru. Chcel by som vedieť, aké opatrenia prijme Komisia, aby sa vyhla možnému meškaniu, a ako sa pokryjú dodatočné výdavky v dôsledku týchto zmien. Príklad Rumunska hovorí sám za seba. Dĺžka vonkajších hraníc Rumunska je 2000 km. Hlavnou prioritou je integrácia tohto štátu do schengenského priestoru, ktorá je naplánovaná na marec roku 2011. Táto nerozhodnosť môže mať vplyv na dodržanie spomínaného termínu.

Chcel by som spomenúť ešte jednu vec. Chcel by som v čase, keď sa Komisia chystá predložiť legislatívny návrh o budúcnosti riadenia vonkajších hraníc EÚ, požiadať o to, aby v prvom rade prehodnotila efektívnosť súčasného systému riadenia hraníc s cieľom zabezpečiť čo najlepšiu spoluprácu týchto systémov a aby následne posúdila možnosť investícií v oblasti logistiky v hraničnom pásme.

Ak chceme dosiahnuť strategické ciele EÚ, Komisia by nemala vytvárať úplne nové nástroje, pokiaľ existujúce nástroje, akými sú SIS II a VIS, nebudú v plnej prevádzke a kým nebudú spoľahlivo fungovať.

Genowefa Grabowska, *v mene skupiny PSE.* – (PL) Vážený pán predsedajúci, situácia, o ktorej rokujeme, je jasným príkladom toho, že niekedy je jednoduchšie dosiahnuť konsenzus a politickú dohodu o otvorení hraníc než prekonať technické problémy.

Vstup nových členských štátov do schengenského priestoru 23. decembra 2007 bol pre občanov týchto štátov významnou udalosťou. Viem to, pretože pochádzam z Poľska. Moja krajina uvítala túto výsadu a veľmi si váži otvorenie hraníc, pretože to znamená zrušenie poslednej diskriminujúcej podmienky, ktorá nás oddeľovala od starých členských štátov Európskej únie.

V mojej krajine pracuje aj agentúra Frontex. Viem, že pán Barrot navštívil Poľsko a v tejto agentúre viedol rokovania. Bol si pozrieť aj časť vonkajšej hranice EÚ, za ktorú Poľsko zodpovedá. Viem, že v praxi nie sú so strážením tejto hranice žiadne vážnejšie problémy a že je bezpečná. Máme však problémy technického charakteru, ktorých riešenie prerastá do politického problému, ako povedala pani kolegyňa Rourová. Úplne s ňou súhlasím.

Myslím si, že ak existujú technické problémy a máme ťažkosti, mala by sa každá inštitúcia EÚ snažiť obrátiť na orgán, ktorému tak dlho trvá zavedenie systému SIS II. Škoda, že sa tak nestalo a že transparentnosť tohto dokumentu musela byť sčasti vynútená.

Myslím si, že pokiaľ ide o vyriešenie problémov, ktoré sú dôležité pre občanov, a hlavne ak sa to týka otázky bezpečnosti, Európsky parlament nemôže súhlasiť s tým, že sa bude niečo robiť bez jeho vedomia alebo že by sa mal jeho postoj ignorovať.

Chcela by som na záver uviesť ešte jednu malú poznámku. Ak budú problémy pretrvávať a firma Hewlett-Packard nebude schopná vyriešiť technické problémy, môžeme sa obrátiť na výborných špecialistov z Poľska. Sú to mladí ľudia, ktorí sú špičkovými celosvetovo uznávanými odborníkmi v oblasti informačných technológií. Myslím si, že by pre nás boli užitoční a požadované výsledky by dokázali dosiahnuť oveľa lacnejšie, rýchlejšie a lepšie.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážený úradujúci predseda Rady, schengenský priestor je a vždy bol synonymom bezpečnosti, slobody a liberálnosti. Pre občanov Európy a pre nás všetkých to vždy bola súčasť pridanej hodnoty, ktorú ponúka Európska únia. Vždy dobre fungoval a doposiaľ sa účinne pridržal hesla „jeden za všetkých“.

To, čo sa deje teraz, je poburujúce. Rovnako poburujúce je aj to, že Parlament, ktorý sa vždy snažil byť veľmi nápomocný, teraz nebol dostatočne informovaný. My sme občanov Európy vždy informovali. Schengenský informačný systém druhej generácie mal fungovať perfektne a podľa plánu a teraz zisťujeme, že nastali problémy. Zdá sa, že východisko z tejto dilemy je v nedohľadne.

Zaujímalo by ma, či sú pravdivé čísla, ktoré kolujú v médiách a hovoria o tom, že doposiaľ sa na vývoj Schengenského informačného systému druhej generácie minulo približne 100 miliónov EUR. Ponesie za to firma dôsledky? Prečo Komisia, Rada alebo iný orgán nezavedli systém kontrol v správnom čase?

Mihael Brejc (PPE-DE). – (SL) Naozaj je veľmi zvláštne, že problémy týkajúce sa funkčnosti tohto systému sa vždy znova vynoria, keď sa pustíme do týchto dôležitých a závažných otázok. Doteraz sme sa zaoberali technickými problémami, ktoré súvisia so spracovaním dát. Z tohto dôvodu sa verejnosť opodstatnene pýta, prečo na európskej úrovni nemáme odborné inštitúcie, ktoré by boli dostatočne kompetentné na to, aby dokázali porozumieť technickým problémom, ktoré môžu nastať pri prevádzkovaní obzvlášť rozsiahlych a komplexných databáz.

Od samého začiatku som sa zúčastňoval na týchto rozpravách. Spolupracoval som aj so spravodajcom, pánom Coelhom, a som si vedomý určitých pretrvávajúcich ťažkostí a nedostatkov technického charakteru, medzi ktoré patrí aj úroveň dostupnej odbornosti. Preto si myslím, že je potrebné vypracovať technický a finančný posudok systému a napomenúť tých, ktorí doteraz riadili tento projekt. V skutočnosti to nie je iba môj názor, ale myslí si to široká verejnosť.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, osobne si vás veľmi vážim, ale to, čo sa tu deje, je naozaj neúnosné, veď sme svedkami neprijateľného plytvania a nedostatočnej kvalifikovanosti. Z tohto dôvodu vyzývam Komisiu a Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, ako aj Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby sa dôsledne venovali tejto otázke.

Som rád, že práve Česká republika predsedá Rade, pretože Bavorsko a Česká republika majú úplne rovnaké bezpečnostné záujmy. Vieme, že napriek všetkým obavám súvisiacim s otvorením hraníc sa práve od otvorenia hraníc výrazne a zásadne zlepšila bezpečnostná situácia vďaka výbornej policajnej spolupráci. Mohol by to byť vzor aj pre ostatné časti Európy a ja by som za to chcel v mene Bavarska poďakovať Českej republike. Očakávame, že Schengenský informačný systém by mohol pokryť všetky oblasti a že sa nebude obmedzovať iba na jednotlivé vzorové bilaterálne opatrenia.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som vám poďakovať za túto rozpravu. Myslím, že poukázala na existenciu problému, ktorý je potrebné vyriešiť. Rada pod našim vedením urobila v januári všetko, čo mohla. Zobrala vážne iniciatívu zameranú na vytvorenie eventuálneho alebo alternatívneho plánu a tým, že určila konečné termíny, požaduje vyriešenie tohto problému.

To môžeme urobiť. Čo sa týka finančných záležitostí, ponechal by som odpoveď na Komisiu. V súčasnosti máme výbornú spoluprácu s pánom ministrom Langerom a s pánom komisárom Barrotom, a tak veríme, že budeme schopní tieto záležitosti riešiť.

Čo sa týka otázky, či ide o politický alebo technický problém, sme presvedčení, že je to čisto technický problém. Nie je to žiadna dymová clona, ktorá má zakryť politické problémy, ako sa niektorí nazdávajú. Nie – systém musí byť schopný prevádzky čo najskôr.

K poznámkam pani Grabowskej: áno, vieme, čo znamená sedieť v čakárni. O tomto sme diskutovali pred rokom. Všetky štáty, ktoré chcú vidieť nejaký pokrok, majú zrazu podobné skúsenosti, ako máme my. Zaviazali sme sa poskytnúť technické riešenie, ktoré umožní zainteresovanie ďalších krajín v súlade s konkrétnym harmonogramom.

Týchto zopár záverečných poznámok by z mojej strany malo stačiť. Povedal som veľa na začiatku. Teraz budeme pokračovať.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán Vondra, ďakujem za angažovanosť českého predsedníctva v tejto záležitosti. Veľmi si vážime vašu podporu.

V prvom rade by som rád povedal pánovi Marinescovi, že neexistuje žiadny problém so zapojením členských štátov, ktoré ešte nie sú členmi Schengenu, do systému SIS II. Mali by sme mať viacero „slotov“ alebo časových intervalov, kedy sa budú môcť nové členské štáty, ktoré ešte nie sú členmi Schengenu, zapojiť do systému SIS II, a ak všetko dobre pôjde, nemali by sa vyskytnúť žiadne mimoriadne problémy.

Pani Grabovská, musím vám poďakovať za všetko, čo Poľská republika robí pre ochranu vonkajších hraníc. Mal som možnosť oboznámiť sa s prácou, ktorú robí agentúra Frontex v spolupráci s poľskými tímami na hranici s Ukrajinou.

Na otázku pani Rourovej a pani Grabovskej by som chcel jednoducho povedať, že problém je v zásade technického charakteru. Ako povedal pán Vondra, nie je to politický problém. Pravdou je, že členské štáty, alebo niektoré členské štáty, majú stále väčšie a väčšie požiadavky. Preto je potrebné zdôrazniť, že systém SIS II musí spĺňať stále sofistikovanejšie ciele. V dôsledku toho je systém stále komplexnejší a napriek všetkej úcte voči informačným technológiám je jeho realizácia náročnejšia než sa očakávalo. Nič sa však nemení na tom, že problémy sú v zásade technického charakteru, a preto by sa mali dať odstrániť.

Rád by som povedal pánovi Pirkerovi, že sa postarám o to, aby bol Parlament naďalej podrobne informovaný. Osobne som na seba prevzal túto zodpovednosť v priebehu tohto projektu a môžem povedať, že to naozaj považujem za absolútne prioritnú záležitosť. Rád by som ubezpečil aj pána Brejca, že už sme jasne identifikovali tých, ktorí sú zodpovední. V spolupráci s Komisiou sme určili osobitnú pracovnú skupinu, do ktorej sú zainteresované členské štáty. Myslím, že máme konečnú riadiacu skupinu, ale aj náš zmluvný dodávateľ musí spĺňať požiadavky, ktoré sme určili.

Rád by som odpovedal aj na otázku financií, ktorú pred chvíľou nastolil pán Pirker a pán Posselt. Celkový rozpočet, ktorý Komisia vyčlenila na projekt SIS II, predstavuje zhruba 68 miliónov EUR. Príslušné zmluvy zahŕňajú štúdie uskutočniteľnosti, vývoj súčasného centrálného systému, podporu a kontrolu kvality, komunikačnú sieť s-Testa, prípravy operatívneho riadenia v Štrasburgu, bezpečnosť, prípravy v súvislosti s biometrickými záležitosťami a komunikáciou. Toľko teda záväzok: 68 miliónov EUR.

Čo sa týka platieb, v skutočnosti sa doteraz vynaložilo 27 miliónov EUR na technický vývoj: 20 miliónov EUR na vývoj systému, 7 miliónov EUR na poskytnutie siete, ktorá je na čele technického pokroku, a 4 500 000 EUR na kontrolu kvality.

Musíme povedať, že ak dospejeme k jasnej predstave o spoľahlivosti alebo nedostatočnej spoľahlivosti systému SIS II a Rada sa rozhodne prejsť na plán SIS I+R, budeme sa v tom momente zaoberať opätovným použitím komunikačnej siete zavedenej pre SIS II, čo znamená, že príslušné investície by sa z veľkej časti zachovali.

Dámy a páni, skutočným problémom pre nás je pripravenie Schengenu, schengenského priestoru na voľný pohyb pomocou účinného nástroja. Je pravda, že ak uspejeme so Schengenským informačným systémom druhej generácie, bude to ten najúčinnější systém na svete z hľadiska výsledkov, ktoré s ním budeme môcť dosiahnuť. Bez informačných technológií to však nepôjde.

Rád by som vám povedal – a znovu opakujem, že som veľmi vďačný pánovi Vondrovi za to, s akým nasadením české predsedníctvo rieši tento zložitý problém – že som presvedčený, že spolu s terajším predsedníctvom sme urobili všetko pre to, aby sme sa vyhli akémukoľvek ďalšiemu meškaniu a aby sme zmluvnej strane dali možnosť splniť naše očakávania. V každom prípade určíme konečný termín, aby Rada mohla prijať potrebné rozhodnutie. Ešte raz opakujem, že sa postarám o to, aby bol Parlament o všetkom informovaný.

Predsedaajúci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Alin Lucian Antochi (PSE), písomne. – (RO) Myslím si, že tento projekt, ktorého zámerom je zlepšiť mechanizmus riadenia vonkajších hraníc Európskej únie, sa nemá považovať za pokus zastaviť migráciu ako proces. Skutočným účelom opatrení na lepšie zabezpečenie hraníc EÚ vôbec nie je zastavenie prílevu prisťahovalcov, ale ich dôkladná kontrola. Primerané riadenie migrácie je pre členské štáty Európskej únie spoločenským a hospodárskym prínosom.

Musím zdôrazniť, že Európska únia by mala viac pozornosti venovať riadeniu vonkajších hraníc v blízkosti konfliktných oblastí. Osobitné uznanie si napríklad zasluhujú činnosti, ktoré doposiaľ vykonávala Misia pohraničnej pomoci Európskej únie pre Moldavsko a Ukrajinu (EUBAM). K týmto činnostiam patrí zavedenie

jednotného colného postupu na hraniciach, vytvorenie prekážok proti pašovaniu a obmedzenie činnosti zločineckých skupín.

Nevyriešený konflikt v Podnestersku naopak moldavským orgánom veľmi sťažuje riadenie tohto úseku hranice, kadiaľ stále prúdia toky nezákonnej migrácie.

Chcel by som vyjadriť pevné presvedčenie, že Európska únia má dostatok politických, hospodárskych a bezpečnostných prostriedkov na zastavenie týchto nezákonných činností, čo tiež znamená aktívnejšiu účasť na riešení nevyriešených konfliktov na jej vonkajšej východnej hranici.

12. Správa o pokroku Chorvátska za rok 2008 – Správa o pokroku Turecka za rok 2008 – Správa o pokroku Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko za rok 2008 (rozprava)

Predsedajúci. Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o:

- správe o pokroku Chorvátska za rok 2008,
- správe o pokroku Turecka za rok 2008 a
- správe o pokroku Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko za rok 2008.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážení páni predsedajúci, dovoľte mi uviesť rozpravu o správach o pokroku troch krajín, Chorvátska, Turecka a Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko.

Dovoľte mi začať Chorvátskom. Vaša správa správne uvádza, že Chorvátsko dosiahlo za posledný rok veľký pokrok. Od začiatku rokovaní bolo otvorených 22 z 35 kapitol, z čoho sedem kapitol bolo predbežne uzavretých. Predsedníctvo bude v rokovaní pokračovať. Naplánované sú dve prístupové konferencie: na úrovni zástupcov v nadchádzajúcich týždňoch a na ministerskej úrovni v júni.

Vaša správa správne zdôrazňuje, že je dôležité dosiahnuť urovnanie nevyriešeného sporu o hranice so Slovinskom. Chcel by som Parlament ubezpečiť, že predsedníctvo bude naďalej vynakladať všetko úsilie, aby pomohlo vyriešiť túto otázku a v tejto súvislosti plne podporujeme sústavné úsilie pána komisára Olliho Rehna nájsť riešenie, ktoré nám umožní pokračovať v prístupových rokovaníach. Tesne pred rokovaním sme o tom podrobne diskutovali pri spoločnom obede. Pokiaľ ide o najnovší vývoj, vítame rozhodnutie Chorvátska, ktoré bolo oznámené v pondelok, že prijíma sprostredkovanie navrhnuté skupinou expertov, ktoré navrhol pán Olli Rehn. Podporujeme Slovinsko a Chorvátsko, aby konštruktívne pracovali na nájdení trvalého a vzájomne prijateľného riešenia, ktoré je naliehavo potrebné, pretože to nemá byť len recept na ďalšie oneskorenie.

Okrem tejto dôležitej otázky ďalší pokrok v širších rokovaníach závisí predovšetkým od samotného Chorvátska. Dokončiť sa musia potrebné politické, hospodárske, legislatívne a administratívne reformy a krajina si musí splniť povinnosti podľa dohody o stabilizácii a pridružení. Pri príprave na ďalšiu integráciu v rámci Európskej únie je dôležité aj vykonávanie revidovaného prístupového partnerstva. Rada sa domnieva, že orientačný a podmienený plán, ktorý Komisia navrhla v správe o pokroku za rok 2008, je užitočným nástrojom. Pomôže Chorvátsku vykonať potrebné kroky na dosiahnutie záverečnej fázy rokovaní. Napriek veľkému pokroku teda ešte treba veľa urobiť.

Dovoľte mi zdôrazniť niektoré kľúčové oblasti, v ktorých je potrebný ďalší pokrok. Začnem reformou súdnictva. EÚ dala veľmi jasne najavo, že je nevyhnutné vybudovať nezávislé, nestranné, spoľahlivé, transparentné a účinné súdnictvo. Je to podmienka pre upevnenie právneho štátu a správne vykonávanie *acquis*. Dôležitá je aj profesionálna, zodpovedná, transparentná a nezávislá verejná správa. V týchto dvoch oblastiach sa uskutočnili významné legislatívne reformy, musíme sa však presvedčiť, ako budú fungovať v praxi.

To isté platí pre boj proti korupcii a organizovanému zločinu, ako uvádza aj vaša správa. Posilnené boli právomoci a zdroje Úradu pre potláčanie korupcie a organizovaného zločinu. Týka sa to aj trestných súdov, ktoré vyšetrujú prípady v tejto oblasti. Hlavnou úlohou je teraz zabezpečiť dosiahnutie očakávaných výsledkov. Pre riešenie tohto závažného problému je rozhodujúce dôkladné vykonávanie protikorupčného programu a akčného plánu.

Únia zdôraznila aj nevyhnutnosť úplnej spolupráce s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu (MTTJ) vrátane prístupu k dokumentom. Vývoj v tejto oblasti veľmi pozorne sledujeme a vyzývame chorvátske orgány, aby zabezpečili zachovanie úplnej spolupráce s tribunálom MTTJ. Víťame nedávnu dohodu o chýbajúcich dokumentoch a naliehavo žiadame Chorvátsko, aby ju splnilo.

V súvislosti s návratom utečencov pripomíname, že sa začalo vykonávanie rozhodnutia o konvalidácii vo vzťahu k potvrdzovaniu nároku na dôchodok a navrátilci boli informovaní o zmenách pravidiel.

V súvislosti so starostlivosťou o bývanie boli vyriešené prípady z roku 2007, kritérium pre rok 2008 však zatiaľ nebolo splnené. Činnosť spojená so zabezpečením udržateľného návratu utečencov musí pokračovať. Týka sa to aj právnych predpisov na zlepšenie práv menších.

Vo svojej správe ste správne zdôraznili otázku regionálnej spolupráce. Snahy o zlepšenie dobrých susedských vzťahov musia pokračovať.

Dovoľte mi teraz prejsť k otázke Turecka. V roku 2008 rokovania s Tureckom pokračovali a v tomto roku boli otvorené celkom štyri kapitoly, čo je už takmer tradíciou.

Napriek tomu, že EÚ povzbudzuje Turecko k zvýšeniu reformného úsilia, v roku 2008 sa nedosiahla očakávaná úroveň reforiem. Rozhodujúca zostáva ďalšia činnosť v oblasti politických kritérií. Rada v záveroch z 8. decembra 2008 a Komisia v správe o pokroku za rok 2008 zdôraznili, že vo viacerých oblastiach bude potrebné významné úsilie. Na túto otázku ste v správe upozornili aj vy.

Predsedníctvo zároveň víta najnovšie pozitívne kroky Turecka vrátane nedávno prijatého národného programu pre prijatie *acquis* a menovanie nového hlavného vyjednávača. Teraz je dôležité, aby sa tieto záväzky pretavili do skutočných a hmatateľných opatrení.

Chceli by sme využiť túto príležitosť a zdôrazniť strategický význam Turecka. Predsedníctvo si rovnako ako Parlament myslí, že Turecko treba pochváliť za pokrok v oblasti energetiky. Napredovanie v tejto kľúčovej oblasti naďalej posudzujeme najmä vzhľadom na plnú podporu projektu plynovodu Nabucco.

V súvislosti s pokrokom Turecka vo vzťahu k prístúpeniu by sme chceli zdôrazniť, že pre celkový pokrok rokovania je nevyhnutný pokrok v oblasti slobody prejavu. Okrem vítaných zmien a doplnení článku 301 trestného zákona, ktoré majú pozitívny účinok, stále zostáva v platnosti množstvo právnych ustanovení, ktoré by mohli viesť k obmedzeniam v tejto oblasti. Dôvodom na obavy zostávajú zákazy internetových stránok, často v neprimeranom rozsahu a trvaní. Primerané právne riešenia sú potrebné aj na zosúladienie náboženského pluralizmu s európskymi normami.

Vypracovať sa musí dôsledná protikorupčná stratégia. Znepokojení sme tiež zvýšeným počtom zaznamenaných prípadov mučenia a zlého zaobchádzania, najmä mimo miest oficiálneho zadržiavania. Zákon o povinnostiach a zákonných právomociach polície, ktorý bol zmenený a doplnený v roku 2007, sa musí pozorne sledovať, aby sa zabránilo porušovaniu ľudských práv. Nevyhnutná je ratifikácia protokolu k dohovoru proti mučeniu.

Pokiaľ ide o juhovýchod, víťame oznámenie usmernení a všeobecného obsahu projektu juhovýchodnej Anatólie. Teraz očakávame konkrétne kroky, ktoré povedú k hospodárskemu, spoločenskému a kultúrnemu rozvoju regiónu. Tieto kroky musia zahŕňať riešenie dlhodobých problémov, napríklad návratu vnútorne vysídlených osôb či otázky obecných hliadok.

V súvislosti so vzťahmi medzi EÚ a Tureckom je zjavné, že Turecko musí splniť povinnosť úplného, nediskriminačného vykonávania dodatkového protokolu. Vaša správa zdôrazňuje, že ide o dôležitú otázku, mala by sa preto riešiť čo najskôr, pretože má jednoznačný vplyv na tempo prístupových rokovaní. Otázky, ktoré obsahovalo vyhlásenie z 21. septembra 2005, sa budú naďalej sledovať a naliehavo sa očakáva pokrok.

Turecko sa okrem toho musí jednoznačne zaviazat aj k dobrým susedským vzťahom a k mierovému riešeniu sporov.

Napriek všetkým týmto ťažkostiam pokrok v rôznych oblastiach napreduje. V súčasnosti sa pracuje na 16. kapitole o daniach a na 19. kapitole o sociálnej politike a zamestnanosti. Napriek tomu, že rokovania sú postupne čoraz zložitejšie, české predsedníctvo je odhodlané dosiahnuť pokrok v tých kapitolách, kde je to naozaj možné. Predsedníctvo okrem toho vzhľadom na energetické otázky kladie dôraz na pokrok v 15. kapitole o energetike, pretože je to jedna z našich priorít.

Dovoľte mi napokon prejsť k Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko. Je to dynamická krajina so značným potenciálom. Zároveň však čelí množstvu významných problémov. Vaša správa obdivuhodným spôsobom charakterizuje oba tieto body. Je v nej skutočne množstvo vecí, s ktorými Rada súhlasí.

Správa kladie značný dôraz na otázku dátumu začatia prístupových rokovaní. Oprávnené tiež zdôrazňujete želanie všetkých strán nájsť skoré a vzájomne prijateľné riešenie otázky názvu.

Pokiaľ ide o nedávny vývoj, v júni 2008 sa uskutočnili predčasné voľby, a to v niekoľkých etapách v dôsledku vážnych problémov pred voľbami i počas pôvodne určeného dňa volieb, 1. júna. Úrad pre demokratické inštitúcie a ľudské práva organizácie OBSE a Rada Európy upozornili, že pred voľbami sa „nepodarilo zabrániť prejavom násilia“ a že vo voľbách sa nedodržali viaceré rozhodujúce medzinárodné normy.

Vláde a všetkým politickým subjektom sme preto zdôraznili, že tieto základné body treba vyriešiť pred prezidentskými a komunálnymi voľbami, ktoré sa uskutočnia o niekoľko dní. Máme dojem, že tento odkaz bol vypočutý a že na vylúčenie nepokojov sa vynakladá veľké úsilie. Uvidíme, či toto úsilie prinesie ovocie.

Správa Komisie o pokroku za rok 2008 je užitočná. Plán, ktorý vypracovala vláda Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, sme vzali na vedomie. Ide o podrobný text, ktorý predstavuje vážnu snahu prijať odporúčania Komisie. Dokument a úsilie, ktoré mu bolo venované, treba na pozadí regiónu ako celku vnímať pozitívne.

Pre budúci rozvoj tohto mnohonárodnostného štátu je, samozrejme, rozhodujúca jeho vnútorná súdržnosť. Chcel by som preto zdôrazniť význam, ktorý Parlament prikladá rámcovej dohode z Ochridu, ktorá zásadným spôsobom pomohla krajine vycúvať z konfliktu a nastúpiť na cestu väčšej európskej integrácie.

Vo vzťahu k liberalizácii víz sa v súčasnosti nachádzame v hodnotiacej fáze a ja by som nechcel predbiehať výsledky. Osobne by som prosto povedal, že sa prikláňam k nádejam a túžbam bežných občanov bývalej Juhoslávie, ktorí by opäť chceli slobodne cestovať. Nevyhnutným predpokladom však zostáva pripravenosť krajiny splniť osobitné kritériá stanovené v pláne liberalizácie víz. Osobne dúfam, že čoskoro bude možné dosiahnuť priaznivý vývoj.

To ma privádza k jednému z kľúčových bodov našej správy a uznesenia. České predsedníctvo je plne oddané európskej perspektíve Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko. Ďalší pokrok týmto smerom je možný. Musia však byť splnené hlavné ciele prístupového partnerstva a potrebujeme dôkaz o riadnom priebehu volieb na rozdiel od toho, čo sa stalo v roku 2008. Komisia tieto body vyhodnotí v ďalšej správe o pokroku. Tešíme sa na túto správu a na ďalší vývoj v Skopje.

PRESEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, dnešná rozprava je veľmi dobrou príležitosťou na prehodnotenie prístupového procesu v troch kandidátskych krajinách.

Dovoľte mi začať Chorvátskom. Návrh uznesenia pána Swobodu sa zaoberá hlavnými úlohami, pred ktorými dnes Chorvátsko stojí. Plne súhlasím s podpredsedom vlády pánom Vondrom, že prístupové rokovania s Chorvátskom od ich začiatku v októbri 2005 vo všeobecnosti pokračujú dobre, Komisia preto v novembri 2008 navrhla orientačný plán na dosiahnutie záverečnej fázy prístupových rokovaní do konca roku 2009 za predpokladu, že Chorvátsko splní potrebné podmienky.

Aj v tejto veci súhlasím s analýzou pána spravodajcu a pána Vondru týkajúcou sa budúcich úloh, napríklad reformy súdnictva, boja proti organizovanému zločinu a korupcii či reformy lodiarskeho odvetvia a jeho zosúladenia s našim režimom štátnej pomoci a politikou hospodárskej súťaže.

Prístupové rokovania s Chorvátskom, žiaľ, v súčasnosti uviazli z dôvodu otázky hraníc. Na tejto záležitosti sme spolupracovali s českým predsedníctvom a ja veľmi oceňujem jeho podporu pre naše úsilie nájsť prijateľnú cestu vpred.

Hoci ide o dvojstrannú záležitosť, stala sa európskym problémom, Komisia preto prevzala iniciatívu a ponúkla európske sprostredkovanie s cieľom vyriešiť otázku hraníc a dať Chorvátsku možnosť pokračovať v prístupových rokovaniach, ak by obe strany považovali takéto sprostredkovanie za užitočné.

To bol odkaz, ktorý som v januári niesol do Ľubľany aj do Záhrebu. Po rozhodnutiach oboch vlád o našej iniciatíve diskutujem o podmienkach sprostredkovania s oboma ministrami zahraničných vecí, naposledy na trojstrannej schôdzke včera večer.

Vítam, že obe krajiny v zásade súhlasili s európskym sprostredkovaním, ktoré by zabezpečovala skupina skúsených expertov na čele s Martim Ahtisaarim. Počas našich včerajších rozhovorov sme skúmali možnosti dohody o konkrétnych podmienkach sprostredkovania. Dohodli sme sa na pokračovaní rozhovorov v blízkej budúcnosti. Táto záležitosť teda ešte nie je ukončená.

Dovoľte mi upozorniť na to, že Komisia sa vo svojom úsilí opiera o rokovací rámec, ktorý je absolútnym základom procesu pristúpenia Chorvátska k EÚ, na ktorom sa dohodli Chorvátsko a všetky členské štáty EÚ vrátane Slovinska.

Prijatím a schválením rokovacieho rámca Chorvátsko aj Slovinsko súhlasili s tým, že všetky pohraničné spory budú riešiť v súlade so zásadami mierového riešenia sporov podľa charty Organizácie Spojených národov. Charta OSN uvádza, a ja citujem, pretože to má osobitný význam, že: „Strany v každom spore [...] majú sa usilovať o jeho vyriešenie [...] rokováním, vyšetrovaním, sprostredkovaním, zmierovacím konaním, arbitrážou, súdnym konaním, použitím oblastných orgánov alebo oblastných dohôd, alebo inými mierovými prostriedkami podľa vlastného výberu.“

Z tohto ustanovenia charty OSN vyplývajú dva rovnako dôležité závery. Po prvé, strany sporu si môžu vybrať ktorýkoľvek z postupov uvedených v charte OSN. Iniciatíva Komisie nepochybne patrí k týmto postupom.

Po druhé, na ktoromkoľvek z postupov charty OSN sa dohodnú, musia sa o tom dohodnúť medzi sebou. Úprimne dúfam, že sa to stane skôr a nie neskôr. Iniciatíva Komisie tomu poskytuje veľmi pevný základ a schodnú cestu vpred.

Aby som to zhrnul, cieľom Komisie je naozaj vyriešiť otázku hraníc a zároveň odblokovať prístupové rokovania Chorvátska s EÚ, aby Chorvátsko mohlo splniť cieľový časový rozvrh pre uzavretie formálnych rokovaní do konca roka 2009.

Vítam starostlivo vyvážené uznesenie pani Oomenovej-Ruijtenovej o Turecku a podporujem úsilie predsedníctva otvoriť kapitoly, ktoré sú na otvorenie formálne pripravené. V posledných rokoch sme, žiaľ, boli v Turecku svedkami určitého spomalenia politických reforiem. Súhlasím však s pani spravodajkyňou, že koncom minulého a začiatkom tohto roka nastal istý pozitívny posun, napríklad spustenie nového televízneho kanála, ktorý vysiela v kurdčine, a zriadenie parlamentného výboru pre rodovú rovnosť. Ku krokom vpred okrem toho patria aj nový národný program pre prijatie *acquis* a menovanie nového hlavného vyjednávača na plný úväzok.

Dôverou ma naplňa aj skutočnosť, že premiér Erdogan a vodca hlavnej opozičnej strany Deniz Baykal počas nedávnej návštevy v Bruseli naznačili svoj záväzok voči procesu pristúpenia Turecka k EÚ. Dúfam, že tento vývoj vyústí do pevnej politickej a spoločenskej dohody o plnení reforiem EÚ s novou silou a energiou.

To je spojené so slobodou prejavu, ktorá je základnou európskou hodnotou. Otvorený a transparentný vzťah medzi tlačou a verejnými orgánmi je skutočne základom pre kvalitu demokratickej diskusie v ktorejkoľvek krajine. Osobitne to platí pre takú krajinu ako Turecko, ktoré prechádza zložitým procesom transformácie a reforiem. Komisia preto v Turecku veľmi pozorne sleduje zaručenú existenciu slobody tlače. Tá by sa mala prirodzene rešpektovať, pretože je absolútnym základom každej otvorenej spoločnosti a teda aj pokračujúcej demokratickej transformácie Turecka.

Poviem zopár slov o Cypre. Tento rok je tu jedinečná možnosť ostrov znovu zjednotiť a ukončiť tento dlhotrvajúci konflikt na európskej pôde. Turecko musí aktívne podporovať rozhovory o urovnaní prebiehajúce medzi vodcami oboch cyperských spoločenstiev.

Ďakujem pánovi Meijerovi a tieňovým spravodajcom za vyvážené uznesenie o Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko. Tak ako im, aj mne je ľúto, že ani tri roky po tom, ako krajina získala status kandidáta, sa prístupové rokovania nezačali.

Hlavnou nevyriešenou podmienkou je plnenie medzinárodných noriem pre uskutočnenie slobodných a spravodlivých volieb. Je to základná požiadavka pre splnenie kodanských politických kritérií, prezidentské a komunálne voľby v marci a apríli preto budú okamihom pravdy.

Pripájam sa k priaznivému hodnoteniu, ktoré návrh uznesenia obsahuje vo vzťahu k pokroku Skopje pri realizácii plánu na liberalizáciu víz. Komisia je aj naďalej odhodlaná predložiť v roku 2009 Rade návrh o bezvízovom styku, keď všetky krajiny v regióne splnia podmienky. Viem, aké dôležité je to pre obyčajných občanov krajín západného Balkánu.

Na záver chcem povedať, že v mene stability a mieru, slobody a demokracie, budeme napriek veľmi zložitým hospodárskym časom ďalej pracovať na postupnom, riadenom prístupí týchto troch kandidátskych krajín. Verím, že tento veľmi cenný spoločný cieľ bude naďalej podporovať aj Parlament.

Hannes Swoboda, autor. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, chcel by som hovoriť najprv a najmä o Chorvátsku. Chorvátsko dosiahlo pokrok v mnohých oblastiach. Veľmi ma teší úsilie, ktoré vynaložila samotná krajina, najmä vo vzťahu k reforme súdnictva. Potrebné bolo množstvo krokov a po menovaní dvoch nových ministrov sa niektoré veci dali do pohybu. Viem, že ministri nemôžu robiť všetko, významný pokrok sa však dosiahol v boji proti korupcii a cezhraničnej trestnej činnosti.

Po druhé, v súvislosti s otázkou spolupráce s Medzinárodným trestným súdom by som chcel jasne povedať, že očakávam, že Chorvátsko podnikne v tomto smere všetky potrebné kroky. Vyskytli sa spory vo vzťahu k rôznej postupnosti kontroly a príslušným dokumentom. Dúfam, že tieto otázky sa v blízkej budúcnosti vyriešia, aby nespôsobili prerušenie či oneskorenie rokovaní.

Po tretie, Chorvátsko vykonalo určité kroky smerom k hospodárskej reforme. Plány v tejto oblasti ma veľmi tešia, najmä vo vzťahu k odvetviu námornej dopravy. Nebolo to ľahké, ale položili sa dôležité základy. Som tiež rád, že v odvetví námornej dopravy sa podarilo dosiahnuť dohody so zamestnancami. Tieto reformy budú bolestivé, sú však potrebné a dajú sa urobiť rozumným spôsobom.

Dostávam sa teraz k hlavnej otázke, ktorá je vždy problematická, a to k pohraničným sporom. Pán komisár, musím vám, žiaľ, povedať, že som dosť sklamaný, že ste túto otázku riešili bez spojenia s Parlamentom. Poslal som vám dokumenty a vy ste neodpovedali. Keby ste tieto otázky riešili citlivejšie, možno by sme dosiahli väčší pokrok. Aby nevznikli žiadne nedorozumenia, plne podporujem váš návrh na sprostredkovanie. Keby sa však jasné stanovisko o význame medzinárodného práva oznámilo vopred a nie spätne, mohli sme sa dostať ďalej.

Nachádzame sa v zložitej situácii. Je zrejme, že aktivita je potrebná na oboch stranách. Znenie vášho pôvodného návrhu nebolo ideálne. Bol by som radšej, keby ste boli v užšom styku s Parlamentom a s pánom spravodajcom. Vzájomná spolupráca by nám zrejme umožnila dosiahnuť viac. Žiaľ, nebolo to tak, ale toto nie je hlavnou témou našej rozpravy. Hlavnou otázkou rozpravy je, ako dosiahnuť pokrok.

Pokrok dosiahneme. Zajtra Parlamentu zrejme navrhнем takéto znenie. Povieme, že sprostredkovanie, ktoré ste navrhli – je to tak, ako to je a ja ho plne podporujem – má byť založené na medzinárodnom práve vrátane zásad prirodzenej spravodlivosti. Obe strany sa musia dohodnúť na ceste týmto smerom. Chorvátsko aj Slovinsko musia uznať, že medzinárodné právo je potrebné, ale že nevyhnutné sú, samozrejme, aj zásady prirodzenej spravodlivosti a spravodlivé riešenie, politické riešenie, ak to chcete povedať takto. Musia to uznať obe strany a je vlastne dosť smutné, že sa nachádzame v situácii, v ktorej pokrok nie je možný. Vzhľadom na iné problémy vo svete a najmä v Európe by malo byť možné riešiť tieto problémy vzájomnou dohodou. Napriek všetkej kritike vám, samozrejme, želim úspech vo vašom úsilí presvedčiť obe strany. Včerajšia diskusia, žiaľ, nebola taká priaznivá, ako mala byť, dúfam však, že sa to čoskoro zmení.

Chcel by som uviesť ešte jednu všeobecnú poznámku, ktorá sa týka aj Macedónska. Dvojstranné problémy existujú, nemajú však byť prekážkou rokovaní o rozšírení. Pokiaľ ide o náš pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý sa často nesprávne chápe, ide, samozrejme, o to, aby dvojstranné problémy neboli súčasťou rokovacieho rámca. Musia ostať mimo tohto rámca. Ten sa týka len rokovaní medzi Európskou úniou a jednotlivými krajinami. Dvojstranné problémy sa musia riešiť súbežne, keď sú obe strany – v tomto prípade Macedónsko a Grécko – pripravené o týchto otázkach uvažovať. Parlament musí vyslať jasný signál, že obe strany vo všetkých týchto sporoch musia byť pripravené napredovať. Nie je možné, aby jedna strana robila kompromisy a druhá zostávala na rovnakej pozícii. Vo všetkých týchto prípadoch musíme dať jasne najavo, že dvojstranné problémy nesmú byť prekážkou prístupových rokovaní. Môžu sa riešiť súbežne s týmito rokovaniami a Parlament pomôže zabezpečiť, aby sa obe strany v dvoch sporoch, o ktorých tu diskutujeme, pohli vpred. Dúfam, že potom dosiahneme pozitívne výsledky.

Ria Oomen-Ruijten, autorka. – (NL) Vážený pán predsedajúci, chcela by som začať vyjadrením úprimného poďakovania všetkým tým, ktorí prispeli k tejto správe. Predkladám kritické, ale spravodlivé hodnotenie

pokroku Turecka za rok 2008. Správa obsahuje mnoho bodov, nastavuje Turecku zrkadlo a vysielá len jeden jasný odkaz, že už tretí rok za sebou sa veľmi málo urobilo pre politickú reformu.

Politická reforma a splnenie kodanských kritérií sú absolútnymi prioritami. Tu nejde o otváranie kapitol. Ide o to, čo zjednocuje európskych občanov, právny štát, nezávislé a nestranné súdnictvo, sloboda prejavu, dobre fungujúca tlač a individuálne občianske právo pre každého občana. Vážený pán predseda, v týchto oblastiach sa musí robiť viac. Len potom sa môžu otvoriť politické kapitoly.

Vážený pán predseda, Turecko nemá tieto politické kritériá predpisovať v našom mene. Keď sa turecká vláda ujala funkcie, povedala svojim občanom, že Turecko treba zmodernizovať. Politické kritériá sa musia pre tento účel zreformovať, pretože na vytvorenie sociálne orientovaného trhového hospodárstva musia mať ľudia možnosť uplatniť svoju tvorivosť a všetci občania musia mať rovnaké práva. To je dôvod, prečo sú politické kritériá ústrednou témou našej správy.

Keď som spolu s Výborom pre zahraničné veci, spoločným parlamentným výborom a všetkými ostatnými navštívila Turecko, nadobudla som dojem, že niečo sa mení a videla som malé svetielko na konci tunela, ako predtým povedal pán komisár Rehn. Pred desiatimi rokmi by som si nevedela predstaviť, že budú existovať televízne programy v kurdčine. V správe sa nachádza aj to. Okrem toho veľmi oceňujem pozitívnu úlohu Turecka na Kaukaze. Ocenila som prvé kroky smerom k otvoreniu hraníc s Arménmi, pretože aj oni sa musia dostať z izolácie, v ktorej sa v súčasnosti nachádzajú.

Vážený pán predseda, na vykonanie týchto úloh bol schválený národný program. To všetko sú pozitívne prvky a ja úprimne dúfam, že Turecko sa teraz s novým vyjednávačom samo pustí do riešenia týchto reforiem. Moderné a prosperujúce Turecko má najväčší význam pre Turkov, ale, a to hovorím v každom členskom štáte, určite má veľký význam aj pre nás všetkých v Európskej únii.

Vážený pán predseda, rada by som uviedla ešte niekoľko bodov. Často dostávame správy, že sloboda médií a tlače má ešte veľa nedostatkov a že keď tlač uplatňuje svoje slobody, čelí potom finančným postihom alebo iným opatreniam. To sa musí zmeniť.

Na záver by som vo vzťahu k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ktoré boli predložené, chcela Socialistickej skupine v Európskom parlamente odporučiť, aby sa vyslovila proti nim a aby správu prijala tak, ako bola predložená. Uznávame, že zlepšenia sú potrebné, nemali by sme však vznášať ďalšie požiadavky, pretože sú zbytočné a povedú len k polarizácii Parlamentu.

Erik Meijer, autor. – (NL) Vážený pán predseda, rozšírenie EÚ je v tejto chvíli omnoho menšou prioritou, než v rokoch, ktoré viedli k veľkým vlnám rozšírenia z rokov 2004 a 2007. Verejná mienka v súčasných členských štátoch je mu teraz omnoho menej naklonená. Do veľkej miery sa to dá pripísať rozdielom v prosperite a úrovni plátov, rozdielom, ktoré môžu viesť k väčšej migrácii za prácou z chudobnejších do bohatších členských štátov.

S touto obavou veľmi súvisí aj problém vízových požiadaviek, na ktoré sa sťažujú v krajinách bývalej Juhoslávie. Pre mnoho obyvateľov týchto krajín, ktorí mali do roku 1992 do súčasných členských štátov EÚ ľahký prístup, je preto teraz ťažké navštíviť naše krajiny. To sa musí zmeniť.

Keď sa kandidátske krajiny snažia robiť všetko pre to, aby sa čo najskôr stali plnoprávnymi členmi Európskej únie, môžu sa v tomto procese dopustiť chýb. Presne z tohto dôvodu Macedónsko v roku 2008 krkolomnou rýchlosťou prijalo nové právne predpisy a teraz sa ukazuje, že je to v rozpore s našimi zvyčajnými predstavami o starostlivom demokratickom rozhodovaní.

Opozícia, rôzne mimovládne organizácie aj jednotliví občania sa sťažujú na rôzne prípady svojvoľného riadenia. Najväčšia vládna strana si podľa nich prisvojuje viac výsad, ako jej prináleží v pluralitnej spoločnosti, kde demokracia sa netýka len konania volieb. Políciu kritizujú za to, že neviduje sťažnosti verejnosti. Pobúrenie vyvolalo demonštratívne zatknutie primátora mesta Strumica a ďalších politikov.

Odporúčam, aby sme pri zajtrajšom prijímaní uznesenia nezamietli tieto kritické body pod koberec. Máme všetky dôvody na to, aby sme otvorene povedali, že ani zďaleka ešte nie je všetko v poriadku. Napriek tomu však musíme uznať, že Macedónsko na tom nie je o nič horšie ako iné štáty počas prístupových rokovaní, ba niekedy dokonca aj po pristúpení. Keď sa prístupové rokovania s Macedónskom začnú teraz, krajina bude môcť pristúpiť najskôr v roku 2017.

Parlament pred rokom schválil môj návrh začať tieto rokovania čo najskôr. Neskoršie narušenie parlamentných volieb sa stalo argumentom pre to, aby sme počkali na prezidentské a komunálne voľby, ktoré sa majú

onedlho uskutočniť. Ďalšie oneskorenie tohto procesu so sebou prináša dve veľké nevýhody: široká podpora pre členstvo v EÚ v Macedónsku opadne a postavenie kandidátskej krajiny tak v budúcnosti stratí všetok význam.

Každý vie, že používanie názvu Macedónsko bez akýchkoľvek prívlastkov sa stretne s neprekonateľnými námietkami Grécka. Pre Grécko je tento jeho susedný štát Severným Macedónskom, Horným Macedónskom, Vardarským Macedónskom alebo Macedónskom Skopje. To je omnoho priaznivejší prístup ako pred rokom 2006, keď sa Grécko vo vzťahu k svojim severným susedom chcelo vyhnúť akémukoľvek používaniu názvu Macedónsko.

Je práve v záujme Grécka, omnoho viac ako v záujme iných členských štátov, aby tento jeho severný sused vstúpil do Európskej únie čo najskôr. Oba štáty sa preto musia dohodnúť na riešení pri najbližšej príležitosti. Alternatívnou možnosťou je, že oba štáty budú ďalej čakať, kým ten druhý štát urobí významný ústupok ako prvý, tento druhý štát však nemôže byť jedinou stranou, ktorá pôjde diametrálne proti domácej verejnej mienke.

Musíme sa vyhnúť situácii, keď sa v referendách bude rozhodovať o tom, že so susedom sa nesmú robiť kompromisy. Keď sa nedosiahne žiadny kompromis, moji nástupcovia budú rok čo rok po celé nadchádzajúce desaťročia podávať správy o tom, že pokrok je nemožný.

Ďalší dvojstranný rozdiel v názoroch medzi Slovinskom a Chorvátskom sa má takisto rýchlo vyriešiť. Chorvátsko musí byť v roku 2011 schopné byť plnoprávnym členským štátom. Štátna podpora pre lodiarске odvetvie by nemala byť prekážkou, keď iné členské štáty môžu poskytovať štátnu podporu bankám či automobilovému priemyslu. Úroveň zamestnanosti v Pule, Rijeke a Splitě by sa mala zachovať.

Bernd Posselt, *v mene skupiny PPE-DE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, v tejto rozprave o rozšírení musíme opraviť tri významné chyby. Po prvé, Turecko nie je európska krajina, ale je súčasťou Malej Ázie. Ako správne povedal pán úradujúci predseda Rady, Turecko je strategicky významný partner, a preto potrebujeme strategické partnerstvo a nie pristúpenie k EÚ.

Po druhé, problémy týkajúce sa Macedónska nemajú nič spoločné s tým, že demokratický systém krajiny údajne nefunguje, pán komisár. Bol som pri týchto voľbách prítomný a boli príkladné. Ťažkosti sa týkali drobnej menšiny v rámci menšiny. Problémy v skutočnosti súvisia s hroznou otázkou názvu, ktorú obe strany zneužívajú na vydieranie.

Po tretie, Chorvátsko je na vstup do Európskej únie pripravené už dlho. Rokovania sme mohli veľmi ľahko dokončiť tento rok, tak ako to Európsky parlament viackrát žiadal a ako zrejme zajtra znovu požiada. To, že sme zatiaľ do tohto bodu nedospeli, je spôsobené jedine blokovaním zo strany Slovinska v Rade. Pán úradujúci predseda Rady a pán komisár, vyzývam vás, aby ste našli primerané riešenie, ktoré konečne s týmto blokovaním skoncuje. Problém hraníc je presne taký istý ako pri vstupe Slovinska. Nemôžeme dovoliť, aby jedna krajina vstúpila aj napriek nevyriešenému problému a druhá nie.

Slovincov a Chorvátov preto musíme podporiť v hľadaní rozumného riešenia pohraničného problému, zároveň však musíme otvoriť všetky rokovacie kapitoly. Tieto dve otázky spolu vôbec nesúvisia a otvorenie rokovacích kapitol je nevyhnutné, aby sme s vynikajúcim a príkladným kandidátom na pristúpenie dosiahli tento rok pozitívny výsledok.

Pokiaľ ide o riešenie tejto dvojstrannej otázky, pri ktorom ponúkame pomoc, požiadal by som vás, pán komisár, aby sme smerovali k objektívnemu arbitrážnemu procesu. Vaša hovorkyňa v pondelok povedala, že by sa to mohlo uskutočniť na základe medzinárodného práva a judikatúry. Chcel by som sa vás opýtať, či toto znenie považujete za dostatočné pre dosiahnutie kompromisu medzi týmito dvoma stranami.

V každom prípade by som chcel, aby toto znenie...

(Predsedajúci prerušil rečníka)

Jan Marinus Wiersma, *v mene skupiny PSE*. – (NL) Vážený pán predsedajúci, rád by som predniesol niekoľko poznámok k vynikajúcej správe pani Oomenovej-Ruijtenovej o Turecku. Moja skupina súhlasí s hlavným záverom správy, že v poslednej dobe sa dosiahol len malý pokrok.

Rok 2008 bol pre tureckú politiku naozaj búrlivý a tieto turbulencie prerušili vykonávanie niektorých reforiem až natoľko, že proces sa čiastočne zastavil. Teraz, keď sa tieto problémy v Turecku do istej miery vyriešili, dúfame, že vláda na základe plánov, ktoré predložila, urýchlene urobí všetko potrebné na zachovanie

dôveryhodnosti procesu rokovaní s Európskou úniou. Upozornil by som na národný program reforiem, ktorý súčasná vláda vypracovala.

Naša skupina bude, pochopiteľne, rokovania s Tureckom naďalej podporovať a pokiaľ ide o nás, sú to rokovania o členstve v EÚ, aj keď by sme si nemali robiť ilúzie o ich procese a možnom trvaní. Je však neprijateľné, aby podnet prichádzal len od Turecka. Aj my v EÚ by sme mali v tomto procese zostať spoľahlivými partnermi.

Turecko má pre Európsku úniu strategický význam, prinajmenšom pokiaľ ide o dodávky energie a všetko, čo je s tým spojené. Socialistická skupina v Európskom parlamente preto podporuje otvorenie energetickej kapitoly v rokovacom procese. Väčšinu základných činností bude napokon aj tak musieť urobiť Turecko a správa pani Oomenovej-Ruijtenovej obsahuje mnoho otázok, na ktoré sme sa pozreli z kritického uhla, a mali by sme to robiť aj naďalej.

Rád by som uviedol niekoľko bodov z tejto vynikajúcej správy. Sloboda prejavu musí byť zaručená. To, čo sa tam deje, nás stále neteší. Nedávno vnikla internetová kampaň týkajúca sa Arménska a genocídy. Spôsob, akým na ňu úrady reagujú, je určite ohrozením tejto slobody.

Prvoradý význam má skutočnosť, ktorú chceme neustále opakovať a v súvislosti s ktorou by Európsky parlament nemal nikoho nechať na pochybách, že nikdy nebudeme akceptovať islamizáciu Turecka a že napokon budeme môcť túto krajinu prijať len na základe jej sekulárnej povahy, ktorá je teraz zakotvená v ústave.

Svoje vystúpenie by som chcel ukončiť poslednou poznámkou. Pán komisár Rehn hovoril o rokovaniach na Cypre trochu optimisticky. Podľa môjho názoru by sme pre úspech týchto rokovaní nemali robiť nič, nemali by sme však zabúdať, že zároveň budeme musieť požiadať Turecko, aby ani ono nerobilo nič, čo by mohlo tieto rozhovory zmariť, pretože je dôležité, aby tieto strany o forme svojej spoločnej budúcnosti rokovali slobodne. Môžem povedať len toľko, že dúfam, že optimizmus pána komisára Rehna je odôvodnený.

István Szent-Iványi, *v mene skupiny ALDE.* – (HU) Koncom minulého roka nastali v prístupovom procese Chorvátska dve dôležité udalosti. Chorvátska vláda prijala významné opatrenia vo vzťahu k reforme súdnictva, ktoré priniesli rozhodné kroky v boji proti organizovanému zločinu a výsledky v boji proti korupcii. Zároveň sa však z dôvodu dvojstranného sporu o hranice zastavili prístupové rokovania. Táto situácia nemá vplyv len na Chorvátsko, dámy a páni, ale najmä na dôveryhodnosť procesu rozšírenia. Takéto správanie je ohrozením dôveryhodnosti, preto je veľmi dôležité, aby sa prekážky odstránili čo najskôr. Blokovanie týchto rozhovorov vysiela veľmi nebezpečný odkaz, že pristúpenie nezávisí od splnenia podmienok, ale od riešenia dvojstranných sporov, v ktorých sa jedna strana snaží z pozície sily nanútiť svoju vôľu druhej.

Vítame odporúčanie pána komisára Olliho Rehna týkajúce sa sprostredkovania a je veľmi povzbudivé, že Slovinsko a Chorvátsko zareagovali pozitívne. Dúfame, že odteraz už nebude žiadny dôvod na brzdenie následných prístupových rozhovorov. Neprestávame veriť, že rokovania bude možné dokončiť podľa pôvodného časového rozvrhu do konca roka. Na to, aby sa to mohlo stať, však bude potrebné ďalšie úsilie. Očakávame, že Chorvátsko rozptýli všetky obavy týkajúce sa jeho spolupráce s Medzinárodným trestným tribunálom v Haagu a poskytne všetky dokumenty, o ktoré tribunál požiada. To je veľmi dôležité. Za rovnako dôležité považujeme aj napomáhanie návratu utečencov, integrovanie rómskej menšiny a dokončenie programu desegregácie, ako aj účinné využívanie finančných prostriedkov EÚ, keďže sme v tomto smere svedkami výrazných nedostatkov. Dodržanie pôvodného časového rozvrhu je stále možné. Je to naša spoločná zodpovednosť. Očakávame konštruktívne opatrenia zo strany Chorvátska aj Európskej únie, pretože tu nejde len o spoločné úsilie, ale aj o dôveryhodnosť celého procesu rozšírenia.

Konrad Szymański, *v mene skupiny UEN.* – (PL) Vážený pán predseda, najprv by som chcel zablahoželať pani Oomenovej-Ruijtenovej, pánovi Swobodovi a pánovi Meijerovi k veľmi dôkladne pripraveným uzneseniam.

Pokiaľ ide o Turecko, obraz našich vzťahov načrtnutý v tomto dokumente nie je optimistický, je však určite pravdivý. Som rád, že v uznesení boli podporené naše očakávania v oblasti slobody vierovyznania pre kresťanské spoločenstvá v Turecku vrátane práva učiť, práva vychovávať kňazov a tiež ochrany majetku týchto spoločenstiev. Vo vzťahu k týmto otázkam sme tak ako pri iných záležitostiach svedkami sústavného a čoraz iritujúcejšieho meškania z tureckej strany.

Bez ohľadu na prístupový proces je Turecko pre Európu veľmi sľubným a dôležitým partnerom v oblasti bezpečnosti a energetiky. Najdôležitejším hľadiskom tureckej politiky v poslednej dobe bolo úsilie vlády premiéra Erdogana a prezidenta Güla týkajúce sa zlepšenia vzťahov so susedmi Turecka. Je škoda, že toto úsilie bolo ohrozené neuváženými opatreniami vo vzťahu k Izraelu. Znepokojujúce sú aj pokusy spájať rozvoj strategickej spolupráce EÚ a Turecka, ktorá je vecou okamžitého významu, s rokovacím procesom, ktorého dynamika sa z objektívnych dôvodov spomaľuje. Tak chápem turecké vyhlásenie o plynovode Nabucco. V tejto veci je potrebný pragmatickejší prístup. Pokušenie vydierať je zlým radcom.

V súvislosti s Chorvátskom by sme mali urobiť všetko, čo je v našich silách, pre udržanie tempa prístupového procesu, ktorý predpokladá pristúpenie Chorvátska k EÚ v roku 2009. Stabilita tohto regiónu je stále krehká. Spory o hranice ani spory o vlastníctvo sa nemôžu stať dodatočnou podmienkou pre rozšírenie na Balkán. V mene stabilizácie regiónu by sme mali Chorvátsko čo najskôr začleniť do procesu integrácie a po ňom Srbsko, Macedónsko a Čiernu Horu a možno aj Kosovo a Albánsko.

Joost Legendijk, v mene skupiny Verts/ALE. – (NL) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, stručne sa vyjadrím k správe pani Oomenovej-Ruijtenovej. Vo všeobecnosti je to vynikajúca správa, ktorá presne vymenúva zostávajúce problémy a zmieňuje sa o pokroku, ktorý sa dosiahol. V tomto ohľade patrí pani spravodajkyňi uznanie.

Túto príležitosť by som vlastne chcel využiť na zhrnutie piatich rokov vzťahov EÚ a Turecka v tomto parlamentnom období. Keď sa pozrieme o päť rokov späť, rok 2004 bol zlatým rokom reforiem, ktoré Turecko skutočne priblížili k EÚ. Je zvláštne, a ak mám povedať pravdu, tak aj trochu smutné, že od roku 2004 bolo tempo reforiem príliš pomalé, že EÚ je teraz v skutočnosti menej ochotná dať Turecku primeranú šancu a že nadšenie pre členstvo v Turecku opadáva.

Všetky parlamentné správy uverejnené vo všetkých tých rokoch jasne uvádzajú priority Parlamentu vo vzťahu ku kľúčovým reformám. Po prvé, situácia v oblasti slobody prejavu a názoru je stále neuspokojivá, napriek tomu, že neslávne známy článok 301 bol zmenený. Je naozaj smola, že v Turecku stále nie sú dostupné internetové stránky vrátane YouTube a že vláda vyvíja na médiá neprijateľný tlak.

Po druhé, v súvislosti s kurdskou otázkou existovala v roku 2007 veľká nádej, že po vstupe kurdskej nacionalistickej strany DTP sa nájde riešenie medzi stranami DTP a AKP. To sa, žiaľ, nestalo.

Po tretie, hoci v súvislosti s náboženskými menšinami existuje zákon o organizáciách, ktorý je riešením pre niektoré menšiny, pre veľkú moslimskú menšinu Alevitov sa napriek tomu zatiaľ žiadne riešenie nenašlo. Pristúpenie však aj napriek pomalému pokroku stále podporuje väčšina Parlamentu.

Podľa môjho názoru má odkaz tejto rozpravy a rozpráv za posledných päť rokov pre tureckú vládu znížiť tak, že táto podpora napriek nedostatočným reformám bude aj naďalej trvať, len ak sa vo všetkých troch oblastiach bez meškania predložia nové reformné návrhy.

V tejto súvislosti do istej miery súhlasím s optimistickým pohľadom pána komisára na kurdskú televíziu a prielom, ktorý nastal medzi Tureckom a Arménskom. Vôľa k reformám z roku 2004 sa bude musieť vrátiť. Som presvedčený, že keď sa to stane, naše rozpravy aj rozpravy v Turecku sa znovu naplnia optimizmom.

Adamos Adamou, v mene skupiny GUE/NGL. – (EL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, správa o pokroku Turecka a jej decembrové hodnotenie sa týkajú otázky, či táto krajina splnila alebo nesplnila kodanské kritériá a povinnosti vyplývajúce z dohody o pridružení a dodatkového protokolu k dohode z Ankary.

Cieľ úplnej integrácie, ktorý je dôležitý pre Turecko aj pre Európsku úniu, je stále hnacou silou súboru reforiem a zmien v tureckých politikách, ktorých cieľom je zabezpečiť práva všetkých menšín, nájsť politické riešenie kurdskej otázky, uznať arménsku genocídu a otvoriť hranice s Arménskom.

Turecko musí splniť všetky zmluvné záväzky voči Európskej únii, tak ako to urobili všetky predchádzajúce kandidátske krajiny. Turecko však nesplnilo zmluvné záväzky voči Európskej únii vo vzťahu k Cyperskej republike ako členskému štátu. Odmietla otvoriť svoje prístavy a letiská lodiam a lietadlám z Cyperskej republiky a zrušiť veto týkajúce sa účasti Cypru v medzinárodných organizáciách, a hoci sa snaží pôsobiť ako regulačný činiteľ v oblasti, naďalej porušuje medzinárodné právo okupáciou Cypru.

Dnes sa nachádzame uprostred rokovaní o vyriešení cyperskej otázky na základe federácie dvoch oblastí, dvoch spoločentiev, ktoré sú politicky rovnoprávne, tak ako to vyjadrujú rezolúcie OSN podľa medzinárodného a európskeho práva. Európska únia sa preto musí držať svojich pôvodných pozícií a zvýšiť tlak s cieľom dosiahnuť, aby Turecko umožnilo zásadný pokrok týchto rokovaní, zastavilo okupáciu a prijalo

opatrenia na vysvetlenie osudu nezvestných osôb. Túto otázku sme napriek existencii samostatného uznesenia o nezvestných osobách znovu nastolili prostredníctvom pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov po nedávnych vyhláseniach tureckého vojaka Olgatsa o poprave 10 uväznených cyperských Grékov v roku 1974, ktorí sú stále nezvestní. Je to čisto humanitárna otázka a jej hodnota sa neznižuje bez ohľadu na to, koľkokrát ju zopakujeme.

Pokiaľ ide o energetickú kapitolu, tú nemožno otvoriť, kým Turecko neprestane brániť Cyperskej republike v uplatňovaní zvrchovaných práv vo výhradnej hospodárskej zóne. Pán komisár, vo vašej správe vidím, že Komisiu znepokojuje obťažovanie plavidiel, ktoré vykonávajú prieskum uhľovodíkov vo výhradnej teritoriálnej zóne Cypru, tureckými vojnovými loďami, a že Rada v záveroch z 8. decembra 2008 naliehavo žiada, aby sa zabránilo akýmkoľvek hrozbám, zdrojom napätia alebo krokom, ktoré by mohli poškodiť dobré susedské vzťahy a mierové riešenie sporov.

Bolo by dobre, pán komisár, keby ste Turecko usmernili správnym smerom, presne tak, ako sa to uvádza vo vašich vyhláseniach. Predložili sme v tejto veci pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorého obsah je plne v súlade s vašimi vyhláseniami, pán komisár, ktoré sú zároveň vyhláseniami Európskej komisie.

Bastiaan Belder, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Vážený pán predsedajúci, spravodajkyňa pani Oomenová-Ruijtenová v odseku 17 vyzýva celú tureckú spoločnosť, aby všeobecne uplatňovala slobodu vierovyznania. Plne schvaľujem túto žiadosť, pretože sa týka jedného zo základných prístupových kritérií Turecka a EÚ.

Turecké školstvo a turecké médiá sa však medzitým pretekajú v šírení stereotypnej karikatúry domácich kresťanov, tureckých kresťanov, ako nepriateľov svojho národa, ako komplicov západných mocností, ktorí chcú znovu kolonizovať domovinu a rozdeliť si ju medzi sebou. Pán komisár, vyzvete pasívnu tureckú vládu, ktorá je za to tiež zodpovedná, aby túto prekážku prístúpenia vyriešila?

Pán komisár, vo všetkých tureckých dokladoch totožnosti sa okrem toho uvádza vierovyznanie občanov, čo je vlastnou príčinou mnohých foriem spoločenskej diskriminácie tureckých kresťanov. To je dostatočný dôvod na to, pán komisár, aby ste u svojho tureckého rokovacieho partnera trvali na okamžitom odstránení tejto časti v úradných dokumentoch.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, hoci sa ukazuje, že Chorvátsko dosiahlo v oblasti prijímania právnych predpisov na boj proti diskriminácii dostatočný pokrok, odporúčal by som, aby sme pred hodnotením vyhlásení uznesenia skontrolovali, ako sa tieto zákony uplatňujú. Zdá sa mi napríklad, že v súvislosti s prístupom k nehnuteľnostiam, najmä pokiaľ ide o príležitosti pre talianske investície, sa v praxi dosiahol len veľmi malý pokrok. Nepodporujem toto uznesenie, pretože napriek zjavne nedostatočnému pokroku a rozporom s *acquis communautaire* víta prístupenie, ktoré sa môže, podľa môjho názoru, uskutočniť príliš skoro. Nech vrátia, čo našim utečencom z Istrie a Dalmácie ukradli od roku 1947. Potom, a len potom, môžeme hovoriť o ich prístúpení.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, uznesenie o Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko je, podľa môjho názoru, veľmi vyváženým textom a pánovi Meijerovi by som chcela poďakovať za to, že svoju prácu sústredil na reformy a ciele, ktoré boli dosiahnuté, a zároveň na otázky, ktoré si ešte vyžadujú ďalšie úsilie. Osobitne ma teší skutočnosť, že uznesenie vysiela jasný odkaz, že súčasná situácia po troch rokoch čakania na začatie rokovaní je veľmi znepokojivá a neprijateľná. Je absolútne jasné, že Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko je európskym štátom, ktorého miesto je v Európskej únii.

Keď v Parlamente diskutujeme o tejto otázke, zvyčajne sa nezmieňujem o spore medzi Gréckom a Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko o jej názov. Myslím si, že existuje množstvo ďalších otázok, o ktorých by sa malo podrobnejšie diskutovať, o ktorých však nikdy nediskutujeme, pretože spor o názov zaberá príliš veľa času. Po prečítaní viacerých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov však dnes cítim potrebu veľmi rozhodne zdôrazniť, že je neprijateľné, aby sa akýkoľvek dvojstranný konflikt využíval ako prostriedok na sťaženie rýchlejšieho napredovania niektorej krajiny k európskej integrácii alebo na bránenie účasti niektorej krajiny v medzinárodných inštitúciách.

Mnoho krajín malo, a stále má, dvojstranné spory a všetci chceme, aby sa tieto spory čo najskôr vyriešili spôsobom, ktorý je prijateľný pre obe strany. Podľa môjho názoru by si však dovedy nemali navzájom blokovať proces európskej integrácie, najmä keď sú tieto krajiny geograficky i politicky v citlivom postavení.

Józef Pinior (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, už tretí rok som spravodajcom Socialistickej skupiny v Európskom parlamente pre správu o pokroku Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko. Musím

povedať, že situácia vo vzťahu k Macedónsku pripomína scénu z gréckej tragédie. Hoci je pravda, že všetky strany všeobecne deklarujú ochotu, nič iné sa nedeje. Pred tromi rokmi som bol presvedčený, že na konci tohto parlamentného obdobia budeme môcť hovoriť o úspechu rokovaní s Macedónskom týkajúcich sa pristúpenia k Európskej únii. To sa nestalo. Hlavným problémom je otázka názvu. Napriek tomu, že je to dvojstranná otázka, ktorá sa netýka kodanských kritérií, ovplyvňuje politickú situáciu počas rokovaní s Macedónskom týkajúcich sa pristúpenia. Grécko je ochotné, samotné Macedónsko je ochotné, no už niekoľko rokov nie je možné dospieť v tejto veci k porozumeniu. Ako spravodajca pre správu za Socialistickú skupinu môžem len vyjadriť nádej, že táto otázka sa vyrieši so zreteľom na záujem Európskej únie, Macedónska a Grécka.

Macedónsko má problém so stabilizáciou politických inštitúcií. Je to veľmi jasne vidieť. Veľmi jasne tiež vidieť politickú vôľu spoločnosti, orgánov a politických skupín v krajine, ktorá smeruje k spojeniu s Európskou uniou. Rada by mala rozhodnúť o začatí prístupových rokovaní pred koncom roka 2009, malo by to však závisieť od úplnej realizácie najdôležitejších priorít predošlých dohôd. V tejto súvislosti sú veľmi dôležité prezidentské voľby a voľby do miestnych zastupiteľstiev, ktoré sa v Macedónsku budú konať. V Európskom parlamente budeme tieto voľby pozorne sledovať.

Charles Tannock (PPE-DE). – Vážený pán predseda, ďakujem vám za vysvetlenie. Grécko vstúpilo do Európskej únie v roku 1981 a členstvo prinieslo tejto krajine, ktorú mám veľmi rád, množstvo výhod. Po takmer 30 rokoch chce teraz do Európskej únie prirodzene vstúpiť aj Macedónsko a získať tie isté výhody. Je preto úplne správne, že Grécko ako susediaci balkánsky štát vyjadruje svoju stálu solidaritu a pomáha takej malej krajine, akou je Macedónsko, dosiahnuť jej ciele.

Keďže však existuje aj grécka provincia pod menom Macedónsko, Grécko má námietky proti používaniu samostatného názvu Macedónska republika a trvá na názve Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, v skratke FYROM. Prečo potom Grécko z dôvodu súdržnosti netrvá aj na tom, aby oficiálny názov Estónska znel Bývalá sovietska republika Estónsko?

Je mi preto ľúto, že Grécko teraz kvôli tejto otázke uvažuje o použití veta voči macedónskemu členstvu. Obávam sa, že Grécku hrozí, že sa zosmiešni, a naliehavo žiadam aténsku vládu, aby svoju líniu zmiernila. V Parlamente a vo svojom volebnom obvode som známy ako veľký helénofil a priateľ gréckych a cyperských poslancov Európskeho parlamentu, som však tiež členom novo vytvorenej skupiny priateľov Macedónska v EP. Vyriešme túto nevyriešenú otázku rýchlo a citlivo. Okrem toho vyzývam Parlament, aby vyslal delegáciu poslancov EP na pozorovanie nadchádzajúcich prezidentských volieb v Macedónsku, ktorá by pomohla legitimizovať výsledok.

Pokiaľ ide o blížiaci sa vstup Chorvátska do EÚ, je škoda, že spory o hranice so Slovinskom zostávajú nevyriešené. Tak ako v prípade Grécka a Macedónska, tieto ťažkosti sa musia riešiť medzi dvoma stranami a nemajú sa zaťažovať do prístupového procesu EÚ.

Slovinsko vstúpilo do Európskej únie, aj keď malo nevyriešené otázky s Talianskom, ktoré mu nestáli v ceste a nepokúšalo sa blokovať jeho vstup, nevidím preto žiadny dôvod, prečo by sa v tom teraz malo brániť Chorvátsku. V tom istom duchu by som v budúcnosti vôbec nesúhlasil s tým, aby Chorvátsko kvôli územným sporom vetovalo vstup Srbska.

Bezprostrednejšou obavou mojich voličov, ktorí trpia únavou z rozšírenia, je rozsah organizovaného zločinu a korupcie v Chorvátsku, ktorých potlačenie sa musí stať skutočnou vnútroštátnou prioritou vlády.

PREDSEDÁ: PANI ROURE

podpredsedníčka

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, najprv chcem povedať, že na tému Turecka hovorím v mene skupiny a nie vo svojom mene. Vývoj v Turecku vyvoláva u Skupiny Aliancie liberálov a demokratov obavy. Za tri roky sa v tempe reforiem dosiahol len veľmi malý pokrok a niekde dokonca prišlo k zhoršeniu. Pán komisár Rehn tu správne povedal, že sloboda tlače je v Európskej únii jednou zo základných hodnôt. V krajine, ktorá chce pristúpiť k EÚ, sa sloboda tlače musí dodržiavať bez akýchkoľvek pochybností.

Sme však svedkami niečoho iného. Kritickí novinári majú ťažkosti so získaním akreditácií. Nový majiteľ televízie ATV musí ešte odpovedať na veľa otázok, z najvyšších miest prichádzajú výzvy na bojkot určitých médií a skupinu Dohan postihla svojvoľná daňová pokuta vo výške 400 miliónov EUR. Je to svojvoľné opatrenie, ktoré nás privádza k otázke právneho štátu a tá je pre liberálov rovnako dôležitá ako sloboda

tlače. Existencia právneho štátu musí byť takisto zaručená. Hlboko nás znepokojujú správy o zvyšujúcom sa počte prípadov mučenia a zlého zaobchádzania v policajnej väzbe, najmä ak sa vyskytnú mimo oficiálnych väzníc či policajných staníc, ale ak sa vyskytnú tam, samozrejme nás to tiež znepokojuje.

Symbolické alebo čisto pragmatické opatrenia, akými sú prijatie nového programu či menovanie nového hlavného vyjednávača, sú vítané, keď ich vnímate z čisto praktického hľadiska. Samy osebe však nestačia na to, aby dodali tempu reforiem nový podnet. Podľa názoru skupiny liberálov a demokratov musí Turecko zreformovať svoje hospodárstvo a spoločnosť, svoju politiku a ústavu bez ohľadu na perspektívu prístúpenia, vo vlastnom záujme, v záujme svojich ľudí.

Ak môžem, chcel by som ešte niečo povedať o tejto rozprave. Táto rozprava mi pripomína kolotoč v lunaparku, kde niekedy ide okolo turecký, niekedy chorvátsky a niekedy macedónsky kôň. Myslím si, že by sme čím skôr mali zmeniť jej štruktúru. Okrem toho by som privítal, keby sa uskutočnila v Bruseli a nie v Štrasburgu.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pokiaľ ide o otázku Chorvátska, tí, ktorí hovoria v mene talianskej verejnosti a boli ňou zvolení, majú povinnosť upozorniť na jej oprávnený nárok. Od historickej krádeže nášho majetku na Istrii a v Dalmácii prešlo viac ako 60 rokov. Chorvátsko si má splniť morálnu povinnosť a pán predseda Barroso má spis týkajúci sa tejto chúlостivej a nespravodlivej záležitosti, s ktorým treba oboznámiť ľudí. Vrátenie majetku jeho zákonným majiteľom je predovšetkým otázka morálky a nie politiky. Talianom pôvodne patrilo 1 411 nehnuteľností.

Pokiaľ ide o Turecko, ako môžeme pokojne premýšľať o udelení členstva krajine, ktorá v súčasnosti v rámci NATO uplatňuje islamské veto voči menovaniu generálneho tajomníka len preto, že zastupuje krajinu, menovite Dánsko, v ktorej vypukla aféra s karikatúrami? Turecko, ktoré je islamskou krajinou, povedalo islamské „nie“ menovaniu premiéra na post generálneho tajomníka Severoatlantickej aliance len z toho dôvodu, že je premiérom krajiny, v ktorej boli uverejnené islamské karikatúry – liberálnej krajiny, v ktorej je, na rozdiel od Turecka, očividne možné uverejniť ironické karikatúry o Mohamedovi. V Turecku existuje zákon, a pán komisár by mal o tom vedieť, ktorý zakazuje výstavbu akejkoľvek neislamskej modlitebne na ulici, na ktorej stojí mešita. Inými slovami, ak je na nejakej ulici mešita, nemôže tam byť žiadna iná náboženská budova. Naša spravodajkyňa, ktorá, ak sa nemýlim, má oblečené pekné nohavice, by dnes vo svojom nohavicovom kostýme nesmela vojsť do tureckého parlamentu. To nám ukazuje, ako sme ďaleko. Turecko je Ázia, nie Európa.

Angelika Beer (Verts/ALE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, dovoľte mi najprv privítať tu dnes v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie podpredsedu macedónskej vlády.

Ďakujem tiež českému úradujúcemu predsedovi Rady, ako aj za vyhlásenie premiéra Topolánka, ktorý včera upozornil na to, že spor o názov medzi Macedónskom a Gréckom je dvojstrannou záležitosťou a nemá mať žiadne následky, a ktorý sa zároveň vyslovil za čo najrýchlejší vstup Macedónska do NATO, a teda za to, aby Grécko odvolalo svoje veto. Oba tieto body sú veľmi dôležité.

V diskusií o kandidátskych krajinách sme niekedy možno trochu arogantní, chcela by som preto nastoliť otázku osobnej zodpovednosti, pretože tu diskutujeme o perspektívach a nedostatkoch kandidátskych krajín, ale na druhej strane máme veľmi významné politické sily, napríklad konzervatívci v Nemecku, ktorí chcú dosiahnuť, aby bolo prijaté Chorvátsko a aby potom žiadne ďalšie štáty nenasledovali.

Ak by sa to v budúcom parlamentnom období malo stať v Európskej únii väčšinovým názorom, zničilo by to intenzívne financovaný mierový plán, ktorý vznikol po vojnách na Balkáne. Stratili by sme dôveryhodnosť a dôveryhodnosť Európy by sa znížila. Žiadam každého, aby sa postavil proti tomu.

Pri Chorvátsku a Slovinsku sa domnievame, že bez dvojitého metra a bez akéhokoľvek veta to ide dobre a že spor o hranice netreba brať do úvahy. Dúfame, že rokovania s Macedónskom sa začnú čo najskôr.

Gerard Batten (IND/DEM). – Vážená pani predsedajúca, ak Turecko vstúpi do Európskej únie, bude to najchudobnejší a hospodársky najzaostalejší členský štát s počtom obyvateľov viac ako 72 miliónov. Do krajín ako Veľká Británia budú migrovať státisíce, ak nie milióny ľudí.

Európska únia bude hraničiť s krajinami ako Sýria, Irak a Irán, ktoré predstavujú obrovský potenciál budúcich konfliktov a sporov.

Tureckého vstupu by sa však mali naozaj obávať cyperskí Gréci. Keď Turecko vstúpi do EÚ, Turci budú mať právo ísť v EÚ kamkoľvek. Tisíce Turkov budú môcť legálne ísť do južného Cypru a vlastne ho, celkom legitímne, okupovať, ak budú chcieť.

Voliči gréckeho pôvodu v Londýne by mali v európskych voľbách 4. júna pamätať na to, že Konzervatívna strana, Strana práce, Liberálni demokrati aj Strana zelených vstup Turecka nadšene podporujú. Jediná britská strana v Európskom parlamente, ktorá je proti vstupu Turecka, je Strana za nezávislosť Spojeného kráľovstva.

Philip Claey's (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, ak nič iné, rokovania s Tureckom umožnili Komisii a Rade doviest' do dokonalosti umenie eufemizmov. Spôsob, akým sa problémy v Turecku bagatelizujú, začína byť pôsobivý. V Turecku sa to dokonca stáva predmetom príležitostného posmechu.

Zoznam problémov je taký rozsiahly, až je záhadou, že rokovania stále pokračujú. Komisia prisľúbila, že rokovací proces bude držať krok s reformným procesom v Turecku. Tento sľub bol naozaj zásadne porušený, pretože sa sústavne otvárajú nové kapitoly.

Bilancia viac ako troch rokov rokovaní je skutočne žalostná. Skončíme to teda. Turecko nie je európska krajina, a preto nepatrí do Európskej únie. Vytvorme preto radšej vzťah privilegovaného partnerstva.

Doris Pack (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, Chorvátsko je prvou krajinou, pre ktorej vstup do Európskej únie bola po skúsenostiach z dvoch posledných rozšírení s Rumunskom a Bulharskom latka oprávnene nastavená veľmi vysoko. Kritériá a pokrok, ktoré Chorvátsko dosiahlo, si preto zaslúžia osobitné ocenenie. Zostávajúce reformy súdnictva, o ktorých sa tu hovorilo, sa riešia. Úplná spolupráca s Medzinárodným trestným tribunálom v Haagu, ktorá sa tu opakovane požadovala, je na dobrej ceste.

Je tu ešte otázka dvojstranných sporov o hranice so Slovinskom. Pán komisár, nečakane ste sa zmienili o „európskych sporoch o hranice“. Pred rokom 2004 to neboli európske spory o hranice; boli to spory o hranice, ktoré sa neuznávali. V tom čase sa tiež nikto neobrátil na Organizáciu Spojených národov, aby spor vyriešila. Teraz sa to stalo. Takže keby Slovinsko prestalo brániť otvoreniu potrebnej rokovacej kapitoly z dôvodu týchto dvojstranných sporov o hranice, ktoré pri jeho vstupe do Európskej únie neboli prekážkou, prístupové rokovania medzi Chorvátskom a EÚ sa mohli skončiť do konca tohto roka.

Kandidátska krajina Macedónsko tiež dosiahla obrovský pokrok. Keby voľby, ktoré sa majú konať koncom marca, splnili medzinárodné normy, EÚ by konečne musela určiť dátum začatia prístupových rokovaní. Čisto dvojstranný spor o názvy medzi Macedónskom a Gréckom by nemal Grécko viesť k použitiu veta.

Zostáva len dúfať, že tieto dva členské štáty EÚ, Grécko a Slovinsko, si budú pamätať vlastnú situáciu pred vstupom do EÚ a dospejú k záveru, že by sa k svojim susedom mali správať čestne a európsky.

Keď Chorvátsko a Macedónsko s pomocou svojich susedov dosiahnu tento rok ciele, ktoré som opísala, vyšle sa tým pozitívny signál ostatným štátom západného Balkánu, že EÚ myslí vážne sľub zo Solúna o prístupení všetkých štátov západného Balkánu, za ktorým si CDU tiež stojí, pani Beerová.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Chcel by som uviesť niekoľko poznámok. Po prvé, je dobre, že sa táto rozprava o rozšírení EÚ koná, pretože je dôležité, že dokonca ani v čase veľkej hospodárskej krízy Európa nestráca zo zreteľa jednu zo svojich úspešných priorít, čiže ďalšie rozšírenie. Na túto prioritu nesmieme zabúdať. Po druhé, pokiaľ ide o Chorvátsko, pevne verím, že prístupové rozhovory je možné uzavrieť v tomto roku. Chcel by som preto vyzvať Radu, aby konala už teraz a vytvorila technickú pracovnú skupinu, ktorá bude poverená vypracovaním prístupovej zmluvy. Pokiaľ ide o Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, pre túto krajinu je nešťastné a demoralizujúce, že prístupové rokovania v Skopje ešte nezačali napriek tomu, že Macedónsko získalo štatút kandidátskej krajiny už pred tromi rokmi. Chcel by som preto vyzvať Radu, aby tento proces urýchlila. A pokiaľ ide o Turecko, súhlasím, že pred otvorením tzv. politických kapitol je potrebné urýchliť politické reformy. Nechápem však, prečo nie je možné rokovať s Tureckom napríklad o kapitole „Energetika“, ktorá je životne dôležitá pre EÚ aj pre Turecko.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) V Skupine Aliancie liberálov a demokratov za Európu podporujeme správu pána Meijera. Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko (FYROM) si zaslúži príležitosť a lepšiu budúcnosť. Potrebuje však tiež trochu medzinárodného rešpektu vrátane práva na vlastnú identitu a uznanie svojho jazyka a kultúry.

Otázka názvu krajiny sa ťahá príliš dlho a atmosféra v krajine sa už istý čas zhoršuje. Populizmus a nacionalizmus naberajú na sile, existuje priveľa politických zákonov proti susedným krajinám sa dvíhajú

slovné útoky. Pomenovávanie stavieb infraštruktúry podľa postáv z dôb gréckej histórie pred príchodom Slovanov do týchto oblastí nepraje dobrým susedským vzťahom. Výstavba viac ako 10-metrových pomníkov nie je potrebná.

Ak chceme zabrániť nestabilite, musíme štátu, politikom a ľuďom Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko pomôcť prelomiť blokádu. Zrušenie víz zďaleka nestačí. To, čo krajina potrebuje, je dátum začiatku rokovania. Zaslúži si príležitosť, aby v prístupovom procese preukázala svoje schopnosti. Musíme jej pomôcť teraz a musíme ukázať, že jej dôverujeme. Umožní nám to prispieť k stabilite regiónu a usmerniť vývoj priaznivým smerom. Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko potrebuje priaznivú odpoveď teraz hneď, pretože na čase veľmi záleží. Dalo by sa vlastne povedať, že čas sú peniaze.

Dovoľte mi povedať aj niekoľko slov o Chorvátsku. Pán komisár, dvaja bývalí premiéri Slovinska a Chorvátska, páni Drnovšek a Račan, dosiahli významný úspech, keď uzavreli dohodu o hraniciach. Žiaľ, ani jeden z nich už nie je medzi nami, no mali odvahu ísť dopredu, investovať do budúcnosti a dosiahnuť určitý úspech. Myslím, že je správne, aby ste na obe vlády naliehali, aby nasledovali ich kroky a znovu dospeli k dohode o hraniciach, a to v blízkej budúcnosti. Bolo by to dobré pre Slovinsko, Chorvátsko, Európsku úniu aj západný Balkán.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, rokovania s Tureckom o pristúpení k EÚ stále trvajú, hoci mali byť už dávno dokončené. Turecká vláda nepredložila súdržný a dôsledný program politických reforiem. Turecko neodporučilo vypracovanie novej sekulárnej ústavy, ktorej dôležitým prvkom mala byť ochrana ľudských práv a základných slobôd, ktoré sa turecká vláda chystala zaručiť.

Diskriminácia etnických a náboženských menšín pretrváva. Turecko neprijalo opatrenia na podporu nestrannosti inštitúcií súdnictva. Sloboda prejavu a tlače v krajine nie je chránená, ba dokonca sa otvorene porušuje. Domáce násilie a nútené manželstvá sú ešte vždy bežné.

Turecký odpor voči strategickej spolupráci medzi EÚ a NATO je zjavným konaním proti záujmom Spoločenstva. Turecko navyše neuznáva nezávislosť jedného z členských štátov Európskej únie, konkrétne Cypru. To je škandál. Turecko je nedemokratická krajina, porušuje ľudské práva a riadi sa hodnotovým systémom, ktorý je nám cudzí. Pre Európu bude omnoho lepšie, keď sa Turecko nestane členom EÚ.

Sepp Kusstatscher (Verts/ALE). – (DE) Ďakujem, vážená pani predsedajúca. V dnešnej veľmi dôkladnej rozprave chcem zdôrazniť jeden problém, ktorým je mnohojazyčnosť v Macedónsku.

V školách v meste Struga nedávno vypukol konflikt medzi albánsky hovoriacimi a macedónsky hovoriacimi rodičmi. Pod tlakom týchto nacionalisticky zmyšľajúcich rodičov zodpovední zareagovali rozdelením vyučovania podľa etnických skupín, čo je krok nesprávnym smerom. Učenie sa jazykov sa nepodporí vytváraním samostatných jazykových skupín, ale neformálnym spájaním ľudí, ktorí hovoria rôznymi jazykmi, v škole, v práci, pri hre. Vyučovanie angličtiny, ktoré je dnes plošne povinné už od prvého ročníka, treba samozrejme privítať, nemalo by však slúžiť ako výhovorka pre Macedóncov na to, aby sa neučili po albánsky, a pre Albáncov, aby sa neučili po macedónsky. Školy v mnohojazyčných regiónoch majú osobitnú úlohu: musia deti naučiť ich rodný jazyk aj jazyk ich susedov.

Zjednotení v rozmanitosti – tak znie motto EÚ a malo by to platiť aj pre Macedóncov.

Hanne Dahl (IND/DEM). – (DA) Vážená pani predsedajúca, domnievam sa, že Turecko by malo byť členom EÚ. Kritika Turecka je v mnohých prípadoch oprávnená, výhovorky a vyčkávanie však musia prestať a pre vstup Turecka do EÚ treba pripraviť seriózny plán. Vyžiada si to čas, krajina však musí vstúpiť a mali by sme to jasne a záväzne povedať. Namiesto pseudorozpravy o demokracii v Turecku potrebujeme skutočnú a otvorenú diskusiu o tom, akú úlohu by mohlo a malo náboženstvo zohrávať v spoločenskej debate. Musíme vytvoriť takú formu európskej spolupráce, ktorá dokáže reagovať na problém, ktorý predstavuje existencia rôznych náboženstiev v Európe. Musíme to urobiť tak, aby sme nestrácali zo zreteľa ústredné hodnoty a nedotknuteľnosť osoby, ktoré vzišli z európskych hodnôt vytvorených v taviacom kotle židovskej, kresťanskej a helénskej kultúry v storočiach pred narodením Krista a po ňom.

Carl Lang (NI). – (FR) Vážená pani predsedajúca, mám jednu minútu na to, aby som vám povedal, že napriek odhodlaniu a slepote európskych inštitúcií by mala byť každému jasná jedna vec: nastal čas ukončiť prístupový proces Turecka.

Rokovania uviazli, chýba vzájomné porozumenie a pretrvávajú pochybnosti. Tento stav škodí všetkým – Európskej únii aj Turecku. Musíme prestať s pokrytectvom a pretvárkou.

Musíme mať na pamäti jednu zjavnú skutočnosť. Turecko je krajina v Malej Ázii. Nie je európskou krajinou ani zemepisne, ani kultúrne. Turecko vojensky okupuje časť členského štátu Európskej únie, keďže do dnešného dňa máme len desať rokovacích kapitol z celkového počtu 35, pričom uzavretá bola len jedna. Nadišiel čas, aby každý, počínajúc Cyprom, získal späť svoju slobodu, nezávislosť a zvrchovanosť.

Európania Turecko v Európe nechcú. Berme ohľad na ľudí a berme ohľad na Európu!

Pál Schmitt (PPE-DE). – (HU) Ako predseda spoločného parlamentného výboru EÚ a Chorvátska by som vás chcel upozorniť na veľmi dôležitý vývoj. V pondelok chorvátsky premiér spolu s prezidentom a všetkými opozičnými parlamentnými stranami súhlasili s tým, aby EÚ bola sprostredkovateľom pri riešení sporu o hranice medzi Chorvátskom a Slovinskom na základe medzinárodného práva. V dejinách EÚ nemá obdoby, aby jeden členský štát paralyzoval rozšírenie Únie a v súčasnosti bránil otvoreniu dvanástich rokovacích kapitol, pričom v roku 2001, v čase vlastných prístupových rozhovorov prehlásil, že nemá žiadne pohraničné spory so susedmi.

Od začiatku prístupových rokovaní v roku 2005 bolo dosiahnuté množstvo výsledkov vo vzťahu k transformácii systému súdnictva a verejnej správy, opatreniam na boj proti korupcii, právam menšín, návratu utečencov a regionálnej spolupráci. V prípade Chorvátska to po prvýkrát znamenalo splnenie súboru referenčných kritérií. Úspešne ich bolo splnených asi sto. Na základe tohto mimoriadneho úsilia teraz obyvatelia Chorvátska konečne očakávajú od Európskej únie priaznivé správy. Citlivé a sebedomé obyvateľstvo bolo sklamané, keď susedná, spriatelená krajina úplne sama zablokovala pokračovanie prístupových rokovaní. Dlhodobá, upokojujúca stabilizácia Balkánu je možná len prostredníctvom európskej integrácie. Únia robí chybu, keď dovoľí, aby Slovinsko bránilo rozhovorom s Chorvátskom pre dvojstranný spor napriek tomu, že Chorvátsko urobilo všetko možné v záujme obrany základných európskych hodnôt a prijatia *acquis*. Chcel by som poznamenať, vážená pani predsedajúca, že je nešťastné, a to možno aj pre tých, ktorí nás počúvajú, že sa zaoberáme osudom troch významných, historických krajín súčasne, akoby to bolo jedno a to isté. Možno by bolo bývalo lepšie, keby sme o týchto troch krajinách diskutovali postupne.

Emine Bozkurt (PSE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, rada by som vyzdvihla jednu vec, o ktorej sa zmienila aj pani Oomenová-Ruijtenová, a to politické kritériá. V procese rokovaní s Tureckom boli veľmi významným bodom programu občianske práva. Týmto bodom sa zaoberá aj správa.

Viacero vecí sa zreteľne zlepšilo: vznikla kurdska televízia, ale aj výbor pre práva žien v tureckom parlamente, v prospech ktorého som ako spravodajkyňa pre práva žien v Turecku v posledných rokoch veľmi usilovne pracovala. To sú hlavné reformy.

Ďalším zreteľným zlepšením je zvýšenie počtu útulkov pre zneužívané ženy. Čo sa však s týmito ženami stane, keď útulok opustia? Ako je o ne a o ich deti postarané? Turecko by malo túto otázku riešiť. V komunálnych voľbách, ktoré sa uskutočnia koncom tohto mesiaca, by sa do miestnych zastupiteľstiev malo dostať viac žien.

Chcela by som tiež upozorniť na boj proti podvodom. Turecko by malo s Európskou úniou účinnejšie spolupracovať v boji proti podvodom a v boji proti obchodovaniu so ženami, pretože obeťami podvodov, na ktorých sa podieľajú tzv. zelené fondy alebo charitatívne organizácie, sa stáva príliš mnoho ľudí.

Jim Allister (NI). – Vážená pani predsedajúca, vstup neeurópskeho Turecka do EÚ som nikdy nepodporoval, súčasný hospodársky pokles ma však v tomto názore utvrdzuje viac než kedykoľvek predtým.

Spojené kráľovstvo, ktoré je čistým prispievateľom obrovských súm, znáša pri financovaní EÚ neprimerané zaťaženie, takže keby prišlo k masívnym dodatočným nákladom spojeným s rozšírením o Turecko, zaťažilo by nás to nad naše možnosti. Pri zníženom základe dane, klesajúcom príjme a zvýšených sociálnych výdavkoch a tiež s dedičstvom ochromujúceho dlhu v budúcich desaťročiach, ktorý vzniká zlým riadením labouristickej vlády, nemôžeme stále vyťahovať našu stenčujúcu sa šekovú knižku, aby sme zaplatili turecké rozšírenie.

Nazvite to úzkym, zisťným národným záujmom, ak chcete, ale pre mňa je to nepopierateľný zdravý a finančný rozum.

Antonios Trakatellis (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, ako najstarší člen Európskej únie a NATO v regióne, Grécko bolo a stále je na čele úsilia o integráciu všetkých balkánskych krajín do euroatlantických štruktúr, pretože pevne verí, že rozvoj krajín v tejto oblasti prospeje všetkým.

Grécko investovalo v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko viac ako miliardu dolárov a vytvorilo 20 000 pracovných miest, čo v oblasti zahraničných investícií do hospodárstva na miestnej úrovni nemá

obdobu. Otázka názvu nie je pre Grécko len problémom s historickým, psychologickým či citovým rozmerom. Je to trvalá a podstatná politická otázka, ktorá sa týka všetkých gréckych občanov a európskych hodnôt, dobrých susedských vzťahov a regionálnej spolupráce.

Chcel by som Parlamentu pripomenúť, že Grécko súhlasilo s udelením statusu kandidáta pre prístupenie k Európskej únii Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko v dokumente KOM(2007)0663, s výslovným záväzkom rokovať pod záštitou OSN o obojstranne prijateľnom riešení otázky názvu, ktoré by prispelo k regionálnej spolupráci a dobrým susedským vzťahom, pretože bez riešenia niet priateľstva a bez priateľstva niet spojenectva ani partnerstva.

Naše zastúpenie nenamieta voči všetkým vyjadreniam v správe, ktoré pevne podporujú riešenie tejto otázky pod záštitou OSN. Okrem tohto jasného postoja sa však, žiaľ, v odsekoch 12 a 13 nachádzajú ďalšie vyjadrenia, ktoré ohrozujú úsilie na vyriešenie tohto problému a podporujú neústupnosť, a preto sú absolútne neprijateľné, zatiaľ čo pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 1 a 2 obnovujú správne znenie odsekov 12 a 13.

Pokiaľ ide o ostatné časti správy, tie obsahujú množstvo prvkov, ktoré Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko pomôžu pokračovať v ceste do Európy.

Maria Eleni Koppa (PSE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, politika rozšírenia je najúspešnejším vyjadrením zahraničnej politiky Európskej únie. V prípade Turecka musí byť odkaz veľmi jasný: cieľom je integrácia, tá však prichádza cez plnenie záväzkov, konsolidáciu demokracie, dodržiavanie ľudských práv a udržiavanie dobrých susedských vzťahov.

Turecko sa nachádza v rozhodujúcej fáze z pohľadu vnútorných záležitostí aj z pohľadu nového vymedzenia jeho geograficky strategickej úlohy. V tomto rámci je nevyhnutné, aby pokračovalo s reformami a sústavne sa približovalo Európe. Chcela by som však upozorniť, že atmosféra napätia, ktorú Turecko nedávno vytvorilo v Egejskom mori, spôsobuje nové problémy.

V prípade Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko Komisia jasne zdôraznila, že krajina nespĺňa základné požiadavky na otvorenie rokovaní, pretože má značné nedostatky v demokracii. Pokiaľ ide o spor o názov, vláda v Skopje nereaguje napriek tomu, že Grécko preukázalo ducha spolupráce a realizmu.

V správe Európskeho parlamentu, o ktorej tu dnes rokujeme, sa však, žiaľ, moja krajina prezentuje ako jediná zodpovedná za oneskorenie otvorenia rokovaní. Voči Grécku je to nespravodlivé a nepomáha to riešeniu problému, ktorý obe krajiny trápi už viac ako 15 rokov.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Doposiaľ som podporil všetky správy Európskeho parlamentu o pokroku Chorvátska na ceste k plnoprávnemu členstvu v Európskej únii. Aj pri tejto príležitosti vítam mnoho nových chorvátskych úspechov. Rád podporím aj túto dôležitú správu, ktorú dôkladne pripravil môj kolega, pán poslanec Swoboda, ak sa v kompromisných pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch zohľadní vyvážený a realistický prístup. Jedine takýto prístup môže odstrániť príčiny prekážok a urýchliť proces prístupu Chorvátska.

Plne súhlasím s úradujúcim predsedom Rady, pánom Vondrom, ktorý hovorí, že potrebujeme konštruktívny a dynamický prístup. V tejto súvislosti sa mi zdá byť dôležité, že po sérii neúspešných dvojstranných pokusov teraz Európska komisia prostredníctvom iniciatívy na sprostredkovanie ponúka príležitosť na nový a dôveryhodný pokus o dosiahnutie konečného riešenia problému hraníc medzi Slovinskom a Chorvátskom a zároveň o rýchly pokrok v prístupových rokovaníach s Chorvátskom.

S potešením pripomínam, že obe krajiny sú tejto iniciatíve otvorené a že sa začali rozhovory na vysokej úrovni. Dúfam, že vďaka tejto iniciatíve sa omnoho viac priblížime k trojnásobnému víťazstvu: víťazstvu pre Chorvátsko, Slovinsko a Európsku úniu. Nemôžeme dovoliť, aby sa víťazom stala len jedna strana alebo aby zvíťazilo len jedno hľadisko. Vyhrať môžeme, len keď budeme pracovať na základe spoločných cieľov a spoločnej vôle.

Súhlasím tiež so spravodajcom, pánom Swobodom, ktorý hovorí, že musíme dodržiavať zásadu prirodzenej spravodlivosti, ktorá je súčasťou medzinárodného práva. Plne tiež súhlasím s pánom komisárom Rehnem, že vhodným východiskom pre urovnanie sporu o hranice je Charta Organizácie Spojených národov a že iniciatíva Komisie odráža ducha charty.

Je čas posadiť sa za rokovací stôl bez vyjadrení a tlakov, ktoré by mohli raniť dôstojnosť niektorej krajiny alebo poškodiť prístupový status Chorvátska. Potrebujeme priaznivú atmosféru. Pevne verím, že vo výhľade

máme len jedno priaznivé riešenie, na ktorom sa Slovinsko a Chorvátsko dohodnú za sprostredkovania tretej strany, čiže Európskej komisie. Bol by som rád, keby sa to stalo čo najskôr.

Giorgos Dimitrakopoulos (PPE-DE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, schvaľujem a uznávam európske vyhliadky Turecka, ale ak majú mať tieto vyhliadky priaznivý výsledok, Turecko musí:

po prvé, skutočne rešpektovať práva menšín a vyhýbať sa takým politikám, aké uplatňuje napríklad na ostrovoch Imvros a Tenedos,

po druhé, zlepšiť vzťahy s Gréckom, členským štátom, ktorý podporuje jeho európske vyhliadky, napríklad odstránením dôvodu na vojnu a ukončením rušivých zásahov v Egejskom mori raz a navždy,

po tretie, dosiahnuť pokrok v otázke Cypru. Tento pokrok sa bude na jednej strane vyznačovať stiahnutím tureckého okupačného vojska a na druhej zaujatím konštruktívneho postoja vo všetkých hľadiskách s cieľom vyriešiť túto otázku. Chcel by som Parlamentu pripomenúť, že patrím ku generácii, ktorá vyrastala s heslom „naše hranice sú v Kyrenii“.

Joel Hasse Ferreira (PSE). – (PT) Proces vedúci k vstupu Turecka do Európskej únie postupuje pomalým tempom. V tejto chvíli však tento proces nebrzdí pomalé tempo vykonávania reforiem v Turecku, ale pomalosť Rady a Európskej komisie. O hospodárskom, sociálnom a politickom dosahu tohto budúceho rozšírenia sa podrobne hovorilo minulý rok v decembri v poľskom meste Sopot na konferencii, na ktorej som mal to potešenie a česť vystúpiť.

Pokiaľ ide o priority tureckej vlády, treba tu spomenúť pracovné raňajky, ktoré usporiadal premiér Erdogan v januári v Bruseli. Výsledkom tohto stretnutia bolo včasné vysvetlenie, ktoré bolo doplnené kontaktmi niektorých z nás s republikánskou sekciou a rôznorodou skupinou ľudí a organizácií z Tureckej republiky, a to všetko popri sústavnej práci, ktorú vykonávame v spoločnom parlamentnom výbore EÚ a Turecka.

Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, na záver by som chcel povedať, že tento proces je rozhodujúci pre skutočne rozšírenú Európu, ktorá je silná a otvorená svetu, sekulárna a demokratická a v ktorej má svoje zaslúžené miesto demokraticky zjednotená Cypruská republika.

Metin Kazak (ALDE). – (BG) Ďakujem, vážená pani predsedajúca. Turecko zohráva v geostrategickej a energetickej bezpečnosti Európy rozhodujúcu úlohu a stabilizujúcim činiteľom zostane aj počas krízy. Je pravda, že také udalosti ako konanie o zrušení strany AK, prípad Ergenekon a komunálne voľby spomalili reformy v krajine. Menovanie nového hlavného vyjednávača však poskytne tureckej vláde vynikajúcu príležitosť na urýchlenie procesu harmonizácie právnych predpisov s európskymi normami a na pokrok v politických kritériách rokovacích kapitol.

Domnievam sa, že ak chce Turecko dosiahnuť vážny pokrok na ceste k členstvu, malo by splniť tri priority. Po prvé, musí naďalej konštruktívne pracovať na úspešnom výsledku diskusií o otázke Cypru, tento záväzok však musia prijať všetky krajiny zúčastňujúce sa na tomto procese a nesmie sa používať ako zámienka na blokovanie rokovaní. Po druhé, musí rešpektovať slobodu prejavu a myslenia. Po tretie, musí zaručiť ochranu menšinových spoločenských, najmä vo vzťahu k ich kultúrnym právam a právu na vzdelanie. Keďže Turecko sa neustále modernizuje, musí získať späť svojich proeurópskych podporovateľov. Ďakujem.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, bol som jedným z poslancov Európskeho parlamentu, ktorí pred začatím rokovaní hlasovali v prospech Turecka a podľa môjho názoru sú tieto rokovania v skutočnosti lekciami v oblasti predchádzania konfliktom. Som presvedčený, že rokovania budú mať veľký vplyv na mnoho oblastí politiky. Sú nastavené tak, aby v Turecku vytvorili lepšiu spoločenskú atmosféru, lepšie právne predpisy v oblasti životného prostredia a zdravotníctva a lepšie pracovnoprávne predpisy pre obyvateľov Turecka.

Rokovania časom prinesú aj lepšie životné podmienky pre rôzne skupiny obyvateľstva: ženy, náboženské menšiny, Kurdov a Alevitov. Pokrok je však príliš pomalý. Už štyri roky vládne nečinnosť, existuje pritom mnoho naliehavých oblastí, ktoré si zasluhujú riešenie. Diskriminácia strán ako kurdská Strana za demokratickú spoločnosť (DTP) je neprijateľná. Chýba dostatočný civilný a politický dohľad nad armádou a to je jednoducho tiež neprijateľné.

Sloboda názoru a sloboda tlače sú nevyhnutné a mučenie a zneužívanie vo väzeniach sa nesmie tolerovať. Absolútne nevyhnutné je aj politické riešenie kurdského problému. Zastávam názor, že za týchto okolností by sme mali v rokovaní určite pokračovať.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – Vážená pani predsedajúca, chcel by som zablahoželať pánovi komisárovi Rehnowi k jeho stanovisku k správe pani Oomenovej-Ruijtenovej, že je nevyhnutné, aby Turecko aktívne podporovalo prebiehajúce rozhovory medzi predstaviteľmi oboch cyperských spoločenstiev. Úplne preto súhlasíme s pani spravodajkyňou, ktorá v odseku 40 správy vyzýva Turecko, aby „pomohlo vytvoriť dobrú rokovaciu atmosféru tým, že stiahne turecké sily a umožní obom vedúcim predstaviteľom, aby slobodne rokovali o budúcnosti krajiny“.

Navrhoval by som, aby Európsky parlament v tomto okamihu priamych rozhovorov nezahrnul do svojej správy žiadny návrh na výnimky z *acquis*.

Na doplnenie stanoviska pani spravodajkyne vyzývame Turecko, aby dodržalo aj svoje záväzky vo vzťahu k vyšetrovaniu osudu nezvestných osôb a aby prestalo zasahovať do výhradnej hospodárskej zóny Cyperskej republiky. Turecko si tak samo pomôže na ceste k pristúpeniu.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, včera som predložila otázku na ústne zodpovedanie pre Komisiu a sekretariát Parlamentu ma informoval, že pán komisár odpovie na moju otázku dnes popoludní.

Prehlasujem, že sa volám Panayotopulosová a že som predložila otázku o odseku 6 rámca rokovaní s Tureckom.

Predseda. – Pani Panayotopulosová-Cassiotouová, myslím, že pán komisár vás počul.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, dnes sme absolvovali veľmi dlhú, ale dôležitú rozpravu. Tento rok je rozhodujúci z hľadiska prístupového procesu Chorvátska a celého regiónu západného Balkánu a my celkom určite považujeme trvalú podporu Parlamentu pre približovanie sa Chorvátska, Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko a západného Balkánu k EÚ za dôležitú a vítame ju.

Veľa sa hovorilo o nedostatočnom pokroku Turecka v oblasti reformného úsilia. Vítame preto opätovne potvrdený záväzok Turecka voči nastúpenej ceste do EÚ, ako povedal pán Erdogan, a vyzývame túto krajinu, aby v roku 2009 využila príležitosť na preukázanie tohto záväzku a na ďalší pokrok v jej smerovaní do EÚ.

Turecko musí uskutočniť dlho očakávané reformy. Trvalá podpora Európskeho parlamentu v tomto procese je dôležitá najmä vzhľadom na nadchádzajúce úlohy. Zajtra budem mať možnosť stretnúť sa v Prahe s tureckým vyjednávačom.

Nemali by sme brať na ľahkú váhu ani strategický význam Turecka, najmä v dnešných búrlivých časoch, a nemali by sme zabúdať ani na naše predchádzajúce záväzky. Pokiaľ viem, pán prezident Obama možno počas svojej návštevy Európy navštívi Turecko ako akúsi modelovú moslimskú krajinu. Domnievam sa, že teraz nie je čas na to, aby sa Európania vzdali svojho vzťahu s Tureckom. Myslím, že to správne povedal pán Joost Lagendijk.

Pokiaľ ide o spor o hranice medzi Chorvátskom a Slovinskom, pozorne som počúval, čo hovorili pán Hannes Swoboda, pán István Szent-Iványi a mnohí ďalší, dovoľte mi preto len zopakovať, že ako predsedníctvo vítame skutočnosť, že Slovinsko aj Chorvátsko súhlasili s vykonávaním činností spojených s iniciatívou pána komisára Rehna týkajúcou sa tohto sporu. Túto iniciatívu plne podporujeme a znepokojuje nás, že zatiaľ nepriniesla žiadny priaznivý výsledok, pokiaľ ide o osobitné podmienky sprostredkovania. Pripomíname, že čas sa kráti a predsedníctvo chce zabezpečiť konkrétny pokrok rokovaní na základe činností, ktoré sa už vykonali. Zvažujeme preto možnosti, ako by sme mohli v blízkej budúcnosti posilniť našu podporu pre iniciatívu pána komisára. Práve sme o tom diskutovali na spoločnom obede.

Pokiaľ ide o Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, medzi inými aj pán Bernd Posselt povedal, že by sme mali podporiť úsilie tejto krajiny a ja si myslím, že má pravdu. Pripomením len, že český premiér pán Topolánek včera navštívil Skopje a potvrdil náš záväzok voči európskym snahám tejto krajiny.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, chcem poďakovať poslancom za veľmi konštruktívnu, zásadnú a zodpovednú rozpravu a chcel by som sa krátko vyjadriť k vašim vystúpeniam.

Po prvé, je jasné, že každá tvorba politik v Európe a vo svete sa uskutočňuje v tieni dnešnej veľmi problematickej situácie spôsobenej finančnou krízou a hospodárskou recesiou, ktorú pociťujú naši občania, a táto situácia, samozrejme, zaplňa aj mysle našich vodcov v Európskej únii.

Napriek tomu je absolútne nevyhnutné, aby sme ako Európska únia zachovali svoj záväzok voči perspektíve EÚ pre juhovýchodnú Európu, a Európsky parlament dnes túto politickú vôľu, ktorú vítam a oceňujem, výslovne vyjadril.

Po druhé, pokiaľ ide o Cyprus, môj priateľ pán Wiersma povedal, že musím byť optimistom. Myslím si, že sa niečo stratilo v preklade napriek tomu, že som si myslel, že hovorím po anglicky – možno s miernym etnickým prízvukom z východného Fínska. Nepovažujem sa však ani za optimistu ani za pesimistu, zvyčajne som skôr realitom vo vzťahu k analýze vecí a rozhodným človekom vo vzťahu k otázkam, ktoré môžem skutočne ovplyvniť. Myslím si, že je absolútne nevyhnutné, aby sme podporili rozhovory oboch lídrov a oboch spoločenstiev, ktoré práve prebiehajú, s cieľom využiť v roku 2009 príležitosť na dosiahnutie úplnej dohody a očakávame, samozrejme, že Turecko tiež prispeje k priaznivej politickej atmosfére na dosiahnutie tejto dohody.

Z pohľadu Európskej únie je dôležité zabezpečiť, aby každé riešenie bolo v súlade so základnými zásadami Únie, ktorými sú sloboda, demokracia, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd a právny štát. Inými slovami, EÚ môže podporiť každé riešenie, ktoré povedie k vzniku zjednoteného Cypru dodržiavajúceho zásady, na ktorých bola založená EÚ, a schopného plniť záväzky voči členstvu v EÚ. To jasne predpokladá federáciu dvoch oblastí, dvoch spoločenstiev, ktoré sú politicky rovnoprávne, tak ako to definujú príslušné rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN.

A na záver, pokiaľ ide o Chorvátsko, ďakujem rečníkom za podporu pre iniciatívu Komisie týkajúcu sa sprostredkovania, ktorá je založená na medzinárodnom práve, a v tejto súvislosti odkazujem na Chartu OSN aj na rokovací rámec medzi EÚ a Chorvátskom. Môžem len zdôrazniť, že bez ohľadu na zvolenú metódu bude musieť ísť o dvojstrannú dohodu dvoch krajín, Slovinska a Chorvátska. Pracujeme na tom, aby sme takúto dohodu uľahčili.

Úprimne si želám, aby ste vo svojom uznesení iniciatívu Komisie podporili, aby nevznikla situácia, v ktorej by sme sa museli vrátiť k rokovaniu zoči-voči, pretože toto je jediná realistická a schodná cesta vpred.

Na záver mi dovoľte povedať, že úprimne verím, že Chorvátsko ešte stále môže dosiahnuť ambiciózny cieľ dokončiť prístupové rokovania do konca roku 2009, za predpokladu, že rokovania budú čoskoro pokračovať. Podporujem preto obe krajiny v tom, aby sa rýchlo dohodli s cieľom vyriešiť otázku hraníc a bez meškania odblokovať prístupové rokovania Chorvátska s EÚ. Chcel by som vám poďakovať za podporu tejto iniciatívy.

Predseda júca. – V súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala tri návrhy uznesení⁽²⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, 12. marca 2009.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, mám konkrétnu otázku pre pána komisára, či súhlasí alebo navrhuje, aby sa výraz „zásada prirodzenej spravodlivosti“ vo vyhlásení Komisie nahradil výrazom „medzinárodné právo a judikatúra“.

(Predsedajúca prerušila rečníka)

Predseda júca. – Pán Posselt, rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), písomne. – (RO) Blahoželám pani Oomenovej-Ruijtenovej k vynikajúco vypracovanej správe.

Chcel by som zdôrazniť dve veci:

1) predovšetkým sa domnievam, že EÚ musí v Turecku naďalej podporovať rozvoj proeurópskych, moderných, sekulárnych elít a zároveň šíriť európske hodnoty a kvalitné informácie o európskej integrácii. V tejto súvislosti musí EÚ aktívnejšie podporovať reformu tureckého vzdelávacieho systému, zaručenie nezávislosti vysokých škôl, rozvoj štúdií európskej integrácie a program Erasmus. Študentov, vedcov a učiteľov, ktorí chcú dôkladne študovať inštitúcie a politiky EÚ, v tom treba podnecovať a podporovať;

(2) Pozri zápisnicu.

2) po druhé, súbežne s podporou práv príslušníkov národnostných menšín musí EÚ zároveň rozhodne odsúdiť konanie etnických separatistov. Mám na mysli kurdský separatizmus v Turecku a turecký separatizmus na Cypre, existujú však aj ďalšie prípady. Vo vzťahu k Turecku, Iraku, Cypru a ďalším krajinám regiónu musí EÚ podporovať prísne uplatňovanie zásad územnej celistvosti a dobrých susedských vzťahov.

Richard Corbett (PSE), písomne. – Teší ma, že Výbor pre zahraničné veci a Komisia veria, že rokovania o pristúpení Chorvátska k EÚ možno uzavrieť v tomto roku. Chorvátsko dosiahlo dobrý pokrok v prijímaní *acquis* Spoločenstva, Úrad pre potlačanie korupcie a organizovaného zločinu (USKOK) zintenzívnil svoju činnosť a zaviedli sa právne predpisy pre reformu chorvátskeho súdnictva.

Tieto skutočnosti však oslabuje vedomie, že stále existujú prípady, v ktorých tribunál MTTJ nedokázal získať určité dokumenty týkajúce sa údajných vojnových zločinov. Ďalšiu pozornosť treba venovať aj právam menšín, napríklad postaveniu Srbskej Krajiny a návratu utečencov.

Rozšírenie je jedným z veľkých úspechov dnešnej Európskej únie. Po integrácii mnohých európskych národov, ktoré trpeli v studenej vojne, teraz musíme urobiť to isté pre západný Balkán. Pristúpenie Chorvátska je prvým zásadným krokom.

Alexandra Dobolyi (PSE), písomne. – (HU) Turecká otázka bola stále obklopená pochybnosťami a nedôverou. Vždy existovali problémy, ktoré výrazne presahovali potrebu splnenia prísnych kritérií pre pristúpenie.

V tejto súvislosti sa stačí pozrieť na to, aké susedské vzťahy udržiava Turecko s niektorými členskými štátmi EÚ, napríklad Gréckom a Cyprom, či s krajinami mimo EÚ, napríklad Arménskom. Ak si okrem toho uvedomíme, že Turecko je jediným štátom, podľa ktorého Európska únia pozostáva len z 26 členských štátov, je zvláštne, že samo Turecko by v budúcnosti chcelo vstúpiť do tohto spoločenstva a byť jeho členom.

Zastávam názor, že ak krajina zásadne nezmení svoje správanie v základných otázkach, proces jej pristúpenia k EÚ sa rozplynie v budúcnosti. Keď sa EÚ rozhodla začať prístupové rokovania, stalo sa to v nádeji a očakávaní, že Turecko skutočne patrí do európskej rodiny. Dovoľte mi položiť otázku: Je isté, že dnešné Turecko rozmýšľa rovnako?

Ak a keď sa Turecko bude jednoznačne podieľať na budovaní dobrých vzťahov so susedmi a bude nevyriešené problémy riešiť mierovou cestou v súlade s Chartou OSN a ďalšími európskymi dokumentmi, potom je ešte nádej.

Ak Turecko splní tieto kritériá bez výhrad, je možné, že získa podporu každého z nás a možno znovu získa aj sympatie európskych občanov.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), písomne. – (PL) V minulom roku sme boli svedkami výrazného pokroku a intenzívneho úsilia Chorvátska v prístupových rokovaniach. Rokovania o členstve v EÚ sú na správnej ceste, krajina sa však musí sústrediť na ďalšie reformy v takých oblastiach, ako je verejná správa, systém justície, hospodárstvo, boj proti korupcii a organizovanému zločinu, rešpektovanie menšín a ich ochrana a vyšetrovanie vojnových zločinov.

Nevyhnutné je sústavné úsilie týkajúce sa úplnej transpozície *acquis* a jeho účinného vykonávania. Nanajvýš dôležité je tiež dosiahnuť zlepšenie vzťahov Chorvátska s jeho susedmi, najmä so Slovinskom, a najst definitívne riešenie otázky hraníc s ďalšími susediacimi krajinami.

Chorvátsko by okrem toho malo zahrnúť do svojej politiky rozvoja cieľe, ktoré si teraz Európska únia dáva v oblasti klimatického balíka a obnoviteľných zdrojov energie.

Ďalší pokrok Chorvátska v prístupových rokovaniach závisí najmä od dokončenia základných politických, hospodárskych, legislatívnych a administratívnych reforiem. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že plán Komisie je veľmi užitočným a nápomocným nástrojom, ktorý podporuje Chorvátsko v uzatváraní jednotlivých rokovacích kapitol. Dúfam, že záverečnú fázu rokovaní bude možné dosiahnuť možno už tento rok.

András Gyürk (PPE-DE), písomne. – (HU) Vo vzťahoch EÚ a Turecka sa ako jedna z hlavných otázok objavila spolupráca v oblasti energetiky. Hlavný dôvod spočíva v tom, že Turecko ako tranzitná krajina môže významne prispieť k zníženiu závislosti EÚ od zdrojov energie a k diverzifikácii jej dodávok energie. Posilnená spolupráca s Tureckom môže byť zároveň dôležitým krokom k rozšíreniu vnútorného trhu s energiou.

Som presvedčený, že základné ciele Turecka a Európskej únie ukazujú rovnakým smerom. Rastúci dopyt po spotrebe energie by sme chceli uspokojiť z čo najväčšieho počtu zdrojov. Presadzovanie diverzifikácie je najnaliehavejšie v oblasti dodávok plynu. V tejto súvislosti má rozhodujúci význam výstavba plynovodu

Nabucco. Januárová plynová kríza dokázala viac ako čokoľvek predtým, že táto infraštruktúra je potrebná. Je preto vítané, že európsky plán hospodárskych stimulov vyčleňuje zdroje na jej výstavbu.

Pokiaľ ide o plynovod Nabucco, prv než sa obráti prvá lopata zeme, potrebujeme čím skôr dvojstranné dohody na vládnej úrovni vrátane dohôd s Tureckom. Poznámky, ktoré priamo spájajú postoj Ankary k plynovodu Nabucco so vstupom krajiny do EÚ, považujem za poľutovaniahodné. Som presvedčený, že spolupráca vo veciach energetickej politiky sa nemôže stať zbraňou zahraničnej politiky. Medzi Európskou úniou a Tureckom je preto potrebný intenzívnejší dialóg o energetike. Jednou z jeho možných fáz by mohlo byť otvorenie kapitoly o energetike.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Výročná správa Komisie o pokroku Turecka ako kandidátskeho štátu v roku 2008 je vyvážená. Napriek tomu, že reformný proces by potreboval podnet a osem rokovacích kapitol je ešte stále blokových, Komisia víta najmä nedávne diplomatické aktivity Turecka a jeho úlohu pri presadzovaní stability regiónu. Udalosti z leta roku 2008 zdôraznili strategickú úlohu Turecka vrátane jeho úlohy v oblasti energetiky.

V oblasti regionálnej spolupráce sa pripomína konštruktívna úloha Turecka vo forme aktívnej diplomacie vo vzťahoch so susednými krajinami a na Blízkom východe. Vývoj na Kaukaze zdôraznil strategický význam Turecka pre energetickú bezpečnosť EÚ, najmä prostredníctvom diverzifikácie prepravných trás. Dokument zdôrazňuje význam úzkej spolupráce EÚ a Turecka v energetickom odvetví, ktorej kľúčovým prvkom je projekt Nabucco. Po začatí rokovaní lídrov cyperských Grékov a cyperských Turkov o dosiahnutí porozumenia v otázke Cypru je nevyhnutné, aby Ankara naďalej podporovala hľadanie riešenia spolu s úsilím, ktoré v tejto oblasti vyvíja OSN.

Rozšírenie EÚ a ďalšia integrácia štátov západného Balkánu do EÚ sú pre Rumunsko prioritnými záležitosťami. Rumunsko podporuje zásadný pokrok v rokovaníach s Tureckom, pretože tento proces je dostatočne dynamický na podnietenie vnútorných reforiem.

Toomas Savi (ALDE), písomne. – Nové členské štáty boli za posledných päť rokov svedkami množstva priaznivých účinkov členstva v Európskej únii. Túto skúsenosť si nemožno zmonopolizovať, a preto dôrazne podporujem ďalšie rozširovanie EÚ. No hoci by som veľmi chcel byť svedkom blízkeho vstupu Turecka do EÚ, správa o pokroku, žiaľ, naznačuje úplný opak.

O tejto otázke som v Parlamente niekoľkokrát hovoril a upozorňoval som na arménsku genocídu, znepokojenie vo vzťahu ku Kurdom a okupáciu Cypru.

Okrem toho, keď sledujeme pokrok, ktorý Turecko od októbra 2005 dosiahlo vo vzťahu k ukončeniu rokovaní o 35 kapitolách *acquis communautaire*, vidíme, že otvorených bolo len dvanásť kapitol a zatiaľ sa uzavrela len jedna z nich, kapitola o vede a výskume.

Chcel by som sa Rady a Komisie opýtať, čo navrhujú na urýchlenie priebehu rokovaní a riešenie sporu o Cyprus.

Csaba Sógor (PPE-DE), písomne. – (HU) Členské štáty Európskej únie by mali preukázať viac solidarity a tolerancie voči prístupovým štátom. Moja vlasť, Rumunsko, nebola pripravená na vstup do Únie a ešte stále má nedostatky v oblasti menšinových práv. Avšak Maďarsko nezabránilo prístupu Rumunska, pretože považovalo európsku solidaritu a toleranciu za dôležitejšiu. Prístupové štáty prirodzene musia urobiť väčšie pokroky smerom ku garantovaniu ľudských a menšinových práv, ale súčasné členské štáty EÚ im musia ísť príkladom. Preto považujem za dôležité, aby sme sa v prvom rade obrátili na členské štáty EÚ so žiadosťou o:

- podpísanie a ratifikáciu Európskej charty regionálnych a menšinových jazykov,
- zrušenie zákona platného v jednom z členských štátov EÚ, ktorý zavádza pojem kolektívnej viny,
- poučenie sa z príkladu Kosova a zabezpečenie kultúrnej a regionálnej autonómie tradičných národnostných menšín žijúcich na území súčasných členských štátov EÚ.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), písomne. – (HU) Stabilizácia západného Balkánu a posilnenie jeho väzieb s Európou je dôležitou úlohou, pretože tento región má pre Európu geostrategický význam. Súčasne západný Balkán zostáva značne zraniteľný a závislý z viacerých hľadísk vrátane hospodárskej a energetickej oblasti.

Veríme, že Chorvátsko sa k nám bude môcť pripojiť v roku 2011 počas maďarského predsedníctva, ale to záleží na úspešnom završení nedávno začatých bilaterálnych rozhovorov so Slovinskom, s medzinárodným

sprostredkovaním, v otázke rozdelenia Piranského zálivu. Ďalšou podmienkou je, aby Chorvátsko plne spolupracovalo s Medzinárodným trestným tribunálom v Haagu pri hľadaní a odovzdaní vojnových zločincov. Navyše by sme mali vyslať pozitívny signál do tých krajín tohto regiónu, pre ktoré je prístupový harmonogram stále neistý z dôvodu rôznych vonkajších a vnútorných faktorov. Ratifikujme čo najskôr Dohodu o stabilizácii a pridružení so Srbskom a s Bosnou a Hercegovinou, udeľme plnohodnotný štatút kandidátskej krajiny všetkým krajinám v tomto regióne a rozhodnime o konkrétnom harmonograme, aby sa dosiahla čo najrýchlejšia dohoda o liberalizácii víz. Finančná kríza zasadila Balkánu tvrdú ranu a pokiaľ to bude potrebné, členské štáty EÚ budú musieť zohrávať úlohu v stabilizácii tohto regiónu a poskytnúť pomoc krajinám v ťažkostiach. EÚ musí pozorne sledovať medzietnické vzťahy v tomto regióne, venujúc osobitnú pozornosť chúlостivej vnútornej situácii v Macedónsku, ktoré v súčasnosti predstavuje najväčšie riziko vážneho konfliktu v regióne.

13. Mandát Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je rozprava o správe (A6-0112/2009) pani Neytsovej-Uyttebroeckovej v mene Výboru pre zahraničné veci o návrhu na odporúčanie Európskeho parlamentu Rade o mandáte Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (2008/2290(INI)).

Annemie Neyts-Uyttebroeck, spravodajkyňa. – (NL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, úradujúci predseda Rady, dámy a páni, od svojho založenia v roku 1993 Medzinárodný trestný tribunál pre bývalú Juhosláviu obžaloval 161 ľudí. Konania proti 116 z nich boli plne uzavreté a zároveň stále prebieha trestné konanie voči niekoľkým z ostatných obžalovaných.

Konania sa ešte nezačali len v dvoch prípadoch, pričom dvaja hlavní obžalovaní, páni Mladić a Hadžić, sú stále na úteku. Hoci Bezpečnostná rada OSN požiadala tribunál o skončenie jeho aktivít najneskôr do konca roku 2010, ponechala mu určitý priestor na manévrovanie.

Po pochopiteľne ťažkom začiatku – napokon všetko bolo nové a muselo byť vytvorené priamo na mieste, ako sa aj stalo – sa tribunál stal veľmi rozumným, serióznym a schopným právnym orgánom, ktorý neobmedzuje svoje aktivity len na vykonávanie spravodlivosti, čo mimochodom robí s najväčšou starostlivosťou a čo posilnilo jeho legitimitu. Tribunál navyše vytvoril náležité programy aktívnej pomoci, aby prispel k asimilačným a zmierovacím procesom v krajinách, ktoré vznikli po rozpade bývalej Juhoslávie.

Tribunál tiež pomáha vzdelávať vnútroštátne právne orgány, ktoré nakoniec musia spracovať leví podiel spisov obsahujúcich informácie o vojnových zločinoch a zločinoch proti ľudskosti. Skutočne nikdy nebolo zámerom tribunálu natrvalo prevziať úlohu vnútroštátnych súdov v celej bývalej Juhoslávii.

Práve naopak. Sú to predmetné krajiny, ktoré musia zabezpečiť, aby vojnové zločiny a zločiny proti ľudskosti boli trestne stíhané a súdené. Z tohto dôvodu tribunál odovzdal niekoľko spisov vnútroštátnym súdom a zameral sa na najdôležitejšie prípady.

Tribunál takisto vytvoril konkrétnu stratégiu dokončenia svojej misie v troch etapách, aby splnil požiadavky Bezpečnostnej rady OSN. Tento plán stanovuje dokončenie všetkých súdnych konaní do konca roku 2011 s možnosťou predĺženia do roku 2012. V záujme pripravenia sa na všetky eventuality a predovšetkým v záujme zabezpečenia toho, aby páni Mladić a Hadžić v každom prípade podstúpili rovnaké trestné konanie, bude potrebné vytvoriť efektívny, vysoko kvalifikovaný a dostatočne vybavený mechanizmus, ktorý sa postará o plnenie zvyšných úloh aj po skončení mandátu tribunálu.

Z týchto všetkých dôvodov by sme chceli požiadať Radu, aby vyzvala Organizáciu Spojených národov, a konkrétne Bezpečnostnú radu, na predĺženie mandátu tribunálu o najmenej dva roky a na dohľadnutie na to, aby po uplynutí tejto lehoty bol stanovený prijímací mechanizmus, ktorý zabezpečí, že archívy budú zachované a prístupné.

V podobnom, ale trochu širšom kontexte by sme chceli požiadať, aby dobré pracovné vzťahy s tribunálom a rozvoj efektívneho súdneho systému, ktorý by sa zaoberal aj zločinmi proti ľudskosti, zostali hodnotiacimi kritériami pre naše vzťahy s krajinami západného Balkánu. Naliehavo žiadame predmetné krajiny, aby pokračovali v spolupráci s tribunálom a poskytovali hlavnému prokurátorovi rozumné odpovede.

Nakoniec žiadame Komisiu, aby naďalej venovala pozornosť tréningovým programom a iným iniciatívam, ktoré sú zamerané na vzájomný dialóg, spoločné hľadanie pravdy a zmierenie. Samotné vykonávanie spravodlivosti – akokoľvek dobré – nakoniec ešte nevedie k zmiereniu, ktoré je nesmierne potrebné, aby muži a ženy západného Balkánu mohli konečne začať pracovať na svojej budúcnosti.

Alexandr Vondra, *úradujúci predseda Rady*. – Vážená pani predsedajúca, myslím si, že táto rozprava je správne načasovaná rozpravou a že správa pani Neytsovej-Uytterbroeckovej obsahuje množstvo dôležitých odporúčaní. Poskytuje mi príležitosť prediskutovať problematiku, ktorá je ústredná pre našu politiku voči západnému Balkánu.

Práca Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (MTTJ) je zásadným prvkom pre vykonávanie spravodlivosti, pre vyrovnanie sa s minulosťou a napredovanie. Je takisto kľúčovou pre posilnenie princípov právneho štátu v regióne. Tento proces môže byť pomalý a niekedy zložitý, ale MTTJ dosiahol výrazný pokrok. Doteraz ukončil konania proti 116 obvineným s veľmi rozdielnymi rozsudkami. Iba dvaja zo 161 obvinených zostávajú na slobode.

Keď bol MTTJ v roku 1993 založený, vnútroštátne súdne systémy v bývalej Juhoslávii neboli pripravené zaoberať sa zločinmi takéhoto rozsahu. Napriek tomu bolo jasné, že tieto zločiny bolo potrebné súdiť. Žiadna zmluva, žiadna dohoda, žiadna spoločnosť nie je udržateľná bez spravodlivosti. Našou stratégiou voči tomuto regiónu je prispievať k stabilizácii krajín západného Balkánu a pomáhať im pri realizácii ich perspektívy vstupu do EÚ. Ústredným prvkom tejto politiky je spolupráca s MTTJ. Podporujeme jeho mandát viacerými spôsobmi.

Po prvé, krajiny západného Balkánu sa zúčastňujú procesu stabilizácie a pridruženia (SAP). Tento proces závisí na dodržiavaní demokratických princípov, zásad právneho štátu, ľudských práv a menšinových práv, základných slobôd a zásad medzinárodného práva a regionálnej spolupráce. Takisto závisí na plnej spolupráci s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu. Plnenie podmienok procesu SAP je monitorované prostredníctvom výročných správ o pokroku vypracovaných Komisiou. Nasledujúce správy o pokroku budú zverejnené v októbri 2009.

Okrem toho sú otázky ľudských práv a právneho štátu, zahŕňajúce posilnenie fungovania, neustrannosti a zodpovednosti súdneho systému a boj proti korupcii a organizovanému zločinu, kľúčovými prioritami Európskeho partnerstva EÚ s krajinami západného Balkánu. Tieto priority sú pravidelne aktualizované.

Rada navyše prijala dve spoločné pozície zamerané na podporu implementácie mandátu MTTJ prostredníctvom zmrazenia aktív obvinených, ktorí sú na úteku, a prostredníctvom zákazu cestovať uvaleného na osoby napomáhajúce obvineným MTTJ unikáť pred spravodlivosťou. Tieto spoločné pozície sú pravidelne rozširované a aktualizované.

Európska únia bude podporovať prácu MTTJ až kým nebude dokončená. Plne súhlasím, že z dlhodobého hľadiska musí byť odkaz MTTJ zachovaný. Kedykoľvek k tomu príde – a o tom EÚ nerozhoduje – vnútroštátne súdne systémy budú musieť byť pripravené prevziať spisy MTTJ. Toto je jeden z dôvodov prečo je taký dôležitý dôraz, ktorý sme kládli na reformu súdnictva a dobrú správu vecí verejných v rámci procesu SAP.

Práca mimovládnych organizácií a jednotlivcov ako Centrum pre humanitárne právo v Belehrade a Centrum výskumu a dokumentácie v Sarajeve, ktoré hľadajú pravdu, si takisto zaslúžia našu plnú podporu.

Dovoľte mi skončiť poďakovaním sa tomuto Parlamentu za jeho podporu v tejto oblasti a obzvlášť za túto užitočnú a konštruktívnu správu.

PREDESDÁ: PANI WALLIS

podpredsedníčka

Olli Rehn, *člen Komisie*. – Vážená pani predsedajúca, vítam iniciatívu a správu pani Neytsovej-Uytterbroeckovej. Táto iniciatíva a správa vysielajú veľmi vítaný signál o oddanosti Európskeho parlamentu podpore Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (MTTJ).

Z hľadiska Komisie je jasné, že medzinárodné spoločenstvo musí zachovať plnú podporu MTTJ, aby mohol dokončiť svoje zvyšné úlohy. Pre vojnové zločiny nemôže existovať beztrestnosť, a ako dobre viete, plná spolupráca s MTTJ je podmienkou pre pokrok v európskej integrácii. Táto nevyhnutná podmienka dnes ovplyvňuje prístupový proces Srbska do EÚ a mala vplyv na Chorvátsko. Verím, že Chorvátsko znovu nepostihne, pod podmienkou, že Chorvátsko zachová svoju plnú spoluprácu s MTTJ.

Tento princíp tiež zahŕňa riešenie prípadov vojnových zločinov, ktoré MTTJ odovzdal do pôsobnosti vnútroštátnej jurisdikcie. Poskytli sme finančnú podporu a zintenzívňujeme svoju podporu a úsilie pri budovaní kapacít v tejto dôležitej oblasti, hlavne v Bosne a Hercegovine, ktorá má zďaleka najväčší počet prípadov.

Komisia nedávno schválila poskytnutie finančných prostriedkov na projekt iniciovaný hlavným prokurátorom Sergeom Brammertzom, ktorý sa týka stáží v jeho úrade, na ktorých sa budú vzdelávať prokurátori stíhajúci vojnové zločiny a mladí profesionáli z juhovýchodnej Európy.

S hlavným prokurátorom Brammertzom tiež pracujeme na iných projektoch zahŕňajúcich regionálnu konferenciu pre prokurátorov z krajín západného Balkánu stíhajúcich vojnové zločiny. Tá sa bude konať v Bruseli budúci mesiac, začiatkom apríla.

V konečnom dôsledku Komisia zostáva plne oddaná MTTJ a naďalej podporuje pána Brammertza a jeho odhodlaných kolegov v ich úsilí o predvedenie tých, ktorí sú zodpovední za vážne porušovanie medzinárodného humanitárneho práva, pred súd, a preto chceme podporovať túto dôležitú prácu, prispievajúc k zmiereniu a zachovaniu mieru na západnom Balkáne.

V tomto ohľade sa teším na pokračovanie spolupráce s parlamentom.

Ria Oomen-Ruijten, v mene skupiny PPE-DE. – (NL) Vážená pani predsedajúca, rada by som čo najsrdečnejšie poďakovala pani Neytsovej za úplnosť jej správy. Má pravdu, keď hovorí, že parlament by vskutku mal stanoviť svoje priority veľmi jasne. Vojnoví zločinci by nemali byť oslobodení od trestu. Všetky krajiny v regióne musia plne spolupracovať a MTTJ by malo byť umožnené, aby náležite dokončil svoje aktivity.

Vážená pani predsedajúca, so 116 ukončenými prípadmi a množstvom práce v regióne tribunál v Haagu určite môže predložiť vynikajúce výsledky. Nikto už nemôže naďalej tvrdiť, že vinníci unikajú bez trestu. Rovnako ma teší aj dôraz, ktorý je kladený na plnú spoluprácu, ktorá má byť tribunálu poskytnutá. Týka sa to všetkých krajín, z ktorých podozriví pochádzajú. Ľudia, ktorí sú stále na úteku, by mali byť predvedení pred súd a všetky krajiny v tomto regióne dali Európskej únii v tomto zmysle svoje slovo. Neboli by sme dôveryhodní, keby sme na tomto netrvali. Pravdupovediac, so súhlasom pani spravodajkyne zajtra predložím v tejto veci ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh.

Vážená pani predsedajúca, hodnota tribunálu je značná v neposlednom rade preto, že toho treba ešte veľa urobiť v súdnom systéme na Balkáne. Z tohto dôvodu je takisto dobré, že táto správa zdôrazňuje dôležitosť správneho fungovania nezávislého a nestranného súdneho systému. Toto je nakoniec jedným z kodanských kritérií.

Rada by som poukázala na dve veci. Čo sa týka lehoty ukončenia aktivít tribunálu do roku 2010 alebo 2011, som toho názoru, že by sme nemali byť takí prísni. Je nakoniec omnoho dôležitejšie, aby tribunál mohol naďalej fungovať po tejto lehote, pokiaľ by to bolo potrebné pre uzavretie určitých prípadov.

Po druhé, čo sa týka dokončenia úlohy tribunálu, aj v prípade zatknutia a súdenia pánov Mladiča a Hadžića práca tribunálu nebude ukončená. Mechanizmus na riešenie ostávajúcich úloh a Medzinárodný trestný súd by mohli na seba prevziať aktivity tribunálu, ale na dobré a menej dobré skúsenosti by sme, podľa môjho názoru, nikdy nemali zabudnúť.

Richard Howitt, v mene skupiny PSE. – Vážená pani predsedajúca, od svojho založenia v roku 1993 Medzinárodný trestný tribunál pre bývalú Juhosláviu (MTTJ) zásadným spôsobom zmenil úlohu medzinárodného humanitárneho práva a poskytol obetiam tragických konfliktov na Balkáne, ktoré by inak ostali nevypočuté, príležitosť na vyjadrenie hrôz, ktoré spolu s rodinami zažili, a príležitosť na dosiahnutie spravodlivosti.

MTTJ preukázal, že nikto, bez ohľadu na postavenie alebo status v čase konfliktu, nie je voči spravodlivosti imúnny – precedens, na základe ktorého teraz Medzinárodný trestný súd presadzuje dodržiavanie ľudských práv po celom svete.

Dnes opakujeme, že v prípade bývalej Juhoslávie nemôže existovať beztrestnosť pre tých obžalovaných, ktorí sú stále hľadaní. Ratko Mladič a Goran Hadžić stále sú renegátmi spravodlivosti a musia byť odovzdaní tribunálu.

Tiež by sme mali poskytnúť svoju plnú podporu žiadosti hlavného prokurátora Brammertza, aby mal tribunál k dispozícii potrebné dokumenty nevyhnutné pre prípad bývalého generála Ante Gotovinu a iných – záležitosť, ktorá je relevantná pre prístupový proces do EÚ, ako, medzi inými, vedia naši chorvátski priatelia.

Socialistická skupina v Európskom parlamente navrhla na plenárnom zasadnutí dva doplňujúce a pozmeňujúce návrhy. Po prvé, malo by byť jasne stanovené, že akékoľvek návrhy na prípadné predĺženie mandátu by nemali odvádzať pozornosť od kľúčovej úlohy, ktorou je dokončenie súdnych konaní

a smerovanie k čo najrýchlejšiemu zatvoreniu tribunálu. Po druhé žiadame, aby archívy MTTJ boli sprístupnené prokurátorom, obhajcom a nakoniec aj historikom a výskumným pracovníkom.

Ďakujem pani spravodajkyňi a odporúčam Parlamentu tieto doplňujúce a pozmeňujúce návrhy.

Sarah Ludford, v mene skupiny ALDE. – Vážená pani predsedajúca, musíme do konca podporovať ohromujúcu prácu Haagskeho tribunálu pri predvádzaní páchateľov strašných zločinov pred súd a nemali by sme nariadiť jej umelé prerušenie, pretože spravodlivosť súdnych procesov by bola dotknutá časovou tiesňou a skratky by ohrozili bezpečnosť svedkov. Pokiaľ mnohé prípady obvinených na nižšej úrovni boli úspešne postúpené na vnútroštátne súdy, niektoré z nich by mohli byť neschopné alebo neochotné viesť trestné konania v súlade s medzinárodnými štandardmi, čo znamená, že obeť a svedkovia sa niekedy stavajú proti takémuto postúpeniu.

V záujme umožnenia kontinuity mandátu MTTJ, naliehavo žiadame Radu, aby podnietila Bezpečnostnú radu OSN na poskytnutie dostatočných zdrojov zo svojho všeobecného rozpočtu, najmä s cieľom udržať kľúčových špecialistov a vysokokvalifikovaný personál. Tribunál musí zanechať rozumné dedičstvo, jednak ako model pre iné budúce ad hoc tribunály, a tiež ako príspevok k posilneniu spravodlivosti v balkánskych krajinách.

Existuje potreba zvýšenej podpory EÚ pre vnútroštátne vyšetrovania a súdne procesy za vojnové zločiny a je potrebné, aby kodanské kritériá zahŕňali ešte väčšiu podporu dobre pripraveného a vysoko účinného súdnictva. Odkazom však je, že tribunál takisto musí prispieť k zmiereniu a medzietnickému porozumeniu a práca mimovládnych organizácií si zaslúži viac prostriedkov.

Komisár Rehn nám pripomína, že plná spolupráca s MTTJ je podmienkou vstupu do EÚ, ale pravdou je, ako mi včera večer úprimne povedal pán komisár Orban v neprítomnosti pán komisára Rehna, že v Rade neexistuje jednotnosť v súvislosti s tým, čo to znamená. Toto viedlo k zmätku a k dôslednému odkladaniu termínov. Aj keď všetci veľmi chceme prijať Srbsko a Chorvátsko, Rada, Komisia a Parlament musia byť jednotní a neoblovní, keď vyhlasujú, že obžalovaní páni Mladič a Hadžić musia byť odovzdaní súdu a že v prípade Chorvátska musia byť podporené dôkazy a svedkovia. Nemôžeme si dovoliť poľaviť z týchto podmienok.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, rád by som v tejto krátkej rozprave poukázal na niekoľko vecí. Práca Medzinárodného tribunálu pre bývalú Juhosláviu má mimoriadny význam, nielen preto, že garantuje predvedenie pred súd tých, ktorí sú zodpovední za vojnové zločiny na Balkáne, ale aj preto, že slúži znyslu verejnosti pre spravodlivosť. Okrem toho tribunál zohráva významnú úlohu v európskej politike voči krajinám západného Balkánu. Toto je takisto zdôraznené v správe pani Neytsovej.

Teraz keď sa blíži koniec mandátu tribunálu, musíme premýšľať o ukončení jeho práce. Pre moju parlamentnú skupinu je najdôležitejšie, aby kapacity boli zachované na rovnakej úrovni pre ukončenie stále prejednávanych prípadov a pre predvedenie posledných dvoch podozrivých, ktorí sú stále na úteku, pánov Mladiča a Hadžića, pred tribunál.

Skutočne nikdy by sme nemali chcieť vytvoriť dojem, že dĺžka mandátu a skončenie jeho platnosti budú určitým spôsobom znamenať, že títo ľudia by mohli zostať na slobode. Či už to urobíme predĺžením mandátu, alebo vytvorením mechanizmu na riešenie ostávajúcich úloh, nie je to pre nás otázka princípu a doposiaľ sa nám zdá, že možno nájdeme spôsob, ako udržať sudcov, právnikov a sekretariát v určitej forme pohotovostného režimu.

Véronique De Keyser (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, Európska únia uplatňuje zásadu rovnakého zaobchádzania voči všetkým balkánskym štátom.

Ak na jednej strane trváme na tom, že Belehrad musí vydať Mladiča predtým, ako môže byť implementovaná dočasná dohoda o obchode v rámci Dohody o stabilizácii a pridružení, je pochopiteľné, že od Chorvátska tiež žiadame plnú spoluprácu s tribunálom.

Avšak, táto spolupráca má, mierne povedané, veľa nedostatkov. Počas poslednej návštevy hlavného prokurátora, pána Brammertza, v Záhrebe vo februári, kam odišiel s cieľom vyžiadať si chýbajúce dokumenty týkajúce sa nasadenia delostrelectva v operácii „Búrka“, ktorá, pre záznam, vyústila v exodus 200 000 Srbov a v smrť 350 civilistov, žalobca žiadal od Chorvátska plnú spoluprácu a hoci Európska komisia práve dala zelenú otvoreniu 23. kapitoly, Súdnictvo a základné práva, niektoré európske vlády sa jej nebudú venovať, rovnako ako Európsky parlament.

V skutočnosti podpora pre Balkán nebude existovať bez zaručenia mieru a najlepších zárukami sú pravda a úprimnosť o zločinoch z minulosti.

Rád by som pogratuloval pani Neytsovej-Uytterbroeckovej k jej správe, ktorá získala jednohlasnú podporu vo Výbore pre zahraničné veci.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Gratulujem spravodajkyni, pani Neytsovej, a vítam správu o mandáte Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu, správu, ku ktorej som prispel aj ja niekoľkými pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi a ktorá nastoľuje niekoľko závažných otázok, ktorými sa musíme zaoberať.

Musíme zaistiť, aby boli výsledky, ktoré tento tribunál pre potrestanie vojnových zločinov a presadzovanie zmierenia na západnom Balkáne dosiahol, využité efektívne. Práca tribunálu musí byť úplne dokončená. Je tiež dôležité prehodnotiť doteraz dosiahnuté výsledky, predovšetkým tie ciele, ktoré zatiaľ neboli dosiahnuté. Na základe tohto odhadu by mala Rada zvážiť predĺženie jeho mandátu na tak dlho, ako bude potrebné.

Je isté, že tento tribunál nebude pokračovať vo svojej činnosti na neurčito. Práve preto musíme zaistiť existenciu mechanizmu, ktorý bude naďalej vykonávať zvyšné funkcie, ktoré dnes nie sú splnené, tak dlho ako bude potrebné. V tejto súvislosti vítam návrh Bezpečnostnej rady OSN, zameraný na vytvorenie inštitúcie, ktorá berie tieto otázky do úvahy.

Ďalším opatrením, ktoré považujem za kľúčové pre rozvoj dôležitých inštitúcií na západnom Balkáne, je vytvorenie súboru nariadení a hodnotiacich kritérií pre súdny systém v týchto krajinách s cieľom podporiť národné sudy.

Bogusław Rogalski (UEN). – (NL) Vážená pani predsedajúca, Medzinárodný trestný tribunál pre bývalú Juhosláviu výrazne prispel k procesu zmierenia na západnom Balkáne a pomohol k dosiahnutiu obnovy a zachovania mieru v regióne. Taktiež prispel k vytvoreniu základov pre nové svetové štandardy riešenia konfliktov po skončení vojny. Malo by byť ale zdôraznené, že podpora rozvoja potenciálu vnútroštátneho súdnictva na Balkáne je základom pre to, aby mohli lokálne sudy pokračovať v činnosti, ktorú začal tribunál. Korektná spolupráca medzi súdmi a žalobcami na západnom Balkáne je ďalšou dôležitou úlohou, predovšetkým v prípadoch zahŕňajúcich vydávanie a vzájomnú právnu pomoc. Existuje i zjavná potreba vytvorenia mechanizmov, ktoré po zatvorení tribunálu zaistia, že jeho činnosť a materiály, ktoré vyprodukoval, posilnia tie zásady, ktorými sa riadia právne štáty.

Na záver by som chcel požiadať krajiny západného Balkánu a krajiny EÚ, aby podporili činnosť mimovládnych organizácií a aj ostatných inštitúcií, ktoré pomáhajú obetiam, rozširujú dialóg a porozumenie medzi etnickými skupinami, a ktoré podporujú zmierenie na Balkáne.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som znovu v stručnosti zopakovať našu plnú podporu prebiehajúcej činnosti MTTJ ako dôležitej súčasti súčasného a budúceho uzdravovacieho a zmierovacieho procesu na západnom Balkáne.

Dovoľte mi spomenúť, že zajtra sa v Prahe stretneme s hlavným žalobcom, Sergeom Brammertzom. Súhlasím, že tribunál by mal pokračovať vo svojom mandáte, dokončiť prebiehajúce konania a otvoriť nové proti dvom obžalovaným, ktorí sú stále na slobode. Tiež súhlasím, aby bolo dedičstvo tribunálu zachované posilnením miestnych kapacít, ktoré sa zaoberajú výnimočnými prípadmi. V konečnom dôsledku, sú to prípady, ktoré sa týkajú krajín západného Balkánu a za ktoré sami potrebujú prevziať zodpovednosť.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som poďakovať za veľmi stručnú, ale dôležitú diskusiu a zagratulovať pani Neytsovej-Uytterbroeckovej k jej správe a iniciatíve.

MTTJ je skutočne prejavom európskych hodnôt spravodlivosti a právneho poriadku, a preto je táto diskusia taká dôležitá. Zároveň predstavuje základný prvok našej politiky rozširovania na západnom Balkáne.

V súvislosti s dátumami, môžem iba súhlasiť so samotným MTTJ, že dátumy v stratégii dokončenia úlohy medzinárodného tribunálu sú iba cieľovými dátumami a nie lehotami, ako je správne uvedené v správe pani Neytsovej-Uytterbroeckovej.

Pre Komisiu je kľúčovou otázkou zachovanie podpory medzinárodného spoločenstva pre dokončenie existujúceho mandátu medzinárodného tribunálu, čo zaistí, že v budúcnosti nebude existovať beztrestnosť pre vojnové zločiny.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *spravodajkyňa*. – Vážená pani predsedajúca, chcela by som poďakovať každému kto sa zapojil do tejto diskusie.

Chcela by som tiež povedať, že v každom, kto pracuje alebo pracoval v MTTJ, som našla odhodlanie a oddanosť, ktoré som len zriedka videla na iných miestach. Bolo mi ctou.

To boli ďalšie dôvody predložiť tento návrh.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, vo štvrtok 12. marca 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE), *písomne*. – (PL) Vážená pani predsedajúca, činnosť Haagskeho medzinárodného tribunálu si zaslúži podporu Európskej únie predovšetkým preto, že vytvára základy nových štandardov riešenia konfliktov a tiež kvôli tomu, že významne prispieva ku zmiereniu v regióne západného Balkánu.

Vzhľadom na rezolúciu OSN vyzývajúcu k ukončeniu činnosti MTTJ súhlasím s pani spravodajkyňou, že by mala byť preskúmaná možnosť predĺženia mandátu tejto inštitúcie. Pokračovanie činnosti tribunálu je potrebné, aj keby to bolo iba pre to, že mnohí zločinci ostávajú na slobode a veľký počet prípadov si stále vyžaduje spoľahlivé preskúmanie.

Som presvedčený, že kľúčovým faktorom v tomto prípade je i jednoznačný mechanizmus činnosti súdneho systému na Balkáne, ktorý prevezme pôvodné funkcie medzinárodného tribunálu, a to po jeho zatvorení. Okrem toho žiadam členské štáty, aby podporili činnosť mimovládnych organizácií a tiež iných inštitúcií, ktoré pomáhajú obetiam, presadzujú dialóg a podporujú snahy o zmierenie.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), *písomne*. – (EL) Desať rokov po tom čo USA, NATO a EÚ rozpútali špinavú vojnu proti Juhoslávii tí, ktorí sú vinní zo zločinov proti jej obyvateľstvu, slintajú nad tisíckami zavraždených vrátane žien a detí a nad masívnymi škodami, ktoré spôsobili na Balkáne. Príslušná správa vychvaľuje tribunál v Haagu, ktorí zriadili v snahe súdiť svoje obete a očistiť amerických a európskych imperialistov od ich zločinov, tribunál s vykonštruovanými obvineniami, s paródiami na súdne konania, ktoré vyústili do vraždy bývalého juhoslovanského prezidenta Slobodana Miloševića. S neveriteľnou drzosťou vyzývajú k predĺženiu jeho činnosti, aby mohli postaviť nových vinníkov a teroristickým spôsobom tlačíť na ľud Juhoslávie a vyzývať ho k podpisu deklarácie ľútosti za obranu ich štátu a podrobenia sa európskym vrahom.

Jednoducho, hlasovanie proti tejto ohavnej správe nestačí. Komunistická strana Grécka sa zdržala hlasovania. Odmietajú sa svojou prítomnosťou podieľať na legitimizácii týchto imperialistických zločinov Európskym parlamentom. Týmto spôsobom vzdáva parlament minimálnu úctu tým, ktorí zaplatili za imperialistické barbarstvo USA, NATO a EÚ krvou.

Skutočné ľudové tribunály budú zriadené a skutoční vinníci a vrahovia v USA, NATO a EÚ, stredoľavé a stredopravé vlády, budú súdení a odsúdení za svoje zločiny.

14. Hodina otázok (otázky pre Radu)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je hodina otázok Rade (B6-0009/2009).

– Otázka č. 1, ktorú predkladá **Marian Harkinová** (H-0040/09)

Vec: Zlepšenie kvality, dostupnosti a financovania dlhodobej starostlivosti

Pokiaľ ide o otázky, ktorým Európa čelí v dôsledku starnutia obyvateľstva, čo vedie k rastúcemu počtu ľudí, o ktorých je potrebné sa starať, v kombinácii so zmenami veľkosti a zloženia rodín, zmenami na pracovnom trhu a zvýšenej mobility, to všetko bude mať vplyv na dostupnosť ošetrovateľov. Vo svojej demografickej správe (SEK(2008)2911) Komisia uznala, že tieto otázky si vyžadujú politické riešenia vrátane posilnenia solidarity medzi generáciami v zmysle dlhodobej starostlivosti, väčšieho uznania pre profesionálnych opatrovateľov a, čo je najdôležitejšie, väčšej podpory pre rodinných opatrovateľov.

Predsedníctvo už naznačilo svoje priority vzhľadom na venovanie väčšej pozornosti zlepšeniu kvality, dostupnosti a financovania dlhodobej starostlivosti. Aké kroky počas svojho predsedníctva navrhuje Rada

na podporu neoficiálnych opatrovateľov v celej EÚ, z ktorých mnohí už dlhodobú starostlivosť poskytujú a v skutočnosti šetria nášmu zdravotníctvu milióny eur v poskytovaní zdravotnej starostlivosti?

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Dovoľte mi reagovať na otázku pani Harkinovej.

Predsedsníctvo si plne uvedomuje dôležitosť dlhodobej starostlivosti v súvislosti so starnutím obyvateľstva. Podľa Eurostatu sa počet obyvateľov nad 65 rokov v období rokov 1995 až 2050 v EÚ zdvojnásobí. Vo svojom závere zo 16. decembra 2008 o stratégiách verejného zdravotníctva na boj proti neurodegeneratívnym ochoreniam spojeným so starnutím Rada uvítala prácu združení, ktorých cieľom je ochrana a podpora pacientov a ich opatrovateľov a vyzvali členské štáty EÚ a Komisiu, aby spolu uvažovali o podpore opatrovateľov a spôsoboch ďalšieho rozvoja.

Navyše Rada tiež vyzvala členské štáty EÚ, aby v spolupráci so zainteresovanými akcionármi vytvorili národný strategický akčný plán alebo iné opatrenia namierené na zlepšenie kvality života pacientov a ich opatrovateľov a tiež efektívnejšie šírenie užitočných informácií pacientom, ich rodinám a opatrovateľom, aby boli informovaní o zásadách starostlivosti a najlepších stanovených metódach.

Rada tiež odporučila členským štátom, aby prehodnotili zložitosť alebo nadbytok administratívnych postupov, ktoré konfrontujú pacientov a ich opatrovateľov a zväzili opatrenia na ich zjednodušenie.

Navyše, v spoločnej správe o sociálnej ochrane a sociálnom začlenení na rok 2008, ktorú Rada odovzdala Európskej rade, sa členské štáty EÚ zaviazali zabezpečiť lepší prístup ku kvalitným službám. Opätovne potvrdili, že na tento účel je potrebné nájsť správnu rovnováhu medzi verejnými a súkromnými záväzkami a oficiálnou a neoficiálnou starostlivosťou a že poskytovanie domácej alebo komunitnej starostlivosti by malo mať prednosť pred inštitucionálnou starostlivosťou.

Rada tiež vyzvala Výbor pre sociálnu ochranu, aby neprestával podporovať výmenu skúseností a najlepších metód týkajúcich sa kvality poskytovania dlhodobej starostlivosti, poskytovania pomoci opatrovateľom, organizovania dlhodobej starostlivosti a významu integrovanej starostlivosti.

Predsedsníctvo bude pokračovať v plnení cieľa 18-mesačného programu Rady v oblasti verejného zdravia a svoje úsilie na úrovni EÚ zameria na zdravotnú starostlivosť a solidaritu s opatrovateľmi, berúc do úvahy problémy zdravotníctva, ktoré prinášajú naše starnúce spoločnosti.

České predsedsníctvo svoju pozornosť osobitne zameria na otázky dlhodobej komunitnej starostlivosti, neoficiálnej rodinnej starostlivosti a otázky dôstojnosti a práv starých ľudí. Predsedsníctvo zorganizuje európsku konferenciu o dôstojnosti a rizikách staroby, ktorá sa uskutoční v Prahe 25. mája 2009.

Konferencia sa zameria na reformu sociálnych a zdravotných služieb, aby lepšie reagovali na potreby a želania starých ľudí a rodín a zaoberať sa bude okrem iného takými otázkami ako dlhodobá komunitná starostlivosť, rodinná starostlivosť, starecká slabosť, prevencia zneužitia a zanedbania starých ľudí a úloha samospráv.

Predsedsníctvo tiež zorganizuje európsku konferenciu s názvom „Sociálne služby – nástroj na mobilizáciu pracovnej sily a posilnenie sociálnej súdržnosti“, ktorá sa uskutoční v Prahe 22. a 23. apríla. Konferencia bude osobitnú pozornosť venovať rastu pracovných príležitostí v oblasti sociálnych služieb v súvislosti so starnutím obyvateľstva, s podporou neoficiálnych opatrovateľov, úlohou sociálnych služieb v aktívnom sociálnom začlenení a zosúladením starostlivosti o starých ľudí so zamestnaním.

Prioritná pozornosť bude tiež venovaná otázke nezávislého života v komunite. Konferencia by mala prispieť k výmene najlepších postupov z praxe.

Dovoľte, aby som skončil zmienkou o nedávnom diani v daňovej oblasti. Rada Ecofin dosiahla len včera v Bruseli dohodu, aby všetky členské štáty EÚ mali možnosť uplatniť trvalé zníženie DPH na služby domácej starostlivosti ako pomoc v domácnosti a starostlivosť o mladých, starých, chorých alebo postihnutých ľudí.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Som veľmi povzbudená českým predsedsníctvom, hlavne dôrazom, aký kladie na rodinu. Demografická správa Komisie, ktorá dokazuje, že obyvateľstvo Európy starne, má podtitul „solidarita medzi generáciami“, ale je to v skutočnosti rodina, kde sa učíme solidarite, a tá sa zakladá na láske a starostlivosti.

Som tiež veľmi rada, že české predsedsníctvo uznalo dôležitosť rešpektovania ľudskej dôstojnosti, pretože tento princíp je v srdci starostlivosti. Chcela by som, aby ste to komentovali, pretože, pokiaľ ja viem, na to, aby sa starostlivosť dostala tým, ktorí sú od nej závislí, spôsobom rešpektujúcim ľudskú dôstojnosť, je potrebné, aby sme na tento princíp nezabúdali.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, myslím, že je veľmi dobré, že sa vyvíja úsilie na podporu príbuzných, aby mohli na seba prevziať dlhodobú starostlivosť. Nanešťastie, v skutočnosti nie je dostatok príbuzných, ktorí by tak mohli urobiť. Naopak, potrebujeme zvýšiť počet vysoko kvalifikovaných opatrovateľov. Moja otázka teda znie: aké iniciatívy podnikne úradujúci predseda Rady na zabezpečenie dostatku profesionálnych opatrovateľov? Rozmýšľalo sa vôbec o podobe jednotného vzdelávania, keďže toto sú nové iniciatívy?

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, ďakujem poslancom za pripomienky týkajúce sa snáh predsedníctva zlepšiť životné podmienky starých ľudí. Problém starnutia je jedným z tých, ktoré sa týkajú nás všetkých a mali by sme k nemu pristupovať s istou dávkou dôstojnosti.

Je samozrejme pravda, že viaceré z týchto úloh zostávajú vo vnútroštátnych kompetenciách jednotlivých členských štátov, no na úvod rozpravy som spomenul dve konferencie. Myslím si, že členské štáty by mohli zabezpečiť vzdelávanie a poradenstvo rodinných opatrovateľov. Rozvoj kvalitného vzdelávania je kľúčovým faktorom na zlepšenie kvality starostlivosti, rovnako ako aj dočasná náhradná starostlivosť a mimoriadna dovolenka pre zamestnancov, ktorí sa starajú o rodinných príslušníkov. Flexibilný pracovný čas, práca na polovičný úväzok a iné opatrenia uľahčujúce starostlivosť sú tu dôležité.

Napokon, dôležitá je aj sociálna ochrana rodinných opatrovateľov. Starostlivosť, ktorú poskytujú neoficiálni aj profesionálni opatrovatelia, musí spoločnosť vedieť oceniť a organizovať. Hospodárska bezpečnosť je preto predpokladom zabezpečenia kvalitnej starostlivosti.

Predseda júca. – Otázka č. 2, ktorú predkladá **Brian Crowley** (H-0044/09).

Vec: Nezamestnanosť v Európe

Aké iniciatívy v súčasnosti uskutočňuje Európska rada v boji proti nezamestnanosti mladých a dlhodobej nezamestnanosti v Európe?

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Rád by som poďakoval Brianovi Crowleymu za polozenie tejto otázky. Myslím, že iste viete, že za tvorbu a implementáciu politiky zamestnanosti sú v prvom rade zodpovedné členské štáty. Rada má však viaceré záväzky v oblasti zamestnanosti vrátane každoročného prijímania usmernení pre zamestnanosť podľa článku 128 Zmluvy. Hlavne teraz, keď Európa čelí finančnej a hospodárskej kríze, venuje Rada osobitnú pozornosť politikám zamestnanosti v členských štátoch.

Vo svojej otázke sa konkrétne pýtate na súčasné iniciatívy Európskej rady na pomoc v boji proti nezamestnanosti mladých a dlhodobej nezamestnanosti v Európe. V decembri 2008 sa Európska rada dohodla na pláne hospodárskej obnovy Európy, aby poskytla koherentný rámec pre kroky uskutočňované na úrovni Únie, ako aj opatrenia prijaté každým členským štátom berúc do úvahy ich individuálne pomery. Záver Európskej rady zdôraznil najmä rýchlu dodatočnú aktivitu Európskeho sociálneho fondu na podporu zamestnanosti predovšetkým v prospech najzraniteľnejších skupín obyvateľstva. Európska rada sa podujala vyhodnotiť implementáciu plánu na jarnom marcovom zasadnutí naznačujúc, že v prípade potreby sú možné dodatočné úpravy.

V prvej polovici roku 2009 české predsedníctvo venuje osobitnú pozornosť aj opatreniam na podporu zamestnanosti v súvislosti s jarným zasadnutím Európskej rady. Jarné zasadnutie Európskej rady sa bude zaoberať situáciou zamestnanosti v Spoločenstve a prijme závery na základe Spoločnej správy o zamestnanosti schválenej Radou a Komisiou.

Názor Európskeho parlamentu na vec bude vítaný vzhľadom k zasadnutiu Európskej rady v marci. Na základe hodnotenia Európskej rady prijme Rada usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov. Súčasnú usmernenia na podporu zamestnanosti, ktoré boli schválené minulý rok, ako aj ich predošlé verzie, jasne zdôraznili dôležitosť riešenia problému nezamestnanosti mladých a dlhodobej nezamestnanosti v členských štátoch.

Od jesene 2008, kedy vplyv súčasnej krízy na zamestnanosť začal byť viditeľný, Výbor pre zamestnanosť, ktorý Rada založila podľa článku 130 Zmluvy, sa začal zaoberať priebežným monitorovaním zamestnanosti v členských štátoch. Svoje zistenia výbor odovzdáva Rade.

Navyše, aby sa vytvoril priestor pre diskusie a prípadné rozhodnutia, predsedníctvo sa rozhodlo usporiadať summit zamestnanosti, ktorý sa uskutoční 7. mája. Témy diskusií budú potvrdené po jarnom zasadnutí Európskej rady – orientačnú diskusiu o tom plánujeme na budúci týždeň. Mali by sme tiež v tejto súvislosti spomenúť, že v tomto roku Európsky parlament a Rada, ako spoluzákonomodarcovia, hodnotia a zvažujú

úpravy Európskeho globalizačného fondu, nástroja, ktorého cieľom je potlačenie negatívnych vplyvov globalizácie, ku ktorej s určitou patriť aj straty pracovných miest, ako aj zníženie rizika, že z nadbytočných zamestnancov sa stanú dlhodobo nezamestnaní. Cieľom je zabrániť dlhodobej nezamestnanosti včasnou pomocou postihnutým zamestnancom pomocou aktívnych programov ako ďalšie vzdelávanie, ktoré umožní zvýšenie kvalifikácie.

Podpora zamestnanosti vrátane boja proti dlhodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti mladých sa vcelku vždy nachádzala medzi prioritami programu Rady a Európskej rady. Predsedníctvo podporuje implementáciu zásad flexiistoty. Ich implementácia do vnútroštátnych politík spolu s prebiehajúcou štrukturálnou reformou pomôže na pracovnom trhu zlepšiť situáciu zraniteľných skupín, medzi ktoré patria mladí a starí ľudia, dlhodobo nezamestnaní a ľudia s nízkou kvalifikáciou.

Vážení poslanci, vážené poslankyne, z tohto miesta vás uistujem, že na jar 2009, uprostred svetovej finančnej a hospodárskej krízy a rastúcej nezamestnanosti, toto zostáva našou prioritou.

Brian Crowley (UEN). – Chcel by som poďakovať úradujúcemu predsedovi Rady za odpoveď. Myslím, že predsedníctvu patrí pocta za to, že naplánovalo konferenciu o zamestnanosti ešte skôr, než sme si všimli alebo uvedomili závažnosť nezamestnanosti vyplývajúcej z hospodárskej krízy.

V súvislosti so samitom o nezamestnanosti, ktorý sa bude konať, existujú tri kľúčové otázky, na ktorých riešenie je potrebné sa zamerať: po prvé, využívať Európsky sociálny fond nielen na samotné vzdelávanie, ale tiež zabezpečiť, aby vzdelávanie viedlo ku skutočnému získaniu práce a aby nebolo len vzdelávaním pre vzdelávanie; po druhé, zabezpečiť, aby sa globalizačný fond ihneď aktivizoval, pretože k stratám pracovných miest dochádza teraz; a po tretie, čo je najdôležitejšie, vyzývať našich kolegov v Rade, aby sa nesnažili o vnútroštátny protekcionizmus pracovných miest vo svojich krajinách na úkor pracovných miest v ostatných krajinách, lebo len ak budeme postupovať koordinovane a spolupracovať, budeme mať väčšiu šancu na úspech.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Bude so mnou úradujúci predseda Rady súhlasiť, že situácia, v ktorej sa nachádzame, nie je podobná tej z tridsiatych rokov minulého storočia, ale situácii z konca druhej svetovej vojny, a že to, čo naozaj potrebujeme, je niečo ako Marshallov plán na regeneráciu Európy?

Bude preto súhlasiť, že pre Európsku investičnú banku existuje možnosť získať investora, napríklad Čínu, ktorý by EIB požičal peniaze na investície v Európe, ktoré by sa splácali formou špeciálnych obchodných taríf a DPH vyzbieranej v Únii tomu, kto by tie peniaze Európskej investičnej banke požičal? Bude súhlasiť, že kým konferencia o zamestnanosti je vítaná, potrebujeme zmeniť myslenie a niečo také dramatické ako to, čo sa stalo na konci druhej svetovej vojny?

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, existujúce bariéry pre mobilitu sú, nepochybne, čiastočne zodpovedné za nezamestnanosť mladých. Máme výborné cezhraničné vzdelávacie programy, okrem iných aj pre učňov, ale bariéry v oblasti sociálnych práv a zdravotného poistenia znamenajú, že celý tento potenciál pre mobilitu a doplnkové vzdelávanie v zahraničí nemôže byť využitý. Čo robí predsedníctvo v tejto veci?

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, myslím, že tu máme dve rôzne hľadiská, jedno od pána Crowleyho a jedno od pána Mitchella. Myslím, že sa tu musíme vyhnúť rôznym protekcionistickým sklonom, ktoré by mohli dokonca viesť k nárastu nezamestnanosti vo viacerých členských štátoch. Vnútroštátne riešenie by nemalo byť na úkor susedných krajín a jeho cenu by nemali splácať budúce generácie.

Potrebujeme prijať opatrenia a reagovať na súčasnú situáciu, a o to sa teraz usilujeme. Súhlasím s pánom Mitchellom, že potrebujeme plán, áno, a my máme nejaké plány. Máme Plán hospodárskej obnovy Európy a my ho musíme uskutočniť. Samozrejme, diskutujeme a pracujeme s Európskou investičnou bankou. Jej prezident, pán Maystadt, hostil pred dvoma dňami konferenciu, na ktorej predviedol, koľko peňazí minula EIB od začiatku krízy – o približne 10 miliárd EUR viac ako minulý rok. Existuje ďalšia iniciatíva EIB v spolupráci s EBOR a Svetovou bankou na vyčlenenie zdrojov vo výške vyše 24 miliárd EUR, napríklad na krytie potrieb rozličných malých a stredných podnikov. To je dôležité na udržanie zamestnanosti.

Pokiaľ ide o revíziu pravidiel Európskeho sociálneho fondu, Rada sa dohodla o návrhu na preskúmanie pravidiel Európskeho sociálneho fondu, zjednodušenie evidencie výdavkov a zvýšenie platieb na účet členských štátov. V súčasnosti sa očakáva stanovisko Parlamentu a upravené pravidlá by mohli nadobudnúť účinnosť v máji 2009.

Predseda. – Otázka č. 3, ktorú predkladá **Mairead McGuinnessová** (H-0046/09).

Vec: Rozdielnosť výrobných noriem vo svete.

Európa uplatňuje vysoké normy v potravinárskom priemysle a vo výrobných odvetviach na svojom území, čo všetci schvaľujeme, avšak nepožaduje, aby týmito normám podliehali aj dovážané výrobky. Európske normy upravujúce predovšetkým výrobu potravín, odevov a hračiek sú najlepšie na svete; ale tieto vysoké normy zvyšujú náklady a predražujú výrobu vo vnútri EÚ. Do našich obchodov sa dostávajú výrobky z dovozu, na ktoré sa rovnako vysoké ekologické a iné normy nevzťahujú a ktoré sú často oveľa lacnejšie.

Aké kroky podniká Rada v rámci Svetovej obchodnej organizácie a ďalších svetových fór, aby v celosvetovom meradle zvýšila povedomie o tejto problematike a aby presadzovala vyššie výrobné normy, ktoré zabezpečia lepšiu ochranu pracujúcich a spotrebiteľov?

Alexandr Vondra, *úradujúci predseda Rady*. – Cením si ďalšiu otázku znovu od jedného z írskych poslancov – vyzerá to, akoby tu počas hodiny otázok boli najaktívnejší Íri.

Takže, pokiaľ ide o iniciatívu v rámci WTO na zvýšenie povedomia a presadzovania vyšších výrobných noriem vo svete, dovoľte mi najskôr pripomenúť váženým poslancom a poslankyniam, že Komisia je hlavným obchodným vyjednávačom Európskeho spoločenstva v rámci WTO a koná na základe mandátu, ktorý jej udelila Rada. Preto by sme tu potrebovali komisárku Ashtonovú.

Pokiaľ ide o výrobné normy, článok 20 dohody GATT umožňuje vládam konať vo veciach obchodu za účelom ochrany života a zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín za predpokladu, že tým nediskriminujú alebo to nepoužívajú ako skrytý protekcionizmus.

Navyše existujú dve konkrétne opatrenia WTO zaoberajúce sa týmito otázkami: sanitárne a fytosanitárne opatrenia (SPS) a dohody o technických prekážkach obchodu (TBT).

Dohoda SPS je osobitný dokument obsahujúci základné pravidlá bezpečnosti potravín a normy na ochranu zdravia zvierat a rastlín. Umožňuje krajinám vytvárať svoje vlastné normy za predpokladu, že sa zakladajú na vedeckých poznatkoch. Dohody TBT zaväzujú členské štáty WTO k zabezpečeniu toho, aby technické predpisy, odporúčané normy a postupy hodnotenia zhody nevytvárali zbytočné obchodné prekážky.

Členské štáty WTO sú preto povzbudzované, aby používali medzinárodné normy, usmernenia a odporúčania tam, kde existujú. Môžu prijímať opatrenia, ktoré povedú k vyšším normám len vtedy, ak bude existovať ich vedecké odôvodnenie.

Európske spoločenstvo uplatňuje vysoké normy, vďaka ktorým chránime našich spotrebiteľov. Musíme však zabezpečiť, aby požadované normy neboli v rozpore s dohodami, ktoré boli spomenuté vyššie.

Všetci vieme, že na túto problematiku existujú rôzne pohľady a že Európske spoločenstvo už viackrát bolo na defenzívnej strane diskusie o takých opatreniach.

Z pohľadu Spoločenstva môže dobrá regulačná prax okrem iného pomôcť vyhnúť sa zbytočným prekážkam pre medzinárodný obchod a zabezpečiť, že legislatíva nebude restriktívnejšia, než je potrebné. Zároveň môže hájiť právo na tvorbu cieľov verejnej politiky, napríklad vo vzťahu k životu ľudí, zvierat a rastlín a životnému prostrediu na úrovniach, ktoré uzná za vhodné, a za predpokladu, že tieto nebudú použité spôsobom, ktorý by predstavoval prostriedok svojoľnej alebo neopodstatnenej diskriminácie.

V súvislosti so súčasnou finančnou krízou a hospodárskym úpadkom nemožno priveľmi zdôrazňovať význam plnej zhody a efektívnej implementácie všetkých pravidiel a dohôd WTO.

Európske spoločenstvo pracuje na posilnení medzinárodných noriem v rámci príslušných výborov WTO, predovšetkým výborov TBT, SPS, TRIPS a výborov pre obchod a životné prostredie. Možno spomenúť nedávny prípad z konca februára, kedy Európske spoločenstvo zaujalo tvrdý postoj vo výbere SPS v otázke nesúlady niektorých členov s normou Svetovej organizácie pre zdravie zvierat.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Chcela by som poďakovať úradujúcemu predsedovi Rady za detailnú a odbornú odpoveď, dovoľte mi ale uviesť praktický príklad, ktorý vás možno bude zaujímať. O niekoľko rokov Európska únia zakáže výrobu vajec v klieťkových systémoch. Tento systém sa však bude naďalej používať mimo našich hraníc a my budeme dovážať tekuté vajcia alebo sušené vajcia vyrobené v rovnakých klieťkách, aké budú v Európskej únii zakázané. Výrobcovia krúčia hlavou nad logikou toho všetkého.

Pýtam sa vás, ako muža, ktorý je celkom rozumný a podrobný vo svojich odpovediach, ako budete argumentovať v prípade tohto typu systému, pokiaľ nezakážeme dovážať tekuté vajcia alebo sušené vajcia pochádzajúce z klieťového chovu? Je nezmyselné zakázať to vnútorne.

Jim Allister (NI). – Vážení pán minister, myslím, že kľúčové zameranie tejto otázky je konkurencieschopnosť a ako udržať konkurencieschopnosť európskych výrobcov. Predpokladajme, že výrobcovia z EÚ, predovšetkým potravinári, nesú osobitné náklady plnenia európskych noriem a zároveň konkurujú dovozcom z krajín, v ktorých takéto náklady nemajú, za takých okolností by som sa vás chcel opýtať, či ste presvedčený, že na financovanie udržania konkurencieschopnosti európskych výrobcov by mala byť použitá spoločná poľnohospodárska politika (SPP)? Bez takého financovania nás čaká presne taký osud, ako uviedla pani McGuinnessová.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Nepatrím medzi najväčších zástancov SPP. Vo všeobecnosti som za pokračovanie reformy SPP, ale dúfam, že sa neocitneme v situácii, že budeme dovážať tekuté či sušené vajcia. Rovnako verím, že väčšina noriem ES týkajúcich sa predaja na trhu sa zakladá nielen na tom, na čom sme sa dohodli tu v Európe, ale aj na medzinárodne dohodnutých normách Codex Alimentarius a normách Európskej hospodárskej komisie OSN. Je dôležité, aby všetci dodržiavali isté normy a aby sme nevytvárali podmienky, ktoré by ich dodržiavanie vážne ohrozili.

Dohody TBT zaväzujú WTO a jej členské štáty k zabezpečeniu toho, aby technické predpisy, odporúčané normy a postupy hodnotenia zhody nevytvárali zbytočné obchodné prekážky.

Predsedajúca. – Otázka č. 4, ktorú predkladá **Claude Moraes (H-0047/09)**

Vec: Zmena klímy

Čo plánuje Rada urobiť pre to, aby sa na samite G8, ktorý sa bude konať v júli, a na konferencii o zmene klímy, ktorá sa bude tento rok konať v Kodani, pohli dopredu medzinárodné rokovania o zmene klímy? Predovšetkým, môže Rada Parlament informovať o nejakom zlepšení spolupráce medzi EÚ a novou americkou vládou?

Okrem toho, aké ďalšie kroky plánuje rada podniknúť v boji proti zmene klímy v záujme konsolidácie balíka opatrení dohodnutého v decembri?

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – V decembri 2008 bol na konferencii v Poznani dohodnutý pracovný program na rok 2009, v ktorom boli jasne identifikované kroky, ktoré majú byť prijaté pred konferenciou o zmene klímy, ktorá sa má konať v decembri 2009 v Kodani. Poznaň tiež vyslala signál, že finančná kríza sa nemá považovať za prekážku v ďalších krokoch proti zmenám klímy, ale za ďalšiu príležitosť na hlbokú premenu nášho hospodárskeho systému a pevné smerovanie k hospodárstvu s nízkymi emisiami uhlíka.

Z toho vyplýva, že si musíme uvedomiť, že dosiahnuť to nebude ľahké. Hospodárska recesia bude mať vplyv na ochotu zainteresovaných strán absorbovať ďalšie náklady spojené s redukčnými záväzkami, ako aj s opatreniami na zmiernenie klimatických zmien a adaptačnými opatreniami.

České predsedníctvo má v úmysle vyvíjať úsilie na medzinárodnej úrovni smerom k úspešnej dohode v Kodani v decembri. Ako viete, v nadväznosti na oznámenie Komisie s názvom „O komplexnej dohode o klimatických zmenách v Kodani“ a na základe príspevku Dočasného výboru pre klimatické zmeny zriadeného Parlamentom prijala Rada minulý týždeň k tejto téme závery, čím ešte jasnejšie vyjadrila pozíciu EÚ, pokiaľ ide o komplexnú dohodu po roku 2012.

Prijatie kľúčových politických signálov sa očakáva aj na nadchádzajúcom zasadnutí Európskej rady. Okrem spoločnej vízie dlhodobých opatrení v oblasti znižovania emisií a adaptácie, ako aj v oblasti technológie, bude v rámci budúcej pozície EÚ kľúčová aj identifikácia príslušných opatrení na financovanie účinnej a dlhodobej klimatickej politiky, od ktorej do veľkej miery závisí úspešnosť konferencie v Kodani.

EÚ sa už začala zapájať do aktívnej pomoci nielen s najdôležitejšími rokovacími partnermi a hlavnými rozvíjajúcimi sa ekonomikami, ale aj s novou vládou Spojených štátov, ktorá už avizovala svoju ochotu znovu sa do tohto procesu významným spôsobom zapojiť.

Predsedaťstvo už uskutočnilo svoje prvé stretnutie s novou americkou vládou a ďalšie rokovania plánuje vo veľmi blízkej budúcnosti. Zmena klímy bude jednou z tém neformálneho samitu EÚ a USA, ktorý sa bude konať 5. apríla v Prahe. Prvé signály prichádzajúce z Washingtonu sú v každom prípade povzbudivé, takže

bude veľmi dôležité dosiahnuť dobrú spoluprácu medzi EÚ a USA, aby sme mohli predložiť čo najambicióznejšie pozície a dosiahnuť, aby hlavné rozvíjajúce sa ekonomiky nasledovali náš príklad.

Aby úsilie EÚ v boji proti zmene klímy prinieslo výsledky, je absolútne dôležité, aby sa na tomto procese podieľali aj iné významné ekonomiky produkujúce CO₂. Preto boli na stretnutie G8 pozvané aj niektoré z týchto krajín – Južná Afrika, Egypt, Čína, India, Austrália, Mexiko, Brazília, Indonézia a Južná Kórea.

Pokiaľ ide o klimatický a energetický balík, dosiahnutím dohody v decembri 2008 o tomto balíku vyslala EÚ všetkým svojim rokovacím partnerom vo svete veľmi silný politický signál. Teraz ho začneme realizovať, čo si vyžiada veľa technickej práce.

Vedomá si potreby stanoviť presné kritériá, ktoré by chcela Európska únia uplatniť pri rozhodovaní o posune z 20-percentného na 30-percentné zníženie, posudzuje Rada v súčasnosti na základe oznámenia Komisie otázku komplementarity úsilia a primeranosti možných krokov rozvojových krajín. Príslušný text je súčasťou záverov zasadnutia Rady pre životné prostredie z 2. marca 2009.

Claude Moraes (PSE). – Aká by to bola hodina otázok bez našich írskych kolegov a ich užitočných a presvedčivých príspevkov? Ozývam sa po prvý raz, ale len aby som predsedníctvu adresoval faktickú poznámku.

Mojou otázkou som chcel povedať, že by sme si mali uvedomiť, že hlavne naši mladší voliči – a som si istý, že to nie je len môj prípad – od predsedníctva, ktoré sa nachádza uprostred svojho funkčného obdobia, ako aj od budúceho švédskeho predsedníctva predovšetkým očakávajú, že budú pozorne sledovať, ako sa Američania snažia zosúladiť – a pán Vondra to vlastne spomenul – naliehavú prioritu, ktorou je riešenie hospodárskej krízy, s presadzovaním balíka opatrení na boj proti zmene klímy a presvedčaním priemyslu, aby sa zapojil do hospodárstva s nízkymi emisiami uhlíka.

Nežiadam nič nemožné, len by som chcel povedať nasledovné: Majte prosím na pamäti, že nejde o nezlúčiteľné ciele. Mnohí z našich mladších voličov v celej EÚ hovoria našim predsedníctvám presne toto.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Vzhľadom na účinky zmeny klímy, ako sú napríklad dlhé obdobia sucha, znížovanie zásob pitnej vody a dezertifikácia veľkých častí európskeho územia, by som sa chcela Rady spýtať, či uvažuje o vytvorení európskeho zavlažovacieho systému.

Myslím si, že investovanie do poľnohospodárstva musí byť počas súčasnej hospodárskej krízy prioritou. Okrem toho je poľnohospodárstvo nesmierne dôležitá oblasť z hľadiska obchodnej bilancie Európskej únie a občanom Európy musíme takisto zabezpečiť dostatok dostupných, zdravých potravín.

Avril Doyle (PPE-DE). – Chcela by som úradujúcemu predsedníctvu pripomenúť, že na vrcholnej schôdzke v decembri minulého roka sa všetky hlavy štátov a vlád dohodli na vyhlásení, v ktorom sa okrem iného hovorilo, že v kontexte medzinárodnej dohody o zmene klímy v Kodani v roku 2009 pre tých, ktorí si to želajú, časť príjmov z aukcií bude použitá na uskutočnenie a financovanie krokov na zmiernenie a adaptáciu na klimatické zmeny v rozvojových krajinách, ktoré dohodu ratifikovali, hlavne pokiaľ ide o najmenej rozvinuté krajiny.

Moja otázka je veľmi jednoduchá: Keďže vyhlásenia zo samitov sa neobjavujú v žiadnom úradnom vestníku ani sa o ich plnom obsahu neinformuje vo vystúpeniach, mohli by ste, pán minister, ešte pred ukončením vášho predsedníctva tu v Parlamente predniesť obsah tohto vyhlásenia? Je dôležité, aby sme mali znenia takýchto dôležitých vyhlásení uvedené v zázname.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Myslím, že vyhlásenie je včlenené do záverov zasadnutia Rady pre životné prostredie zo začiatku marca. Nemám pri sebe papiere, tak sa na to znovu dôkladne pozriem. Mám pocit, že som to čítal. Je pred nami jarné zasadnutie Európskej rady, takže by som si želal potvrdenie všetkých tých ambiciózných cieľov.

Neviem – a to otvára niekoľko ďalších otázok – či sa nám podarí dať dokopy dostatočné množstvo peňazí na financovanie pomoci rozvojovým krajinám pri prijímaní opatrení na zmiernenie klimatických zmien a adaptačných opatrení, pretože sme ešte len na začiatku rozhovorov s USA a inými partnermi a ukázať všetky karty už teraz by nemalo zmysel.

Rozhovory s Američanmi pokračujú. Náместník ministra životného prostredia sa začiatkom mesiaca stretol s Carol Brownerovou a Martin Bursík, ktorý je českým ministrom životného prostredia, sa má stretnúť so

svojimi partnermi vo Washingtone – myslím, že koncom tohto týždňa alebo začiatkom budúceho mesiaca – takže dialóg už prebieha.

Áno, samozrejme, musíme nájsť spoločnú reč. Máme hospodársku krízu a zároveň ambiciózne ciele v oblasti životného prostredia. Máte pravdu, že môžeme nájsť veľa synergie a nie je dôvod viesť spory. Ak ste čítali plány hospodárskej obnovy Európy, obsahujú veľa programov, ktoré majú zelený obal alebo zelenú farbu. Zároveň treba verejnosti ešte mnohé veci vysvetliť. Pomery v rôznych členských štátoch EÚ nie sú nevyhnutne vždy rovnaké, takže si myslím, že v tejto oblasti nás ešte čaká veľa práce s verejnosťou a verejnej diplomacie.

Predseda júca. – Otázka č. 5, ktorú predkladá **Liam Aylward** (H-0050/09).

Vec: Bezpečnosť cestnej premávky

Podľa priorít českého predsedníctva si vysoké množstvo ľudí zabitých na európskych cestách vyžaduje zintenzívnenie celoeurópskeho úsilia o zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky.

Aké sú plány predsedníctva, pokiaľ ide o riešenie tohto problému?

Alexandr Vondra, *úradujúci predseda Rady*. – Ako konštatoval ctený pán poslanec, zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky a zníženie vysokého počtu smrteľných nehôd na cestách Spoločenstva patria medzi priority českého predsedníctva pre odvetvie dopravy. Toto nie je až také prekvapujúce, keďže sme krajina, ktorá sa nachádza priamo uprostred kontinentu. Intenzita dopravy a s ňou spojené nebezpečenstvá sú pre nás najvyššou prioritou.

Stotožňujúc sa s vašimi obavami a s cieľom zlepšiť súčasnú situáciu v krátkodobom horizonte plánovalo predsedníctvo v rámci zasadnutia Rady na jar 2009 usporiadať ministerskú rozpravu o budúcom vývoji v oblasti bezpečnosti cestnej premávky v kontexte prípravy nového akčného plánu pre bezpečnosť cestnej premávky. Avšak, vzhľadom na to, že Komisia oznámila predsedníctvu svoj zámer posunúť dátum prijatia tohto nového akčného plánu, pokladá české predsedníctvo takúto rozpravu za predčasnú.

Príkladom konkrétnych krokov českého predsedníctva v oblasti bezpečnosti cestnej premávky sú záverečné rokovania medzi Radou a Parlamentom o návrhu nariadenia týkajúceho sa požiadaviek typového schvaľovania na všeobecnú bezpečnosť motorových vozidiel. Ako viete, zástupcom predsedníctva a Parlamentu sa podarilo dosiahnuť dohodu o tomto návrhu a Európsky parlament nariadenie včera schválil. Nariadenie o všeobecnej bezpečnosti zavádza povinnosť namontovať vo všetkých vozidlách systém elektronickej kontroly stability vozidla a moderný núdzový brzdiaci systém a v ťažkých nákladných vozidlách systém výstrahy pred vybočením z jazdného pruhu. Tieto nové technológie môžu viesť k výraznému zvýšeniu bezpečnosti motorových vozidiel a je jasné, že ich zavedenie ako štandardného systému na nových vozidlách bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť cestnej premávky.

Dohoda v prvom čítaní umožní povinné zavedenie systémov elektronickej kontroly stability v nových vozidlách od roku 2011, teda o rok skôr, než sa predpokladalo v pôvodnom návrhu Komisie. Okrem toho začala Rada práve skúmať akčný plán Komisie na zavedenie inteligentných dopravných systémov (ITS) v Európe a s tým súvisiaci návrh smernice, ktorou sa ustanovuje rámec na zavedenie inteligentných dopravných systémov v oblasti cestnej dopravy a na rozhrania s inými druhmi dopravy. Jedným z cieľov obidvoch právnych predpisov je zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky uplatnením informačných a komunikačných technológií v odvetví dopravy.

Predsedníctvo sa chystá ministrom odporučiť, aby na zasadnutí Rady v marci 2009 prijali závery Rady o akčnom pláne a všeobecný prístup alebo politickú dohodu o vyššie uvedenom návrhu na zasadnutí Rady v júni 2009. O úlohe ITS v oblasti bezpečnosti cestnej premávky sa bude diskutovať aj na neformálnom stretnutí ministrov dopravy, ktoré sa má uskutočniť v apríli v Litoměřiciach, v mojej krajine.

Inteligentné dopravné systémy a aplikácie ako systémy núdzového volania a zvýšenej pozornosti vodiča, výstražné signály o prekročení povolenej rýchlosti a zámky proti alkoholu by mohli významným spôsobom prispieť k zvýšeniu našej bezpečnosti na cestách. Len systémy elektronickej kontroly stability a eCall systém by v prípade ich všeobecného zavedenia mohli v Európe ročne zachrániť až 6 500 životov. Vzhľadom na dôležitosť, ktorú prikladá bezpečnosti cestnej premávky, preskúma predsedníctvo všetky ostatné návrhy v tejto oblasti, ktoré by Komisia v dohľadnej dobe mohla predložiť za predpokladu, že nám to obmedzený čas, ktorý nám do konca júna zostáva, umožní.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Írsko má ešte jednu otázku, aj keď teraz je položená v našom vlastnom jazyku. Podľa vášho názoru, aké sú hlavné príčiny úmrtí na cestách? Plánuje české predsedníctvo vytvoriť

nejakú novú koordináciu medzi odlišnými normami platiacimi v rôznych európskych krajinách týkajúcimi sa technického stavu automobilov? Okrem toho, myslíte si, že na zníženie počtu úmrtí na cestách je potrebné viac než len technika?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) EÚ na zníženie počtu dopravných nehôd neurobila dosť. Bezpečnosť cestnej premávky možno zvýšiť investovaním do infraštruktúry, zlepšením správania účastníkov cestnej premávky a dodržiavaním právnych predpisov v oblasti cestnej premávky.

Európska komisia prišla s návrhom smernice o cezhraničnom vymáhaní pokút uložených za porušenie pravidiel cestnej premávky. Európsky parlament zaň zahlasoval. V akom štádiu sa veci nachádzajú a aké sú vyhliadky, že tento dokument schváli aj Rada Európskej únie?

Jim Higgins (PPE-DE). – Najprv by som sa chcel Rady spýtať, či pripúšťa, že pokiaľ ide o zníženie počtu úmrtí a smrteľných nehôd, potrebujeme konkrétne ciele pre každý členský štát.

Po druhé, pripúšťa Rada, že potrebujeme presadiť systém, na základe ktorého, ak je priestupok spáchaný v rámci jednej jurisdikcie, môže byť vinník stíhaný súdmi v tejto jurisdikcii, aj keď sa vrátil do svojej domovskej krajiny?

V neposlednom rade vítam informáciu Rady, pokiaľ ide o systém eCall, ale kedy bude povinný vo všetkých členských štátoch? Je to veľmi dôležité z hľadiska nehôd, hlavne pokiaľ ide o nehody spôsobené jedným automobilom.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – V prvom rade musím povedať, že chápem, že tieto otázky sú počas volebnej kampane veľmi dôležité, pretože na bezpečnosti cestnej premávky záleží každému. Podľa mňa si musíme uvedomiť jednu vec, a síce, že vlády, a obzvlášť Európska rada, nemôžu byť zodpovedné za každé úmrtie na našich cestách. Zodpovednosť nesú tiež, a hlavne, vodiči za volantom.

Ale, samozrejme, musíme sa týmto problémom zaoberať a opäť zdôrazňujem, že to patrí medzi naše priority, takže táto diskusia sa musí pohnúť dopredu. Preto sme tento problém zaradili medzi kľúčové body programu neformálneho stretnutia ministrov dopravy, ktoré sa uskutoční koncom apríla, a ja budem svojho kolegu vo vláde, ministra dopravy, osobne informovať, akú dôležitosť má táto otázka aj pre vás.

Hlavnou témou tohto neformálneho stretnutia je zavedenie inteligentných dopravných systémov (ITS) v EÚ. Bezpečnosť cestnej premávky je určite jednou zo šiestich prioritných oblastí činnosti identifikovaných Komisiou v akčnom pláne o ITS. Chceme, aby sa diskusia o tejto téme pohla dopredu.

Predsedajúca. – Otázky, ktoré neboli zodpovedané pre nedostatok času, budú zodpovedané písomne (pozri prílohu).

– Týmto končím hodinu otázok.

(Rokovanie bolo prerušené o 19.10 hod. a pokračovalo o 21.00 hod.)

PREDSEDÁ: PANI MORGANTINI

podpredsedníčka

15. Zelená kniha o zdravotníckych pracovníkoch v Európe (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je zelená kniha o zdravotníckych pracovníkoch v Európe.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, veľmi ma teší, že som bola pozvaná, aby som Parlamentu predniesla stanovisko k zelenej knihe o zdravotníckych pracovníkoch v Európe, ktorú Komisia prijala 10. decembra 2008.

Toto pozvanie prichádza vo vhodný okamih, keď sa blíži koniec konzultačnej fázy, ktorá sa uzavrie na konci tohto mesiaca.

Je jasné, že všetky zdravotnícke systémy EÚ sú pod tlakom vyplývajúcim zo starnutia populácie, zdravotných hrozieb, ako aj z rastúcich cien nových technológií a náročnejších očakávaní pacientov – a to všetko na pozadí ťažkej hospodárskej situácie.

Bez náležite odborne pripravených a motivovaných zdravotníckych pracovníkov v celej Európskej únii bude ohrozená finančná udržateľnosť európskych zdravotníckych systémov a vzniknú nerovnosti v poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Ako európske obyvateľstvo starne, starnú aj jeho zdravotnícki pracovníci a do zdravotníctva neprichádza dosť nových pracovníkov na to, aby nahradili tých, ktorí odchádzajú. Musíme sa zamyslieť nad príčinami, prečo nie sú mladí ľudia motivovaní stať sa zdravotníckymi pracovníkmi.

To v spojení s mobilitou zdravotníckych pracovníkov v rámci jednotlivých členských štátov a medzi nimi vytvára vo väčšine európskych zdravotníckych systémov spoločné problémy s nedostatkom zdravotníckeho personálu.

Očakávam na zelenú knihu veľké množstvo reakcií od mnohých záujmových organizácií v oblasti zdravotníctva, ktoré v súvislosti s týmto problémom vyjadrili svoje obavy.

Takisto sa teším na príspevky poslancov tohto Parlamentu. Tie nám určite uľahčia prácu a poslúžia nášmu spoločnému cieľu.

Analýza reakcií, ktoré získame, bude pre nás návodom pri vytváraní stratégií na úrovni EÚ na podporu členských štátov pri riešení týchto problémov.

Rozpravu o zdravotníckych pracovníkoch treba odlíšiť od problémov, ktorými sa zaoberá návrh smernice o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti.

Predmetom tohto návrhu sú v skutočnosti predpisy a opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť pacientom presúvajúcim sa po Európe za rovnakých podmienok prístup k bezpečnej a kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Hlavným cieľom tohto návrhu právneho predpisu je spravodlivým spôsobom a dôsledne presadiť uplatňovanie práv pacientov, tak ako im ich priznáva Európsky súdny dvor. Jeho cieľom nie je upravovať cezhraničné poskytovanie zdravotníckych služieb, slobodu usadiť sa a mobilitu zdravotníckych pracovníkov.

To však neznamená, že tento návrh smernice ignoruje bezpečnosť a kvalitu starostlivosti poskytovanej pacientom, ktorí vyhľadávajú zdravotnú starostlivosť v zahraničí – čo prirodzene súvisí s kontextom, v ktorom je zdravotná starostlivosť poskytovaná zdravotníckymi pracovníkmi.

V tomto zmysle návrh smernice veľmi jasne stanovuje základné pravidlo, ktorým je, že v prípade cezhraničnej zdravotnej starostlivosti sa uplatňujú predpisy krajiny, v ktorej je poskytnuté ošetrovanie.

Tiež by som krátko chcela spomenúť iné ustanovenia, napríklad v článku 5 návrhu: Aby sa členské štáty zaviazali stanoviť vnútroštátne normy kvality a bezpečnosti, účinne ich implementovať a sprístupniť ich obsah verejnosti. Aby poskytovatelia zdravotnej starostlivosti poskytli všetky relevantné informácie, na základe ktorých by sa pacienti mohli kvalifikovane rozhodnúť – vrátane detailov o poistnom krytí alebo iných prostriedkoch osobnej alebo kolektívnej ochrany v súvislosti so zodpovednosťou za škodu pri výkone povolania, ktoré musia existovať vo všetkých členských štátoch, aby pacienti mali prostriedky na podanie sťažnosti a aby sa zaručili nápravné opatrenia a kompenzácia, keď utrpia škodu vzniknutú v dôsledku poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Prostredníctvom tohto súboru zásad a pravidiel návrh podľa mňa jasne definuje vzťah medzi pacientom a poskytovateľom s cieľom zabezpečiť spoľahlivé informácie a bezpečnú a kvalitnú starostlivosť európskym občanom, ktorí sa rozhodnú vycestovať za ošetrovaním do iného členského štátu.

Dovoľte mi tiež pripomenúť ďalší právny predpis EÚ, za ktorý je primárne zodpovedný môj kolega, pán komisár McCreevy, a ktorý upravuje vzájomné uznávanie kvalifikácií lekárov, zdravotných sestier, zubárov, pôrodných asistentiek a lekárnikov. Mám na mysli smernicu 2005/36/ES, ktorá už platí. Táto smernica tiež stanovuje konkrétne povinnosti členských štátov v oblasti výmeny informácií v prípade pohybu zdravotníckych pracovníkov. Prenos príslušných údajov uľahčuje používanie informačného systému vnútorného trhu (IMI), ktorý už teraz umožňuje elektronickú výmenu informácií v oblasti piatich hlavných zdravotníckych profesií. Okrem toho sa počíta s rozšírením IMI na všetky regulované profesie.

Na záver by som chcela povedať, že riešenie problémov spojených so zdravotníckymi pracovníkmi v EÚ pri súčasnom zaručení finančnej udržateľnosti zdravotníckych systémov bude jednou z hlavných úloh Európy v nasledujúcom desaťročí. To si vyžaduje komplexný politický prístup, lebo žiadny členský štát nemôže reálne nájsť vlastné riešenia osamotene. Riešením nemôže byť zdravotnícky personál jednoducho získavať z rozvojových krajín, kde je jeho nedostatok ešte väčší.

V tomto zmysle umožní zelená kniha diskusiu o aktuálnych problémoch a ich ďalšie definovanie, čo povedie k prijatiu spoločných krokov tam, kde je to potrebné. Viem, že vaše očakávania sú vysoké, a počítam s vašou pomocou pri vytváraní riešení na podporu zdravotníckych pracovníkov, ktorí neoceniteľným spôsobom prispievajú ku kvalite života každého z nás.

Predseda júca. – Vážená pani komisárka, nepochybujem o tom, že vaša výzva, aby sa aj poslanci Európskeho parlamentu svojimi príspevkami podieľali na zelenej knihe o zdravotníckych pracovníkoch v Európe, sa stretne s veľmi plodnou odozvou.

John Bowis, v mene skupiny PPE-DE. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa pani komisárke poďakovať za to, že obetovala večer, aby prišla sem k nám do tohto preplneného Parlamentu, ako aj za odkaz, ktorý nám odovzdala. Je to dôležitá zelená kniha, ktorá by mala v tomto Parlamente, ako aj mimo neho, podnietiť rozsiahlu diskusiu.

Počas svojho vystúpenia, ktoré sa práve skončilo, nastolila jednu či dve otázky vrátane otázky, prečo nie je viac nových lekárov a zdravotných sestier. Ak to môžem tak povedať, myslím, že je to len polovica otázky. Druhá polovica je, prečo ich toľko odchádza. Kľúčom k tomuto problému je nájdenie vhodných spôsobov náboru a udržania zdravotníckych pracovníkov. Hlavne sa to asi týka zdravotných sestier, ale aj lekárov a ostatných terapeutických pracovníkov. Podľa mňa musíme preskúmať existujúce kariérne štruktúry. Musíme sa pozrieť, ako sa vnímajú možnosti povýšenia. Musíme odstrániť niektoré bariéry v rámci profesií a medzi nimi. Musíme zaručiť príjemné pracovné prostredie. Bude to asi ťažké, ale mohlo by to ísť aj ľahko. Musíme sa postarať o to, aby bol v Európe dostatok výskumných zariadení, aby nám ľudia neodchádzali do zahraničia. Predovšetkým si asi musíme vypočúť rady naslovovzatých odborníkov. Príliš často – viem to zo svojho pôsobenia vo vláde a, ako viete, v Komisii – počúvame ľudí hore namiesto toho, aby sme išli priamo do nemocníc a vypočuli si zdravotné sestry a lekárov, ktorí pracujú priamo v teréne. Keby sme to robili častejšie, možno by sme robili viac dobrej politiky.

Chcem samozrejme spomenúť moju správu – ktorú spomenula aj pani komisárka – a síce posúdenie cezhraničnej zdravotnej starostlivosti Parlamentom. Hneď na začiatku sme povedali, že sú tu dôležité dve opatrenia, ktoré sa neprijmú naraz. Jedným z nich bola bezpečnosť pacientov a tu sme prijali opatrenie skutočne rýchlo. Druhé trochu zaostáva. Týka sa zdravotníckych pracovníkov. Skutočne potrebujeme zdravotníckych pracovníkov na poskytovanie tejto služby – tú rezervu – na poskytovanie cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, aby sa mohli pacienti pohybovať bezpečne, aby vedeli, že bude o nich postarané. Tu, v Štrasburgu, nám napadnú Štrasburg, Liège, Luxemburg ako miesta, kde by koncepcia referenčnej siete mohla mať veľký význam z hľadiska pacientov aj z hľadiska odbornej prípravy a výskumu.

Komisia upozornila na pohyb zdravotníckych pracovníkov a my musíme nájsť spôsob, ako sa s touto realitou vyrovnáť bez toho, aby bola ohrozená bezpečnosť pacientov. Myslím, že to určite zahŕňa otázku jazykových testov, ktoré netreba chápať ako prekážku, ale ako opatrenie na ochranu pacientov. Dotkla sa tiež vzájomného uznávania kvalifikácií. To je rozhodne dôležité, či už vás doma ošetrí lekár, ktorý prišiel zo zahraničia, alebo idete do zahraničia na vyšetrenie miestnym lekárom. Sú profesie – jednou z nich je chiropraxia – pri ktorých vám kvalifikáciu v niektorých krajinách uznajú a v niektorých nie. Potrebujeme nájsť spôsob, ako dostať týchto pomocných zdravotných pracovníkov do centra našich plánov.

Musíme, samozrejme, zaistiť bezpečnosť pacientov, teda musíme vedieť, ktorí lekári podliehajú disciplinárnemu konaniu a ktorí boli vylúčení z registra lekárov – lekári, sestry, akýkoľvek zdravotnícky pracovníci – a vo svojej správe Komisiu vyzývam, aby toto uľahčila. Myslím, že túto otázku by sme mali preskúmať hlbšie.

Pani komisárka správne poukázala na únik mozgov. Je tragédiou, že sme schopní poskytnúť dostatok zdravotníckych pracovníkov len tým spôsobom, že si ich vezmeme z krajín, ktoré si to najmenej môžu dovoliť. Ak sa pozrieme na čísla, zistíme, že v priemere 1 zo 4 lekárov a 1 z 20 sestier získali odborné vzdelanie v Afrike a teraz pracujú v krajinách OECD. Čiastočne je to kvôli tomu, že my ako krajiny ich iným krajinám kradneme, a čiastočne za to môžu naše mimovládne organizácie, ktoré využívajú ich služby a získavajú ich v príslušných krajinách, pričom im platia viac, než by zarobili vo svojej krajine. Preto sa tam za prácou nevrátia.

Všetko toto je dôležité, pani komisárka. Musíme sa zaoberať otázkou bezpečnosti zdravotníckych pracovníkov. Musíme sa venovať poraneniam injekčnou ihlou a infekciám získaným v nemocnici, ako aj útokom na personál. Z nedávnych rozhovorov s pôrodnými asistentkami vieme, aké ťažké je získať poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania. Toto sú niektoré z otázok, ktoré, dúfam, budú v popredí našich diskusií o tejto veľmi vítanej zelenej knihe.

Jules Maaten, v mene skupiny ALDE. – (NL) Vážená pani predsedajúca, rád by som podporil veľa z toho, čo pred chvíľou povedal pán Bowis. Zelená kniha, ktorú sme od vás, pani komisárka, dostali, je kvalitný dokument. Netreba zdôrazňovať, že si nemôžeme počkať, aké na ňu budú reakcie, ako je to v prípade každej zelenej knihy. Samozrejme, reakcie sa dajú do istej miery predvídať, je však v každom prípade užitočné získať ich, aby sme ich v budúcnosti mohli zapracovať do prípadných právnych predpisov.

Táto zelená kniha je dôležitá, keďže sa týka problematiky, ktorá si vyžaduje našu pozornosť. Je výsledkom sporov okolo návrhov, ktoré v tom čase predložil pán Bolkestein, a víťame skutočnosť, že Komisia k tejto veci pristupuje týmto spôsobom, teda s náležitou vážnosťou, vypracovaním zelenej knihy a vytvorením dostatočného priestoru na diskusiu, keďže podľa môjho názoru v súvislosti s týmito otázkami panuje predovšetkým veľa obáv. Svoje vystúpenie preto nechcem obmedziť len na otázku zdravotníckych pracovníkov, pretože si myslím, že rovnaký strach z neznámeho objavíme aj v iných oblastiach európskeho zdravotníctva.

V oblasti verejného zdravia sa v uplynulých rokoch v Európskej únii dosiahol významný pokrok, a to vďaka vašim predchodcom, ako aj vďaka vám, pani komisárka. Preto by som rád využil túto možnosť a zablahoželať vám k práci, ktorú ste v tejto oblasti urobili počas pomerne krátkeho obdobia. Nemyslel som si, že to za taký krátky čas bude možné, a verím, že môžeme byť hrdí na to, ako sa vám to podarilo dosiahnuť.

Veľký pokrok sa v posledných rokoch dosiahol napríklad v oblasti liekov na účely pediatrickej starostlivosti. Verejnosť si ani neuvedomuje, že v tejto oblasti existuje problém, európske riešenie je však nanajvýš potrebné, pretože členské štáty samy tento problém vyriešiť nemôžu. V tejto oblasti môžeme využiť práve úspory z rozsahu. A platí to podľa mňa aj v iných oblastiach. Ide napríklad o politiku týkajúcu sa tabaku a prevencie fajčenia, v ktorej Európska únia hrá vedúcu úlohu nielen v rámci Únie, ale aj mimo nej. Aj v tejto oblasti nám vyššiu účinnosť pomôžu dosiahnuť práve úspory z rozsahu. Veľmi sa zaujíname aj o cezhraničnú zdravotnú starostlivosť a ochranu práv pacientov v Európe, rovnako pod pozorným dohľadom spravodajcu, pána Bowisa. Dúfam a očakávam, že aj v tejto oblasti dosiahneme pozitívne výsledky.

Na druhej strane vždy, keď diskutujeme o týchto otázkach, vidíme, že nielen ministri, ale aj naši kolegovia poslanci v národných parlamentoch sa zdráhajú ďalej prehĺbiť európsku spoluprácu v oblasti zdravotnej starostlivosti. V Európskej únii existuje 27 rôznych systémov a každý je presvedčený, že práve ten jeho model zdravotnej starostlivosti je najlepší. Každý, s kým sa o tom budeme rozprávať, sa nás bude snažiť presvedčiť, že systém jeho štátu je ten správny. To je, samozrejme, nemožné. Nemôžeme mať 27 rôznych a zároveň najlepších systémov.

Je pochopiteľné, že systém každej krajiny bol budovaný premyslene. V každom prípade išlo o ľudí a dobre mienené záujmy. Keď však nastane nerovnováha, Európska únia zrazu príde s myšlienkou, o ktorej si myslí, že je najlepšia. Je mi jasné, že takýto prístup sa stretne s odporom.

V niektorých oblastiach, napríklad v prípade zriedkavých ochorení, môžu byť úspory z rozsahu prospešné pre pacientov, ako aj pre systémy zdravotnej starostlivosti. Existuje veľa dôvodov na väčšiu angažovanosť Európskej únie v oblasti verejného zdravia. Takmer 40 000 pacientov v Európe čaká na orgány a každý deň zomrie desať z týchto ľudí.

Nadmerné požívanie alkoholu si každý rok vyžiada 1 950 000 ľudských životov a stojí európske hospodárstvo 125 miliárd EUR. Tieto otázky sa pravdepodobne riešia najlepšie dokonca ani nie na národnej, ale na miestnej úrovni. Sú však aj také európske trendy, ako napríklad nadmerné požívanie alkoholu mladými ľuďmi. Musíme zistiť, či by takéto problémy predsa len nebolo lepšie riešiť na európskej úrovni. Súčasné texty Zmlúv nám však neumožňujú zaoberať sa týmito problémami.

Mali by sme sa však snažiť dosiahnuť viac, pokiaľ ide o voľný pohyb zdravotných služieb, a v tom spočíva pridaná hodnota zelenej knihy. Som presvedčený, že keby sme čelili všetkým problémom, pretože určite nejaké existujú, a navrhli riešenia, napríklad na predchádzanie lekárskeho pochybeniam alebo na posilnenie právnej istoty pacientov, ako aj zdravotníckych pracovníkov, prospelo by to každému. Podmienkou je, aby bol voľný pohyb organizovaný zodpovedným spôsobom, ale aby bol napriek tomu možný.

Ak sa nebude lepšia spolupráca v oblasti darcovstva orgánov a účinnejšia spolupráca v ochrane pred pandémiami – téma, ktorú vždy spomínam – presadzovať na európskej úrovni, som presvedčený, že budeme čeliť veľkým problémom, ak k nám napríklad niekedy v budúcnosti dorazí epidémia chrípky z Thajska. V skutočnosti by Komisia mala byť v takýchto prípadoch schopná prijať krízové opatrenia do 24 hodín.

Na záver, článok 152 podľa mňa nespĺňa požiadavky, pokiaľ ide o organizáciu účinných európskych opatrení v budúcnosti. Ak by sme v dlhodobom horizonte zvažovali zmenu Zmluvy, podľa mňa by sme v novej zmluve mali uvažovať o rozšírení právneho základu pre verejné zdravie.

Bart Staes, v mene skupiny Verts/ALE. – (NL) Vážená pani predsedajúca, rád by som sa pridil k pánovi Bowisovi a pánovi Maatenovi a zablahožela pani komisárke k jej zelenej knihe, ktorá podľa mňa prišla v tom najlepšom čase. Pani komisárka sama povedala, že starnutie obyvateľstva skutočne prinesie väčšiu záťaž pre zdravotnícke systémy, ale najmä a predovšetkým pre zdravotný personál. Každý, kto si dá námahu vypočítať si pracovníkov zamestnaných v tomto odvetví, vie, že všeobecné pracovné podmienky sú fyzicky aj psychicky nesmierne náročné.

Práca v tomto odvetví si od pracovníkov veľa vyžaduje, pričom je často finančne podhodnotená. Preto nie je prekvapením, že fluktuácia zamestnancov v tomto odvetví je veľmi vysoká. Takisto je pravda, že pracovné zmluvy sú pre zamestnancov veľmi často nevýhodné, a preto mnohí z odvetvia predčasne odchádzajú. Podľa mňa by sa Únia mala vo svojej politike zamerať na niekoľko vecí: udržateľné zamestnanie, dobré pracovné prostredie, bezpečnosť práce, zabránenie úniku mozgov a dôstojnú prácu.

Pani komisárka správne poukázala na smernicu o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, na ktorej práve pracuje pán Bowis. Keď som sa však rozprával s pracovníkmi v zdravotníctve, poukazovali aj na vzťah medzi prácou zdravotného personálu a smernicou o pracovnom čase. Podľa smernice o pracovnom čase neurčujú pracovný čas ľudí, ale zmluvy.

Zistil som, že existujú poľskí lekári, ktorí cez týždeň pracujú v poľských nemocniciach na základe bežných zmlúv a cez víkend odchádzajú na 48-hodinovú zmenu do Spojeného kráľovstva. To je samozrejme neprípustné. Túto otázku by sme mali v smernici o pracovnom čase vziať do úvahy. Dúfam preto, že tejto téme sa v rozprave o tejto zelenej knihe budeme venovať.

Konstantinos Droutsas, v mene skupiny GUE/NGL. – (EL) Vážená pani predsedajúca, zelená kniha o zdravotníckych pracovníkoch v Európe odhaľuje plány podnikateľov a Európskej únie na privatizáciu zdravia a blahobytu so všetkými bolestivými dôsledkami pre rodiny pracujúcich a pre obyčajné rodiny v zdravotníctve.

Tieto zmeny sú súčasťou všeobecného vývoja na úkor bežných ľudí v oblasti sociálneho zabezpečenia a sociálnych služieb, ktorý nastáva vo všetkých krajinách Európskej únie s aktívnou podporou a účasťou stredolavých a stredopravých strán. Tieto strany zachádzajú so zdravím ako s tovarom, zdrojom zisku pre podnikateľov a pacientov a ich rodiny vnímajú ako zákazníkov.

Hlavným cieľom je rozšíriť obchodné aktivity zamerané na zisk a vytvoriť systém, v rámci ktorého by verejné zdravotníctvo fungovalo na základe kritérií súkromného sektora a v konkurencii s ním.

Prvými obeťami tohto skomercializovaného systému zdravotníctva sú práve ľudia, ktorí v tomto odvetví pracujú. Títo pracovníci, ktorí tvoria 10 % pracovnej sily Európskej únie, často pracujú v neprijateľných podmienkach ohrozujúcich pacientov. Neustále porušovanie pracovného času je skôr pravidlom ako výnimkou. Pre rozhodnutia súkromných poisťovacích spoločností im klesá plat, aspoň pokiaľ ide o verejné zdravotníctvo, a klesá aj ich výkonnosť. Hlavnou témou tejto zelenej knihy je mobilita pracovníkov a uplatňovanie pravidiel Bolkesteinovej smernice v odvetví zdravotníctva.

Zdravie je sociálna hodnota a nie obchodovateľný tovar. Zdravotnícki pracovníci poskytujú sociálne služby, nie sú prostriedkami na vytváranie zisku. Pracovníci môžu zabezpečiť vysokú úroveň bezplatných služieb, ktoré bude poskytovať výhradne vláda bez vstupu súkromných obchodných záujmov len vtedy, ak o to budú bojovať.

Kathy Sinnott, v mene skupiny IND/DEM. – Vážená pani predsedajúca, v zdravotníctve pracuje viac ľudí ako v ktoromkoľvek inom odvetví. Keď hovoríme o zdravotníckych pracovníkoch, máme na mysli najmä lekárov, zdravotné sestry, lekárníkov a zubárov, ktorým pomáhajú rádiológovia, laboratórni technici, výskumníci, terapeuti, biochemici a armáda administratívnych pracovníkov a ďalšieho personálu, ktorá zabezpečuje chod zdravotníckych služieb.

Existuje však aj ďalšia skupina odborníkov: prírodní lekári, chiropraktici, osteopati, homeopati a odborníci na výživu, ktorých prístup k liečbe je založený viac na prírodných metódach.

V neposlednom rade najväčšiu skupinu zdravotníckych pracovníkov tvoria opatrovatelia v rodinách, ktorí v oblasti zdravia pracujú deň a noc bez nároku na odmenu.

Pokiaľ ide o prvú skupinu, Komisia v správe vyjadruje znepokojenie nad tým, že počet zdravotníkov v klasickom zdravotníctve nie je dostatočný na uspokojenie rastúceho dopytu. Komisia ďalej zdôrazňuje potrebu motivovať mladých ľudí, aby si vybrali práve tieto povolania. V niektorých krajinách však takýto problém nemajú.

Minulý mesiac podstúpilo 3 500 mladých ľudí v Írsku prijímaciu skúšku v nádeji, že získajú jedno z niekoľkých stoviek miest na zdravotníckych školách. Na odbory, ako napríklad opatrovatelstvo, terapeutická starostlivosť a podobne, sa tiež hlási oveľa viac mladých ľudí ako sú univerzity ochotné prijať.

Pani komisárka, nejde o otázku motivácie mladých ľudí. Ide o to, aby sme im umožnili štúdium. Stredoškolskí študenti v Írsku pracujú na tom, aby mohli získať prácu v oblasti medicíny, ale systém kvót, ktorý funguje bez ohľadu na dopyt, im to bohužiaľ znemožňuje. V dôsledku toho máme vážny nedostatok kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov.

Viem, že podobný nesúlad medzi vzdelávacím systémom a dopytom existuje aj v iných európskych krajinách. Myslím si, že ak sa budeme snažiť pritiahnúť mladých ľudí do týchto profesií a neposkytneme im možnosť štúdia v tejto oblasti, budeme ich len frustrovať.

Keďže študentom neumožňujeme vzdelávať sa a vytvárame tak umelý nedostatok, musíme nevyhnutne dovážať zdravotníckych pracovníkov z tretích krajín, dokonca aj tých najchudobnejších, pričom ich vlastných ľudí oberáme o zdravotnú starostlivosť a spôsobujeme únik mozgov.

Druhá skupina zdravotníckych pracovníkov, o ktorej som hovorila, ako napríklad prírodní lekári, bola, žiaľ, z tejto správy úplne vynechaná. To, že sme ich vynechali, znamená, že neuznávame ich cenný prínos k zdraviu Európanov a nezohľadňujeme želania mnohých Európanov, ktorí vyhľadávajú ich pomoc.

Toto odvetvie je veľmi dôležité. Zjavná snaha Komisie obmedziť ich činnosť smernicami, ako je smernica o vitamínových a minerálnych doplnkoch, ďalej prehĺbuje priepasť medzi politikou EÚ a každodennými rozhodnutiami ľudí o svojom zdraví.

Nakoniec by som rada spomenula tretiu a najväčšiu skupinu zdravotníckych pracovníkov: opatrovateľov v rodine. Ide o ľudí, ktorí sa starajú o starších ľudí odkázaných na starostlivosť alebo ľudí so zdravotným postihnutím. Každý rok ich potrebujeme viac, nie menej. Európa starne a ľudí so zdravotným postihnutím pribúda, a preto by sme týchto pracovníkov nemali brať ako samozrejmosť. Jediný spôsob, ako si týchto dôležitých opatrovateľov môžeme udržať, je podporovať ich v ich práci.

Na záver, naši zdravotnícki pracovníci sú dôležitejší ako kedykoľvek predtým. Komisia správne poznamenáva, že vznikajú a znovu sa objavujú niektoré ohrozenia zdravia, ako sú prenosné choroby. Komisia by však mala venovať dostatočnú pozornosť aj skutočnosti, že narastá výskyt všetkých chronických porúch spojených s dysfunkciou imunitného systému, ako napríklad astma, alergia, skleróza multiplex, autizmus, cukrovka, epilepsia, fibromyalgia a mnoho ďalších.

Chcela by som poradiť Komisii, aby skúmala všetky tieto choroby s narastajúcim výskytom a snažila sa pochopiť príčiny týchto epidémií, pretože by bolo kruté a neudržateľné, aby sme dovolili ich nekontrolovaný rast, ktorý sa bude dotýkať čoraz viac ľudí.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, vítam zelenú knihu Komisie a jej cieľ zvýšiť informovanosť o problematike zdravotníckych pracovníkov v EÚ a identifikovať problémy a opatrenia, ktoré je potrebné prijať.

Rád by som však využil túto príležitosť a zdôraznil jedno hľadisko tejto zelenej knihy, a síce vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. Pripravil som o tejto otázke písomné vyhlásenie 0095/2008, o ktorom sa momentálne rokuje. Plne podporujem myšlienku, že je absolútne nevyhnutné pripravovať kurzy na posilňovanie komunikačných zručností zdravotníckych pracovníkov tak, aby mohli pacientom poskytovať jasnejšie a úplnejšie informácie. Schopnosť pacientov porozumieť zdravotným a medicínskym otázkam a pokynom závisí od zrozumiteľnosti komunikácie. Napriek rôznym iniciatívam s cieľom zlepšiť kvalitu a dostupnosť informácií o zdraví výskum ukazuje, že pacienti si želajú viac informácií než v súčasnosti dostávajú a že zdravotníci preceňujú množstvo informácií, ktoré poskytujú.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, nedostatok zdravotného personálu je celosvetovým problémom. My ho však pociťujeme najsilnejšie u seba doma. Chýbajúca špecializovaná medicínska pomoc, nedostatok klinických skúseností v niektorých odboroch a nedostatok špeciálnych medicínskych služieb vedie ľudí k tomu, aby hľadali pomoc v iných krajinách.

Je preto veľmi dôležité, aby sme regulovali zásady cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Pacient má právo vedieť, aká úroveň služieb sa poskytuje v jednotlivých centrách, ako bude financovaná, koľko za poskytnutú starostlivosť alebo rehabilitáciu zaplatí zdravotný systém v pacientovej krajine a koľko bude musieť zaplatiť sám pacient. Smernica o týchto otázkach je nevyhnutná.

Ďalšou otázkou je zvyšovanie kvalifikácie zdravotného personálu vrátane pomoci vo forme jazykových kurzov, čo by malo napomôcť mobilite pomoci. Myslím si, že návrh vytvorí referenčnú sieť zdravotného personálu je veľmi užitočný. Pani komisárka, ďakujem vám za vašu zelenú knihu.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, podpora udržateľnej pracovnej sily v európskom zdravotníctve je kľúčovou podmienkou ďalšieho skvalitňovania zdravotných služieb a zariadení vo všetkých 27 členských štátoch.

Pri udržaní a zlepšovaní svojich zdravotníckych služieb čelí Európa viacerým problémom. Demografia členských štátov predstavuje kľúčový problém pre zdravotníckych pracovníkov, keďže obyvateľstvo Európy starne a priemerná dĺžka života sa každých desať rokov zvyšuje o 2,5 roka. Na pracovnú silu to vytvára zvýšený tlak, pretože spolu s obyvateľstvom starnú aj pracovníci. Kľúčovou podmienkou udržania primeranej pracovnej sily v čase hroziaceho odchodu pracovnej sily v dôchodkovom veku je zabezpečiť dostatočný počet mladých ľudí, ktorí ju nahradia.

Dôležitosť lepšieho výskumu a údajov v oblasti zdravotníctva je nesmierne dôležitá. V súčasnosti nám chýbajú aktuálne údaje porovnateľné medzi jednotlivými členskými štátmi o viacerých kľúčových otázkach oblasti zdravotníctva vrátane vzdelávania a zamestnávania pracovníkov, ich veku, pohlavia a medzinárodného pohybu zdravotníkov. Dostupnosť informácií z celej Európy je nesmierne dôležitá pre plánovanie a zabezpečenie zdravotníckych pracovníkov v budúcnosti, ako aj pre všetky orgány v oblasti zdravotníctva.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, je v našom záujme zabezpečiť, aby náš systém zdravotníctva fungoval čo najúčinnšie. Je preto potrebné, aby sme v súlade s usmerneniami uvedenými v zelenej knihe zvyšovali kvalifikáciu zdravotníckych pracovníkov a zabezpečovali dobré a vhodné pracovné podmienky pre zdravotný personál. Nemôžeme dovoliť, aby lekári ostávali v službe príliš dlho.

Rád by som tiež upriamil pozornosť na otázku podpory zdravia. Podpora zdravého životného štýlu je veľmi dobrou profylaktickou metódou, ktorá môže zabrániť rôznym ochoreniam a chorobám. Práve s ohľadom na to, že prevencia je lepšia ako liek, by sme mali podporovať všetky informačné aktivity a kampane zamerané na podporu zdravia. Majme na pamäti, že investície do inovatívnych liečebných metód, klinického vybavenia a nových technológií sú investíciami do nás samých.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, chcela by som poďakovať všetkým rečníkom za ich cenné príspevky. Ukazuje to, že vaše príspevky môžu byť veľmi nápomocné, pretože ste už poukázali na niekoľko veľmi dôležitých otázok.

Ide napríklad o otázku, ako môžeme vytvoriť vhodné pracovné prostredie pre pracovníkov tak, aby ostali vo svojich domovských krajinách, a tiež ako by sme mali riešiť veľmi vážny problém úniku mozgov.

Minulý týždeň som bola v Libérii a bola som šokovaná, že pre obyvateľstvo v počte 3 miliónov ľudí majú len 150 lekárov. Zvyšok ich lekárov je v Spojených štátoch amerických. Ide o veľmi veľký problém nielen pre krajiny tretieho sveta, ale aj v rámci Európskej únie, keďže nastáva veľmi vážny únik mozgov z východu na západ. Musíme zistiť, ako by sme mohli podporovať zdravotný personál a zdravotníkov, aby zostávali vo svojich domovských krajinách. Aby sa nám to podarilo, musíme pre nich vytvoriť lepšie pracovné podmienky.

Formálna starostlivosť nemôže byť riešená bez ohľadu na potrebu a kapacity neformálnej starostlivosti, čo je otázka, na ktorú v zelenej knihe poukazujeme.

Pani Sinnottová otvorila veľmi dôležitú otázku, ako vzdelávať viac ľudí a ako im ponúknuť viac možností vzdelávania. To je druhá strana mince. Na jednej strane potrebujeme viac zdravotníckych pracovníkov a na druhej strane nemáme kapacitu vzdelávať ich. Ide o veľmi dôležité otázky, ktoré by sme mali byť schopní zodpovedať a navrhnúť riešenia po tom, čo zozbierame všetky dôležité pripomienky k zelenej knihe z vašej strany, ako aj zo strany iných dôležitých zainteresovaných strán. Veríme, že na konci tohto procesu prideme s opatreniami, ktoré nám pomôžu problém vyriešiť skôr, ako sa stane neprekonateľný.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

16. Piate svetové fórum o vode (Istanbul, 16. – 22. marca 2009) (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie o 5. svetovom fóre o vode v Istanbuli, 16. – 22. marca 2009, ktorú Komisii položil pán Borrell Fontelles v mene Výboru pre rozvoj (O-0026/2009 – B6-0015/2009).

Pierre Schapira, autor. – (FR) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, dámy a páni, o niekoľko dní pociestuje z tohto Parlamentu do Istanbulu delegácia, aby sa zúčastnila 5. svetového fóra o vode, podujatia, ktoré zbliži všetkých globálnych aktérov so záujmom o vodu: agentúry OSN, rozvojové banky, štáty, profesijné organizácie, mimovládne organizácie a miestne orgány.

V čase, keď sa voda stáva stále vzácnejším zdrojom a tempo zmeny klímy nás vedie k tomu, aby sme očakávali stále viac konfliktov v súvislosti s prístupom k vode, chcel som na toto stretnutie pripraviť jasný text, o ktorom by sa hlasovalo v rámci našej inštitúcie, s cieľom položiť základy európskeho opatrenia v tejto oblasti.

Ako viete, situácia je vážna. Nedostatok vody sa rozšíril až za tradične suché oblasti. Prístup k vode, ktorej kvalita sa neustále zhoršuje, sa stal záležitosťou nás všetkých. Číslo OSN hovoria samy za seba. Miliarda ľudí nemá prístup k vyhovujúcej pitnej vode; dve a pol miliardy ľudí nemá prístup k hygiene; 5 000 detí mladších ako šesť rokov zomiera každý deň na choroby spôsobené nedostatkom čistej pitnej vody alebo hygieny, alebo ich nedostatočnou kvalitou.

Je škandalózne, že prvými obeťami sú vždy najchudobnejší. Prístup k vode, ktorý bude jedným z hlavných problémov najbližších rokov, môže spôsobiť ďalšie oneskorenie dosiahnutia rozvojových cieľov milénia. Nasledujúce svetové fórum o vode musí byť príležitosťou spoločne nájsť riešenia a reagovať na tento obrovský problém.

Mojou prvou prioritou bolo zdôrazniť, že voda je spoločným zdrojom ľudstva, ktorý by mal byť univerzálnym právom. O tomto práve je prvý odsek navrhovaného uznesenia a je nevyhnutný, pretože od neho závisia nami uplatňované politiky. Pripomenúť túto základnú zásadu znamená odmietnuť, aby sa z vody stala komodita, keďže nanešťastie až príliš dobre poznáme katastrofálne dôsledky.

Správa Rozvojového programu OSN (UNDP) z roku 2006 dokazuje zjavnú nespravodlivosť v tejto oblasti. Nedostatok distribučných systémov často viedol k nedostatku vyhovujúcej pitnej vody pre väčšinu znevýhodnených osôb. Následne sa milióny ľudí musia uchýliť k neoficiálnym zdrojom, za ktoré sa vzhľadom na sprostredkovateľov účtujú päťkrát až desaťkrát vyššie ceny.

Bojujeme za prístup k vyhovujúcej pitnej vode a hygiene pre všetkých. Znamená to, že voda musí zostať pod verejným dozorom, ktorý jediný môže uplatniť spoločný záujem. Naše politiky by sa mali riadiť touto zásadou a som veľmi rád, že uznesenie sa na to odvoláva.

Verejné zásahy sú naozaj schopné vyriešiť tento problém prístupu. Systém tvorby ceny, ktorý je spravodlivý a udržateľný pre všetkých, by bol pre chudobných ľudí menej nákladný ako nutnosť uchýliť sa k neoficiálnemu sektoru a umožnil by investície do potrebnej infraštruktúry.

Tento cieľ je možné dosiahnuť len vtedy, ak k tomu všetci prispejeme. Preto musí byť verejná rozvojová pomoc využívaná spoločne so zdrojmi miestnych orgánov, bankovými pôžičkami, súkromným kapitálom a inovačnými partnerstvami.

Chcel by som vyzdvihnúť najmä dôležitosť financovania založeného na solidarite, ako napríklad financovanie, ktoré umožnil Oudinov zákon vo Francúzsku. Tento zákon umožňuje miestnym orgánom odvieť jeden cent na kubický meter z účtov za vodu odberateľov na financovanie činností medzinárodnej spolupráce venovaných výhradne vode.

Pani komisárka, je Komisia pripravená podporiť rozvoj nástroja tohto typu? Takýto rozvoj je potrebné realizovať v súlade s predstavou verejného blaha, a preto mám radosť, že text tohto uznesenia zdôrazňuje, že verejno-súkromné partnerstvá musia byť striktné definované a podliehať regulácii.

Od posledného svetového fóra bola úloha miestnych orgánov uznaná všetkými zúčastnenými stranami vrátane Parlamentu a ministrov. Nasledujúce fórum v Istanbuli vynikne vďaka pokroku v dvoch bodoch: podpísaniu dohody o vode miestnymi orgánmi a organizáciou dvoch dní venovaných výlučne úlohe miestnych orgánov.

Pani komisárka, ste pripravení využiť obrovské rezervy odborných znalostí a ľudských a finančných zdrojov miestnych orgánov na podporu severojužného partnerstva? Mestá severu sú vďaka svojim úspešným skúsenostiam a odborným zručnostiam veľmi ochotné pomôcť svojim partnerom v rozvojovom svete.

Napokon, OSN v súčasnosti zverejnila správu o vode, ktorá obsahuje niekoľko hrozivých projekcií do budúcnosti. Vodná kríza sa pod dvojitým tlakom demografického rastu a zmeny klímy zhoršila neprimeranosťou politickej reakcie. Hoci je voda prioritou pre celú rozvojovú politiku, je na ňu určených len 6 % medzinárodnej pomoci.

Preto chcem, aby Európa, náš Parlament a Komisia poslali jasný odkaz ľuďom z juhu, pretože táto nerovnosť v prístupe k vode nemôže pokračovať.

Predseda júca. – Rada by som dodala stručnú osobnú poznámku: úprimne dúfam, že voda neprestane byť spoločným zdrojom a že na ňu budú mať všetci právo.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, najprv by som rada odovzdala ospravedlnenie môjho kolegu, pána Louisa Michela, za to, že sa nemohol zúčastniť osobne, pretože je v Kongu. Som však veľmi rada, že sa budem venovať týmto bodom, pretože sú veľmi dôležité.

Komisia plne súhlasí s tým, že poskytovanie služieb týkajúcich sa vody a hygieny sa prirodzene rieši na miestnej úrovni prostredníctvom miestnej správy, obcí a spoločenstiev. Musíme však pripustiť prítomnosť slabých stránok medzi týmito rozličnými úrovňami, predovšetkým v slabších krajinách, kde nie je poskytovanie základných služieb jasnou prioritou.

Minulý rok boli Európske rozvojové dni tu v Štrasburgu zamerané na úlohu miestnych orgánov, ktoré sú v centre prístupu k základným službám, a tiež na dôležitosť miestnej správy a účasti občanov. Táto úloha je pre sektor vodohospodárstva zvyčajne ústrednou otázkou a Komisia prostredníctvom svojich rozličných nástrojov pracuje na zintenzívnení podpory miestnych orgánov a posilnení partnerstiev medzi miestnymi aktérmi zo severu a z juhu.

Európska politika v oblasti vodohospodárstva je aj na úrovni EÚ založená na zásade dobrej správy vecí verejných a podporuje zapojenie sa a účasť občanov, miestnych spoločenstiev, mimovládnych organizácií a zainteresovaných strán. Odráža sa to nielen v rámcovej smernici o vode, ale aj v iniciatívach, ako napríklad v iniciatíve EÚ o vode vytvorenej na svetovom samite o udržateľnom rozvoji v Johannesburgu, medzi cieľe ktorej patrí posilnenie úlohy miestnych aktérov.

V Afrike sa ešte nedarí dosahovať rozvojové ciele milénia súvisiace s vodou a hygienou, je potrebné zvýšiť investície a Komisia svoj politický záväzok dokázala vytvorením finančného mechanizmu.

Vodný fond v hodnote pol miliardy eur umožnil mobilizáciu dvojnásobku tejto hodnoty prostredníctvom spolufinancovania veľkého počtu programov na zlepšenie situácie s vodou, zdravotníckymi opatreniami a hygienou miliónov ľudí. Zároveň zlepšil hospodárenie s vodou a vodné hospodárstvo v krajinách AKT. Jednou z pridaných hodnôt tohto fondu bolo zameranie sa na účasť miestnych aktérov.

EÚ bude na úrovni ministrov svetového fóra o vode zastúpená súčasným českým predsedníctvom. Pripravované vyhlásenie obsahuje odkazy na potrebu dobrej správy vecí verejných prostredníctvom rozvoja kapacity a inštitucionálnu reformu na všetkých úrovniach.

Politika Komisie schválená v roku 2002 presadzuje integrované hospodárenie s vodnými zdrojmi v rozvojových krajinách. S cieľom dosiahnuť optimálne rozdelenie úžitkov medzi všetkých používateľov je v rámci tohto hospodárenia potrebné riešiť rozličné využitie vody, ako napríklad pitnú vodu, hygienu, zavlažovanie atď.

Okrem toho sa v súčasnosti analyzujú osvedčené postupy rôznych skúseností so zelenými pásmi okolo miest, predovšetkým v Afrike, v súvislosti s iniciatívou „Veľký zelený múr pre Saharu a Sahel“ ako súčasť štúdie uskutočniteľnosti podporovanej Európskou komisiou. Ďalšia podpora tejto iniciatívy bude posúdená v rámci partnerstva Afriky a EÚ v oblasti zmeny klímy.

S potešením oznamujem, že vodný fond bude pokračovať v rámci 10. Európskeho rozvojového fondu a že na tento účel bolo vyhradených 200 miliónov EUR. Členské štáty sú vyzvané na účasť s dodatočným financovaním.

Stratégia Komisie je založená na integrovanom rámci spolupráce s partnerskými vládami, členskými štátmi EÚ a všetkými príslušnými zúčastnenými stranami.

Vodný fond dopĺňa národné programy svojou schopnosťou spolupracovať s decentralizovanými aktérmi a vypracovať inovačné riešenia. Prebiehajúca príprava vodného fondu v rámci 10. ERF identifikuje predovšetkým potenciál ponúkaný verejnými vodohospodárskymi prevádzkovateľmi, ktorí celkovo poskytujú viac ako 90 % vodohospodárskych a hygienických služieb.

Verejno-súkromné partnerstvá preto potenciálne tvoria veľmi nákladovo efektívny prístup v zmysle presadzovania príslušnej zásady „dobrej správy vecí verejných“ v sektore vodohospodárstva v krajinách AKT s potenciálne dlhodobými a udržateľnými vplyvmi na inštitucionálnu a organizačnú zmenu. Takéto „družobné“ partnerstvá – napríklad prostredníctvom školení a odbornej pomoci – môžu byť účinným spôsobom presadzovania zásad dobrej správy vecí verejných v sektore vodohospodárstva v krajinách AKT.

Na záver mi dovoľte potvrdiť, že o efektívite pomoci a delbe práce sa rokuje s príslušnými partnermi v rámci mechanizmov iniciatívy EÚ o vode. Mapovanie rozvojovej pomoci EÚ v sektore vodohospodárstva sa vykonáva na zlepšenie prebiehajúceho dialógu. Otázka krajín, ktoré dostávajú nízku podporu je v sektore vodohospodárstva dôležitá a Komisia má v úmysle zohľadniť ju v koncepcii nového vodného fondu v rámci 10. ERF.

José Ribeiro e Castro, v mene skupiny PPE-DE. – (PT) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, rád by som zopakoval slová, ktoré pred niekoľkými rokmi, 13. marca 2006, vyslovila v Parlamente pani Eija-Riitta Korholová. Situáciu týkajúcu sa prístupu k čistej vode popísala nasledovne: „Údaje sú alarmujúce: každý deň zomiera kvôli nedostatku čistej vody 3 900 detí. Pätina svetovej populácie, približne 1,1 miliardy ľudí, trpí nedostatkom čistej vody. Bez zodpovedajúcich služieb v oblasti vodohospodárstva a kanalizácie je už viac ako 40 % ľudí.“

Od tohto vyhlásenia uplynuli tri roky a čo sa udialo? Udialo sa to, že globálny scenár je znepokojivo presne rovnaký, čo musí byť dôvodom na obavy. Momentálne čelíme vážnej kríze v oblasti základnej hygieny, ktorá sa týka nás všetkých. Chcel by som zdôrazniť, že tento problém postihuje predovšetkým najchudobnejšie a najmenej rozvinuté regióny sveta, v neposlednom rade subsaharskú Afriku. Tá je naďalej oblasťou najviac postihnutou nedostatkom kvalitnej vody, predovšetkým vo vidieckych oblastiach a v slumoch, ktoré obklopujú veľké mestá. Problém je však obrovský. Mám tu so sebou brožúru UNICEF, ktorá pochádza z roku 2001. Jej vyhlásenia sú však v podstate stále platné a pozoruhodné. Čo nám hovorí? Hovorí nám, že táto 1 miliarda ľudí je rozšírená prakticky po celom svete. Táto 1 miliarda ľudí nemá prístup k čistej vode: 4 % na Blízkom východe a v severnej Afrike, 4 % v strednej a východnej Európe, 19 % v južnej Ázii, 25 % v subsaharskej Afrike a 42 % vo východnej Afrike a v Tichomorskej oblasti. Ak sa pozrieme na údaje z každej z týchto oblastí, práve regióny východnej Afriky, Tichomoria a subsaharskej Afriky uvádzajú alarmujúce čísla, kde 24 % a 43 % príslušného obyvateľstva ešte stále, na začiatku desaťročia po roku 2000, nemá prístup k čistej a vyhovujúcej vode.

Je nevyhnutné pripomenúť zdravotné komplikácie, niektoré sú smrteľné, ktoré pramenia z tohto nedostatku vody a aký majú vplyv na rozvoj a pokrok obyvateľstva zbaveného tejto základnej suroviny v zmysle kvality aj kvantity. Treba tiež pripomenúť napätie na hraniciach spôsobené prístupom k vode a to, že ak sa nespraví nič na jeho zamedzenie, predstavuje stále naliehavejšie riziko.

Európska únia sa ako globálny aktér a ako prispievateľ *par excellence* k svetovému úsiliu na riešenie tohto problému nemôže vyhovoriť z účasti na hlavných rozpravách o tejto problematike. Vítam správy, ktoré nám predložila komisárka v tomto Parlamente. Z tohto dôvodu zároveň vítam usporiadanie a európsku účasť na tomto 5. svetovom fóre o vode. Všetkým hlavným aktérov to poskytne ďalšiu príležitosť, aby objektívne diskutovali o problematike a pripravili jasný prístup k tomuto problému. Môžem preto len podporiť toto úsilie, pretože aj celý Výbor pre rozvoj tak urobil v zmysle presadzovania subsidiarity. Zároveň podporujem aj ďalšie pripomienky nášho výboru, pretože miestna úroveň má v tomto ohľade mnoho povinností. Dámy a páni, voda je statok, ktorý je nevyhnutný pre život, pre život každého jedného z nás a pre život ľudstva.

Inés Ayala Sender, v mene skupiny PSE. – (ES) Vážená pani predsedajúca, celkovo mám radosť, že sa uvedené 5. svetové fórum o vode bude konať v Istanbule a predovšetkým, že sa Európska únia zúčastní s delegáciou z Komisie, a tiež delegáciou z Európskeho parlamentu. Zároveň chápem a súhlasím s potrebou podporiť miestne verejné orgány pri ich snahe zriadiť demokratické systémy spoluúčasti a zlepšenia alebo inovácie vo vodnom hospodárstve, a tiež podporiť proces decentralizácie.

Hlavným a základným cieľom toho procesu je ochrana základného práva na vodu a hygienické služby, ale je jasné, že sa musí realizovať v presnom rámci rešpektovania udržateľného rozvoja. V Európskej únii sa

tento rozvoj stanovuje v rámcovej smernici o vode ako referenčný bod s rozvojovými cieľmi milénia ako základom pre rozvoj.

Musím povedať, že všetky tieto témy boli predmetom diskusie minulú jeseň na medzinárodnej výstave Expo Zaragoza 2008 a zajtra to vysvetlím v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu, o ktorom dúfam, že ho tento Parlament prijme. Výstava bola okrem toho prvým prípadom, kedy sa Európsky parlament zúčastnil spoločne s Komisiou za rovnakých podmienok. Na výstave Expo diskutovalo viac ako 2000 odborníkov v Paneli pre vodu a mimovládne organizácie vo fóre s názvom Agora, a tiež delegácie z Komisie a Parlamentu. Prebehlo veľké množstvo diskusií a predložili sa veľmi zaujímavé a tvorivé návrhy v oblasti vodného hospodárstva.

Stálu formu nadobudli v „Charte zo Zaragozy 2008“ prijatej 14. septembra 2008. Charta obsahuje 17 bodov, z ktorých by som niektoré rada zdôraznila. V charte sa uvádza:

- „že prístup k pitnej vode a hygiena je ľudským právom, ktoré musí byť zaručené všetkými verejnými orgánmi“;
- „že prístup k vode má nesmierny vplyv na rozvoj“;
- „že predpovede naznačujú, že zmena klímy je schopná zmeniť dostupnosť vody a dopyt po nej na celej planéte“;
- „že udržateľná výroba potravín má priamu súvislosť s efektívnym využívaním vody“.
- „že povodia riek sú najvhodnejšími prostrediami na využívanie vody a ich rozumná správa umožňuje najst riešenia konfliktov medzi krajinami, regiónmi a užívateľmi“; a nakoniec,
- „že verejné orgány musia prevziať iniciatívu pri presadzovaní právnych predpisov a opatrení potrebných na zaistenie prístupu k vode pre všetkých“.

Vyzývam pani komisárku, aby vzala do úvahy závery Charty zo Zaragozy, na vypracovaní ktorých sme sa my, Komisia a Parlament, zúčastnili spoločne s odborníkmi, mimovládnymi organizáciami a združeniami. V podstate to vytvorilo fórum pre predbežnú diskusiu vzhľadom na 5. svetové fórum o vode v Istanbuli.

Domnievam sa, že je užitočné začleniť závery Charty a aj Panelu pre vodu do európskej diskusie a materiálov na rozpravu, ktoré my, ako Európska únia, vystavíme v pavilóne na tejto medzinárodnej výstave.

Roberto Musacchio, v mene skupiny GUE/NGL. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pred dvoma rokmi sme sa v tomto Parlamente zúčastnili na rozprave a prijali sme náročné uznesenie týkajúce sa vody pri príležitosti Štvrtého svetového fóra, ktoré sa konalo v Mexico City. Vtedy sme napísali, že voda musí byť považovaná za ľudské právo a že je nevyhnutné vypracovať aktívne politiky na uskutočnenie tohto práva pomocou foriem verejno-súkromnej spolupráce so zameraním sa predovšetkým na miestne komunity.

Bohužiaľ, Európska komisia, ktorá bola prítomná v Mexico City, toto uznesenie nepodporila napriek skutočnosti, že ho veľmi chválili mnohé krajiny, najmä v Latinskej Amerike. Dnes by som to chcel pani komisárke pripomenúť. Zvíťazila, bohužiaľ, skutočná povaha tohto druhu fóra, súkromná štruktúra. Teraz máme príležitosť poslať do Istanbulu parlamentnú delegáciu a bolo by výhodné, ak by bola naša prítomnosť podporená rovnako jasným uznesením, ako bolo to v roku 2006: ešte tam celkom nie sme, a preto predkladám tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy.

V problematike vody potrebujeme dosiahnuť skutočný bod zlomu. Hrozné štatistiky o nedostatku vody sú všeobecne známe a v dôsledku zmeny klímy sa budú naďalej zhoršovať. Zmena klímy je samozrejme oblasťou, kde sú potrebné nové iniciatívy. Zmena klímy komplikuje prístup k vode a nedostatočný prístup k vode následne zhoršuje zmenu klímy. Takže rovnako, ako sa musíme zaoberať problematikou práv a verejno-súkromnej spolupráce, musíme sa zaoberať aj vybudovaním silného vzťahu s Kjótskym protokolom. Práve OSN sa musí zapojiť do centra diania týkajúceho sa vody. Špecializovaný orgán OSN by mohol byť poverený globálnym hospodárením s vodou, čo by túto oblasť vyčlenilo zo súkromnej koncepcie, ktorá je na súčasnom fóre naďalej zastúpená. Podporilo by to prepojenie s dôležitými dohovormi o zmene klímy a dezertifikácii, ktoré tvoria súčasť rámca OSN.

Samozrejme, potom budú potrebné príslušné finančné prostriedky. Tie by mohli pochádzať zo všeobecných daní a poplatkov, napríklad z minerálnych vôd, ktoré nadmerne používame dokonca aj v tomto Parlamente, čo by som svojím kolegom rád zdôraznil. Je potrebné postaviť sa proti privatizácii vodného hospodárstva: z prístupu k nevyhnutnému zdroju by už viac nebolo právo, ale trh. Domnievam sa, že celé dejiny Európy

nás učia, že práve verejnosť, nám zaručuje právo na vodu v našich domovoch. Na iných kontinentoch sa to neudialo a tie čoraz viac akceptujú prenikanie súkromného sektora.

Sú to praktické záležitosti, ale majú aj obrovský morálny význam. Nie je to náhoda, že právo na vodu presadzujú veľké svetské, ale aj náboženské hnutia a osobnosti. Prednedávnom, a v priebehu niekoľkých posledných rokov už mnohokrát, bola snemovňa Európskeho parlamentu poskytnutá pre dôležité stretnutia organizácií globálnych aktivistov – to je veľmi správne a predsedom za to ďakujem. Na poslednej z nich bola navrhnutá myšlienka platného protokolu o práve na vodu, o ktorej som presvedčený, že by sme ju mali všetci podporiť.

Filip Kaczmarek (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, väčšina z nás považuje voľný prístup k vode za samozrejmosť. Každý deň spotrebujeme obrovské množstvo vody. Bolo by však dobré pamätať na to, že podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie nemá jedna šestina svetovej populácie, čiže viac ako miliarda ľudí, prístup k vode, ktorá by spĺňala základné štandardy čistoty. To znamená, že v civilizácii 21. storočia trpia milióny ľudí smädom a zomierajú na následky ochorení spôsobených pitím znečistenej vody. Nedávno som bol v najväčšom africkom meste Lagos, v ktorom má sotva 1 % obyvateľov prístup k tečúcej vode.

Takéto štatistiky sú strašné, no napriek tomu sa problém týkajúci sa vody neuvádza na titulných stranách novín, nevzbudzuje všeobecný záujem médií a nevyvoláva diskusie ani debaty, ako je to napríklad pri ochorení AIDS, boji proti malárii alebo globálnom otepľovaní. Je to určite dôsledok toho, že tento problém sa týka len 2 % Európanov, ale až 27 % Afričanov. Odhaduje sa, že len v Afrike zomrie každý rok viac ľudí na ochorenia spôsobené pitím špinavej vody než na AIDS a maláriu dohromady.

Preto môžeme povedať, že nedostatočný prístup k pitnej vode nezabíja pôsobivo, čo by médiá určite viac zaujalo, a nevyvoláva taký široký záujem ako zemetrasenia, cunami, záplavy alebo ozbrojené konflikty. Ako už však povedal pán Ribeiro e Castro, skutočnosť je taká, že každý deň zomrie na ochorenia spôsobené nedostatkom vody 6 000 detí. To znamená, že každých 15 sekúnd zomrie jedno dieťa. Predstavte si reakciu sveta, mieru mobilizácie a odhodlania, ak by sa to dialo v Európe a nie v subsaharskej Afrike či v Ázii.

Z toho dôvodu nie je problém prístupu k vode problémom len v rozvojových, ale aj v rozvinutých krajinách. Základnou podmienkou pre rozvoj krajín a boj proti chudobe je univerzálny prístup k pitnej vode, inak nemá zmysel rozprávať o zlepšení zdravotnej starostlivosti alebo rozvoji vzdelania. Pokiaľ nedokážeme zabezpečiť vodu pre potreby poľnohospodárstva či základného priemyslu, celé spoločnosti budú odsúdené na boj s každodennou existenciou. To vedie k ozbrojeným konfliktom, migrácii a destabilizácii. Inými slovami to bráni rozvoju a prehĺbuje rozvojové nerovnosti.

Na fóre, o ktorom vedíme rozpravu, budú prítomní aj politici. Budú rokovať o veciach, ktoré sú v súčasnosti dôležité. Jednou z týchto vecí je situácia v Dárfúre, odkiaľ prezident al-Bašír vyháňa organizácie, ktoré okrem iného pomáhali zabezpečiť, aby mali ľudia v Dárfúre prístup k vode. Preto bude okrem iného aj príležitosť presvedčiť prezidenta al-Bašíra, aby umožnil medzinárodným organizáciám zásobovať ľudí v Dárfúre vodou.

Giulietto Chiesa (PSE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, ako pán Musacchio, tak aj ja by som vám rád pripomenul, že vo februári usporiadal tento Parlament spolu s fórom Michaila Gorbačova *World Political Forum* konferenciu s výrečným názvom: „Mier s vodou“. Výsledkom tejto konferencie bolo Memorandum za svetový protokol o vode, ktoré si zaslúži hlbokú úvahu a ktoré navyše podporili aj všetky veľké politické strany v tomto Parlamente, ale ktoré zrejme odignoroval Výbor pre rozvoj, pričom on sám tento dokument vypracoval.

Nemyslím si, že išlo o náhodu: text, o ktorom vedíme rozpravu dnes, vyzerá byť v skutočnosti nedostatočný a vágny vo všetkých najdôležitejších bodoch, ktoré budú na programe v Istanbuli. Vezmime si príklad vody ako základného ľudského práva. Ak je to právo – a bolo by absurdné to popierať – tak to nemôže byť zároveň aj komodita. V slobodnej spoločnosti sa právo nedá kúpiť ani predávať. Právo sa kupuje len v otrokárskej spoločnosti. Všetci však veľmi dobre vieme, že obrovské súkromné záujmy sa chcú tohto práva zmocniť. Tak čo povie Európa v Istanbuli? Kto, ako sa uvádza napríklad v odôvodnení J, potrebuje zvýšiť finančnú prioritu vody? Je to typický príklad dvojzmyselnej formulácie. A ďalej, je štát alebo verejné vlastníctvo vo vodohospodárskej politike jediným zainteresovaným hráčom? Alebo, ako sa uvádza v odseku 12 uznesenia, je „hlavným aktérom“? Čo tento výraz vlastne znamená? Pokiaľ ide o zvyšok, odporuje to odseku 2 tohto istého dokumentu, v ktorom sa právom uvádza, že „voda sa považuje za verejné vlastníctvo a je potrebné, aby bola pod verejným dozorom“.

Stručne povedané, vo vývojovom modeli našej spoločnosti sme uprostred všeobecnej krízy, no aj tak sa nevzdávame predstavy trhu, ktorý si privlastňuje samotnú prírodu za účelom súkromného zisku. Na záver, dokument má ešte jednu veľmi slabú stránku: neobsahuje žiadne organizačné návrhy na hospodárenie s vodou na celom svete. Zmienené memorandum však načrtlo návrh na založenie svetovej agentúry, ktorý sa opakuje aj v jednom z pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, ktorý svojím hlasom podporím.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, 5. svetové fórum o vode je udalosťou, ktorá by mala predstavovať príležitosť pracovať na systémoch verejného hospodárenia s vodou, ktoré bude efektívne, transparentné, regulované a v súlade s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja, aby sa naplnili potreby spoločnosti. Miestne orgány čaká v tejto oblasti osobitná rola a osobitné úlohy. Potravinová kríza navyše ukázala, že potrebujeme vyvinúť nové metódy, napríklad na zavlažovanie poľnohospodárskych oblastí. Zároveň musíme zabezpečiť, aby sa používali prírodné hnojivá alebo umelé hnojivá, ktoré sa v pôde rýchlo rozložia a nedostanú sa do podzemných vôd.

Na záver, čo zamýšľa Komisia urobiť s ohľadom na vôľu, ktorú Európsky parlament vyjadril uznesením z 15. marca o štvrtom svetovom fóre o vode, čo sa týka podpory a spôsobov spoločného financovania hospodárenia s vodou? Otázka vody je najdôležitejším problémom, ktorému svet i Európa čelí.

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, kolegovia majú pravdu: čísla sú alarmujúce a vyžadujú si hlboké zamyslenie. Veľa, až príliš veľa ľuďom na svete sa odopiera základné právo na vodu. Za posledné roky sa regulácia v tejto oblasti výrazne zosilnila. V Istanbule by som však rád videl, že pozornosť sa obracia na potrebu zracionalizovať všetky tie medzinárodné orgány, ktoré zohrávajú úlohu pri riadení, vedení a kontrole svetovej dynamiky spojenj s vodou a ktorých činnosť a kompetencie sa dnes často prekrývajú. Túto reformu už nemôžeme ďalej odkladať.

Tiež dúfam, že 5. svetové fórum o vode uzná koncept vody za globálny verejný zdroj, že táto myšlienka si získa podporu a že sa následne prijme vhodná politika s ohľadom na ochranu vody, verejné vlastníctvo a postupy pre požívanie vody a jej distribúciu.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, dámy a páni, myslím si, že v tomto Parlamente už roky opakujeme to isté.

Myslím si, že o vode, o tomto spoločnom majetku ľudstva, bolo povedané už všetko a nanešťastie je potrebné to zopakovať, pretože situácia sa ani zďaleka nezlepšuje, skôr naopak. Najnovšia správa Organizácie Spojených národov dokazuje, že situácia sa vlastne skôr zhoršuje. Preto si myslím, že aj napriek návrhom, ktoré Európska únia predložila, a politikám, ktoré zaviedla a ktoré sú prvým krokom vpred, naozaj musíme zájsť ešte ďalej, lebo bez vody niet života. Musíme si tiež uvedomiť, že mnoho krajín, najmä tých, s ktorými obchodujeme a vedíme dialóg, bolo odrezaných od zásob vody alebo stále nemá prístup k pitnej vode.

Je to absolútne neprípustné a neprijateľné. Podľa môjho názoru musíme podporiť – a myslím si, že Európska únia musí poskytnúť podporu na medzinárodnej úrovni a v Istanbule – štatút vody ako spoločného majetku ľudstva. Nie je to komodita, ktorú naše medzinárodné spoločnosti môžu alebo by mohli predávať. Za toto musíme v Istanbule bojovať a ja si myslím, že naši kolegovia za to bojovať budú.

John Bowis (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, vypočul som si svojich kolegov, ktorí právom zdôraznili nedostatok vody, nedostatočný prístup k vode a ochorenia, ktoré to spôsobuje. Pre toto fórum o vode je to všetko nevyhnutne dôležité.

Chcel som len poukázať aj na druhú stranu mince, lebo kto bol nedávno v Guyane s regionálnou konferenciou AKT, upovedomili ho na krajiny, ktoré majú priveľa vody kvôli zmene klímy. Pán Musacchio hovoril o vplyve zmeny klímy na vodu; ako ju to môže znečistiť, ako sa môže vysušiť, ako môžeme k nej stratiť prístup, ale tu jej máme príliš veľa a musíme mať na pamäti, čo to znamená z hľadiska znečisťovania zásob vody a spôsobovania škôd na úrode a ostatných vecí.

Takže si myslím, že na zoznam pre fórum o vode musíme pridať aj otázku zalesňovania/odlesňovania, lebo pokiaľ toto nenapravíme, stále budeme mať záplavy, ako aj suchá.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, nikto nemôže podceňovať význam vody ani potreby spravovať naše vodné zdroje. Ako som však povedala už vo svojich úvodných poznámkach, tiež musíme pomáhať chudobnejším častiam sveta pri získavaní prístupu k čistej pitnej vode. Komisia bude týmto krajinám pomáhať aj naďalej.

Voda je primárnou ľudskou potrebou, čo bolo uznané a opäť potvrdené aj na 4. fóre o vode v Mexiku v roku 2006. Samozrejme, ako som už povedala, EÚ bude mať na nadchádzajúcom fóre v Istanbuli svoje zastúpenie a s ohľadom na všetky body, o ktorých som hovorila, prednesie na ňom silné argumenty.

Pán Bowis hovoril o ďalšej veľmi dôležitej otázke – a ja s ním súhlasím – konkrétne o tom, že kvôli zmene klímy zaplavuje niektoré časti sveta voda. Naozaj s tým musíme niečo urobiť. Ako aj veľmi jasne povedal, jedným z riešení tohto problému je zalesňovanie.

Predseda júca. – V súlade s článkom 108 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostala jeden návrh uznesenia⁽³⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 12. marca 2009.

17. Osobitná správa Dvora audítorov č. 10/2008 o rozvojovej pomoci ES na zdravotnícke služby v subsaharskej Afrike (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie o osobitnej správe Dvora audítorov č. 10/2008 o rozvojovej pomoci ES na zdravotnícke služby v subsaharskej Afrike, ktorú Komisii položil pán Borrell Fontelles v mene Výboru pre rozvoj (O-0030/2009 – B6-0016/2009).

Anne Van Lancker, autorka. – (NL) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, dámy a páni, Afrika je jediným kontinentom, ktorý neurobil žiadny pokrok, keď hovoríme o splnení miléniových cieľov, najmä nie v oblasti zdravia, čiže čo sa týka materskej a detskej úmrtnosti, boja proti HIV/AIDS, TBC a malárii. Môžu za to výlučne jej slabé systémy zdravotnej starostlivosti a kríza ľudských zdrojov, ktorá sužuje zdravotníctvo. Preto je nad slnko jasné, že investovanie do zdravotníckych systémov je základom boja proti chudobe.

Je to navyše aj názor Komisie, ale podľa správy Dvora audítorov sa urobilo veľmi málo pri uskutočňovaní praktických zmien, hoci to Komisia tvrdila už roky. Komisia vyvíja úsilie, a to najmä pomocou vertikálnych fondov v boji proti AIDS, a toto môže byť z nášho pohľadu celkom potrebné, ale nemalo by to ísť na náklady celého balíka investícií do základnej zdravotnej starostlivosti.

Pani komisárka, rozpočet na základnú zdravotnú starostlivosť nevzrástol v rámci celého balíka oficiálnej rozvojovej pomoci od roku 2000 ani len primerane. Z toho dôvodu má tento Parlament na základe správy Dvora audítorov dostatočný dôvod, aby Komisii položil niekoľko otázok a dal jej niekoľko odporúčaní. Chcela by som poukázať na štyri body.

Po prvé, rozpočet na zdravotnú starostlivosť je potrebné zvýšiť. Je jasné, že potrebujeme, aby sa EÚ spolu so svojimi partnerskými krajinami podujala na spoločnú iniciatívu. Rozvojové krajiny sa zaviazali investovať 15 % svojho rozpočtu do rámca Zmluvy z Abuji. Toto je však nemožné, pani komisárka, ibaže by Komisia a Európa boli pripravené minúť na to 5,5 % Európskeho rozvojového fondu (EDF). Preto by som sa od vás rada dozvedela, akým spôsobom chce Komisia zabezpečiť, aby sa v rámci 10. EDF investície do zdravotníctva zvýšili.

Po druhé, rozpočtová podpora by sa mala využívať lepšie a efektívne. Aj keď ide o jednu z príkladných iniciatív Komisie, v správe Dvora audítorov sa nehodnotí pozitívne. Rozpočtová podpora má však aj tak potenciál vyrovnať nedostatky južných systémov zdravotnej starostlivosti. Sektorová rozpočtová podpora sa síce dokáže zamerať na zdravotnícke systémy, ale v subsaharskej Afrike sa sotva využíva.

Všeobecná rozpočtová podpora tiež môže byť užitočná, pokiaľ Komisia dokáže zaviazat partnerov a vzbudiť v nich nadšenie, aby si za hlavný sektor vybrali zdravotnú starostlivosť, o čo Komisiu aj naliehavo žiadame. Moja otázka pre Komisiu znie: akým spôsobom zabezpečíte, aby sa pomocou sektorovej podpory a všeobecnej rozpočtovej podpory prijali omnoho lepšie a cielenejšie opatrenia?

Miléniové rozvojové ciele (MRC) patria medzi sľubné nástroje Komisie. Stojím za nimi na 100 %, ale, úprimne povedané, sú príliš krehké a príliš krátkozraké, lebo sú určené len pre dobrých študentov, takže ostatní veľmi potrebujú nejaké alternatívy.

Po tretie, musí sa zlepšiť odbornosť. Podľa správy má Komisia slabé odborné znalosti na to, aby mohla svoje návrhy s ohľadom na politiku v sektore zdravotnej starostlivosti zaviesť do praxe. Z toho dôvodu by sme

⁽³⁾ Pozri zápisnicu.

chceli Komisiu požiadať, aby túto odbornosť zaručila tak, že povolá viac zdravotníckych odborníkov a že s WHO a členskými štátmi bude pracovať efektívnejšie.

Po štvrté, sektor zdravotnej starostlivosti sa musí lepšie skoordinať. Pani komisárka, je absolútne nevyhnutné zaviesť do praxe európsky kódex týkajúci sa rozdelenia práce a lepšie skoordinať investície a programy o zdravotnej starostlivosti medzi rôznymi krajinami EÚ. Okrem toho musíme zabezpečiť, aby mohli takzvané siroty medzi chudobnými krajinami tiež zaručiť pomoc v oblasti zdravotníctva.

Rada by som zakončila poďakovaním pánovi Staesovi, ktorý vyjadril v mene Výboru pre kontrolu rozpočtu to isté znepokojenie ako Výbor pre rozvoj a požiadal Komisiu, aby objasnila svoje plány za účelom udelenia absolútoria, a to pokiaľ možno ešte pred koncom roka 2009.

Pani komisárka, dámy a páni, je jasné, že tento Parlament naliehavo žiada Komisiu, aby konečne premenila svoje politické priority na realitu s väčšou istotou a lepšími nástrojmi. Je to viac ako potrebné, ak chceme miléniové ciele dosiahnuť do roku 2015, pretože, pani komisárka, základná zdravotná starostlivosť si zaslúži udržateľné investície v dlhodobom horizonte.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, Komisia skutočne víta osobitnú správu Dvora audítorov o rozvojovej pomoci ES na zdravotnícke služby v Afrike. Rozprava o tejto otázke na ústne zodpovedanie nám dáva príležitosť rokovať o našej podpore zdravotníctva v Afrike s vami, Európskym parlamentom.

Nebudem tu opakovať formálnu reakciu, ktorú Komisia už vyjadrila s ohľadom na osobitnú správu Dvora audítorov, ktorá už je zverejnená aj na internete.

Tlač sa tejto správe nanešťastie veľmi nevenovala a ak bola aj niekde zmienená, veci sa niekedy zjednodušili tvrdením, že Európa nedodržala svoj sľub voči Afrike. Dovoľte mi preto objasniť niekoľko základných bodov, než začneme túto rozpravu.

Komisia je stále plne zaviazaná plnením miléniových rozvojových cieľov, pričom ciele 4, 5 a 6, ktoré súvisia so zdravotníctvom, tvoria neoddeliteľnú súčasť týchto cieľov: zníženie detskej úmrtnosti o dve tretiny, zníženie materskej úmrtnosti o tri štvrtiny a zastavenie a zvrátenie šírenia HIV/AIDS. Toto je cieľom našej rozvojovej spolupráce, ale náš záväzok sa nesmie merať len pridelovaním prostriedkov z rozpočtu do sektora zdravotníctva.

Detskú úmrtnosť nepochybne znížia efektívne zásahy zdravotníckej služby, najmä očkovanie. Z toho dôvodu monitorujeme pokrytie očkovania nielen v našich zdravotníckych programoch, ale aj v mnohých našich operáciách s ohľadom na všeobecnú rozpočtovú podporu. Detská úmrtnosť však závisí aj od iných faktorov, napríklad od výživy, bývania, prístupu k bezpečnej vode, hygieny a vzdelania. My preto môžeme a aj budeme často prispievať mimo samotného sektora zdravotnej starostlivosti.

V Paríži a Akkre sme sa dohodli, že pri rozhodovaní o pridelovaní prostriedkov do rôznych sektorov a forme našej rozvojovej pomoci budeme stále viac rešpektovať základné zásady efektivity pomoci. Uvediem len dva príklady. Prvým je vedenie partnerských vlád. Znamená to akceptovanie sektorov, pre ktoré bola navrhnutá pomoc, po dôkladných rokovaníach s partnerskou krajinou. Nemusí to byť zdravotníctvo, ale napríklad vzdelanie alebo voda a hygiena.

Druhým príkladom je pripojenie sa k vnútroštátnym systémom. Znamená to sprostredkovanie našej pomoci, pokiaľ možno vo forme rozpočtovej podpory (pod podmienkou, že základné kritériá boli splnené). Ak má krajina dostatočne dobre vyvinutú stratégiu na odstránenie chudoby, našu podporu môžeme sprostredkovať pokiaľ možno vo forme všeobecnej rozpočtovej podpory.

Hoci táto podpora nebude potom vyhradená pre sektor zdravotníctva, spája sa s cieľmi zdravotníctva, napríklad s mierou pokrytia očkovania alebo percentom pôrodov, pri ktorých asistuje kvalifikovaný zdravotnícky personál. Takéto ciele sa monitorujú a väčšinou tvoria súčasť stratégie na odstránenie chudoby a vyplácanie rozpočtovej podpory často súvisí s tým, do akej miery sa tieto ciele naplňujú.

Okrem globálnych záväzkov efektívnosti pomoci, ktoré boli prijaté v Akkre a Paríži, sme sa my, Európska únia, kolektívne dohodli na kódexe správania, ktorý predpokladá napríklad zníženie počtu sektorov, v ktorých je každý jeden darca aktívny, aby sa vďaka rozmanitosti darcov znížila administratívna a manažérska záťaž našich partnerských krajín. To je význam prístupu založeného na rozdelení práce, na ktorom sa členské štáty EÚ a Európska komisia dohodli. Vieme, že nebude vždy ľahké dohodnúť sa o tom na úrovni štátu, najmä keď je zdravotníctvo v očiach verejnosti veľmi dôležité a všetci darcovia a darcovské krajiny chcú byť

prítomné a chcu, aby ich bolo vidno. Z času na čas budeme musieť odmietnuť takú tendenciu a celú prácu nechať na iných darcov.

Z toho dôvodu dúfam, že naša dnešná rozprava bude nápomocná pri ďalšom objasnení týchto záležitostí a že tiež pomôže zabezpečiť, aby Európa dodržala sľuby, ktoré dala Afrike.

John Bowis, *v mene skupiny PPE-DE*. – Vážená pani predsedajúca, ďakujem pani komisárke za odpoveď. Som si istý, pani komisárka, že máte pravdu – že čísla môžu znamenať veľa vecí a my ich musíme skúmať veľmi dôkladne. Ale dnes sa samozrejme zaoberáme Dvorom audítorom, a preto musíme prihliadať na čísla. Niekedy si želim, aby sme skúmali radšej ľudí než čísla, ale zhodneme sa na tom, že bez zdravia niet blahobytu. Nie je to len pár prázdnych slov, ale realita v mnohých krajinách s nízkymi príjmami.

Súhlasíme s tým, že Dvor audítorov hovorí, že len 5,5 % prostriedkov EDF ide do zdravotníctva, pričom politika Európskej únie – a aj Parlamentu – hovorí, že na zdravotníctvo a vzdelanie by malo ísť 35 %. Ide o nezodpovedajúce číslo a nemusí to byť až také zlé, ako to toto číslo naznačuje. A predsa ukazuje, že si musíme počínať omnoho lepšie, a to aj v oblasti spolupráce – ak môžem použiť tento výraz – so záväzkom 15 %, ktorý prijali samotné krajiny v zmysle Zmluvy z Abuji.

Pani komisárka, rád by som sa však vrátil k ľuďom. Choďte do Mali a uvidíte, ako sa cukrovka vymkla spod kontroly a aké sú náklady rodiny: viac ako 30 % svojho príjmu míňa rodina na inzulín, ak si ho musí kúpiť – a kúpiť si ho musí. Choďte do Čadu a opýtajte sa na služby v oblasti duševného zdravia a dozviete sa, že pred občianskou vojnou ich dostávali. Choďte kamkoľvek do Afriky a uvidíte neľudské zaobchádzanie s ľuďmi, ktorí majú epilepsiu, pričom za niekoľko našich centov by sa väčšina z nich zbavila záchvatov. Choďte kamkoľvek do Afriky a uvidíte deti, ktorých rodičia zomreli na AIDS, a stretnite sa s ich starými rodičmi, ktorí sa snažia vychovávať vnúčatá, lebo ich rodičia sú mŕtvi.

Štatistiky máme. Severná a Južná Amerika spoločne, 14 % svetovej populácie, má 10 % všetkých ochorení na svete a 42 % zdravotného personálu. Subsaharská Afrika má 11 % svetovej populácie, 25 % všetkých ochorení na svete a 3 % zdravotného personálu. Odzrkadľuje to našu rozpravu, ktorá sa konala už skôr. Ale musíme tieto veci skúmať, pretože nemôžete byť zdraví bez zdravotníckych služieb, bez zdravotného personálu a bez vzdelávania v oblasti zdravia.

Musíme preskúmať aj niektoré projekty, ktoré sme naštartovali. Nejde len o TBC, AIDS a maláriu, ale aj o všetky ostatné ochorenia. Komisia sa venuje zanedbávaným ochoreniam v spolupráci s farmaceutickými spoločnosťami na iniciatíve pomôcť ľuďom, ktorí na tieto ochorenia potrebujú lieky. Musíme skúmať príčiny zlého zdravotného stavu a naše rozpravy sa dnes večer na ne sústredili.

Iba ak dáme všetky tieto veci dohromady, budú štatistiky dávať zmysel – a to znamená, že aj ľudia budú dávať zmysel. To, čo urobíme lepšie, pomôže aj ľuďom, aby sa cítili lepšie, a potom môžu byť lepšie aj ich hospodárstva.

Bart Staes, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (NL) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, správa Dvora audítorov sa bude vo Výbore pre kontrolu rozpočtu oficiálne predkladať až budúci týždeň. Preto by som rád pogrataloval Výboru pre rozvoj a aj pani Van Lanckerovej, ktorá zabezpečila, aby sa táto rozprava konala dnes a zajtra aby sme prijímali uznesenie, v ktorom sa bude podrobne uvádzať, čo sa nepodarilo.

Dlhému vystúpeniu pani Van Lanckerovej a odporúčaniam, ktoré v ňom uviedla, by sme mali venovať veľkú pozornosť. Pani komisárka, mali by sme venovať veľkú pozornosť vystúpeniu pána Bowisa, ktorý veľmi odborne zostavil zoznam nedostatkov.

Každý, kto si prečítal správu Dvora audítorov, sa nemôže len tak preniesť cez tento problém. Čísla môžu v tejto správe vidieť všetci a pani Van Lanckerová mala pravdu, keď zdôraznila, že miléniové ciele pre tento sektor dosiahneme len s veľkými ťažkosťami, ak vôbec. Keď si preštudujete čísla, ktoré Dvor audítorov uvádza pre každú krajinu, tvrdo dopadnete z oblakov na zem.

Čo sa týka rozmachu ochorenia AIDS, 34 % populácie ním trpí v Svazijsku, 23 % v Lesothe a 14 % v Malawi. Detská úmrtnosť v Svazijsku bola v roku 1997 78/1000 a dnes je 86/1000. V Lesothe bola v polovici deväťdesiatych rokov predpokladaná dĺžka života 60 rokov, teraz je to len 41. V Keni zomrie každé desiate dieťa, než dovŕši päť rokov. Odporúčanie, analýza Dvora audítorov s ohľadom na efektívnosť politiky EÚ je už niekoľko rokov až príliš znepokojujúca.

Preto dúfam, pani komisárka, že Komisia dokáže do 10. apríla odpovedať na otázky, ktoré som ja ako spravodajca Výboru pre kontrolu rozpočtu zahrnul do tohto uznesenia, aby sme jej odpovede mohli začleniť do udelenia absolútoría, ktoré je naplánované na koniec apríla.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE). – (PT) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, každý, kto príde do subsaharskej Afriky, hneď vo väčšine jej krajín vidí ohromnú bezmocnosť ich zdravotníckych systémov a extrémne negatívny vplyv, ktorý táto bezmocnosť má na životy ľudí, ktorým by tieto služby mali pomáhať.

Čísla, ktoré sa pravidelne zverejňujú na medzinárodnej úrovni, to neustále potvrdzujú. V tomto ohľade je veľmi znepokojujúcou myšlienka, že na záchranu mnohých životov by mohli stačiť jednoduché a praktické činy, ktoré nie sú mimoriadne prepracované ani drahé. Európska finančná podpora by mohla byť v tomto ohľade rozhodujúca a my musíme mať neustále na pamäti, že spolupráca v oblasti zdravotníctva je skutočne strategická a priamo zahŕňa nielen jeden, ale veľa miléniových rozvojových cieľov (MRC). Dvor audítorov zistil, že, citujem „celkovo sa financovanie zdravotníctva zo strany ES nezvýšilo od roku 2000 ako podiel jeho celkovej rozvojovej pomoci, napriek záväzku Komisie prispieť k splneniu miléniových rozvojových cieľov a kríze zdravotníctva v subsaharskej Afrike“. Koniec citátu. Tiež sa potvrdzuje, že, znova citujem: „Komisia prispela významnou sumou na spustenie globálneho fondu s cieľom riešiť problematiku AIDS, tuberkulózy a malárie, no posilneniu systémov zdravotnej starostlivosti krajín už nevenovala takú pozornosť napriek tomu, že to malo byť jej prioritou“. Koniec citátu.

Podľa Dvora audítorov sa to stalo, lebo, znova citujem „Komisia nemala dostatočné odborné znalosti v oblasti zdravotníctva na zabezpečenie čo najúčinniejšieho využitia financovania tohto odvetvia“. Koniec citátu.

Dvor audítorov preto stavia Európsku komisiu pred obrovskú výzvu, čo ja schvaľujem. Čo sa nás týka, rád by som znova zopakoval túto výzvu na základe objektivity týchto údajov a tohto hodnotenia. Zdravotnícke služby už patria medzi naše priority rozvojovej pomoci, ale musia medzi ne patriť ešte viac, a preto si aj zaslúžia viac finančných prostriedkov. Optimalizácia spôsobu, akým sa pomoc poskytuje, majú na pamäti zjavne protichodné potreby koordinácie riadenia a blízkosti k populáciám, ktoré budú pomoc dostávať, bude znamenať poskytovanie služby, ktorá môže zachrániť mnoho životov.

Európska komisia musí zareagovať na túto výzvu jednoznačne a ja ju naliehavo žiadam, aby tak aj urobila. Pred chvíľou predniesol pán Bowis dojímavú reč, v ktorej nahradil tieto suché čísla od Dvora audítorov tvármi, ľudskými tvármi. Pani komisárka, našou úlohou je zabezpečiť, aby naša spolupráca priniesla do týchto istých tvárí výraz šťastia a nádeje. Preto, pani komisárka, musíme nevyhnutne zmeniť čísla v rámci našej spolupráce v oblasti zdravotníctva.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, nechcela som o tejto správe hovoriť, len poukázať na ďalší bod, ktorý je mimoriadne blízky môjmu srdcu a na ktorý som už pri niekoľkých príležitostiach poukázala na stretnutiach AKT. Ide o otázku zdravotných podmienok Tuarégov v Nigeri. Pani komisárka, v tomto kontexte by som chcela poukázať na problém európskych spoločností, ktoré ťažia prírodné zdroje v afrických krajinách, a to najmä na francúzsku spoločnosť Areva, ktorá sa chystá ťažiť urán v Nigeri, pričom miestnym komunitám neposkytla žiadne informácie, v dôsledku čoho ľudia, ktorí tam bývajú, používajú napríklad rádioaktívne materiály alebo odpadový kov na kuchynské náčinie.

Miestne nigerské orgány dnes nepovoľujú, aby sa s ohľadom na rádioaktivitu medzi týmito ľuďmi uskutočňovali seriózne štúdie, ale my vieme, že sa nachádzajú vo veľmi znepokojivej situácii.

V priebehu jedného stretnutia AKT sme požiadali, aby sa na týchto ľuďoch vykonala epidemiologická štúdia. Komisii dnes túto žiadosť predkladám znova.

PREDSEDÁ: PÁN DOS SANTOS

podpredseda

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážení páni predsedajúci, nielen že som si pozorne vypočula všetko, čo tu dnes večer odznelo, a nielen že som venovala pozornosť tomu, čo sa uvádza v správe Dvora audítorov, ale, ako som už povedala, práve som sa vrátila z návštevy Pobrežia slonoviny a Libérie, kde som na vlastné oči videla, čo tieto krajiny v oblasti zdravotníctva potrebujú. Potrebujú infraštruktúru, odborne pripravených poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, o ktorých sme už hovorili, a lieky.

Potrebujú veľmi veľa a nemôžem inak, len s vami súhlasiť, že musíme zintenzívniť naše úsilie pomáhať chudobným krajinám Afriky v oblasti zdravotníctva.

Môžem vás ubezpečiť, že vaše pripomienky pretlmočím svojmu kolegovi, pánovi Louisovi Michelovi, a som si istá, že aj on dôkladne zváži vaše návrhy a pripomienky, presne ako ja.

Predseda júci. – V súlade s článkom 108 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostal jeden návrh uznesenia⁽⁴⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

18. Zavedenie jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA) (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je otázka na ústne zodpovedanie o zavedení jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA), ktorú Komisii položila pani Berèssová v mene Výboru pre hospodárske a menové veci (O-0018/2009).

Pervenche Berès, autorka. – (FR) Vážený pán predseda júci, hovorím v mene Výboru pre hospodárske a menové veci. Pani komisárka, Európsky parlament robil na základe právomoci nášho spravodajcu, pána Gauzèsa, všetko pre to, aby zabezpečil vznik legislatívnych opatrení, ktoré sú potrebné na implementáciu projektu SEPA – jednotnej oblasti platieb v eurách.

Keď sme pripravili sprievodné právne predpisy, smernicu o platobných službách, položili sme si niekoľko otázok. Teraz si uvedomujeme, že tieto otázky boli pravdepodobne opodstatnené.

Teraz, keď sa má projekt zaviesť, máme určité obavy, pretože nemáme dojem, že úroveň mobilizácie, ktorá podľa mňa nemá nič spoločné s problémami, ktoré so sebou prináša kríza, sa naplnila tak, ako sa naplniť mala.

Skutočnosťou je, že tento projekt, ktorý vo veľkom podporuje príslušný sektor, ako aj zákonodarca, ale ktorý musí predovšetkým poskytnúť moderný platobný nástroj vyhovujúci okolnostiam našej jednotnej meny, eura, možno nedosiahne kritické množstvo, ktoré by mal dosiahnuť, aby bol plne efektívny.

Znepokojuje nás najmä to, že zavedenie systému priameho inkasa SEPA, ktorý je nepochybne jedným z najoriginálnejších aspektov tohto projektu, sa dostáva do ťažkostí.

Máme pocit, že z hľadiska zodpovednosti Komisie je potrebné položiť si dve otázky. Po prvé, ako Komisia zamýšľa presadzovať a podporovať prechod na platobné nástroje SEPA? Časové rozpätie je pevne stanovené a je zrejmé, že do úvahy neberie úplne všetky praktické náležitosti. Po druhé, je Komisia toho názoru, že prechod kritického množstva transakcií na nástroje SEPA by sa mal dovŕšiť do roku 2010, a ak nie, čo by bolo potrebné urobiť pre to, aby sa tak stalo?

Keď sme prijali túto legislatívu, nerozhodli sme o jednoznačnom a záväznom konečnom dátume prechodu na nástroje SEPA. Myslíme si, že nepochybne nastal čas tak urobiť. Chápeme, že niektoré otázky o kompatibilitu vnútroštátnych systémov so systémom SEPA a o tom, čo znamená definitívny prechod, sú stále nezodpovedané, ale máme pocit, že úlohou Komisie je podporovať toto odvetvie hľadaním riešení na tieto otázky.

Po ďalšie, je tu otázka výmenných poplatkov, ktorá sa jednoznačne ignoruje alebo zanedbáva, pričom pre mnoho zainteresovaných strán je absolútne nevyhnutná pre úspech projektu SEPA. Z tohto hľadiska sa niekedy zdá, že si medzi rôznymi kompetentnými orgánmi, či už ide o orgány v profesionálnom bankovom sektore, Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh a služby, alebo Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž, trochu prehadzujeme zodpovednosť.

Hádam je súčasťou povinností zákonodarcu, aby s týmito stranami rokoval a vyžadoval od nich istý zmysel pre zodpovednosť. Máme pocit, že v tejto fáze nemôžeme spochybňovať konzistentné právne predpisy, pokiaľ nebudeme trhové subjekty podporovať v ich úsilí vyvinúť alternatívny systém. S otázkou výmenných poplatkov máme presne takýto problém.

Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž v niektorých prípadoch naznačilo, že tieto právne predpisy sú podľa jeho názoru v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, ale tiež si myslí, že toto odvetvie samotné má najsť alternatívne riešenie. Faktom je, že alternatívne riešenia, ktoré existujú na úrovni členských štátov,

(4) Pozri zápisnicu.

Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž netestovalo. Preto nemôžeme vedieť, či by ich Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž mohlo podporiť, alebo či sú niektoré riešenia vhodné pre problémy, ktorým čelíme.

Predstavte si napríklad, že by sa financovanie výmenného systému spoliehalo na pokuty, ktoré by sa ukládali v zmysle právnych predpisov, čiže na základe chýb, ktorých sa niekto dopustil. V praxi by to často znamenalo, že tí najzraniteľnejší ľudia by museli platiť, čo mne nepripadá rozumné ani sociálne spravodlivé.

Vyzývam preto Komisiu, aby podnikla kroky s ohľadom na dva dôležité body: aby pevne stanovila konečný dátum prechodu a aby pomohla vyvinúť alternatívny systém alebo systém, ktorý by bol prijateľný z hľadiska pravidiel Zmluvy týkajúcich sa výmeny.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som chcela pretlmočiť ľútosť pána komisára McCreevyho nad tým, že sa nemohol rozpravy zúčastniť.

Nuž, je to určite dlhá otázka, ale myslím si, že otázka i návrh uznesenia o implementácii SEPA správne identifikujú kľúčové otázky, ktoré musíme vyriešiť, ak chceme, aby bol systém SEPA úspešný.

Prvá otázka znela, ako Komisia zamýšľa presadzovať a podporovať prechod na nástroje SEPA.

SEPA je v prvom rade trhový projekt, ale vzhľadom na podstatné výhody, ktoré prináša širšiemu hospodárstvu, sa Komisia snaží presadzovať prechod na SEPA napríklad tak, že sa správa ako katalyzátor, aby pozdvihla politický profil SEPA pomocou našej správy o pokroku SEPA a povzbudzovaním verejných orgánov, aby prešli na SEPA čo najskôr. A aj tak, že sa sama snaží byť jedným z prvých, ktorí systém SEPA prevezmú. A napokon, ako odznelo v minulotýždňovom návrhu Komisie s názvom Stimuly na oživenie hospodárstva v Európe, aj tak, že prichádza s návrhmi, vďaka ktorým sa zabezpečí, aby sa zužitkovali všetky výhody SEPA.

Druhá otázka znela, či kritické množstvo platieb prejde na SEPA do konca roku 2010. Samozrejme uprednostňujeme rýchly prechod, aby boli mimoriadne náklady počas prechodu čo najnižšie. Hoci sme systém prevodu finančných prostriedkov v oblasti SEPA už úspešne zaviedli, prešlo naň menej než 2 % platieb. Systém priameho inkasa SEPA na dovozok zavedieme ešte len tento rok. Takže prechod sa v súčasnosti uskutočňuje príliš pomaly na to, aby sme do roku 2010 dosiahli kritické množstvo.

Tretia otázka sa týkala potreby jednoznačného a záväzného konečného dátumu. Vieme, aký význam má stanovenie konečného dátumu, a rok 2012 sa samozrejme nezdá byť prehnaným. Pre veľa členských štátov je to však stále veľmi citlivá otázka. Z toho dôvodu uprednostňujeme jednoznačný proces, ktorým by sa táto otázka preskúmala: zozbieraním údajov o vplyve konečného dátumu na rôzne zainteresované strany a zmysluplnou rozpravou s nimi.

Mohlo by to pripraviť cestu pre politickú podporu a v prípade potreby aj pre legislatívny návrh, napríklad ku koncu tohto roka.

Vaša štvrtá otázka znela, ako zlepšiť právnu istotu pre systém priameho inkasa SEPA vo vzťahu k mnohostranným výmenným poplatkom a existujúcim príkazom.

Na problém modelu podnikania potrebujeme dočasné riešenie, aby sme mohli zabezpečiť právnu zrozumiteľnosť a úspešne zaviesť systém priameho inkasa SEPA. Z toho dôvodu Komisia plne podporuje úsilie Parlamentu a Rady nájsť dočasné riešenie v kontexte revízie nariadenia o cezhraničných platbách.

Komisia tiež podporuje nepretržitú právoplatnosť existujúcich vnútroštátnych príkazov na priame inkaso v zmysle prechodu na SEPA. Túto právnu otázku však musia vyriešiť vnútroštátne orgány, a to napríklad využitím príležitosti, ktorú ponúka implementácia smernice o platobných službách.

Piata otázka sa vzťahovala na to, ako Komisia zvláda otázku mnohostranných výmenných poplatkov pri platbe kartou.

Táto práca napreduje v prvom rade tak, že v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže Komisia hodnotí systémy dvoch najväčších medzinárodných kariet, menovite MasterCard a Visa.

Komisia 19. decembra 2007 rozhodla, že mnohostranné výmenné poplatky pri karte MasterCard za cezhraničné platby kreditnými kartami MasterCard a Maestro a debetnými kartami nie sú v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže. Spoločnosť MasterCard sa proti rozhodnutiu Komisie odvolala.

V marci roku 2008 začala Komisia konanie s cieľom určiť, či mnohostranné výmenné poplatky spoločnosti Visa Europe porušujú článok 81. Rokovania so spoločnosťou Visa tiež stále prebiehajú.

Komisia sa snaží vytvoriť rovnaké podmienky pre MasterCard i Visa Europe, ako aj pre iné systémy platobných kariet, ktoré možno vzniknú v budúcnosti.

Vaša predposledná otázka znela, či by mala Komisia navrhnúť konkrétne riešenie problému mnohostranných výmenných poplatkov. V trhovom hospodárstve je povinnosťou príslušného odvetvia, aby navrhlo vhodný model podnikania. Vo vzťahu ku kartám, ako som už povedala, stále rokujeme so spoločnosťami Mastercard a Visa. Vo vzťahu k priamemu inkasu SEPA je Komisia ochotná pomôcť tomuto odvetviu tak, že mu poskytne nutné usmernenia v rámci nepretržitého dialógu s bankovým sektorom a na základe príspevkov od relevantných aktérov trhu. Tieto usmernenia by sa mali poskytnúť do novembra roku 2009.

A vaša posledná otázka znela, aké konkrétne opatrenia zamýšľa Komisia navrhnúť, aby zabezpečila, že prechod na SEPA nebude viesť k drahšiemu platobnému systému.

Podľa názoru Komisie by sa to nemalo stať. Po prvé, systém SEPA by mal podporovať hospodársku súťaž a zvyšovať prevádzkovú výkonnosť prostredníctvom úspor vyplývajúcich z veľkosti celého systému. Obidva tieto javy vytvárajú tlak na pokles cien.

Po druhé, systém SEPA by tiež mal zvýšiť transparentnosť, čo obmedzí krížové subvencovanie a skrytú tvorbu cien, hoci opticky môžu niektorí používatelia vnímať prechod zo skrytej tvorby vysokých cien na viditeľnú tvorbu nízkych cien ako nárast ceny. Tu bude dôležitá jasná komunikácia zo strany bánk.

Po tretie, na dôsledné monitorovanie vplyvu systému SEPA na zákazníkov uskutočňuje Komisia štúdie.

Napokon, zhodneme sa, že panujú isté obavy, že efektívne vnútroštátne systémy debetných kariet nahradia drahšie alternatívy. Existujú však iniciatívy, ktoré by sa mohli vyvinúť do nového celoeurópskeho systému debetných kariet a súčasné právomoci EÚ a vnútroštátnych protimonopolných orgánov im poskytujú celkovú oporu.

Na záver, z toho dôvodu by sa zo systému SEPA mal stať efektívnejší platobný systém, pričom v zmysle národnej i európskej politiky hospodárskej súťaže máme primerané zabezpečenie.

Z toho dôvodu ma veľmi teší toto uznesenie a silná podpora systému SEPA od Parlamentu.

Jean-Paul Gauzès, *v mene skupiny PPE-DE.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, o tom, čo sa stalo zo smernice o platobných službách, pre ktorú som bol spravodajcom Parlamentu a ktorá bola prijatá v prvom čítaní v roku 2007, bolo povedané už veľa.

Cieľom tejto smernice bolo okrem iného poskytnúť rôznym bankovým inštitúciám, zoskupeným v rámci Európskej platobnej rady, právne nástroje potrebné na zavedenie SEPA. Z toho dôvodu sme s ohľadom na platobné karty, prevod finančných prostriedkov a priame inkasá prijali európske nariadenie.

SEPA je integrovaným trhom pre platobné služby v eurách, v rámci ktorého nebude medzi cezhraničnými platbami a domácimi platbami žiadny rozdiel. Takáto situácia prinesie výhody bankovému sektoru i spotrebiteľom.

Ako ste povedali, Komisia sa zaviazala zabezpečiť, aby prechod na nástroje SEPA nevedol k drahšiemu platobnému systému pre občanov Európskej únie.

Odo dňa prijatia tejto správy napreduje prechod na SEPA veľmi pomaly, až príliš pomaly. Prvého októbra 2008 sa vo formáte prevodu finančných prostriedkov v oblasti SEPA uskutočnilo len 1,7 % transakcií.

Preto dnes schvaľujeme uznesenie Európskeho parlamentu, ktorým Parlament Komisiu vyzýva, aby pevne stanovila konečný dátum prechodu na produkty SEPA. Tento dátum nemôže byť stanovený neskôr ako 31. december 2012, po ktorom sa budú všetky platby v eurách uskutočňovať podľa štandardov SEPA.

Predtým, než sa tento prechod uskutoční, musíme však vyriešiť citlivý problém, citlivú otázku mnohostranných výmenných poplatkov. Tieto poplatky by sa nemali zrušiť. Platobné služby sú obchodnou činnosťou. Účastníci sú zo zákona oprávnení pokrývať náklady a účtovať si prirážku.

Na druhej strane by sme však mali predchádzať nejasnostiam a zabraňovať svojvôli. Preto je vhodné, aby Komisia s ohľadom na uplatňovanie týchto výmenných poplatkov predpísala usmernenia.

Takéto usmernenia musia byť známe ešte pred zavedením systému priameho inkasa SEPA, aby bola právna istota väčšia. Bez tejto právnej istoty banky v mnohých krajinách možno nezavedú systém priamych inkás, čo by mohlo zastaviť zavádzanie oblasti SEPA.

Čo sa tohto týka, skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov a Socialistická skupina v Európskom parlamente navrhli na zajtrajšie hlasovanie veľmi podobné pozmeňujúce a dopĺňajúce návrhy. Samozrejme dúfame, že budú zohľadnené.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) V týchto ťažkých časoch je veľmi dôležité nájsť potenciálne zdroje hospodárskeho rastu. Vývoj nášho európskeho finančného trhu je presne takým zdrojom potenciálneho rastu európskeho hospodárstva. V tomto prípade hovoríme o trhu platobných služieb a rozhodnutia, ktoré sme prijali, sa bohužiaľ, implementujú dosť pomaly. Ako hlavný dôvod sa väčšinou uvádzajú technické možnosti bánk, keďže ide väčšinou o technické riešenia, ale ja by som rada povedala, že technická modernizácia bánk je v záujme bankového sektora a samotných bánk a takýmto spôsobom môžu modernizovať svoj trh, svoje platobné systémy a zvyšovať svoje zisky. Z toho dôvodu je veľmi dôležité, aby členské štáty zavádzali jednotnú oblasť platieb v eurách odhodlanejšie.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vieme, že jednotná oblasť platieb v eurách predstavuje pre malé a stredné podniky skutočný problém. V poslednej dobe pracujú veľmi intenzívne so systémom kreditných kariet a ceny a náklady, ktoré im z týchto systémov vyplývajú, sú veľmi rozdielne. Myslím si, že v tomto prípade chýba potrebná miera transparentnosti.

Práve v čase krízy musíme zodpovedajúco podporovať podnikanie. Úverová schopnosť spoločností sa musí dať zlepšiť znižovaním nákladov, lebo potom samozrejme znova získajú prístup k úverom. Myslím si, že SEPA by bola v tomto prípade dobrým nástrojom. Mala by sa zaviesť čo najrýchlejšie, aby sme vytvorili situáciu, v ktorej budú lacnejšie a efektívnejšie fungovať nielen malé a stredné podniky, ale bude sa to vzťahovať aj na transakcie medzi malými a veľkými podnikmi.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, Výboru pre hospodárske a menové veci a jeho predsedníčke, pani Berèsovej, by som rada poďakovala za túto rozpravu. Komisiu teší, že Parlament podporuje oblasť SEPA, lebo je to nielen samoregulačná iniciatíva, ale aj veľká verejno-politická iniciatíva, ktorá posilňuje hospodársku a menovú úniu, ako aj lisabonský program. Parlament a Komisia majú s ohľadom na oblasť SEPA očividne tú istú víziu a ten istý cieľ.

Dovoľte mi však spomenúť tri dôležité body. Po prvé, ako už bolo povedané, Komisia veľmi aktívne napomáha urýchľovať proces prechodu na SEPA, a to najmä tak, že na verejné orgány vyvíja tlak, aby ju zaviedli medzi prvými. Aj naďalej budeme neúnavným katalyzátorom tohto procesu.

Po druhé, hoci máme rovnaký záujem ako Parlament, aby sa stanovil konečný dátum pre zavedenie oblasti SEPA, nemyslíme si, že teraz je správny čas na vytesanie konečného dátumu do kameňa. Proces sme rozhybali a sme presvedčení, že je potrebné vykonať ešte práce na najnižšej úrovni, než niečo také urobíme.

Po tretie, môžem potvrdiť, že Komisia poskytne usmernenia týkajúce sa súladu mnohostranných, medzibankových odmien s pravidlami hospodárskej súťaže. Vieme, že nemáme veľa času, než systém priameho inkasa SEPA vstúpi do platnosti, a naše usmernenia by preto mali byť k dispozícii ešte pred novembrom roku 2009. Dovoľte mi však trvať na jednej veci: tieto usmernenia môžeme poskytnúť až vtedy, keď nám príslušné odvetvie poskytne konkrétne návrhy na potenciálne modely podnikania.

Predsedajúci. – V súlade s článkom 108 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostal jeden návrh uznesenia⁽⁵⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, 12. marca 2009.

19. Zhoršenie humanitárnej situácie na Srí Lanke (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je rozprava o návrhu uznesenia o zhoršujúcej sa humanitárnej situácii na Srí Lanke od Výboru pre zahraničné veci (B6-0140/2009).

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, najprv by som rada poďakovala predsedovi Výboru pre zahraničné veci za to, že súhlasil s prijatím postupu, ktorý stanovuje článok 91, a so zaradením tohto núdzového uznesenia na program minulý pondelok, keďže na našom poslednom plenárnom zasadnutí tu v Štrasburgu sme už o tomto probléme Srí Lanky mali núdzové

⁽⁵⁾ Pozri zápisnicu.

uznesenie. Rada by som tiež poďakovala Parlamentu za to, že súhlasil, aby sa táto rozprava konala dnes večer, a ďakujem vám, pani komisárka, že ste sa tejto rozpravy zúčastnili, lebo viem, že tento čas vám veľmi nevyhovuje.

Chceli sme toto uznesenie, lebo vláde a predstaviteľom Tamilov na Srí Lanke musíme poslať rázny politický signál, keďže tamojšia situácia sa každým dňom zhoršuje. Od tamilských rodín a ľudí, ktorí sú v Európe a ktorí nám neustále posielajú správy a záznamy o tom, čo sa s nimi deje a čo sa deje s ich rodinami, ktoré sa ocitli v pasci konfliktu medzi Tamilskými tigrami a srílanskou armádou, dostávame informácie z prvej ruky. Títo ľudia naozaj neskutočne trpia.

Nevieme, koľkých ľudí to postihlo, ale odhadujeme, že 150 000 až 200 000 ľudí bude potrebné evakuovať. Čo však znamená evakuovať? Mimovládne organizácie nás žiadajú, aby sme ich evakovali po mori, ale tu sa zase musím spýtať: aby išli kam? Kam tí ľudia pôjdu?

Dnes popoludní som sa stretla s dievčatom, ktoré sa narodilo v srílanskom utečeneckom tábore a teraz je v Európe. Ak majú títo ľudia opustiť svoju krajinu pre to, aby žili v utečeneckých táboroch, potom to tiež nie je riešenie.

Z toho dôvodu v tomto uznesení žiadame, aby tam nastalo prímerie. So skupinou Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov budeme samozrejme viesť rozpravu o okamžitom alebo dočasnom prímerí. Orgány naozaj žiadame o okamžité prímerie, aby mohli civilisti uniknúť nebezpečenstvu, lebo vieme, že už sú aj obeť na ľudských životoch. Tieto svedectvá nám dnes dali ďalší príklad. V tomto uznesení samozrejme žiadame, aby srílanská vláda spolupracovala s mimovládnymi organizáciami a krajinami, ktoré sú ochotné pomôcť vyriešiť tento konflikt. Aj Európsku úniu žiadame, či by mohla pomôcť dodať zúfalo potrebné potraviny a lieky.

Na záver mi dovoľte povedať v mene svojej skupiny – keďže toto núdzové uznesenie sme vo Výbore pre zahraničné veci navrhli na pondelok na základe iniciatívy Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie – že žiadame, aby niektorí naši kolegovia, ktorí majú v tejto krajine iné záujmy, brali tento problém veľmi vážne. Rada by som vám pripomenula, že niektoré politické skupiny sa už dlho dožadujú príležitosti hovoriť o situácii na Srí Lanke a že z vnútroštátnych dôvodov v niektorých krajinách nemôžeme viesť rozpravu o Tamiloch a ich situácii, ktorá sa od osemdesiatych rokov minulého storočia stále zhoršuje.

Keďže ste tu s nami, pani komisárka, možno by sme si mohli položiť ďalšiu otázku. Zdá sa, že Európska únia dokáže pomôcť vyriešiť tento konflikt. Možno prišiel čas, aby sme zvážili možnosť zriadenia jednotky na riešenie konfliktov v rámci Európskej únie.

Na Kaukaze vidíme, kdekoľvek inde na svete vidíme, že Európsku úniu berú vážne vďaka návrhom, ktoré predkladá. Pri dnešnom riešení konfliktov nesmieme už len podporovať tú či onú stranu, ale skutočne presadzovať vyriešenie sporu. Ak dnes vytvoríme základy, aby sme mohli tento konflikt vyriešiť pomocou ráznej účasti Európskej únie a ráznej správy orgánom, myslím si, že tým zväčšíme aj svoj význam z hľadiska politickej únie.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážení pán predsedajúci, Európska komisia a ja osobne sme ako jeden zo spolupredsedajúcich konferencie v Tokiu o mierovom procese na Srí Lanke pozorne sledovali vývoj situácie na Srí Lanke. Súčasná situácia a tragické humanitárne následky konfliktu nás veľmi znepokojujú, ako sme aj vyjadrili v záveroch rady GAERC z 23. februára a vo vyhlásení, ktoré spolupredsedajúci vydali na mieste 3. februára.

Znepokojuje nás najmä kritická situácia, v ktorej sa nachádzajú tisíce osôb vysídlených v rámci štátu – máte pravdu – v pasci medzi bojmi na severnej Srí Lanke. Nečelíme už iba kríze, ale podľa môjho názoru aj humanitárnej katastrofe. Potvrdilo nám to veľa rôznych nezávislých zdrojov vrátane OSN a Medzinárodného výboru Červeného kríža. Najnovšie oznámenie vlády o otvorení dvoch evakuačných ciest na severe a na juhu bezpečnostnej zóny je pozitívnym krokom, ale chceme vedieť, ako to bude fungovať v praxi.

Obe strany – Tigri oslobodenia tamilského Ílamu (LTTE) a srílanské orgány – sme vyzvali, aby chránili civilistov, ako si to vyžaduje medzinárodné humanitárne právo, a aby umožnili bezpečný a dobrovoľný presun ľudí preč z bojovej zóny. Za dramatický nárast civilných obetí v posledných mesiacoch sú zodpovedné ako LTTE, tak aj srílanská armáda. Životy na Srí Lanke je potrebné zachraňovať okamžite a bezodkladne, čo potvrdil aj námestník generálneho tajomníka OSN, sir John Holmes, ktorý upozornil na vysoký počet obetí, ako aj Medzinárodný výbor Červeného kríža.

Komisia je presvedčená, že výsledok tejto krízy bude mať trvalé následky pre mier, uzmierenie a jednotu Srí Lanky, a v tomto kontexte plne podporuje výzvu, ktorú sir John Holmes adresoval vláde Srí Lanky, aby prerušila ozbrojený konflikt, nech môžu civilisti bezpečne odísť, a LTTE, aby nechali civilistov odísť a aby sa s vládou dohodli na mierovom ukončení bojov.

Spolupredsedaajúci tiež vyzvali LTTE, aby zložili zbrane, ale túto výzvu žiaľ, odmietli, či skôr odignorovali. Domnievame sa, že srílanská vláda je povinná ochraňovať všetkých svojich občanov a súhlasiť s humanitárnym prímerím – čo naposledy vyjadrila aj Rada vo svojich záveroch – a umožniť chorým a zraneným ľuďom, aby odišli z Vanni, a zabezpečiť, aby sa potraviny a lieky previezli do danej oblasti. Minulý víkend to navrhla aj India.

Na základe správ o zabíjaní bez súdu, únosoch a značnom zastrašovaní médií nás stále znepokojuje stav, v akom sa nachádzajú ľudské práva na Srí Lanke. Je veľmi dôležité, aby sa vláda zaoberala hlavnými prípadmi, ktoré priťahujú najviac pozornosti. Takéto zločiny nemôžu zostať nepotrestané.

Povedala by som, že Európska komisia je po zvážení všetkých vecí aj naďalej presvedčená, že etnický konflikt na Srí Lanke sa nedá vyriešiť ozbrojenou silou. Potrebujeme všeobecný dialóg, ktorý by viedol k politickému urovnaniu konfliktu. Trvalý mier a uzmierenie dosiahneme len tak, že sa budeme venovať v prvom rade tým záležitostiam, ktoré viedli k nepokojom, a pre všetky komunity zabezpečíme primeraný priestor. Ako spolupredsedaajúca som vždy hovorila, že politické riešenie môže mať len formu akéhosi balíka delegovania moci, ktorý bol predložený, zamietnutý a teraz musí byť predložený znova.

Charles Tannock, v mene skupiny PPE-DE. – Vážená pani komisárka, brutálny civilný konflikt na Srí Lanke sa konečne blíži ku koncu. Ešte je samozrejme príliš skoro hovoriť, že to bude znamenať koniec teroristickej činnosti Tamilských tigrov.

Určite by sme nemali podporovať trvalé prímerie v tejto fáze, pokiaľ to Tigrom umožní preskupiť sa. Podľa mňa majú teraz len dve možnosti: zložiť zbrane alebo sa nechať poraziť vojensky s ešte väčšími stratami na životoch. Dlhodobé prímerie by bolo katastrofou, lebo – ako dokazuje aj samovražedný útok na Srí Lanke, ktorý sa udial tento týždeň – LTTE sú bezcitní a krvilační, preto je správne, že ich Európska únia a Spojené štáty označili za teroristickú organizáciu.

Mali by sme rezolútne podporiť pána prezidenta Rajapaksu v jeho úsilí ukončiť povstanie, ktoré Srí Lanke prinieslo akurát nevýslovnú ľudskú biedu a kriticky spomalilo hospodársky vývoj na tomto prekrásnom ostrove. Tisíce nevinných civilistov vysídlených v rámci štátu sú však stále v pasci úzkeho pobrežného pásma. Týmto civilistom sa musí umožniť odísť, aby mohla armáda skončiť svoju ofenzívu. Tigri nehanebne používajú týchto civilistov ako ľudské štíty, čo sa však od nich dalo očakávať. Sú hluchí k výzvam od medzinárodného spoločenstva, aby sa vzdali a zriadili dočasný humanitárny koridor.

Ak chceme zabrániť ďalšiemu krviprelievaniu, musíme OSN a ostatným organizáciám umožniť, aby zabezpečili bezpečný odchod týchto civilistov z bojovej zóny. Srí Lanka uznáva vlastnú zodpovednosť v tomto ohľade a chce zabrániť civilným obetiam, ale trpezlivosť armády má pochopiteľné svoje medze a armáda sa obáva, že Tigri sa pokúsia uniknúť v rámci evakuácie po mori, čím by sa pomiešali s civilistami.

My na tejto strane Parlamentu preto podporujeme zriadenie humanitárneho koridoru a dočasné a okamžité prímerie alebo zastavenie ozbrojeného konfliktu, ale tiež chceme byť svedkami komplexnej porážky LTTE a vzniku mierumilovnej, spravodlivej a multietnickej Srí Lanky, kde majú väčšinové tamilské oblasti maximálnu autonómiu a zdroje a moc sa spravodlivo delia v rámci jednotného srílanského štátu.

Robert Evans, v mene skupiny PSE. – Vážení pán predsedajúci, veľmi ma teší táto rozprava s účasťou pani komisárky, ktorej veľmi pekne ďakujem za vážne, rázne a fundované vyhlásenie. Je to očividne veľmi dôležitá téma, hoci je poľutovaniahodné, že o nej rokujeme o jedenástej v noci a je tu tak málo ľudí. Ale myslím si, že účasť neodráža záujem o túto tému a ani vážnosť, ktorú jej pripisujú mnohí poslanci. Ak to môžem povedať slovami pani komisárky, táto situácia nás veľmi znepokojuje. Na dnešnej rozprave tiež odznelo, že situácia sa pohla vpred a pani Islerová Béguinová na začiatku povedala, že o situácii, ktorá sa zhoršuje deň za dňom, musíme vyslať rázny signál.

Podporujem pôvodne predložený návrh, s výnimkou jedného slova: dočasný. Odsudzujem slová pána Tannocka, ktorý akurát povedal, že dlhodobé prímerie by bolo katastrofou. Iste – obraciam sa na vás – nemáme záujem len o dočasné prímerie. V prípade každého jedného konfliktu na celom svete sa Parlament, ktorý sa skladá zo súcitných ľudí, zasadzuje za trvalé prímerie, ktoré môže pripraviť cestu pre diplomatickú

obnovu, aby sa mohol začať dialóg – a áno – aby sme dosiahli mierumilovnú, spravodlivú a multietnickú spoločnosť, o ktorej pán Tannock hovoril a s čím aj súhlasím.

Takže Zeleným tlieskam za ich prvý pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1 a som si istý, že všetci slušní ľudia, ktorí sú tu a ktorých trápí situácia civilistov na Srí Lanke, urobia tak isto. Dočasné prímerie už len tým, že je dočasné, naznačuje, že vojna sa neskôr vráti, čo nikto nechce. Návrat do vojnového stavu bude znamenať viac mŕtvych, viac utrpenia, väčšiu humanitárnu tragédiu a nemôžem uveriť, že niekto na hociktojej strane Parlamentu to naozaj chce.

Rovnako podporujem aj pozmeňujúci a doplňujúci návrh 2, pretože odsudzuje násilie, nech už je jeho aktérom ktokoľvek na ktorejkoľvek strane konfliktu. Nemôžeme tolerovať žiadne násilie, a to ani najnovší samovražedný útok, ktorý tu už bol spomenutý.

Čo sa týka pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov 3, 4 a 5, rád by som prečítal krátky úryvok z listu, ktorý som 10. marca dostal od poslanca srílanského parlamentu z okresu Jaffna, pána Selvarajaha Kajendrena. Píše: „Rád by som vás upozornil na civilné obete na Srí Lanke. Od druhej do desiatej hodiny rannej v utorok 10. marca 2009“ – tento týždeň – „strelala armáda delostreleckou paľbou s kazetovou muníciou. Srílanské vládne jednotky útočili na všetky časti „bezpečnostnej zóny“ bez rozdielu a pálili všetkými druhmi smrtonosných nábojov, z ktorých sú niektoré v mnohých krajinách zakázané. Počas tohto celoplošného ostreľovania zahynulo viac ako 130 civilistov vrátane detí a viac ako 200 ľudí sa vážne zranilo.“

Pochybujem, že by niekto tvrdil, že je to vykonštruované. Ba čo viac, predpokladám, že všetci chceme urobiť všetko pre to, aby sme pomohli zastaviť takéto násilie. Spomína aj svojho kolegu, pána S. Kanakaratnama, ktorý býva priamo v srdci „bezpečnostnej zóny“. Hovorí, že od 1. januára do 6. marca tohto roku zabilo bombardovanie v týchto „bezpečnostných zónach“ 2 544 civilistov a viac ako 5 828 civilistov vážne zranilo. Ďalej uvádza, že srílanská armáda každý deň zabije bombardovaním zo vzduchu a delostreleckou paľbou v priemere 30 až 40 civilistov.

Nemyslím si, že by si to vymýšľal. Na základe toho, čo povedala pani komisárka a všetkých tých dôkazov predložených mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa dostali do blízkosti tejto oblasti, to odráža aktuálnu situáciu.

Pokiaľ ide o pozmeňujúci a doplňujúci návrh 6, rád by som spomenul správu sira Johna Holmesa, ktorú mi poslala jeho excelencia, srílanský veľvyslanec v Bruseli. V správe sa píše, že niektoré tranzitné miesta sú beznádejne preplnené. Môj pozmeňujúci a doplňujúci návrh odráža jeho slová a nás by mali tieto tábory znepokojovať. Mám niekoľko fotografií z týchto táborov. Tieto fotografie, ktoré som dostal, si môže pozrieť každý. Znova tvrdím, že sú pravé, nie vykonštruované. Viem, že úrad pani komisárky v Colombe celú situáciu pozorne sleduje a má blízke kontakty v rámci zóny skutočného nebezpečenstva.

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 7 a 8 posilňujú pôvodný odkaz na vojnové územie, aby sme sa mohli plne venovať potrebám civilistov. Žiadame o voľný prístup nielen do bojovej zóny, ale aj do utečeneckých táborov, aby humanitárne organizácie, ktoré všetci v tomto Parlamente podporujeme, získali úplne voľný prístup. Všetci v snemovni by podporili prácu humanitárnych organizácií.

Na záver, v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu 9 sa uvádza, aby sme toto uznesenie poslali generálnemu tajomníkovi OSN, lebo si myslím, že ide o medzinárodnú humanitárnu krízu, ako sa aj uvádza v názve, a že by sme mali urobiť všetko, čo je v našich silách. Z toho dôvodu ďakujem Zeleným za to, že to pripravili, a všetkých kolegov žiadam, aby podporili pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložili všetky politické skupiny.

Marie Anne Isler Béguin, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, rada by som sa poďakovala pani Ferrerovej-Waldnerovej za vystúpenie a odpoveď na výzvu mimovládnych organizácií a ľudí, ktorí sú v pasci.

Obávame sa, že sa ocitneme v podobnej situácii ako Barma po cunami v roku 2006, keď junta nepovolila prístup pre humanitárnu pomoc. Z toho dôvodu musíme urobiť všetko preto, aby si humanitárna pomoc a naša pomoc našla ľudí, ktorí ju potrebujú.

Rada by som však prehovorila aj ku kolegom zo Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov a Socialistickej skupiny v Európskom parlamente, lebo si myslím, dámy a páni, že musíme apelovať na múdrosť. Tento návrh o núdzovom riešení sme predložili samozrejme preto, aby mohol Parlament vyjadriť vlastný názor a zajtra zaujať stanovisko.

Za žiadnych okolností by som nechcela, aby jedna či druhá strana nezahlasovala za toto uznesenie pre rozdielne názory na okamžité prímerie alebo dočasné prímerie, ktoré v rozprave odznegli. Preto vás úprimne vyzývam, konajte prosím múdro.

Na druhej strane by som rada povedala, najmä pánovi Tannockovi – zopakujem slová pani Ferrerovej-Waldnerovej: ozbrojený konflikt nikdy nevyriešil žiadny problém. Vieme to. Vojna nikdy nič nerieši.

Podľa môjho názoru je nezodpovedné žiadať dočasné prímerie s ohľadom na ľudí, ktorých sa to týka. V skutočnosti by to totiž znamenalo, že po evakuácii sa niekedy v budúcnosti znova ocitnú v boji – a čo by to bolo za budúcnosť? Môžeme si vôbec dovoliť ľudí evakuovať? Tamilovia tú zem vlastnia, preto sa tam chcú vrátiť. Sú to Srílánčania.

Preto si myslím, že by sme tejto záležitosti mali venovať pozornosť, ale som pripravená robiť ústupky a stiahnuť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, pokiaľ sa dokážeme dohodnúť na spoločnej pozícii, aby sme celému svetu vyslali rázny politický signál.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, o hroznom dosahu vojny na nevinných civilistov a našej morálnej povinnosti urobiť všetko pre to, aby sme zmiernili ich bezmocnosť a pomohli pri poskytovaní humanitárnej pomoci, by sme si nemali robiť žiadne ilúzie. Z toho dôvodu prijal Parlament svoje naliehavé uznesenie o Srí Lanke ani nie pred troma týždňami.

Srí Lanku už celé desaťročia sužuje teroristické ťaženie, ktoré vedie medzinárodne zakázaná organizácia LTTE. Teroristi a legítimne jednotky demokratickej vlády si vôbec nie sú rovnocenné. Nezabúdajme, že práve LTTE zdokonalili samovražedné bombové útoky ako taktiku, ako prví začali na samovražedné útoky využívať ženy a detských vojakov bez hanby využívajú ako ľudské štíty. Už 26 rokov systematicky a úmyselne zabíjajú tisíce ľudí po celej Srí Lanke a len pred dvomi dňami zahynulo počas samovražedného útoku v priebehu islamského festivalu v okrese Matara 14 ľudí.

LTTE sa teraz ocitajú v zúfalej situácii na konci hry a ako je v takých situáciách bežné, obracajú sa na medzinárodných obhajcov, aby sa dostali z ťažkostí. Len málo poslancov tohto Parlamentu bolo nespokojných s uznesením, ktoré prijala väčšina v tomto Parlamente, a hanebne a nepatrične chceli odsúdiť radšej srílanskú vládu. Nemôžeme podporiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy na základe nepodložených – a často nezmyselných – obvinení, aké predniesol pán Evans, alebo selektívnych citácií zo správy jednej mimovládnej organizácie. Nemáme žiaden rozumný dôvod spochybňovať jednoznačné tvrdenie vlády, že jej vojsko nestrieľalo v zónach, v ktorých je paľba zakázaná, a že tak ani robiť nebude.

Pred šiestimi dňami vyzval generálny tajomník Organizácie Spojených národov LTTE, aby svoje zbrane a bojovníkov presunuli z oblastí, v ktorých sa koncentrujú civilisti, a aby spolupracovali so všetkými humanitárnymi organizáciami, ktorých cieľom je zmierniť utrpenie civilistov. Európska únia odsudzuje, že LTTE bráni civilistom odísť z konfliktnej oblasti.

Všetci v tomto Parlamente najlepšie urobíme, ak vyzveme LTTE, aby zložili zbrane a prepustili civilistov. Potom môžeme dodať prepotrebnú humanitárnu pomoc, ľudia sa môžu začať tešiť na lepší život a celá Srí Lanka sa môže vrátiť na cestu demokratickej politiky a začať budovať spravodlivú a prosperujúcejšiu spoločnosť pre všetkých svojich občanov, a to všetko bez teroristického útľaku.

Jo Leinen (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, úplne s vami súhlasím, že na Srí Lanke potrebujeme politické a nie vojenské riešenie. Ako člen delegácie pre vzťahy s krajinami južnej Ázie som túto krajinu navštívil už veľa krát. Viem, ako tamojší ľudia po 25 rokoch násilia veľmi túžia po mieri.

Musím však povedať, že v takomto type vojny by mali krok urobiť LTTE, no zatiaľ ho, žiaľ, neurobili. Ministri zahraničia 23. februára znova naliehavo túto organizáciu vyzvali, čo ste aj vy spomenuli, aby zložila zbrane a ukončila tento teror. Predstavte si členský štát EÚ, v ktorom by teror vládol 25 rokov. Lahko si predstavíte obrovský chaos a neporiadok. Podporujem dôvody Tamilov, ale rovnako rozhodne odmietam metódy LTTE. Už celé týždne počúvame, že v tomto malom okrese jednoducho zajali viac ako 100 000 ľudí. Agentúra Reuters len včera oznámila, že podľa správ očitých svedkov strieľajú na ľudí, ktorí sa pokúsia z tejto zóny ujsť. Preto musíme vyzvať LTTE a jednotky, ktoré za nimi stoja, aby s tým prestali. Je po všetkom, nemôžu takto ďalej pokračovať.

Civilisti na vojnovom území sú zrejme ohrození bombardovaním z oboch strán. Musíme vyzvať aj vládu, aby rešpektovala medzinárodné právo a povolila humanitárnu činnosť. Fundamentalizmus na oboch stranách si vyžaduje tak veľa obetí. Myslím si, že by sme sa mali pripraviť na povojnové usporiadanie. Ako

ste povedali, je potrebné implementovať 13. dodatok srílanskej ústavy zabezpečujúci decentralizáciu v zmysle regionálnej administratívy, ktorú budú vykonávať ľudia, ktorí tam žijú, a tu môže EÚ poskytnúť výraznú pomoc. Som si istý, že Komisia i EÚ sú pripravené tak urobiť.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, pani komisárka Ferrerová-Waldnerová, dámy a páni, myslím si, že slová pani komisárky, teda že vojenské riešenie nie je možné, by sa mali na Srí Lanke publikovať na titulných stranách. Konkrétne, že z hľadiska napätia v krajine a problémov, ktoré sa tam za niekoľko rokov nakopili, sa vláda v skutočnosti stále snaží niečo ponúknuť. Jednoducho to stroskotáva na komunikačnej stratégii.

Musíte si však tiež uvedomiť, že strategická pozícia Srí Lanky dáva priestor vonkajším faktorom, ktoré sa dávajú do pohybu a je veľmi ťažké ich kontrolovať už len v rámci krajiny. Z toho dôvodu je potrebné zabezpečiť aj zlepšenie hospodárskej situácie a infraštruktúry v týchto oblastiach, čo umožní aj potrebnú komunikáciu medzi účastníkmi konfliktu. Možno by sa tu dal využiť niektorý z mediátorov.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Vážený pán predseda, aktuálna situácia na Srí Lanke je výsledkom vývoja uplynulých rokov. Nie je to len humanitárny problém, ale najmä zásadné politické zlyhanie. Po rokoch násilných bojov za odtrhnutie severovýchodnej časti krajiny ponúka predchádzajúca nórska správa mediáciu medzi väčšinovou sinhálskou vládou a rebelským hnutím Tamilov. Nórsky vyjednávač, ktorý dlho pracoval na dosiahnutí mierových riešení, je dnes sám ministrom novej vlády. Od tejto možnosti mierového riešenia sa však, žiaľ, už upustilo.

V lete roku 2006 sa srílanská vláda prestala usilovať o mier a znova sa jednostranne rozhodla pre vojenské riešenie. Táto vláda teraz pravdepodobne pracuje s ilúziou, že sa jej podarilo dosiahnuť veľký úspech, pričom v skutočnosti bude v budúcnosti ešte zložitejšie dosiahnuť mierumilovnú, harmonickú koexistenciu dvoch národov ako rovnocenných partnerov. Bez kompromisu, ktorý by priniesol mierové riešenie, vyzerá budúcnosť veľmi násilne. Musíme sa znova uchýliť k sprostredkovaniu mierového procesu, ktorý nebude mať víťazov ani porazených.

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predseda, ďakujem vám, pani komisárka, že ste hovorili tak jasne. Myslím si, že teraz sa musíme sústrediť na osud civilistov a jediná vec, ktorá by sa v tomto prípade naozaj mohla uplatniť, je výzva, ktorá odznela v Rade Ministrov 23. februára, a síce, výzva EÚ na okamžité prímerie. Som proti tomu, aby bolo dočasné, inak bude pretrvávajúca humanitárna katastrofa, o ktorej ste hovorili.

Tiež si myslím, že v tejto situácii, keď sú ľudia v pasci bojovej zóny, sa musíme postaviť proti všetkým aktom násilia, ktoré ľuďom bránia z nej odísť. V tejto situácii mi nezáleží na tom, či sa násilia dopúšťajú LTTE alebo vládne vojská. Musíme sa sústrediť na samotných ľudí.

Možno by som mohol niečo poznamenať s ohľadom na mojich ctených priateľov z bývalej koloniálnej mocnosti, ktorí sa chystajú opustiť našu skupinu. Dúfam, že dojem, ktorý vo mne zostal, že ide o nejaký domáci popud ostro kritizovať len LTTE tak jednostranne, je zlý. Dúfam tiež, že na mysli nemajú žiadnu konkrétnu časť voličov.

Robert Evans (PSE). – Vážený pán predseda, toto nie je procedurálna námietka. Vášmu kolegovi som naznačoval, že chcem vystúpiť podľa postupu „catch the eye“, na čo mám právo a čo som aj chcel urobiť.

Chcem poďakovať pánovi Meijerovi za jeho pripomienky. Hovoril aj o pozoruhodnej práci pána Erika Soldheima z Nórska, s ktorým som sa pred 10 dňami stretol v Osle.

Do veľkej miery súhlasím aj s pánom Gahlerom, ktorý sa vyjadril veľmi zmysluplne: znepokojuje nás osud civilistov. Tvrdím, že zo všetkých pozmeňujúcich a doplnujúcich návrhov je najdôležitejším pozmeňujúci a doplnujúci návrh 1, ktorý vyzýva na okamžité a úplné prímerie a ktorý musí byť v záujme všetkých Srílančanov.

Máme veľa dôkazov. Nie sú nepriame. Niektoré máme od úradu regionálneho riaditeľa zdravotníckych služieb srílanskej vlády a tie hovoria o humanitárnej katastrofe a subštandardných podmienkach, v ktorých ľudia žijú. To isté hovorí aj Európska komisia, Medzinárodný výbor Červeného kríža, OSN a organizácie International Crisis Group a Refugee Care Netherlands. Názov rozpravy, ktorá sa koná dnes večer, je zhoršujúca sa humanitárna situácia na Srí Lanke a našou povinnosťou je urobiť všetko preto, aby sme tomu zabránili. Myslím si, že to dokážeme, ak nájdeme správnu cestu.

Predseda júci. – Dámy a páni, dôsledne som uplatnil rokovací poriadok. Keďže som odovzdal slovo piatim rečníkom, ale len traja vystúpili, rozhodol som sa dať slovo pánovi Evansovi.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážený pán predseda júci, rada by som poďakovala váženým poslancom za túto veľmi dôležitú rozpravu, hoci bola krátka a koná sa neskoro večer.

Od samého začiatku tohto funkčného obdobia Komisie som sa ako spolupredseda júca plne zaoberala Srí Lankou. V istých momentoch sme získali nádej – viac asi na začiatku – ale teraz sme ju stratili. Chcela som sa zúčastniť na ženevskom procese, ale zdá sa, že to bolo pre srílanskú vládu zložitú. Každopádne tento proces, žiaľ, stroskotal. Bola som pripravená už aj ísť na sever a začať sprostredkovanie, ako to urobil môj predchodca, pán Chris Patten. Ale sever nebol pripravený – pán Prabhakaran oficiálne dostal osýpky či kiahne. Tak či onak plne súhlasím s pánom Gahlerom, ktorý povedal – a je to aj môj osobný názor – že v prvom rade by sme sa mali zaujímať o ľudí a humanitárne veci.

Na Srí Lanke sme najväčším humanitárnym darcom, ako to už často býva. V rokoch 2008 – 2009 sme na humanitárnu pomoc vyčlenili 19 miliónov eur, ktoré vtedy sprostredkovali naši partneri ako Medzinárodný výbor Červeného kríža, Organizácia Spojených národov a niektoré medzinárodné mimovládne organizácie. Tieto organizácie sú pripravené pomôcť postihnutým obyvateľom, ale majú veľký problém – o ktorom nám povedali – dostať sa do konfliktnej oblasti. Od septembra roku 2008 je Medzinárodný výbor Červeného kríža jedinou organizáciou, ktorá môže pôsobiť v oblastiach vo Vanni, ktoré kontrolujú LTTE. Svetovému potravinovému programu povolili poslať nejaké konvoje s potravinami, ale tie stačili len na približne polovicu potrieb. Od roku 2008 sme dvom organizáciám poskytli ďalších 7 miliónov eur vo forme humanitárnej pomoci. V Colombe i Bruseli tiež neustále presadzujeme, aby humanitárne organizácie získali lepší prístup k obyvateľstvu.

Preto môžem povedať len toľko – spolu s ostatnými spolupredseda júcimi a najmä Nórskom – že sme využili každú príležitosť, aby sme na účastníkov konfliktu naliehali, aby implementovali zmluvu o prímerí z roku 2002 a konflikt vyriešili mierovými prostriedkami, ale nič z toho nefungovalo. Početné výzvy na návrat k rokovaniu vždy odignorovali a nanešťastie vždy prevládla vojenská cesta. Za posledné tri roky sa rámec intervencie zo strany medzinárodného spoločenstva iba zužuje, ale žiadny spolupredseda júci svoju úlohu nevzdal. Všetci aj naďalej odhodlane robíme všetko pre mierové riešenie konfliktu, čo potvrdzuje aj posledná tlačová správa spolupredseda júcich, ktorá bola zverejnená 3. februára a ktorej určite budete venovať pozornosť.

Teraz preto musíme znova presadzovať prístup pre humanitárnu pomoc, dostať humanitárnych pracovníkov a obyvateľstvo odtiaľ preč a potom, keď príde čas, sa pokúsiť začať presadzovať politický dialóg s účastníkmi konfliktu a pokúsiť sa presvedčiť ich, že politické riešenie je jediným východiskom. Inak budeme svedkami partizánskej vojny, ktorá na tomto prekrásnom ostrove nič nevyrieši. Srí Lanka bola kedysi rajom a mohla by sa ním stať znova.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, 12. marca 2009.

20. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

21. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.35 hod.)